

P.Z. br. 11

HRVATSKI SABOR

KLASA: 022-03/20-01/91

URBROJ: 65-20-07

Zagreb, 9. prosinca 2020.

ZASTUPNICAMA I ZASTUPNICIMA
HRVATSKOGA SABORA

PREDSJEDNICAMA I PREDSJEDNICIMA
RADNIH TIJELA

Na temelju članaka 178. i 192. Poslovnika Hrvatskoga sabora u prilogu upućujem ***Konačni prijedlog zakona o izvršavanju kazne zatvora***, koji je predsjedniku Hrvatskoga sabora podnijela Vlada Republike Hrvatske, aktom od 9. prosinca 2020. godine.

Za svoje predstavnike, koji će u njezino ime sudjelovati u radu Hrvatskoga sabora i njegovih radnih tijela, Vlada je odredila ministra pravosuđa i uprave dr. sc. Ivana Malenicu i državne tajnike mr. sc. Josipa Salapića, Juru Martinovića i Sanjina Rukavinu.

PREDSJEDNIK
Gordan Jandroković

VLADA REPUBLIKE HRVATSKE

KLASA: 022-03/20-01/107

URBROJ: 50301-21/06-20-6

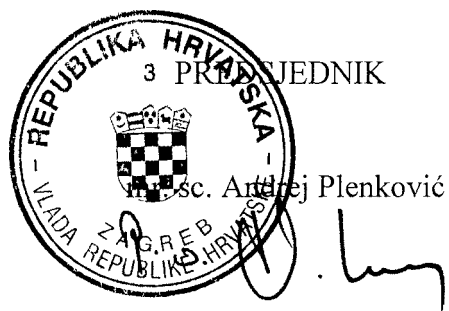
Zagreb, 9. prosinca 2020.

PREDSJEDNIKU HRVATSKOGA SABORA

PREDMET: Konačni prijedlog zakona o izvršavanju kazne zatvora

Na temelju članka 85. Ustava Republike Hrvatske (Narodne novine, br. 85/10 – pročišćeni tekst i 5/14 – Odluka Ustavnog suda Republike Hrvatske) i članka 172. u vezi s člankom 190. Poslovnika Hrvatskoga sabora (Narodne novine, br. 81/13, 113/16, 69/17, 29/18, 53/20, 119/20 – Odluka Ustavnog suda Republike Hrvatske i 123/20), Vlada Republike Hrvatske podnosi Konačni prijedlog zakona o izvršavanju kazne zatvora.

Za svoje predstavnike, koji će u njezino ime sudjelovati u radu Hrvatskoga sabora i njegovih radnih tijela, Vlada je odredila ministra pravosuđa i uprave dr. sc. Ivana Malenicu i državne tajnike mr. sc. Josipa Salapića, Juru Martinovića i Sanjina Rukavinu.

VLADA REPUBLIKE HRVATSKE

KONAČNI PRIJEDLOG ZAKONA O IZVRŠAVANJU KAZNE ZATVORA

Zagreb, prosinac 2020.

KONAČNI PRIJEDLOG ZAKONA O IZVRŠAVANJU KAZNE ZATVORA

Dio prvi OPĆE ODREDBE

Glava I. UVODNE ODREDBE

OSNOVNE ODREDBE

Članak 1.

- (1) Ovim se Zakonom uređuje izvršavanje kazne zatvora.
- (2) Poslovi izvršavanja kazne zatvora od posebnog su interesa za Republiku Hrvatsku.
- (3) Kazna zatvora izvršava se u kaznionicama i zatvorima.
- (4) Kaznu zatvora prema odredbama ovoga Zakona izdržavaju punoljetne osobe kojima je izrečena kazna zatvora u kaznenom, prekršajnom ili drugom sudskom postupku te punoljetne osobe kojima je izrečena novčana kazna u kaznenom, prekršajnom ili drugom sudskom postupku zamijenjena kaznom zatvora.
- (5) Kazna dugotrajnog zatvora izvršava se na način istovjetan izvršavanju kazne zatvora, osim ako ovim Zakonom nije drugačije određeno.

ZNAČENJE POJMOVA U OVOM ZAKONU

Članak 2.

- (1) Pojedini pojmovi u smislu ovoga Zakona imaju sljedeće značenje:
  - 1) *Osoba lišena slobode* je osoba kojoj je u kaznenom postupku određen istražni zatvor, osoba kojoj je u prekršajnom postupku određeno prekršajno zadržavanje, osoba kojoj je izrečena kazna zatvora u kaznenom, prekršajnom ili drugom sudskom postupku ili je izrečena novčana kazna zamijenjena kaznom zatvora.
  - 2) *Istražni zatvorenik* je osoba kojoj je odlukom suda određen istražni zatvor i nalazi se na izvršavanju istražnog zatvora.
  - 3) *Osuđenik* je osoba kojoj je pravomoćno izrečena kazna zatvora, a ne nalazi se na izdržavanju kazne u kaznionici, odnosno zatvoru ili joj je odobren prekid izdržavanja kazne ili je uvjetno otpuštena.
  - 4) *Zatvorenik* je osoba kojoj je izrečena kazna zatvora zbog kaznenog djela i nalazi se na izdržavanju kazne zatvora u kaznionici, odnosno zatvoru.
  - 5) *Kažnjenik na prekršajnom zadržavanju* je osoba kojoj je odlukom suda određeno prekršajno zadržavanje i nalazi se na izvršavanju prekršajnog zadržavanja u zatvoru.
  - 6) *Kažnjenik* je osoba kojoj je u prekršajnom postupku izrečena kazna zatvora ili je novčana kazna zamijenjena kaznom zatvora.
  - 7) *Članovi obitelji zatvorenika i osuđenika* jesu: bračni ili izvanbračni drug zatvorenika, životni ili neformalni životni partner zatvorenika, srodnik u ravnoj lozi, srodnik u

pobočnoj lozi do zaključno trećeg stupnja, tazbinski srodnik do zaključno drugog stupnja, te skrbnik.

(2) Pojmovi koji se koriste u ovome Zakonu, a imaju rodno značenje odnose se jednako na muški i ženski rod, osim ako ovim Zakonom nije drukčije određeno.

SVRHA IZVRŠAVANJA KAZNE ZATVORA

Članak 3.

Glavna svrha izvršavanja kazne zatvora jest, uz čovječno postupanje i poštovanje dostojanstva osobe koja se nalazi na izdržavanju kazne zatvora, njegovo osposobljavanje za život na slobodi u skladu sa zakonom i društvenim pravilima, čime se doprinosi zaštiti društvene zajednice.

TEMELJNA PRAVA I NJIHOVA OGRANIČAVANJA

Članak 4.

(1) Zatvorenik uživa zaštitu temeljnih prava utvrđenih Ustavom Republike Hrvatske, međunarodnim ugovorima i ovim Zakonom.

(2) Zatvorenika se tijekom izvršavanja kazne zatvora može ograničiti u temeljnim pravima samo u granicama nužnim za ostvarenje svrhe izvršavanja kazne i u postupku propisanom ovim Zakonom.

(3) Zatvorenika se u pravima propisanim ovim Zakonom smije ograničiti samo iznimno i ako je to prijeko potrebno radi zaštite reda i sigurnosti kaznionice, odnosno zatvora i samih zatvorenika.

(4) Ograničenja temeljnih prava zatvorenika iz ovoga Zakona moraju biti razmjerna razlozima radi kojih se primjenjuju.

ZAŠTITA OSOBNOSTI I TAJNOSTI OSOBNIH PODATAKA

Članak 5.

(1) Zatvoreniku je zajamčena zaštita osobnosti i tajnost osobnih podataka, sukladno odredbama ovoga Zakona i posebnih propisa.

(2) Podaci o zatvorenicima koji se obrađuju tijekom izvršavanja kazne zatvora predstavljaju službenu i profesionalnu tajnu, te će se njihovo prikupljanje, obrada, korištenje i pohrana obavljati sukladno odredbama ovoga Zakona i posebnih propisa.

ZAPOČINJANJE IZVRŠAVANJA KAZNE ZATVORA

Članak 6.

(1) Izvršavanje kazne zatvora započinje nakon što odluka o kazni postane pravomoćna i izvršna.

(2) Iznimno od stavka 1. ovoga članka, izvršavanje kazne zatvora može započeti i prije pravomoćnosti presude ako zatvorenik kojemu je određen istražni zatvor to zatraži pod uvjetima propisanim ovim Zakonom.

(3) Izvršavanje kazne zatvora može se odgoditi u slučajevima propisanim ovim Zakonom.

OBVEZE SUDOVA I DRUGIH TIJELA

Članak 7.

(1) Prvostupanjski sud dostavit će odluku iz članka 6. stavka 1. ovoga Zakona nadležnom tijelu na izvršavanje bez odgode, a najduže u roku od tri radna dana od pravomoćnosti i izvršnosti odluke, odnosno u roku od tri radna dana od dana primitka pravomoćne i izvršne odluke.

(2) Druga tijela poduzimaju potrebne mjere ili radnje da se izvršavanje kazne zatvora provede bez odgode i u skladu s ovim Zakonom.

(3) Državna tijela, ustanove i druge pravne osobe u čijoj su nadležnosti primjena mjera i postupaka značajnijih za izvršavanje kazne zatvora surađuju s tijelima nadležnim za izvršavanje kazne zatvora.

PRAVO ŽRTVE NA OBAVIJEST

Članak 8.

(1) Kaznionica, zatvor, odnosno Centar za dijagnostiku u Zagrebu će o zaprimanju zatvorenika na izdržavanje kazne zatvora obavijestiti ustrojstvenu jedinicu za podršku žrtvama i svjedocima ministarstva nadležnog za poslove pravosuđa, radi obavještanja žrtve kaznenog djela i prekršaja, odnosno njene obitelji, a po potrebi i druga državna tijela, ukoliko kaznionica, zatvor, odnosno Centar za dijagnostiku u Zagrebu raspolaže podatkom o žrtvi.

(2) Ustrojstvena jedinica za podršku žrtvama i svjedocima ministarstva nadležnog za poslove pravosuđa, po zaprimljenoj obavijesti iz stavka 1. ovoga članka, će kaznionici, zatvoru, odnosno Centru za dijagnostiku u Zagrebu dostaviti podatke o zahtjevu žrtve kaznenog djela i prekršaja, odnosno njene obitelji da bude obaviještena o svakom samostalnom izlasku ili bijegu zatvorenika.

(3) Kaznionica, zatvor, odnosno Centar za dijagnostiku u Zagrebu će po zaprimljenoj obavijesti iz stavka 2. ovoga članka o zahtjevu žrtve kaznenog djela i prekršaja, odnosno njene obitelji, prije svakog samostalnog izlaska ili bijega zatvorenika, o tome obavijestiti ustrojstvenu jedinicu za podršku žrtvama i svjedocima ministarstva nadležnog za poslove pravosuđa, radi obavještanja žrtve, odnosno njene obitelji, a po potrebi i druga državna tijela.

(4) O bijegu zatvorenika na neradni dan, kaznionica, zatvor, odnosno Centar za dijagnostiku u Zagrebu će obavijestiti ustrojstvenu jedinicu za podršku žrtvama i svjedocima ministarstva nadležnog za poslove pravosuđa, prvi sljedeći radni dan.

(5) Žrtva može istaknuti svoje traženje iz stavka 2. ovoga članka tijekom kaznenog ili prekršajnog postupka, a nakon pravomoćnog okončanja postupka svoje traženje može uputiti ustrojstvenoj jedinici za podršku žrtvama i svjedocima ministarstva nadležnog za poslove pravosuđa.

(6) Pravo žrtve iz stavka 2. ovoga članka ne mora biti ostvareno, ako postoji ugroza za sigurnost zatvorenika.

(7) Postupak obavještanja žrtve iz ovoga članka propisat će se pravilnikom o podršci žrtvama kaznenog djela i prekršaja, kojega donosi ministar nadležan za poslove pravosuđa.

NADLEŽNOST ZA IZVRŠAVANJE KAZNE ZATVORA

Članak 9.

(1) Poslovi izvršavanja kazne zatvora u nadležnosti su suca izvršenja i ministarstva nadležnog za poslove pravosuđa koje te poslove obavlja putem unutarnje ustrojstvene jedinice nadležne za zatvorski sustav (u daljnjem tekstu: upravna organizacija za zatvorski sustav) u čijem sastavu jesu Središnji ured upravne organizacije za zatvorski sustav (u daljnjem tekstu: Središnji ured) i kaznionice, odnosno zatvori.

(2) U provođenju poslova izvršavanja kazne zatvora upravna organizacija za zatvorski sustav surađuje s drugim državnim tijelima, znanstvenim i drugim ustanovama i institucijama, strukovnim udrugama i drugim pravnim osobama radi poboljšavanja uvjeta izvršavanja kazne zatvora, te pomoći zatvorenika nakon otpusta.

(3) O radu zatvorskog sustava Vlada Republike Hrvatske izvješćuje Hrvatski sabor jedanput godišnje.

TROŠKOVI IZVRŠAVANJA KAZNE ZATVORA

Članak 10.

Zatvorenici ne snose troškove izvršavanja kazne zatvora niti plaćaju pristojbe na podneske, službene radnje i odluke u svezi s primjenom ovoga Zakona, osim ako ovim Zakonom nije drukčije propisano.

Glava II. TEMELJNA NAČELA IZVRŠAVANJA KAZNE ZATVORA

ZABRANA SVAKOG NEZAKONITOG POSTUPKA

Članak 11.

(1) Kazna zatvora izvršava se na način koji zatvoreniku jamči poštovanje ljudskog dostojanstva. Zabranjeni su i kažnjivi postupci, uključujući biomedicinska i druga znanstvena istraživanja kojima se zatvorenika podvrgava bilo kakvom obliku mučenju, zlostavljanju ili ponižavanju, te liječničkim ili znanstvenim pokusima.

(2) Zabranjenim postupcima iz stavka 1. ovoga članka posebice se smatraju postupci koji su nerazmjerni održavanju reda i stege u kaznionicama, odnosno zatvorima ili su nezakoniti pa mogu dovesti do trpljenja ili neprimjerenog ograničenja temeljnih prava zatvorenika.

(3) Zatvorenik koji je bio žrtva zabranjenih postupaka iz stavka 1. ovoga članka ima pravo na naknadu štete.

ZABRANA DISKRIMINACIJE

Članak 12.

Izvršavanjem kazne zatvora zatvorenike se ne smije dovoditi u nepovoljniji položaj s obzirom na rasu ili etničku pripadnost ili boju kože, spol, jezik, vjeru, političko ili drugo uvjerenje, nacionalno ili socijalno podrijetlo, imovno stanje, obrazovanje, društveni položaj, bračni ili obiteljski status, dob, zdravstveno stanje, invaliditet, genetsko nasljeđe, rodni identitet, izražavanje ili spolnu orijentaciju.

RAZVRSTAVANJE ZATVORENIKA TIJEKOM IZVRŠAVANJA KAZNE ZATVORA

Članak 13.

(1) Radi provedbe pojedinačnog programa izvršavanja kazne zatvora (u daljnjem tekstu: program izvršavanja) i sprječavanja međusobnoga lošeg utjecaja, zatvorenike se razvrstava u kaznionice, odnosno zatvore prema kriminološkim i drugim obilježjima i posebnim potrebama programa izvršavanja, kao što su: izrečene sigurnosne mjere, strukovno osposobljavanje i obrazovanje, opće zdravstveno stanje i liječenje, duljina kazne i dr.

(2) Zatvorenici izdržavaju kaznu skupno.

(3) Muške i ženske osobe izdržavaju kaznu zatvora odvojeno.

(4) Mlađi punoljetnici u pravilu izdržavaju kaznu zatvora odvojeno od punoljetnika.

(5) Zatvorenici koji su osuđeni za kaznena djela u zatvorima se odvajaju od osoba koje se nalaze u istražnom zatvoru ili su osuđeni u postupku za prekršaje, osim ako ovim Zakonom nije drukčije određeno.

(6) Zatvorenici koji su prvi puta osuđeni, u pravilu kaznu zatvora izdržavaju odvojeno od zatvorenika koji su ranije izdržavali kaznu zatvora.

(7) Zatvorenici koji su zaštićeni svjedoci kaznu zatvora izdržavaju sukladno odredbama ovoga Zakona, osim ako posebnim zakonom kojim se uređuju uvjeti i postupci za pružanje zaštite i pomoći ugroženim i njima bliskim osobama koje su izložene ozbiljnijoj opasnosti po život, zdravlje, tjelesnu nepovredivost, slobodu ili imovinu većeg opsega zbog njihova iskazivanja u kaznenim postupcima, nije drukčije određeno.

(8) Različite kategorije osoba lišenih slobode u kaznionicama, odnosno zatvorima iznimno mogu zajedno sudjelovati u dnevnim aktivnostima kojima je svrha resocijalizacija sukladno kućnom redu kaznionice, odnosno zatvora.

(9) Različite kategorije osoba lišenih slobode u kaznionicama, odnosno zatvorima iznimno mogu biti smještene zajedno i sudjelovati u dnevnim aktivnostima sukladno kućnom redu kaznionice, odnosno zatvora, kada je takav smještaj nužan radi zaštite zdravlja i pružanja nužne zdravstvene zaštite.

UREĐENJE IZVRŠAVANJA KAZNE ZATVORA I OBLIKOVANJE PROGRAMA IZVRŠAVANJA

Članak 14.

- (1) Kaznionica, odnosno zatvor poduzima sve kako bi život zatvorenika tijekom izvršavanja kazne zatvora bio što sličniji životu na slobodi.
- (2) Kaznionica, odnosno zatvor potiče i pomaže zatvorenika u otklanjanju štete nanesene kaznenim djelom, te u pomoći i pomirenju sa žrtvama kaznenog djela.
- (3) Zatvorenika se potiče da radi razvijanja osjećaja osobne odgovornosti dobrovoljno sudjeluje u izradi i provedbi programa izvršavanja.

PRIPREMA ZA OTPUST I POMOĆ NAKON OTPUSTA

Članak 15.

Kaznionica, odnosno zatvor tijekom izvršavanja kazne zatvora pravodobno osigurava pripremu zatvorenika za otpuštanje, u suradnji s državnim tijelima, ustanovama, institucijama i drugim pravnim osobama u čijem su djelokrugu poslovi pomoći nakon otpusta.

Glava III. PRAVA ZATVORENIKA I NJIHOVA ZAŠTITA

PRAVA ZATVORENIKA

Članak 16.

- (1) Svaki zatvorenik ima, sukladno odredbama ovoga Zakona, pravo na:
  - 1) smještaj primjeren ljudskom dostojanstvu i zdravstvenim standardima
  - 2) zaštitu osobnosti i osiguravanje tajnosti osobnih podataka
  - 3) redovite obroke hrane i pitke vode u skladu sa zdravstvenim standardima
  - 4) rad
  - 5) obrazovanje
  - 6) stručnu pravnu pomoć u vezi zaštite prava propisanih ovim Zakonom
  - 7) podnošenje pravnih sredstava za zaštitu svojih prava propisanih ovim Zakonom
  - 8) zdravstvenu zaštitu i zaštitu majčinstva
  - 9) dodir s vanjskim svijetom
  - 10) boravak na otvorenom prostoru kaznionice, odnosno zatvora najmanje dva sata dnevno
  - 11) dopisivanje i razgovor sa svojim odvjetnikom
  - 12) vjeroispovijest i razgovor s ovlaštenim vjerskim predstavnikom
  - 13) vjenčanje u kaznionici, odnosno zatvoru
  - 14) glasovanje na izborima za predsjednika Republike Hrvatske, zastupnika u Hrvatski sabor i članova u Europski parlament, te državnom referendumu

15) druga prava propisana ovim Zakonom.

(2) Zatvorenik strani državljanin ima pravo na dopisivanje i razgovor s diplomatskim i konzularnim predstavnikom svoje zemlje ili države koja štiti njegova prava.

(3) Prilikom prijama na izdržavanje kazne zatvora zatvorenik mora, na njemu razumljiv način, biti upoznat sa svojim pravima, načinom njihove zaštite i obvezama.

PRITUŽBA ZATVORENIKA

Članak 17.

(1) Zatvorenik i članovi obitelji zatvorenika uz njegovu suglasnost imaju pravo podnijeti pritužbu na postupak i odluku državnog službenika i namještenika kaznionice, odnosno zatvora.

(2) Pritužba se podnosi usmeno ili pisanim putem upravitelju kaznionice, odnosno zatvora (u daljnjem tekstu: upravitelj), Središnjem uredu i sucu izvršenja. Pisana pritužba Središnjem uredu ili sucu izvršenja upućuje se u omotnici koju državni službenik kaznionice, odnosno zatvora ne smije otvoriti.

(3) Zatvoreniku se mora omogućiti da usmenu pritužbu iznese bez nazočnosti osoba na koje se pritužba odnosi.

(4) Zatvoreniku se može omogućiti da pritužbu podnese i elektroničkim putem, sukladno članku 133. ovoga Zakona.

(5) Na podnesenu pritužbu upravitelj će odgovoriti u roku od 15 dana od zaprimanja pritužbe, a Središnji ured u roku od 30 dana od zaprimanja pritužbe. Na pisanu pritužbu odgovorit će se pisanim putem.

(6) Ako zatvorenik podnese pisanu pritužbu sucu izvršenja, sudac izvršenja na pritužbu će odgovoriti pisanim putem u roku od 30 dana od dana zaprimanja pritužbe.

PRAVNA ZAŠTITA U STEGOVNOM POSTUPKU

Članak 18.

(1) U stegovnom postupku zatvorenik ima pravo biti upoznat s prijedlogom za pokretanje stegovnog postupka, na način da se prijedlog za pokretanje stegovnog postupka uruči zatvoreniku, te ima pravo na pravično odlučivanje o njegovoj krivnji.

(2) U stegovnom postupku zbog težih stegovnih prijestupa zatvorenik ima pravo na pomoć branitelja po vlastitom izboru i na svoj trošak, s čime mora biti upoznat.

(3) Zatvorenik može izabrati branitelja iz reda odvjetnika, kojeg može zamijeniti odvjetnički vježbenik.

SUDSKA ZAŠTITA PROTIV POSTUPKA I ODLUKE KAZNIONICE, ODNOSNO ZATVORA

Članak 19.

(1) Zatvorenik i članovi obitelji zatvorenika uz njegovu suglasnost mogu podnijeti zahtjev za sudsku zaštitu sucu izvršenja protiv postupka ili odluke kojom se zatvorenika nezakonito prikraćuje ili ograničava u pravima iz ovoga Zakona.

(2) O zahtjevu iz stavka 1. ovoga članka, odlučuje sudac izvršenja koji je nadležan za kaznionicu, odnosno zatvor. Sudac je dužan započeti provjeru navoda zahtjeva za sudsku zaštitu najkasnije u roku od 15 dana od dana zaprimanja zahtjeva.

(3) Sudac izvršenja će rješenjem odbiti zahtjev za sudsku zaštitu ako utvrdi da nije osnovan. Ako zahtjev utvrdi osnovanim, sudac izvršenja će rješenjem narediti otklanjanje nezakonitog prikraćivanja ili ograničavanja zatvorenika u pravu. Ako otklanjanje nezakonitosti nije moguće, sudac izvršenja rješenjem će nezakonitost utvrditi i zabraniti njezino ponavljanje, te će rješenje po pravomoćnosti dostaviti i Središnjem uredu.

(4) Protiv odluke suca izvršenja iz stavka 3. ovoga članka žalbu mogu podnijeti zatvorenik i kaznionica, odnosno zatvor nadležnom sudskom vijeću.

NADZOR NAD POŠTOVANJEM LJUDSKIH PRAVA I TEMELJNIH SLOBODA

Članak 20.

Nadzor nad poštovanjem ljudskih prava i temeljnih sloboda zatvorenika provode pučki pravobranitelj i posebni pravobranitelji sukladno posebnim propisima, te međunarodna tijela na temelju međunarodnih ugovora kojih je Republika Hrvatska stranka.

Dio drugi NADLEŽNOST U IZVRŠAVANJU KAZNE ZATVORA

Glava IV. NADLEŽNOST UPRAVNE ORGANIZACIJE ZA ZATVORSKI SUSTAV

KAZNIONICE I ZATVORI

Članak 21.

(1) Kazna zatvora izvršava se u kaznionicama, odnosno zatvorima koje su posebne unutarnje ustrojstvene jedinice upravne organizacije za zatvorski sustav, ustrojene izvan njenog sjedišta.

(2) Upravnom organizacijom za zatvorski sustav upravlja ravnatelj nadležan za zatvorski sustav koji je ujedno i čelnik Središnjeg ureda.

(3) Prema složenosti, opsegu i sadržaju poslova izvršavanja kazne zatvora kaznionice, odnosno zatvori mogu se razvrstati u skupine.

(4) Kaznionice, odnosno zatvore Vlada Republike Hrvatske može uredbom kojom se uređuje unutarnje ustrojstvo, na prijedlog ministra nadležnog za poslove pravosuđa pripojiti, odnosno povezati u jedinstvenu organizacijsku i upravnu cjelinu radi postizanja veće djelotvornosti, ekonomičnosti i svrhovitosti rada u obavljanju poslova iz njihove nadležnosti.

(5) U slučajevima izvanrednih okolnosti, katastrofa i epidemija većih razmjera ministar nadležan za poslove pravosuđa ovlašten je poduzimati i one mjere i aktivnosti koje nisu utvrđene ovim Zakonom uključivši mjere organizacije, promjene mjesta i načina izvršavanja kazne zatvora, mjere mobilizacije, organizacije i rasporeda rada i radnog vremena, promjene mjesta i uvjeta rada u pojedinim kaznionicama, odnosno zatvorima dok te okolnosti traju.

(6) Centar za dijagnostiku u Zagrebu je posebna unutarnja ustrojstvena jedinica upravne organizacije za zatvorski sustav u kojoj se izvršava kazna zatvora, ustrojena izvan njenog sjedišta, radi obavljanja stručnih poslova medicinske, socijalne, psihološke, socijalnopedagoške i kriminološke obrade zatvorenika u svrhu procjene kriminogenih rizika i tretmanskih potreba, njihove klasifikacije, predlaganja orijentacijskog programa izvršavanja

te predlaganja kaznionice, odnosno zatvora u kojoj će zatvorenik nastaviti izvršavati kaznu zatvora. Za potrebe obrade zatvorenika mogu se zatražiti dostupni podaci od nadležnog centra za socijalnu skrb, ministarstva nadležnog za unutarnje poslove, a prema potrebi i ostalih nadležnih tijela.

(7) Centar za izobrazbu je posebna unutarnja ustrojstvena jedinica upravne organizacije za zatvorski sustav, ustrojena izvan njenog sjedišta, radi obavljanja stalne stručne izobrazbe državnih službenika i namještenika upravne organizacije za zatvorski sustav, a ostalih osoba u slučaju potrebe.

(8) Odredbe ovoga Zakona koje se odnose na kaznionice, odnosno zatvore na odgovarajući način se primjenjuju na Centar za dijagnostiku u Zagrebu, osim ako ovim Zakonom nije drukčije propisano.

(9) Na druga pitanja koja se odnose na ustrojstvo kaznionica, zatvora, odnosno centara, a koja nisu uređena ovim Zakonom na odgovarajući se način primjenjuju opći propisi o ustrojstvu tijela državne uprave.

(10) Odredbe ovoga Zakona koje se odnose na ustrojstvo kaznionica, odnosno zatvora na odgovarajući način se primjenjuju na ustrojstvo odgojnih zavoda u kojima se sukladno posebnom propisu izvršava odgojna mjera upućivanja u odgojni zavod.

KAZNIONICE

Članak 22.

(1) Kaznionice se ustrojavaju za izvršavanje kazne zatvora izrečene:

- 1) osuđenim punoljetnim muškarcima
- 2) osuđenim punoljetnim ženama
- 3) osuđenim mlađim punoljetnim muškarcima
- 4) osuđenim mlađim punoljetnim ženama.

(2) Zatvorenici koji su ranije izdržavali kaznu zatvora, u pravilu, kaznu zatvora izdržavaju u posebnoj kaznionici ili na posebnom odjelu kaznionice, odnosno zatvora za smještaj zatvorenika.

(3) Kazna maloljetničkog zatvora izvršava se u posebnima odijelima kaznionice za smještaj maloljetnika.

(4) Zatvorenici kojima je uz kaznu zatvora izrečena sigurnosna mjera obveznog liječenja od ovisnosti i zatvorenici ovisnici koji su u postupku liječenja od ovisnosti uključeni za vrijeme izdržavanja kazne, kaznu zatvora mogu izdržavati na posebnom socijalno-terapijskom odjelu kaznionice za smještaj zatvorenika.

(5) Kaznionice osniva i ukida Vlada Republike Hrvatske uredbom kojom se uređuje unutarnje ustrojstvo, na prijedlog ministra nadležnog za poslove pravosuđa.

(6) Kaznionica može imati odjele za smještaj osoba lišenih slobode u svom sjedištu ili izvan sjedišta koji nemaju status ustrojstvenih jedinica. Odjele za smještaj osoba lišenih slobode osniva i ukida ravnatelj nadležan za zatvorski sustav.

(7) Iznimno od stavka 1. ovoga članka, odlukom ravnatelja nadležnog za zatvorski sustav u kaznionici u kojoj postoje organizacijske i sigurnosne mogućnosti odvajanja istražnih zatvorenika od zatvorenika, može se osnovati poseban odjel za izvršavanje istražnog zatvora.

(8) Radi sigurnosnih ili organizacijskih razloga, istražnog zatvorenika se može privremeno premjestiti u poseban odjel za izvršavanje istražnog zatvora iz stavka 7. ovoga članka, sukladno odredbama pravilnika kojim se pobliže uređuje izvršavanje istražnog zatvora.

ZATVORSKA BOLNICA U ZAGREBU

Članak 23.

(1) Zatvorska bolnica u Zagrebu je kaznionica sa statusom zdravstvene ustanove koja može obavljati djelatnosti specijalističko-konzilijarne zdravstvene zaštite, ljekarničku djelatnost, higijensko-epidemiološku djelatnost u suradnji s nadležnim higijensko-epidemiološkim službama sustava javnog zdravstva, djelatnost bolničkog liječenja i zdravstvene njege osoba lišenih slobode u kaznionicama, odnosno zatvorima i izvršavanje sigurnosne mjere obveznog psihijatrijskog liječenja izrečene uz kaznu zatvora.

(2) Zatvorska bolnica u Zagrebu i odjeli zdravstvene zaštite kaznionica, odnosno zatvora kao pružatelji zdravstvene zaštite upisuju se u Nacionalni registar pružatelja zdravstvene zaštite koji vodi Hrvatski zavod za javno zdravstvo.

(3) Odredbe ovoga Zakona koje se odnose na kaznionicu na odgovarajući se način primjenjuju na Zatvorsku bolnicu u Zagrebu, osim ako ovim Zakonom nije drukčije propisano.

(4) Normative i standarde u pogledu prostora, medicinsko-tehničke opreme i službenika zdravstvenih struka Zatvorske bolnice u Zagrebu pravilnikom propisuje ministar nadležan za poslove pravosuđa uz prethodnu suglasnost ministra nadležnog za zdravstvo, sukladno odredbama zakona kojim se uređuje zdravstvena zaštita.

ZATVORI

Članak 24.

(1) Zatvori se ustrojavaju za izvršavanje istražnog zatvora, zadržavanja određenog u prekršajnom postupku, kazne zatvora ili novčane kazne koja je zamijenjena kaznom zatvora izrečenih u kaznenom, prekršajnom ili drugom sudskom postupku za:

- 1) punoljetne muškarce
- 2) punoljetne žene
- 3) mlađe punoljetne muškarce
- 4) mlađe punoljetne žene.

(2) Zatvore osniva i ukida Vlada Republike Hrvatske uredbom kojom se uređuje unutarnje ustrojstvo na prijedlog ministra nadležnog za poslove pravosuđa. Zatvor se osniva za područje jednog ili više županijskih sudova.

(3) Zatvor može imati odjele za smještaj osoba lišenih slobode u svom sjedištu ili izvan sjedišta koji nemaju status ustrojstvenih jedinica. U odjelu za smještaj osoba lišenih slobode može se izvršavati kazna zatvora u trajanju duljem od šest mjeseci. Odjele za smještaj osoba lišenih slobode osniva i ukida ravnatelj nadležan za zatvorski sustav.

IZVRŠAVANJE SIGURNOSNIH MJERA

Članak 25.

U kaznionicama, odnosno zatvorima izvršavaju se sigurnosne mjere izrečene uz kaznu zatvora koje se izvršavaju sukladno uvjetima propisanim zakonom kojim se uređuju kaznena djela i kaznenopravne sankcije te drugim posebnim propisima.

VRSTE KAZNIONICA, ODNOSNO ZATVORA

Članak 26.

- (1) Prema stupnju sigurnosti i ograničenju slobode kretanja zatvorenika kaznionice jesu zatvorene, poluotvorene ili otvorene.
- (2) Prema stupnju sigurnosti i ograničenju slobode kretanja zatvorenika zatvori su zatvorenog tipa.
- (3) Kaznionice, odnosno zatvori, bez obzira na stupanj sigurnosti i ograničenje slobode kretanja zatvorenika, u svom sastavu mogu imati zatvorene, poluotvorene i otvorene odjele za smještaj osoba lišenih slobode.

UNUTARNJI USTROJ KAZNIONICA, ODNOSNO ZATVORA

Članak 27.

- (1) Prema složenosti, opsegu i sadržaju poslova izvršavanja kazne zatvora u kaznionici, odnosno zatvoru mogu se ustrojiti unutarnje ustrojstvene jedinice.
- (2) Unutarnje ustrojstvene jedinice kaznionice, odnosno zatvora ustrojavaju se radi obavljanja poslova osiguranja, tretmana, općih i pravnih poslova, poslova zdravstvene zaštite, poslova rada i strukovnog obrazovanja zatvorenika, financijsko-knjigovodstvenih poslova, te drugih poslova sukladno potrebama službe.
- (3) Poslovi osiguranja jesu: dežurstvo, vanjsko osiguranje, unutarnje osiguranje, pretraga, sprovođenje zatvorenika, te nadzor nad zatvorenicima uz sudjelovanje u provedbi programa izvršavanja.
- (4) Poslovi tretmana dijele se na opće i stručne. Opći poslovi tretmana jesu: sudjelovanje u provođenju posebnih programa tretmana, organizacija i provođenje općih programa tretmana i drugih aktivnosti koje podržavaju proces rehabilitacije i socijalne reintegracije zatvorenika, nadzor nad sadržajem dopisivanja zatvorenika te vođenje propisanih evidencija zatvorenika. Stručni poslovi tretmana jesu: procjena kriminogenih rizika i tretmanskih potreba zatvorenika, izrada, provođenje, preispitivanje i procjena uspješnosti provođenja programa izvršavanja, provođenje psihosocijalnih i socijalnopedagoških intervencija i posebnih programa, provođenje sigurnosnih mjera iz svog djelokruga, izrada stručnih mišljenja u vezi s izvršavanjem kazne zatvora. Za obavljanje stručnih poslova tretmana predvidjet će se dovoljan broj stručnjaka socijalnih pedagoga, psihologa i socijalnih radnika.
- (5) Opći i pravni poslovi jesu: osiguravanje zaštite zajamčenih prava zatvorenika, pružanje stručne pravne pomoći zatvorenicima u vezi zaštite njihovih prava propisanih ovim Zakonom, vođenje stegovnih postupaka protiv zatvorenika, upravljanje i razvoj ljudskih potencijala, priprema nacрта propisa i odluka za potrebe državnih službenika i namještenika, poslovi informatike, te ostali poslovi koji omogućuju upravljanje i rad kaznionice, odnosno zatvora.

(6) Poslovi zdravstvene zaštite zatvorenika jesu: obiteljska (opća) medicina, specijalističko-konzilijarna zdravstvena zaštita, dentalna zdravstvena zaštita, ljekarnička djelatnost, suradnja s liječnicima i ustanovama javnog zdravstva i tijelima za prevenciju i liječenje ovisnosti, davanje nalaza i mišljenja o zdravstvenom stanju zatvorenika, nadziranje sastava i hranidbene vrijednosti hrane koja se poslužuje zatvorenicima i nadziranje održavanja osobne higijene zatvorenika te čistoće prostorija i drugih prostora u kojima borave i kreću se. Poslovi zdravstvene zaštite zatvorenika osiguravaju se unutarnjim ustrojem kaznionice, odnosno zatvora.

(7) Poslovi rada i strukovnog obrazovanja zatvorenika jesu: organizacija, provođenje, ocjenjivanje, nadzor i praćenje rada i strukovnog obrazovanja zatvorenika.

(8) Financijsko-knjigovodstveni poslovi jesu: poslovi planiranja, poslovi knjigovodstva, poslovi financijskog i materijalnog poslovanja, nabave, poslovi za potrebe prodavaonice za zatvorenike, poslovi u svezi pologa stvari i novca zatvorenika, poslovi obračuna i isplate naknada za rad zatvorenika, poslovi procjene i prodaje predmeta nastalih radom zatvorenika, osiguravanje uvjeta smještaja, prehrane i opreme za zatvorenike, poslovi obračuna i isplate materijalnih prava državnih službenika i namještenika, te poslovi održavanja infrastrukture objekata.

(9) Standardi i način obavljanja poslova tretmana propisuju se pravilnikom o tretmanu zatvorenika kojeg donosi ministar nadležan za poslove pravosuđa.

UPRAVITELJ

Članak 28.

(1) Radom kaznionice, zatvora, odnosno centra upravlja upravitelj. Upravitelj ima ovlasti čelnika tijela državne uprave, ako ovim Zakonom nije drukčije propisano.

(2) Upravitelj je državni službenik sa završenim preddiplomskim i diplomskim sveučilišnim studijem ili integriranim preddiplomskim i diplomskim sveučilišnim studijem ili specijalističkim diplomskim stručnim studijem, četiri godine radnog iskustva s kvalifikacijom u visokom obrazovanju, najmanje četiri godine radnog iskustva u zatvorskom sustavu ili najmanje jedna godina radnog iskustva na rukovodećem radnom mjestu u zatvorskom sustavu, te ispunjava ostale uvjete prema općim propisima iz područja kojim se uređuju prava, obveze i odgovornosti državnih službenika i namještenika.

(3) Upravitelj kaznionice, odnosno zatvora može imati jednog ili više pomoćnika koji je državni službenik sa završenim preddiplomskim i diplomskim sveučilišnim studijem ili integriranim preddiplomskim i diplomskim sveučilišnim studijem ili specijalističkim diplomskim stručnim studijem, četiri godine radnog iskustva s kvalifikacijom u visokom obrazovanju, te ispunjava ostale uvjete prema općim propisima iz područja kojim se uređuju prava, obveze i odgovornosti državnih službenika i namještenika. Pomoćnik upravitelja pomaže u upravljanju radom kaznionice, odnosno zatvora te zamjenjuje upravitelja u slučaju njegove odsutnosti ili spriječenosti.

(4) Upravitelja koji nema pomoćnika, u slučaju njegove odsutnosti i spriječenosti, zamjenjuje voditelj unutarnje ustrojstvene jedinice kojeg upravitelj odredi pisanom odlukom.

SAVJETODAVNO VIJEĆE UPRAVITELJA**Članak 29.**

- (1) Rukovodeći državni službenici najviših unutarnjih ustrojstvenih jedinica kaznionica, odnosno zatvora, ustrojenih uredbom kojom se uređuje unutarnje ustrojstvo, čine savjetodavno vijeće upravitelja.
- (2) U slučaju potrebe upravitelj može odrediti i druge državne službenike kaznionice, odnosno zatvora da sudjeluju u radu savjetodavnog vijeća upravitelja.
- (3) Savjetodavno vijeće upravitelja najmanje jednom mjesečno razmatra, preispituje i predlaže plan provedbe poslova iz nadležnosti kaznionice, odnosno zatvora o čemu se vodi zapisnik.

STRUČNI NADZOR U ZATVORSKOM SUSTAVU**Članak 30.**

- (1) Ministarstvo nadležno za poslove pravosuđa osim ovlasti iz općeg propisa u svezi obavljanja nadzora, ovlašteno je poništiti ili ukinuti svaki nepravilan ili nezakonit akt kaznionice, zatvora odnosno centra te odrediti donošenje novog akta ili samo donijeti akt.
- (2) Središnji ured prati, unapređuje i nadzire zakonitost rada i postupanja u kaznionicama, zatvorima, odnosno centrima, provodi stručni nadzor nad radom kaznionica, zatvora, odnosno centara, prati i proučava primjenu propisa koji se primjenjuju u zatvorskom sustavu, neposredno poduzima ili nadležnim tijelima predlaže mjere za poboljšanje zatvorskog sustava, prikuplja i obrađuje statističke podatke te obavlja i druge poslove propisane ovim Zakonom i drugim propisima.
- (3) Nadzor nad pružanjem zdravstvene zaštite osobama lišenih slobode u zatvorskom sustavu provodi ministarstvo nadležno za zdravstvo, a nad programima obrazovanja osoba lišenih slobode i njihovom provedbom ministarstvo nadležno za obrazovanje.
- (4) Način provedbe stručnog nadzora propisuje se pravilnikom o stručnom nadzoru u zatvorskom sustavu kojeg donosi ministar nadležan za poslove pravosuđa.

Glava V. DRŽAVNI SLUŽBENICI I NAMJEŠTENICI ZATVORSKOG SUSTAVA**PLAN PRIJMA U DRŽAVNU SLUŽBU, ODNOSNO NA RAD****Članak 31.**

- (1) Kaznionica, zatvor, odnosno centar dostavlja prijedlog za Plan prijma u državnu službu, odnosno na rad u kaznionicu, zatvor, odnosno centar (u daljnjem tekstu: Plan prijma) Središnjem uredu, u vrijeme kada se priprema nacrt državnog proračuna za sljedeću kalendarsku godinu. O dostavljenim prijedlozima odlučuje ravnatelj nadležan za zatvorski sustav.
- (2) Plan prijma donosi ministar nadležan za poslove pravosuđa, uz prethodnu suglasnost ministarstva nadležnog za financije, a na prijedlog ravnatelja nadležnog za zatvorski sustav, uzimajući u obzir stvarne potrebe kaznionice, zatvora, odnosno centra i raspoloživa financijska sredstva.

(3) Planom prijma utvrđuje se stvarno stanje popunjenosti ustrojenih radnih mjesta kaznionica, zatvora odnosno centara, stvarno potreban broj državnih službenika i namještenika na neodređeno vrijeme za razdoblje za koje se donosi Plan prijma, planira se broj vježbenika i prijam u državnu službu na određeno vrijeme zbog povećanog opsega posla.

(4) Planom prijma utvrđuje se i popunjenost ustrojenih radnih mjesta kaznionica, zatvora, odnosno centara pripadnicima nacionalnih manjina i planira zapošljavanje potrebnog broja državnih službenika pripadnika nacionalnih manjina radi ostvarivanja zastupljenosti sukladno ustavnom zakonu kojim se uređuju prava nacionalnih manjina i zakonu kojim se uređuje sustav državne uprave.

(5) Plan prijma iz stavka 2. ovoga članka utvrđuje se u roku od 30 dana od dana stupanja na snagu državnog proračuna za kalendarsku godinu na koju se plan odnosi.

(6) Osim donošenja Plana prijma za kalendarsku godinu (kratkoročni plan), može se donositi srednjoročni plan (za razdoblje od dvije godine) i dugoročni plan (za razdoblje od četiri godine).

(7) Plan prijma objavljuje se u Narodnim novinama, na web-stranici tijela državne uprave nadležnog za službeničke odnose i web-stranici ministarstva nadležnog za poslove pravosuđa.

PRIJAM U DRŽAVNU SLUŽBU, ODNOSNO NA RAD, PREMJEŠTAJ I PRESTANAK DRŽAVNE SLUŽBE, ODNOSNO RADA

Članak 32.

(1) Ministar nadležan za poslove pravosuđa, na prijedlog ravnatelja nadležnog za zatvorski sustav, raspoređuje na radno mjesto upravitelja i pomoćnika upravitelja, odlučuje o njihovom premještanju i prestanku državne službe.

(2) Ministar nadležan za poslove pravosuđa odlučuje o ostalim pravima i obvezama iz državne službe za upravitelja, a o ostalim pravima i obvezama iz državne službe za pomoćnika upravitelja odlučuje upravitelj.

(3) Ministar nadležan za poslove pravosuđa na prijedlog ravnatelja nadležnog za zatvorski sustav prima u državnu službu i raspoređuje na radno mjesto ostale rukovodeće državne službenike u kaznionicama, zatvorima, odnosno centrima te odlučuje o njihovom premještanju i prestanku državne službe, a o njihovim pravima i obvezama iz državne službe odlučuje upravitelj kaznionice, zatvora, odnosno centra.

(4) Ministar nadležan za poslove pravosuđa na prijedlog ravnatelja nadležnog za zatvorski sustav prima u državnu službu i odlučuje o prestanku državne službe državnih službenika koji obavljaju poslove osiguranja u kaznionicama, zatvorima, odnosno centrima (u daljnjem tekstu: službenici pravosudne policije). Ravnatelj nadležan za zatvorski sustav na obrazloženi prijedlog upravitelja kaznionice, zatvora, odnosno centra predlaže ministru nadležnom za poslove pravosuđa postavljenje u zvanje i razrješenje statusa ovlaštene službene osobe za službenike pravosudne policije. Službenike pravosudne policije na radna mjesta raspoređuje upravitelj kaznionice, zatvora, odnosno centra uz prethodnu suglasnost ministra nadležnog za poslove pravosuđa, te donosi odluku o njihovim pravima i obavezama iz državne službe.

(5) Upravitelj prima u državu službu, odnosno na rad ostale državne službenike i namještenike i raspoređuje na radna mjesta, donosi odluku o prestanku državne službe, odnosno rada uz prethodnu suglasnost ministra nadležnog za poslove pravosuđa, te odluku o pravima i obvezama iz državne službe, odnosno rada.

(6) Ministar nadležan za poslove pravosuđa na prijedlog ravnatelja nadležnog za zatvorski sustav može po potrebi službe ili na molbu državnog službenika odrediti trajni ili privremeni premještaj državnog službenika na radno mjesto u drugu kaznionicu, zatvor, odnosno centar.

(7) Ministar nadležan za poslove pravosuđa na prijedlog ravnatelja nadležnog za zatvorski sustav može upravitelja, pomoćnika upravitelja i druge rukovodeće državne službenike kaznionica, zatvora, odnosno centra premjestiti na drugo radno mjesto niže složenosti poslova.

(8) Postupak iz stavka 7. ovoga članka provodi se u slučajevima kada je:

- državni službenik kažnjen u postupku zbog teške povrede službene dužnosti, te mu je izrečena novčana kazna izvršnim rješenjem nadležnog tijela
- državni službenik odbio izvršenje zakonitog naloga nadređenog
- državni službenik počinio propust u obavljanju službe koji je utvrđen u nadzoru u obavljanju službe iz njegove nadležnosti koji je doveo do štetnih posljedica
- iz neposrednog uvida ili posredno putem praćenja rada u kaznionicama, zatvorima, odnosno centrima moguće utvrditi ugrozu stanja sigurnosti
- iz neposrednog uvida ili posredno putem praćenja rada u kaznionicama, zatvorima, odnosno centrima moguće utvrditi teško narušene međuljudske odnose, te u drugim slučajevima kada je svojim ponašanjem državni službenik pridonio otežanom funkcioniranju redovitog rada kaznionice, zatvora, odnosno centra.

(9) Na prava i obveze državnih službenika i namještenika kaznionica, zatvora, odnosno centara koja nisu uređena ovim Zakonom, na odgovarajući način se primjenjuju odredbe zakona kojim se uređuju prava, obveze i odgovornosti državnih službenika i namještenika.

(10) Odredbe ovoga Zakona koje se odnose na državne službenike i namještenike kaznionica, zatvora, odnosno centara, na odgovarajući način se primjenjuju i na državne službenike i namještenike odgojnih zavoda u kojima se sukladno posebnom propisu izvršava odgojna mjera upućivanja u odgojni zavod.

POSLOVI IZVRŠAVANJA KAZNE ZATVORA

Članak 33.

(1) Poslove izvršavanja kazne zatvora obavljaju državni službenici sukladno poslovima i zadaćama radnog mjesta na koje su raspoređeni.

(2) Državni službenici kaznionice, zatvora i Centra za dijagnostiku u Zagrebu mogu obavljati i druge poslove iz članka 27. ovoga Zakona, ako su za njih osposobljeni.

(3) Pojedini stručni poslovi koji se obavljaju u kaznionicama, odnosno zatvorima, a iznimno i drugi poslovi koje obavljaju državni službenici i namještenici kaznionica, odnosno zatvora mogu se temeljem ugovora o djelu povjeriti pružateljima stručnih usluga izvan državne službe, ukoliko je isto potrebno radi funkcioniranja kaznionice, odnosno zatvora. Na odnos pružatelja usluga kaznionice, odnosno zatvora primjenjuju se opći propisi kojima se uređuju obveznopravni odnosi.

(4) Izdaci za pružatelje stručnih usluga iz stavka 3. ovoga članka ne smiju prelaziti 5% ukupnog iznosa sredstava za osnovne plaće s doprinosima u tekućoj godini osiguranima za kaznionicu, odnosno zatvor.

(5) Iznimno od stavka 4. ovoga članka, izdaci za pružatelje stručnih poslova zdravstvene zaštite iz članka 27. stavka 6. ovoga Zakona mogu prelaziti 5% ukupnog iznosa sredstava za

osnovne plaće s doprinosima u tekućoj godini osiguranima za kaznionicu, odnosno zatvor uz prethodnu suglasnost Središnjeg ureda.

(6) Pružatelji stručnih usluga iz stavka 3. ovoga članka ne mogu postati državni službenici ni namještenici bez provođenja postupka prijma u državnu službu, odnosno na rad.

OVLAŠTENE SLUŽBENE OSOBE

Članak 34.

(1) Ovlaštene službene osobe jesu ravnatelj nadležan za zatvorski sustav, državni službenici Središnjega ureda koji obavljaju stručni nadzor nad radom kaznionica, zatvora, odnosno centara, te državni službenici kaznionice, zatvora, odnosno Centra za dijagnostiku u Zagrebu koji rade u posebnim uvjetima rada, odnosno oni državni službenici koji imaju posebne dužnosti ili ovlasti.

(2) Ovlaštene službene osobe iz stavka 1. ovoga članka imaju službenu iskaznicu, a ravnatelj nadležan za zatvorski sustav, ovlaštene službene osobe Središnjeg ureda koje obavljaju poslove nadzora i službenici pravosudne policije kaznionice, zatvora, odnosno centra imaju službenu iskaznicu i značku.

(3) Odredbe o službenoj iskaznici i znački ovlaštene službene osobe u zatvorskom sustavu pravilnikom uređuje ministar nadležan za poslove pravosuđa.

OVLASTI I OBVEZE OVLAŠTENE SLUŽBENE OSOBE

Članak 35.

(1) Ovlaštena službena osoba ima ovlast i obvezu u okviru svojeg djelokruga rada poduzeti sve zakonite radnje radi izvršavanja kazne zatvora.

(2) Službenik pravosudne policije kaznionice, zatvora, odnosno centra u obavljanju službe može primijeniti sredstva prisile i vatreno oružje u skladu s odredbama ovoga Zakona.

(3) U slučaju potrebe službe, ovlaštena službena osoba podliježe sigurnosnoj provjeri.

(4) Ovlaštena službena osoba dužna se i izvan službe ponašati na način koji ne šteti ugledu službe.

POSEBNA PRAVA OVLAŠTENIH SLUŽBENIH OSOBA

Članak 36.

(1) Ovlaštenim službenim osobama zbog težine i naravi posla i posebnih uvjeta rada: povećana opasnost za život i zdravlje radi nasilja, izloženosti zaraznim bolestima, smjenski rad, rad na državne blagdane i neradne dane i stalna pripravnost, te izloženost stresu, svakih se 12 mjeseci provedenih na takvim poslovima računa kao 16, odnosno 14 mjeseci staža osiguranja te im pripada poseban dodatak na plaću zbog rada u posebnim uvjetima.

(2) Poslove s posebnim uvjetima rada i pravo na posebne dodatke iz stavka 1. ovoga članka utvrđuje uredbom Vlada Republike Hrvatske.

(3) Ovlaštenoj službenoj osobi kojoj je nadležno zdravstveno povjerenstvo iz članka 37. stavak 10. ovoga Zakona utvrdilo nesposobnost za obavljanje poslova ovlaštene službene osobe rješenjem će se:

- 1) razriješiti statusa ovlaštene službene osobe
  - 2) utvrditi da zadržava plaću i druga prava koja je ostvarivala kao ovlaštena službena osoba
  - 3) u roku od 30 dana uputiti na ocjenu preostale radne sposobnosti.
- (4) Ako je državnom službeniku iz stavka 3. ovoga članka utvrđena preostala radna sposobnost, raspoređuje se na radno mjesto u skladu sa stručnom spremom i strukom, potrebama službe, ukoliko je takav raspored moguć. Prava iz stavka 3. točke 2. ovoga članka državni službenik zadržava do izvršnosti rješenja o rasporedu na radno mjesto.
- (5) Ako je utvrđeno da državni službenik nema preostale radne sposobnosti ili raspored državnog službenika prema stavku 4. ovoga članka nije moguć, a državni službenik je do izvršnosti rješenja o utvrđivanju preostale radne sposobnosti stekao uvjete za mirovinu, prestaje mu državna služba s danom stjecanja uvjeta za mirovinu, a državni službenik zadržava prava iz stavka 3. točke 2. ovoga članka do izvršnosti rješenja o prestanku državne službe zbog ostvarivanja prava na mirovinu.
- (6) Ako državni službenik ima preostalu radnu sposobnost, ali ga nije moguće rasporediti na radno mjesto u skladu sa stručnom spremom, strukom i potrebama službe, ili ako državni službenik nema preostalu radnu sposobnost, a nije stekao uvjete za mirovinu, prava iz stavka 3. točke 2. ovoga članka državni službenik zadržava do izvršnosti odluke o preostaloj radnoj sposobnosti, s kojim danom mu prestaje državna služba.
- (7) Prava ovlaštene službene osobe iz mirovinskog osiguranja utvrđuju se posebnim zakonom kojim se uređuju prava iz mirovinskog osiguranja djelatnih vojnih osoba, policijskih službenika i ovlaštenih službenih osoba.
- (8) Ovlaštenoj službenoj osobi koja ostvari pravo na mirovinu, a ima manje od deset godina efektivnog radnog staža ostvarenog u zatvorskom sustavu, pripada otpremnina u iznosu od dvije prosječne mjesečne plaće koje je ostvarila u tri mjeseca prije prestanka državne službe.
- (9) Ovlaštenoj službenoj osobi koja ostvari pravo na mirovinu, a ima od deset do 20 godina efektivnog radnog staža ostvarenog u zatvorskom sustavu, pripada otpremnina u iznosu od tri prosječne mjesečne plaće koje je ostvarila u tri mjeseca prije prestanka državne službe.
- (10) Ovlaštenoj službenoj osobi koja ostvari pravo na mirovinu, a ima više od 20 godina efektivnog radnog staža ostvarenog u zatvorskom sustavu, pripada otpremnina u iznosu od pet prosječnih mjesečnih plaća koje je ostvarila u tri mjeseca prije prestanka državne službe.
- (11) Obitelj ovlaštene službene osobe koja izgubi život u obavljanju službe ili povodom obavljanja službe ima pravo na nadoknadu troškova pokopa, a uzdržavani članovi obitelji i jednokratnu novčanu pomoć u visini 12 zadnjih plaća ovlaštene službene osobe.
- (12) Ostvarivanje prava iz stavka 11. ovoga članka isključuje ostvarivanje prava obitelji službenika i namještenika na pomoć od tri proračunske osnovice te podmirivanje troškova pogreba iz kolektivnog ugovora kojim se utvrđuju prava i obveze iz rada i po osnovi rada državnih službenika i namještenika zaposlenih u državnim tijelima.
- (13) Radi iznimnih radnih rezultata, poticanja uspješnosti rada, priznanja za istaknuto djelovanje u zaštiti temeljnih ljudskih prava i sloboda i drugih Ustavom Republike Hrvatske zaštićenih vrijednosti, radi značajnog doprinosa razvoja i učinkovitosti zatvorskog sustava, te prilikom prestanka državne službe s pravom na starosnu mirovinu državnim službenicima i namještenicima može se dodijeliti prigodna nagrada i/ili priznanje.
- (14) Pravilnik o uvjetima i načinu dodjele nagrade i priznanja u zatvorskom sustavu donosi ministar nadležan za poslove pravosuđa.

OBVEZE DRŽAVNIH SLUŽBENIKA I NAMJEŠTENIKA

Članak 37.

- (1) Državni službenici i namještenici upravne organizacije za zatvorski sustav međusobno surađuju i pridonose ostvarenju svrhe izvršavanja kazne zatvora.
- (2) Državni službenici i namještenici obvezni su sve podatke o zatvorenicima čuvati kao službenu i profesionalnu tajnu za vrijeme i nakon prestanka službe, odnosno rada.
- (3) Državni službenici i namještenici obvezni su svojim ponašanjem pozitivno utjecati na zatvorenike.
- (4) Državnog službenika i namještenika može se pretražiti prilikom ulaska, izlaska i za vrijeme obavljanja službe u kaznionici, zatvoru, odnosno centru.
- (5) Ravnatelj nadležan za zatvorski sustav svojom odlukom može odrediti da državni službenici i namještenici u nekoj kaznionici, zatvoru, odnosno centru nose jednoobraznu odjeću.
- (6) Državni službenici surađuju s državnim tijelima, ustanovama i pravnim osobama iz članka 7. stavka 3. ovoga Zakona, radi ostvarivanja svrhe izvršavanja kazne zatvora.
- (7) Radi potreba službe može se državnog službenika i namještenika u kaznionici, zatvoru, odnosno centru obvezati na rad dulji od punog radnog vremena, te privremeno uskratiti ili iznimno prekinuti korištenje godišnjeg odmora.
- (8) Radi potreba službe ministar nadležan za poslove pravosuđa na prijedlog ravnatelja nadležnog za zatvorski sustav može državnog službenika i namještenika kaznionica, zatvora, odnosno centra privremeno premjestiti na rad u drugu kaznionicu, zatvor, odnosno centar do tri mjeseca, a uz njegovu suglasnost do 12 mjeseci tijekom kalendarske godine. Privremeni premještaj na rad u drugu kaznionicu, zatvor, odnosno centar ne smatra se privremenim premještajem na radno mjesto. Žalba protiv rješenja o privremenom premještaju na rad ne zadržava izvršenje rješenja.
- (9) Ovlaštena službena osoba dužna je i kada nije u službi javiti Središnjem uredu i kaznionici, zatvoru, odnosno centru saznanje o važnim činjenicama koje mogu utjecati na izvršavanje kazne zatvora.
- (10) Spособnost za obavljanje poslova ovlaštene službene osobe utvrđuje nadležno zdravstveno povjerenstvo osnovano odlukom ministra nadležnog za poslove pravosuđa. Ovlaštenoj službenoj osobi koja odbije postupiti po obavijesti o upućivanju na ocjenu sposobnosti za obavljanje poslova ovlaštene službene osobe, prestaje državna služba u roku od 15 dana od dana primitka obavijesti o čemu se donosi rješenje o prestanku državne službe.

USAVRŠAVANJE DRŽAVNIH SLUŽBENIKA I NAMJEŠTENIKA

Članak 38.

- (1) Za državne službenike i namještenike u kaznionicama, zatvorima, odnosno centrima obvezno je stalno stručno usavršavanje sukladno pravilniku o stručnom usavršavanju u zatvorskom sustavu.
- (2) Stručno usavršavanje provodi se u Centru za izobrazbu.
- (3) Stručno usavršavanje može se provoditi i u drugim obrazovnim ustanovama i institucijama izvan zatvorskog sustava.

(4) Ministar nadležan za poslove pravosuđa donosi pravilnik o stručnom usavršavanju u zatvorskom sustavu iz stavka 1. ovoga članka.

DUŠOBRIŽNIŠTVO

Članak 39.

Ministarstvo nadležno za poslove pravosuđa može omogućiti dušobrižništvo za vjernike državne službenike i namještenike upravne organizacije za zatvorski sustav osobito u svezi pohađanja tradicionalnih vjerskih hodočašća, o čemu na prijedlog državnog službenika i namještenika i u suradnji s vjerskom zajednicom upisanom u Evidenciji vjerskih zajednica u Republici Hrvatskoj odlučuje ravnatelj nadležan za zatvorski sustav.

PSIHOLOŠKA POMOĆ

Članak 40.

(1) Državnim službenicima i namještenicima upravne organizacije za zatvorski sustav koji su u obavljanju poslova ili povodom obavljanja poslova, posredno ili neposredno sudjelovali u traumatskom događaju ili drugoj visokostresnoj i kriznoj situaciji, pruža se psihološka pomoć sukladno odluci kojom se uređuje psihosocijalna skrb za upravnu organizaciju za zatvorski sustav.

(2) Mjerila i način postupanja u pružanju psihološke pomoći utvrđuju se odlukom iz stavka 1. ovoga članka koju donosi ravnatelj nadležan za zatvorski sustav.

SLUŽBENICI PRAVOSUDNE POLICIJE

Članak 41.

(1) Službenici pravosudne policije osiguravaju kaznionicu, odnosno zatvor, osobe i imovinu, nadziru zatvorenike, sudjeluju u provedbi programa izvršavanja uz održavanje unutarnjeg reda i stege, sprovode zatvorenike, po potrebi službe sudjeluju u podjeli prethodno pripremljene medicinske terapije zatvorenicima, te obavljaju druge poslove propisane ovim Zakonom i provedbenim propisima.

(2) Na poslovima vanjskog i unutarnjeg osiguranja kaznionice, odnosno zatvora službenici pravosudne policije mogu koristiti službene pse i/ili tehnička sredstva.

(3) Sprovođenje osobe lišene slobode obavlja se sukladno sigurnosnoj procjeni, na način kojim će se zaštititi zdravlje, sigurnost i dostojanstvo osobe. Prilikom sprovođenja, osoba lišene slobode mora biti što manje izložena javnosti te ne smije biti izložena nepotrebnoj fizičkoj patnji.

(4) U obavljanju poslova osiguranja može se zatražiti pomoć ministarstva nadležnog za unutarnje poslove.

(5) Vanjski i unutarnji prostori i prostorije, osim spavaonica, kupaonica i sanitarnih čvorova kaznionice, zatvora, odnosno centra te unutrašnjost specijalnog vozila za prijevoz zatvorenika mogu biti nadzirani i snimani putem sustava video nadzora ili drugih tehničkih sredstva.

(6) Tehnička sredstva mogu se dodatno koristiti za potrebe zaštite i osiguravanja kaznionice, zatvora, odnosno centra.

(7) Ukoliko se snimke iz stavka 5. i 6. ovoga članka ne koriste u postupcima koji se vode sukladno odredbama zakona i drugih posebnih propisa, uništavaju se u roku od 60 dana od dana njihovog nastanka.

(8) Službenici pravosudne policije za vrijeme službe jednako su odjeveni, a u skladu s poslovima i zadaćama svojeg radnog mjesta i naoružani. Ravnatelj nadležan za zatvorski sustav i ovlaštene službene osobe Središnjeg ureda nadležne za poslove osiguranja mogu nositi službenu odoru.

(9) Službenici pravosudne policije postavljaju se u posebna zvanja pravosudne policije obilježena odgovarajućim znakovljem.

(10) Vlada Republike Hrvatske donosi uredbu o zvanjima, znakovlju i uvjetima stjecanja zvanja službenika pravosudne policije.

(11) Pravilnik o poslovima osiguranja u zatvorskom sustavu kojim se propisuje način obavljanja poslova osiguranja, primjena sredstava prisile, službene odore, oprema i službena vozila donosi ministar nadležan za poslove pravosuđa.

POSEBNI UVJETI ZA PRIJAM U DRŽAVNU SLUŽBU U PRAVOSUDNU POLICIJU

Članak 42.

(1) Uz opće uvjete za prijam u državnu službu državni službenik pravosudne policije koji se prima na poslove osiguranja mora:

- 1) imati završenu srednju školu
- 2) imati posebnu psihičku i tjelesnu zdravstvenu sposobnost
- 3) imati do 35 godina života ako je uvjet za prijam srednja stručna sprema
- 4) biti dostojan za obavljanje službe.

(2) Osoba koja se prima u državnu službu za službenika pravosudne policije, prima se u svojstvu vježbenika neovisno o ranije ostvarenom radnom stažu. Za vrijeme vježbeničkog staža, u trajanju od 12 mjeseci, osoba je dužna pohađati i završiti osposobljavanje, položiti ispit za zvanje i položiti državni ispit najkasnije u roku od godine dana od dana početka rada u državnoj službi utvrđenog rješenjem o rasporedu na radno mjesto, u protivnom osobi prestaje državna služba istekom vježbeničkog staža, po sili zakona.

(3) Državni službenik koji se premješta na poslove službenika pravosudne policije dužan je u roku od 12 mjeseci od dana premještaja pohađati i završiti osposobljavanje i položiti ispit za zvanje, u protivnom državnom službeniku istekom navedenog roka prestaje državna služba, po sili zakona.

(4) Službenik pravosudne policije koji je primljen u državnu službu na poslove srednje stručne sprema, a ima završen viši ili visoki stupanj obrazovanja može se postaviti u najniže zvanje više ili visoke sprema i rasporediti na radno mjesto više složenosti nakon što je u zatvorskom sustavu proveo najmanje tri godine.

(5) Osoba koja se prima u državnu službu za službenika pravosudne policije mora biti dostojna za obavljanje službe, odnosno ne smije biti pravomoćno osuđena za kazneno djelo počinjeno iz koristoljublja ili nečasnih pobuda ili biti kažnjena za prekršajno djelo protiv javnog reda i mira s obilježjima nasilja.

(6) Ministar nadležan za poslove pravosuđa donosi pravilnik o posebnoj psihičkoj i tjelesnoj zdravstvenoj sposobnosti službenika pravosudne policije.

ODGOVORNOST ZA POVREDU SLUŽBENE DUŽNOSTI

Članak 43.

- (1) Državni službenik i namještenik zbog povrede službene dužnosti odgovara u skladu s općim propisom iz područja kojim se uređuju prava, obveze i odgovornosti državnih službenika i namještenika. Prijedlog za pokretanje postupka zbog teške povrede službene dužnosti podnosi upravitelj. Ako upravitelj ne podnese prijedlog, takav prijedlog može podnijeti ministar nadležan za poslove pravosuđa ili ravnatelj nadležan za zatvorski sustav.
- (2) Zbog teške povrede službene dužnosti postupak pokreće, vodi i odluku donosi u prvom stupnju poseban službenički sud za državne službenike sustava izvršavanja kazne zatvora u skladu s općim propisima iz područja kojim se uređuju prava, obveze i odgovornosti državnih službenika i namještenika.
- (3) Za rad vježbenika u svezi s obavljanjem stručnih poslova za koje se osposobljava odgovara državni službenik kojemu je osposobljavanje vježbenika povjereno, odnosno neposredno nadređeni državni službenik.
- (4) Upravitelj kaznionice, odnosno zatvora dužan je obavijestiti tijelo nadležno za kontrolu privremene nesposobnosti za rad odnosno spriječenosti za radu slučaju sumnje na zlorporabu. Ukoliko upravitelj ne postupi sukladno navedenom, postupak može pokrenuti ministar nadležan za poslove pravosuđa ili ravnatelj nadležan za zatvorski sustav.

TEŠKE POVREDE SLUŽBENE I RADNE DUŽNOSTI

Članak 44.

Osim teških povreda službene dužnosti utvrđenih općim propisom iz područja kojim se uređuju prava, obveze i odgovornosti državnih službenika i namještenika, teškom povredom službene dužnosti smatra se i:

- 1) odnos sa zatvorenikom koji je izvan propisanih zadataka ili koji je suprotan svrsi izvršavanja kazne zatvora
- 2) nepoduzimanje propisane mjere koje je dovelo do štetne posljedice ili do ozbiljne mogućnosti njezina nastanka
- 3) onemogućavanje ostvarenja zajamčenih prava zatvorenika
- 4) neopravdani izostanak iz službe tri dana uzastopce ili četiri dana u trideset dana
- 5) uništenje, otuđenje ili oštećenje povjerene državne imovine, uključujući službenu odoru, naoružanje i opremu
- 6) nemaran odnos prema državnoj imovini koji je doveo do štetnih posljedica ili do ozbiljne mogućnosti njihova nastanka
- 7) neprijavljivanje kaznenih djela u vezi sa službom koja se progone po službenoj dužnosti
- 8) neprijavljivanje ponašanja koje predstavlja teži stegovni prijestup zatvorenika
- 9) ponašanje državnih službenika i namještenika koje narušava ugledu državne službe, izvan obavljanja službe, odnosno rada
- 10) dolazak na posao i obavljanje poslova pod utjecajem alkohola ili dovođenje pod utjecaj alkohola na radnom mjestu ovlaštenih službenih osoba. Smatra se da je

ovlaštena službena osoba pod utjecajem alkohola ako u organizmu ima alkohola iznad 0,00 g/kg, odnosno odgovarajući iznos miligrama u litri izdahnutog zraka

11) dolazak na posao i obavljanje poslova pod utjecajem droga ili dovođenje pod utjecaj droga na radnom mjestu ovlaštenih službenih osoba.

Glava VI. SREDSTVA ZA RAD

FINANCIRANJE KAZNIONICA, ZATVORA, ODNOSNO CENTARA

Članak 45.

(1) Sredstva za rad kaznionica, zatvora, odnosno centara osiguravaju se u državnom proračunu.

(2) Sredstva ostvarena radom zatvorenika koriste se kao dopunska sredstva za potrebe programa izvršavanja kazne zatvora.

(3) Sredstva iz stavka 2. ovoga članka prihod su kaznionice, odnosno zatvora, vode se na njihovim računima i koriste se za:

- naknade za rad zatvorenika
- nabavljanje sirovina i materijala potrebnih za rad zatvorenika
- za ostala tekuća i investicijska ulaganja
- za druge namjene utvrđene pravilnikom o mjerilima i načinu korištenja vlastitih prihoda u zatvorskom sustavu iz stavka 2. ovoga članka.

(4) Ravnatelj nadležan za zatvorski sustav može odlučiti da se sredstva iz stavka 2. ovoga članka rasporede drugoj kaznionici, zatvoru, odnosno centru.

(5) Visina sredstava za tekuće i kapitalne izdatke, kao i korištenje dopunskih sredstava utvrđuju se na temelju proračuna prihoda i izdataka te programa rada kaznionice, zatvora, odnosno centra.

(6) O načinu korištenja sredstava iz stavka 2. ovoga članka odlučuje upravitelj kaznionice, odnosno zatvora, uz prethodnu suglasnost ravnatelja nadležnog za zatvorski sustav u skladu s posebnim pravilnikom kojim se uređuje rad i raspolaganje novcem zatvorenika iz članka 88. stavka 2. ovoga Zakona i pravilnikom o mjerilima i načinu korištenja vlastitih prihoda u zatvorskom sustavu kojeg donosi ministar nadležan za poslove pravosuđa uz prethodnu suglasnost ministra nadležnog za poslove financija.

SREDSTVA ZA TEKUĆE I KAPITALNE IZDATKE

Članak 46.

(1) Tekući izdaci jesu:

- 1) izdaci za državne službenike i namještenike (zaposlene)
- 2) materijalni izdaci
- 3) financijski i ostali vanjski izdaci
- 4) izdaci za posebne namjene.

(2) Kapitalni izdaci jesu:

- 1) izdaci za izgradnju i adaptaciju objekata i pratećih sadržaja u kaznionicama, zatvorima, odnosno centrima

- 2) izdaci za nabavu opreme.

SREDSTVA ZA POSEBNE NAMJENE

Članak 47.

Sredstva za posebne namjene, sastoje se od:

- 1) sredstva za pokriće izdataka za zatvorenike, koriste se za:
  - prehranu, odjeću, obuću i smještaj
  - zdravstvenu zaštitu
  - održavanje čistoće i osobne higijene
  - naknadu za rad, obrazovanje i nezaposlenost, novčanu pomoć i nagradu
  - izdatke upućivanja, sprovođenja, premještaja i otpuštanja
  - tjelovježbu i slobodne aktivnosti
  - obrazovanje
  - opremu
  - osiguranje od odgovornosti od nesreće tijekom rada
- 2) sredstva za pokriće posebnih izdataka državnih službenika i namještenika kaznionice, zatvora, odnosno centra koja se koriste za:
  - službene odore, opremu, naoružanje i zdravstvene preglede u vezi sa službom
  - troškove usavršavanja
  - troškove prijama u službu, odnosno na rad i sredstva za izdatke privremenog upućivanja na rad u drugu kaznionicu, zatvor, odnosno centar
  - naknada državnim službenicima i namještenicima ili trećim osobama u slučaju tjelesne ozljede nastale napadom zatvorenika u kaznionici, odnosno zatvoru ili tijekom sprovođenja
  - pokriće izdataka stručnih usluga u vezi s poslovima izvršavanja kazne zatvora.

Glava VII. SUDAC IZVRŠENJA

USTANOVLJENJE SUCA IZVRŠENJA

Članak 48.

- (1) Sudac izvršenja ustanovljuje se u županijskom sudu za područje njegove mjesne nadležnosti.
- (2) U županijskom sudu na čijem se području nalazi kaznionica, odnosno zatvor čiji opseg poslova to zahtijeva ustanovljuje se centar za izvršavanje kazne zatvora.
- (3) Centar za izvršavanje kazne zatvora čine dva ili više sudaca izvršenja i potrebno stručno i pomoćno osoblje, na čelu sa sucem izvršenja kojega odredi predsjednik suda.
- (4) Vrhovni sud Republike Hrvatske najmanje jednom godišnje saziva sastanak sudaca izvršenja radi ujednačavanja provedbe ovoga Zakona.

STVARNA NADLEŽNOST I DJELOKRUG SUCA IZVRŠENJA

Članak 49.

- (1) Sudac izvršenja štiti prava zatvorenika, nadzire zakonitost u postupku izvršavanja kazne zatvora, te osigurava ravnopravnost i jednakost zatvorenika pred zakonom.
- (2) Sudac izvršenja poduzima radnje i odlučuje o:
- 1) upućivanju na izdržavanje kazne zatvora
  - 2) sudskoj zaštiti prava odlučivanjem o zahtjevu za sudskom zaštitom iz članka 19. ovoga Zakona, te o žalbi protiv odluke upravitelja u slučajevima predviđenim ovim Zakonom
  - 3) odobravanju i opozivu prekida izdržavanja kazne zatvora
  - 4) odobravanju uvjetnog otpusta i opozivu odluke o uvjetnom otpustu prije otpuštanja na uvjetni otpust
  - 5) saziva i rukovodi sjednicom vijeća za uvjetne otpuste, čiji je predsjednik
  - 6) opozivu uvjetnog otpusta
  - 7) obustavi izvršavanja kazne zatvora zbog zastare, smrti osuđenika ili zatvorenika odnosno izdržane kazne zatvora boravkom u pritvoru ili istražnom zatvoru, ako odgovarajuću odluku nije donio nadležni sud
  - 8) uračunavanju vremena oduzimanja slobode u kaznu zatvora ako je ono uslijedilo nakon pravomoćnosti presude kojom se ta kazna ima izvršiti
  - 9) ostalim slučajevima propisanim zakonom.
- (3) Drugostupanjskom odlukom sudac izvršenja može ukinuti, preinačiti ili potvrditi odluku upravitelja.

MJESNA NADLEŽNOST SUCA IZVRŠENJA

Članak 50.

- (1) Osuđenika na izdržavanje kazne zatvora upućuje sudac izvršenja na čijem području osuđenik ima prebivalište, odnosno boravište, ako ovim Zakonom nije drukčije određeno.
- (2) Odluke iz članka 49. stavka 2. točke 6. do 9. ovoga Zakona donosi sudac izvršenja iz stavka 1. ovoga članka, a odluke iz članka 49. stavka 2. točke 2. do 5. donosi sudac izvršenja nadležan prema mjestu izdržavanja kazne zatvora. Odluke iz članka 49. stavka 2. točke 7. i 8. ovoga Zakona može donijeti i sudac izvršenja nadležan prema mjestu izdržavanja kazne zatvora.
- (3) U slučaju promjene mjesta izdržavanja kazne zatvora sudac izvršenja ustupit će spis drugom nadležnom sucu izvršenja, odnosno sucu izvršenja nadležnom za nadzor uvjetno otpuštenog.

POSTUPAK PRED SUCEM IZVRŠENJA

Članak 51.

- (1) Postupak pred sucem izvršenja u prvom stupnju pokreće se na prijedlog stranke, ovlaštenih predlagatelja po ovom Zakonu ili po službenoj dužnosti, a u drugom stupnju povodom žalbe.

(2) Sudac izvršenja postupa na način kojim se, prema temeljnim načelima, jamči djelotvorna zaštita zatvorenikovih prava i interesa. Postupak pred sucem izvršenja i vijećem koje odlučuje o uvjetnom otpustu provodi se sukladno odredbama zakona kojim se uređuje kazneni postupak, ako ovim Zakonom nije drukčije propisano. Tijekom postupka sudac izvršenja omogućava strankama da se očituju o činjenicama i navodima suprotne stranke, te da predlože utvrđivanje novih činjenica i pribavljanje novih dokaza.

(3) Stranke u postupku jesu osuđenik, odnosno zatvorenik, kaznionica odnosno zatvor te državni odvjetnik kad je to propisano ovim Zakonom.

(4) Tijekom postupka pred sucem izvršenja osuđenik, odnosno zatvorenik ima pravo na stručnu pravnu pomoć opunomoćenika po svojem izboru iz reda odvjetnika kojeg može zamijeniti odvjetnički vježbenik. Ako zatvorenik u roku od 24 sata ne osigura nazočnost opunomoćenika, postupak će se voditi bez njega.

(5) Sudac izvršenja u postupku može pregledati sve službene dokumente koji se odnose na zatvorenika, posjetiti prostorije kaznionice, odnosno zatvora, te činjenice utvrđivati i na drugi način.

(6) Sudac izvršenja može održati ročište u odgovarajućim prostorijama kaznionice, odnosno zatvora, osim kada samostalno ili u vijeću odlučuje o uvjetnom otpustu.

POSTUPAK PO ŽALBI PROTIV ODLUKE UPRAVITELJA

Članak 52.

(1) Zatvorenik, kada je ovim Zakonom dopuštena posebna žalba protiv odluke upravitelja, žalbu može podnijeti sucu izvršenja u roku od osam dana od dana dostave odluke, ako ovim Zakonom nije drukčije propisano.

(2) Žalba protiv odluke iz stavka 1. ovoga članka ne zadržava izvršenje odluke ako ovim Zakonom nije drukčije propisano. U tom slučaju upravitelj će odluku odmah priopćiti zatvoreniku, koji žalbu protiv odluke može podnijeti i izjavom danom na zapisnik. Sudac izvršenja će o žalbi odlučiti najkasnije u roku od tri radna dana od dana primitka žalbe.

(3) Zatvorenik se može odreći prava na žalbu protiv odluke iz stavka 1. ovoga članka.

ŽALBA NA ODLUKU SUCA IZVRŠENJA

Članak 53.

(1) Protiv rješenja suca izvršenja u prvom stupnju žalbu mogu podnijeti stranke iz članka 51. stavka 3. ovoga Zakona, opunomoćenik osuđenika, odnosno zatvorenika i član obitelji osuđenika, odnosno zatvorenika uz suglasnost osuđenika odnosno zatvorenika, kada su pokrenuli postupak u kojem je donesena odluka koja se pobija žalbom, u roku od tri dana od dana dostave rješenja. Žalba ne zadržava izvršenje rješenja, osim ako ovim Zakonom nije drukčije propisano.

(2) Žalba se podnosi sucu izvršenja, koji je bez odgode dostavlja sudskom vijeću županijskog suda. Sudsko vijeće o žalbi odlučuje u roku od osam dana od dana primitka žalbe.

UPUĆIVANJE U PRAVA ZATVORENIKA

Članak 54.

Najmanje jednom godišnje nadležni sudac izvršenja obilazi zatvorenike, razgovara s njima, te ih upućuje u prava iz ovoga Zakona i načine ostvarivanja tih prava.

Dio treći TIJEK IZVRŠAVANJA KAZNE ZATVORA**Glava VIII. MJERILA ZA UPUĆIVANJE I
UPUĆIVANJE NA IZDRŽAVANJE KAZNE ZATVORA****SUDAC IZVRŠENJA NADLEŽAN ZA UPUĆIVANJE NA
IZDRŽAVANJE KAZNE ZATVORA****Članak 55.**

(1) Prvostupanjski sud koji je sudio u predmetu u kojem je pravomoćno izrečena bezuvjetna kazna zatvora dostavit će bez odgode, a najduže u roku od tri radna dana od izvršnosti presude, prijepise: presude, nalaza vještaka, izvadak iz kaznene evidencije, podatke o žrtvi, a prema potrebi i druge podatke sucu izvršenja nadležnom za upućivanje osuđenika na izdržavanje kazne.

(2) Nakon primitka prijepisa presude iz stavka 1. ovoga članka sudac izvršenja će u roku od osam radnih dana donijeti rješenje o upućivanju na izdržavanje kazne zatvora (u daljnjem tekstu: rješenje o upućivanju).

(3) Ako se osuđenik nalazi u istražnom zatvoru, rješenje o upućivanju donosi sudac izvršenja nadležan prema mjestu izvršavanja istražnog zatvora.

(4) Ako je mjesto prebivališta ili boravišta osuđenika nepoznato, ili mu je prebivalište ili boravište u inozemstvu, ili je suđen u odsutnosti, rješenje o upućivanju donosi sudac izvršenja nadležan prema mjestu donošenja prvostupanjske presude.

MJERILA ZA UPUĆIVANJE NA IZDRŽAVANJE KAZNE ZATVORA**Članak 56.**

(1) Osuđenika osuđenog na kaznu zatvora u trajanju do šest mjeseci ili kojemu neizdržani dio kazne ne prelazi šest mjeseci upućuje se u najbliži zatvor prema mjestu prebivališta, odnosno boravišta, a ako osuđenik nema prebivalište, odnosno boravište na području Republike Hrvatske upućuje se u najbliži zatvor prema sjedištu suca izvršenja nadležnog za upućivanje.

(2) Osuđenika osuđenog na kaznu zatvora u trajanju duljem od šest mjeseci ili kojemu neizdržani dio kazne prelazi šest mjeseci upućuje se u Centar za dijagnostiku u Zagrebu radi obavljanja stručnih poslova te predlaganja programa izvršavanja i kaznionice, odnosno zatvora u kojem će se kazna nastaviti izvršavati, sukladno članku 21. stavku 6. ovoga Zakona.

(3) Odluku o upućivanju na daljnje izvršavanje kazne zatvora o kaznionici, odnosno zatvoru u kojoj će zatvorenik nastaviti izvršavati kaznu zatvora donosi ravnatelj nadležan za zatvorski sustav, na prijedlog Centra za dijagnostiku u Zagrebu i na temelju mišljenja Povjerenstva za upućivanje i razvrstavanje zatvorenika Središnjeg ureda, u skladu s odredbama Okvirnih mjerila za upućivanje i razvrstavanje zatvorenika na izvršavanje kazne zatvora koja donosi ministar nadležan za poslove pravosuđa. Prilikom odlučivanja o upućivanju i razvrstavanju

zatvorenika posebna se pozornost posvećuje osobama iz ranjivih skupina. Protiv ove odluke žalba nije dopuštena.

(4) Zatvorenika kojemu je tijekom izdržavanja kazne zatvora drugom pravomoćnom i izvršnom presudom izrečena kazna zatvora, sudac izvršenja uputit će u kaznionicu, odnosno zatvor u kojem već izdržava kaznu.

(5) Ako je osuđeniku određen ili produljen istražni zatvor u drugom kaznenom postupku, sudac izvršenja uputit će osuđenika odmah na izvršavanje kazne zatvora koju će započeti izdržavati nakon ukidanja istražnog zatvora.

(6) Osuđenika osuđenog na kaznu zatvora kojemu je ujedno izrečena i sigurnosna mjera obveznog psihijatrijskog liječenja upućuje se na izvršavanje kazne zatvora i sigurnosne mjere u skladu s odredbom stavka 2. ovoga članka.

(7) Osuđenika osuđenog na kaznu maloljetničkog zatvora upućuje se na izvršavanje kazne maloljetničkog zatvora u skladu s odredbom stavka 2. ovoga članka.

(8) Zatvorenika čija je kazna zatvora preuzeta na izvršavanje sukladno međunarodnom ugovoru ili posebnom zakonu, upućuje se na daljnje izvršavanje kazne u Centar za dijagnostiku u Zagrebu radi obavljanja stručnih poslova i predlaganja programa izvršavanja i kaznionice, odnosno zatvora u kojem će nastaviti izvršavati kaznu, sukladno članku 21. stavku 6. ovoga Zakona.

(9) Osuđenik koji se upućuje na izvršavanje više pravomoćnih presuda, a u nekoj od njih je uz kaznu zatvora izrečena i sigurnosna mjera obveznog psihijatrijskog liječenja, prvo će izdržavati kaznu zatvora uz koju je izrečena sigurnosna mjera.

(10) Zatvoreniku kojemu je tijekom izdržavanja kazne zatvora drugom pravomoćnom i izvršnom presudom izrečena kazna zatvora uz koju je izrečena i sigurnosna mjera obveznog psihijatrijskog liječenja, sudac izvršenja odredit će prekid kazne koju izdržava i uputiti ga sukladno stavku 2. ovoga članka.

(11) Osuđenik koji se upućuje na izvršavanje više pravomoćnih presuda, a jedna od njih je kazna maloljetničkog zatvora, prvo će izdržavati kaznu maloljetničkog zatvora.

(12) Zatvoreniku kojemu je tijekom izdržavanja kazne zatvora drugom pravomoćnom i izvršnom presudom izrečena kazna maloljetničkog zatvora, sudac izvršenja odredit će prekid kazne koju izdržava i uputiti ga na izdržavanje kazne maloljetničkog zatvora, sukladno stavku 2. ovoga članka.

POZIV I RJEŠENJE O UPUĆIVANJU

Članak 57.

(1) Sudac izvršenja žurno poziva osuđenika radi uručenja rješenja o upućivanju i sredstava za troškove javnog prijevoza do zatvora odnosno Centra za dijagnostiku u Zagrebu u koji se osuđenik upućuje. Ako dostava poziva nije uspjela na adresu koju je osuđenik dao sudu ili se uredno pozvani osuđenik nije odazvao pozivu, sudac izvršenja će rješenje o upućivanju dostaviti osuđeniku putem oglasne ploče.

(2) Prilikom uručenja rješenja o upućivanju sudac izvršenja upoznae osuđenika s odredbama ovoga Zakona o odgodi izvršavanja kazne zatvora. Odgodu izvršavanja kazne zatvora osuđenik koji je na slobodi može zatražiti u roku od tri dana od uručenja rješenja o upućivanju.

- (3) Zatvorenika koji se već nalazi na izvršavanju druge kazne zatvora ili istražnog zatvora neće se pozivati radi uručivanja rješenja o upućivanju. Rješenje o upućivanju zatvoreniku se uručuje putem kaznionice, odnosno zatvora.
- (4) Rješenje o upućivanju sadrži: osobne podatke o osuđeniku koji se upućuje, podatke o pravomoćnoj i izvršnoj presudi na temelju koje se upućuje, zatvor odnosno Centar za dijagnostiku u Zagrebu u koji se upućuje i uputu o pravnom lijeku.
- (5) Žalba protiv rješenja o upućivanju zadržava izvršenje rješenja. Nadležan sud o žalbi odlučuje u roku od pet radnih dana.
- (6) Rješenje kojim se osuđenika upućuje na izdržavanje kazne zatvora sa slobode, treba sadržavati dan, mjesec i godinu kada se osuđenik mora javiti na izdržavanje kazne.
- (7) Rješenje o upućivanju dostavlja se zatvoru, odnosno Centru za dijagnostiku u Zagrebu.
- (8) Dan javljanja u zatvor, odnosno Centar za dijagnostiku u Zagrebu mora biti određen na način da od uručivanja rješenja o upućivanju do dana javljanja osuđenika u zatvor, odnosno Centar za dijagnostiku u Zagrebu protekne najmanje pet, a najviše 15 dana. Osuđenik može na vlastiti zahtjev biti upućen na izdržavanje kazne zatvora i prije proteka pet dana od dana uručivanja rješenja o upućivanju.
- (9) Troškove javnog prijevoza osuđeniku snosi sud upućivanja.

OBVEZE SUCA IZVRŠENJA

Članak 58.

- (1) Sudac izvršenja dostavit će zatvoru, odnosno Centru za dijagnostiku u Zagrebu prijepise: rješenja o upućivanju, presude, izvotka iz kaznene evidencije, podatke o tome je li u kaznenom postupku izuzet biološki materijal radi obavljanja molekularno-genetičke analize, podatke o žrtvi kao i druge podatke kojima raspolaže, najmanje tri dana prije dana javljanja osuđenika na izdržavanje kazne.
- (2) Ako se osuđenik koji je uredno upućen na izdržavanje kazne ne javi, sudac izvršenja će na temelju izvješća upravitelja izdati nadležnoj policijskoj upravi nalog za sprovođenje. Troškove sprovođenja snosi zatvor, odnosno Centar za dijagnostiku u Zagrebu koji štetu mogu naknaditi u skladu s odredbama članka 158. ovoga Zakona.
- (3) Kada se na izdržavanje kazne upućuje osuđenik koji samostalno skrbi i uzdržava dijete ili drugog člana obitelji koji je bez prihoda i nije sposoban skrbiti o sebi, sudac izvršenja će o tome obavijestiti nadležni centar za socijalnu skrb, koji je obvezan bez odgode poduzeti potrebne mjere i o tome izvijestiti suca izvršenja.

TJERALICA

Članak 59.

- (1) Za osuđenikom koji se krije sudac izvršenja izdaje nalog za raspisivanje tjeralice. Nalog se dostavlja policijskoj upravi prema sjedištu suca izvršenja. Uhićenog osuđenika se smješta do pravomoćnosti rješenja u najbliži zatvor prema sjedištu suca izvršenja koji je izdao nalog za raspisivanje tjeralice. Uhićenog osuđenika se po pravomoćnosti rješenja o upućivanju na njegov trošak sprovodi u zatvor, odnosno Centar za dijagnostiku u Zagrebu.

(2) Sudac izvršenja izdaje nalog za povlačenje tjeralice kada se osuđenika uhiti, ako nastupi zastara izvršavanja kazne zatvora ili se ostvare drugi razlozi zbog kojih tjeralice više nije potrebna.

(3) Početak izdržavanja kazne zatvora računa se od trenutka kada se osuđenik sam javio na izdržavanje kazne, a u slučaju prisilnog sprovođenja ili smještaja prema stavku 1. ovoga članka, od trenutka oduzimanja slobode.

UPUĆIVANJE PRIJE PRAVOMOĆNOSTI PRESUDE

Članak 60.

(1) Istražni zatvorenik može podnijeti zahtjev za upućivanje na izdržavanje kazne prije pravomoćnosti presude izjavom danom na zapisnik. Odluku o zahtjevu donosi sudac pojedinac ili predsjednik vijeća koji je donio presudu u prvom stupnju. Prilikom davanja izjave na zapisnik istražnog zatvorenika upozorit će se da će u kaznionici, odnosno zatvoru u pravima i obvezama biti izjednačen sa zatvorenicima.

(2) Predsjednik vijeća koje je donijelo odluku u prvom stupnju prilikom odlučivanja o zahtjevu uzet će u obzir razmjer između vremena provedenog u istražnom zatvoru i duljine izrečene kazne zatvora te procjenu potrebe nazočnosti istražnog zatvorenika na sudu.

(3) Rješenje o upućivanju prije pravomoćnosti presude zajedno s pismenima iz članka 55. stavka 1. ovoga Zakona, predsjednik vijeća koji je donio presudu u prvom stupnju dostavit će sucu izvršenja prema sjedištu zatvora u kojem se istražni zatvorenik nalazi.

(4) Izdržavanje kazne zatvora na temelju rješenja iz stavka 3. ovoga članka može trajati najdulje do isteka roka za istražni zatvor propisanog zakonom kojim se uređuje kazneni postupak, odnosno do isteka nepravomoćne kazne zatvora na koju je osuđen.

Glava IX. ODGODA IZVRŠAVANJA KAZNE ZATVORA

RAZLOZI ZA ODGODU

Članak 61.

(1) Sudac izvršenja na molbu osuđenika, opunomoćenika osuđenika ili uz njegovu suglasnost i člana njegove obitelji, može donijeti rješenje o odgodi izvršavanja kazne zatvora. Molba za odgodu izvršavanja kazne zatvora s potrebnim dokazima može se podnijeti u roku od tri dana od dana uručenja rješenja o upućivanju, a nakon proteka toga roka ako su razlozi za odgodu nastali naknadno, ali ne kasnije od tri dana od saznanja za njihovo postojanje.

(2) Razlozi za odgodu jesu:

- 1) teška akutna bolest ili znatno pogoršanje postojeće kronične bolesti, za čije liječenje nema uvjeta u zatvorskom sustavu
- 2) smrt člana obitelji osuđenika
- 3) potreba obavljanja ili dovršenja neodgodivih sezonskih radova te radova izazvanih elementarnom nepogodom ili drugom nesrećom, a u obitelji osuđenika nema druge radno sposobne osobe
- 4) obveza osuđenika u dovršavanju započetog posla zbog čijeg bi neobavljanja nastala znatna materijalna šteta
- 5) završetak školske godine ili polaganja ispita

- 6) dijete mlađe od godinu dana o kojem osuđenik skrbi
- 7) trudnoća osuđenice ako do poroda ne preostaje više od šest mjeseci
- 8) rizična trudnoće osuđenice
- 9) potreba osiguranja skrbi i uzdržavanja djeteta ili osiguranja skrbi drugog člana obitelji, koji je bez prihoda i nije sposoban skrbiti o sebi, a o kojem je osuđenik skrbio, prema mišljenju nadležnog centra za socijalnu skrb.

(3) Rješenje iz stavka 1. ovoga članka, sudac izvršenja donosi nakon provedenog postupka u kojem utvrđuje postojanje razloga za odgodu, u roku od tri dana od dana primitka molbe. Ako je razlog za odgodu iz stavka 2. točke 1. ovoga članka sudac izvršenja će, nakon što utvrdi da se radi o teškoj akutnoj bolesti ili znatnom pogoršanju postojeće kronične bolesti, zatražiti očitovanje od Zatvorske bolnice u Zagrebu o mogućnosti liječenja u zatvorskome sustavu, u kojem slučaju će odlučiti u roku od tri dana od dana primitka očitovanja.

(4) Izvršavanje kazne zatvora zbog razloga iz stavka 2. točke 1. ovoga članka može se odgoditi dok bolest traje, a najdulje do tri godine osim u osobito teškim slučajevima bolesti; zbog razloga iz točke 2. najdulje do tri mjeseca; zbog razloga iz točke 3. i 4. do završetka posla, a najdulje do tri mjeseca; zbog razloga iz točke 5. najdulje do šest mjeseci; zbog razloga iz točke 6., 7. i 8. najdulje do navršene jedne godine djetetova života; a zbog razloga iz točke 9. najdulje do šest mjeseci.

(5) Sveukupna odgađanja izvršavanja kazne mogu trajati ukupno najdulje 20 mjeseci, osim iz razloga iz stavka 2. točke 1. ovoga članka.

ODGODA VOJNIM OBVEZNICIMA

Članak 62.

U slučaju ratnog stanja ili neposredne ugroženosti neovisnosti i jedinstvenosti Republike Hrvatske upućivanje na izdržavanje kazne zatvora vojnog obveznika može se odgoditi dok takvo stanje traje.

OPOZIV RJEŠENJA O ODGODI

Članak 63.

(1) Rješenje o odgodi izvršavanja kazne zatvora sudac izvršenja će opozvati ako su prestali razlozi zbog kojih je odgoda odobrena ili ako osuđenik odgodu ne koristi iz razloga zbog kojeg je odobrena ili čini kažnjive radnje.

(2) Centar za socijalnu skrb, državno odvjetništvo i policijska uprava, odnosno postaja obavještava suca izvršenja o razlozima za opoziv rješenja o odgodi izvršavanja kazne zatvora.

Glava X. POSTUPAK PRIJAMA ZATVORENIKA I UTVRĐIVANJE NAČINA IZVRŠAVANJA KAZNE ZATVORA

UTVRĐIVANJE ISTOVJETNOSTI I PROVJERA IDENTITETA ZATVORENIKA PRILIKOM PRIJAMA

Članak 64.

- (1) Zatvorenika se prima u kaznionicu, odnosno zatvor na temelju rješenja o upućivanju.
- (2) Prilikom dolaska u kaznionicu, odnosno zatvor utvrđuje se istovjetnost zatvorenika prema podacima navedenim u sudskoj odluci i drugim podacima važnim za utvrđivanje istovjetnosti.
- (3) Ako se pojavi sumnja u identitet i istovjetnost osobe koja se javila na izdržavanje kazne zatvora ista se zadržava te se odmah o tome obavještava policijsku upravu prema sjedištu kaznionice, odnosno zatvora koja poduzima mjere radi utvrđivanja njenog identiteta i istovjetnosti.

POSTUPANJE NAKON PRIJAMA

Članak 65.

- (1) Nakon prijama u kaznionicu, odnosno zatvor ovlaštena službena osoba istog spola obavlja temeljitu pretragu zatvorenika i pregled tijela.
- (2) Zatvorenika se fotografira, mjeri tjelesna visina i težina, bilježi osobni opis i uzimaju biometrijski podaci. Navedene radnje poduzimaju se i bez privole zatvorenika.

POSTUPAK S OSOBNIM STVARIMA

Članak 66.

- (1) Prilikom prijama zatvorenika u kaznionicu, odnosno zatvor pregledavaju se osobne stvari.
- (2) Osobne stvari čije zadržavanje nije dopušteno i odjeća koju ne zadržava popisuju se, oduzimaju i pohranjuju na polog stvari, ili se na zatvorenikov trošak šalju osobi koju on odredi, o čemu se zatvoreniku daje potvrda. Stvari koje zbog pokvarljivosti nisu prikladne za pohranjivanje ili uručivanje trećim osobama uništavaju se, o čemu se sastavlja zapisnik. Primjerak zapisnika uručuje se zatvoreniku.
- (3) U kaznionicama, odnosno zatvorima u kojima nema mogućnosti tehničkog pregleda stvari čije zadržavanje je dopušteno, tehnički pregled stvari moguće je obaviti kod vanjskog pružatelja usluga na trošak zatvorenika, s čime se zatvorenik prethodno upoznaje. O obavljenom pregledu sastavlja se zapisnik. Primjerak zapisnika uručuje se zatvoreniku.
- (4) Stvari za koje se sumnja da su u svezi s počinjenjem nekog kaznenog djela oduzimaju se od zatvorenika i uz zapisnik se predaju nadležnom državnom tijelu. Stvari za koje se sumnja da su namijenjene bijegu zatvorenika, ugrožavanju reda i sigurnosti, te stvari za koje se sumnja da mogu narušiti zdravlje oduzimaju se i uništavaju ili se predaju nadležnom državnom tijelu, o čemu se sastavlja zapisnik. Primjerak zapisnika uručuje se zatvoreniku.

DOPUŠTENE STVARI

Članak 67.

- (1) Zatvorenik prilikom prijama može zadržati sljedeće stvari: rublje, odjeću, obuću, remen za hlače, pribor za brijanje koji ne ugrožava sigurnost, posteljinu, novčanik, notes, vjenčani prsten, sat, olovku, lulu, cigarete, duhan, upaljač, knjige, fotografije, radioprijamnik i druge stvari za osobnu uporabu i higijenu.
- (2) U cilju prevencije i/ili slučajju zlorporabe, stvari iz stavka 1. ovoga članka mogu se oduzeti.
- (3) Upravitelj može dopustiti zatvoreniku da zadrži i druge stvari ako to nije protivno kućnom redu kaznionice odnosno zatvora, interesima sigurnosti i provođenju programa izvršavanja.
- (4) Vrsta i količina stvari iz stavka 1. ovoga članka propisuju se kućnim redom kaznionice, odnosno zatvora.

DRAGOCJENOSTI, NOVAC, VRIJEDNOSNICE I ISPRAVE

Članak 68.

- (1) Dragocjenosti, vrijednosnice, te osobne i druge isprave popisuju se u nazočnosti zatvorenika i pohranjuju se u kaznionici, odnosno zatvoru o čemu se zatvoreniku izdaje potvrda.
- (2) Zatvorenikov novac popisuje se u njegovoj nazočnosti i pohranjuje na polog novca sukladno kućnom redom kaznionice, odnosno zatvora i pravilniku iz članka 88. stavka 2. ovoga Zakona.
- (3) Na zahtjev zatvorenika stvari iz stavka 1. ovoga članka mogu se predati osobi koju on odredi.

LIJEKOVI I ORTOPEDSKA POMAGALA

Članak 69.

Prilikom prijama zatvorenik zadržava ortopedska i druga nužna medicinska pomagala, a nužne lijekove po odobrenju liječnika.

PRIJAMNI ZAPISNIK

Članak 70.

- (1) Prijamni zapisnik je evidencija o prijamu zatvorenika.
- (2) U prijamni zapisnik upisuje se nadnevak i sat prijama zatvorenika, rješenje o upućivanju i bitna zapažanja o zatvoreniku.
- (3) Prijamni zapisnik potpisuje ovlaštena službena osoba i zatvorenik ili se isti potvrđuje na odgovarajući način u elektroničkom obliku kada se za to ostvare uvjeti.
- (4) Prijamni se zapisnik bez odgode, a najkasnije u roku od 24 sata pohranjuje u matici zatvorenika (u daljnjem tekstu: matica).

ZDRAVSTVENI PREGLED

Članak 71.

- (1) Liječnik obavlja zdravstveni pregled zatvorenika najkasnije 24 sata od upisa u maticu.
- (2) Na zahtjev zatvorenika ili na temelju zdravstvenih smetnji uočenih prigodom prijama zdravstveni pregled obavlja se bez odgode.

PRIOPĆENJE O PRAVIMA I OBVEZAMA

Članak 72.

Radi ostvarivanja prava iz ovoga Zakona zatvoreniku se, na njegovo traženje, mora dostaviti primjerak dijela Zakona koji se odnosi na izdržavanje kazne zatvora i primjerak kućnog reda kaznionice, odnosno zatvora, a odmah po zaprimanju u kaznionicu, odnosno zatvor zatvoreniku se uručuje pisana obavijest o pravima i obvezama za vrijeme izdržavanja kazne zatvora.

OBAVIJEST O PRIJAMU ZATVORENIKA

Članak 73.

Kaznionica, odnosno zatvor obvezna je o prijamu zatvorenika u roku od tri radna dana obavijestiti suca izvršenja nadležnog za upućivanje, suca izvršenja nadležnog za kaznionicu, odnosno zatvor kao i sud koji je donio presudu u prvom stupnju, a odmah po prijamu omogućuje zatvoreniku da o tome obavijesti članove obitelji.

SMJEŠTAJ ZATVORENIKA

Članak 74.

- (1) Po dolasku u kaznionicu, odnosno zatvor zatvorenika se smješta u poseban prostor za prijam u kojem se može zadržati do 30 dana.
- (2) U roku iz stavka 1. ovoga članka prikupljaju se podaci potrebni za utvrđivanje programa izvršavanja.

PROGRAM IZVRŠAVANJA

Članak 75.

- (1) Radi ispunjavanja svrhe izvršavanja kazne zatvora za zatvorenika se donosi program izvršavanja. Program izvršavanja sastoji se od psihosocijalnih, socijalnopedagoških, obrazovnih, radnih, okupacijskih, zdravstvenih i sigurnosnih postupaka primjerenih rizicima, potrebama i osobinama zatvorenika, usklađenih s mogućnostima kaznionice, odnosno zatvora.
- (2) Program izvršavanja za svakog zatvorenika donosi upravitelj na prijedlog stručnog tima kaznionice, odnosno zatvora.
- (3) Upravitelj preispituje program izvršavanja najmanje jednom u tri mjeseca za zatvorenika koji izdržava kaznu zatvora u trajanju do pet godina, odnosno najmanje jednom u šest mjeseci za zatvorenika koji izdržava kaznu zatvora dulju od pet godina.

(4) Zatvorenika se potiče na aktivno sudjelovanje u donošenju i provođenju programa izvršavanja.

(5) Program izvršavanja i njegove izmjene unose se u osobnik zatvorenika.

(6) Zatvorenika se upoznaje s programom izvršavanja, izmjenama, procjenom uspješnosti, te odobrenom vrstom i opsegom pogodnosti. Zatvorenika se neće upoznati sa sadržajem dijela programa izvršavanja koji se odnosi na procjenu rizika i sigurnosne procjene i postupke.

(7) Sadržaj programa izvršavanja i postupak njegovog donošenja, postupak procjene rizičnosti, provođenje i postupak procjenjivanja uspješnosti provođenja programa izvršavanja te postupak odlučivanja o pogodnostima zatvorenika propisuje se pravilnikom iz članka 27. stavka 9. ovoga Zakona.

MATICA

Članak 76.

(1) Radi zakonitog izvršavanja kazne zatvora se: prikupljaju, objedinjuju, upisuju i pohranjuju podaci o zatvoreniku u maticu.

(2) Matica sadrži:

1. osobne podatke o zatvoreniku
2. podatke o sudskoj presudi koja se izvršava
3. rješenje o upućivanju
4. ostale podatke i dokumentaciju potrebnu za izvršavanje kazne zatvora.

(3) Podaci se unose u maticu u roku od 48 sati od primitka prijamnog zapisnika.

(4) Matica se vodi u pisanom i elektroničkom obliku.

SREDIŠNJA MATICA

Članak 77.

(1) Središnji ured vodi središnju maticu.

(2) Središnja matica sadrži podatke koje sadrži i matica.

(3) Središnja matica vodi se u elektroničkom obliku.

OSOBNIK ZATVORENIKA

Članak 78.

(1) U osobnik zatvorenika (u daljnjem tekstu: osobnik) unose se podaci i ulaže dokumentacija potrebna za praćenje zakonitog izvršavanja kazne zatvora i provedbu programa izvršavanja.

(2) Osobnik sadrži:

- 1) podatke o zatvoreniku, presudi i kazni
- 2) prijepis sudskih presuda i odluka drugih državnih tijela koje se odnose na kaznu i njezino izvršavanje
- 3) nalaz i mišljenje državnog službenika koji obavlja poslove tretmana odnosno osobe medicinske struke koja pruža zdravstvenu zaštitu, te podatke o zapažanjima osoba uključenih u provedbu programa izvršavanja

- 4) program izvršavanja i njegove izmjene tijekom izvršavanja kazne zatvora
  - 5) ostale podatke i dokumentaciju potrebne za izvršavanje kazne zatvora.
- (3) Zdravstveni karton zatvorenika dio je osobnika koji se vodi odvojeno od ostale dokumentacije osobnika.
- (4) Podaci o nacionalnosti i vjeri unose se u osobnik uz zatvorenikov pristanak.
- (5) Osobnik se vodi u pisanom i elektroničkom obliku.
- (6) Uz osobnik mogu se voditi pomoćne evidencije potrebne za praćenje zakonitog izvršavanja kazne zatvora.
- (7) Odredbe kojima se uređuje matica, središnja matica, osobnik i druge evidencije potrebne za izvršavanje kazne zatvora, propisuju se pravilnikom kojeg donosi ministar nadležan za poslove pravosuđa.

ZAŠTITA TAJNOSTI PODATAKA

Članak 79.

- (1) Podaci iz osobnika i drugi podaci koje državni službenici i namještenici saznaju tijekom izvršavanja kazne zatvora službena su i profesionalna tajna. U odnosu na te podatke ne može se ostvariti pravo na pristup informaciji prema zakonu kojim se određuje to pravo.
- (2) Pristup zabilježenim podacima iz stavka 1. ovoga članka dopušten je zatvoreniku, te upravitelju i ovlaštenim službenim osobama prema poslovima i zadaćama njihova radnog mjesta kao i državnim službenicima Središnjeg ureda ovlaštenima za nadzor nad radom kaznionica, zatvora, odnosno centara. Zatvoreniku se može uskratiti pristup zabilježenim podacima sadržanim u pojedinačnim stručnim zapažanjima i mišljenjima ovlaštenih službenih osoba.
- (3) Uvid u podatke iz osobnika, na temelju odobrenja upravitelja, mogu izvršiti tijela unutarnjih poslova u okviru svojih zakonskih ovlasti radi otkrivanja i sprječavanja kaznenih djela, te probacijski službenici u okviru obavljanja poslova iz svoje nadležnosti.
- (4) Po otpustu zatvorenika s izdržavanja kazne zatvora, osobnik se pohranjuje i čuva sukladno posebnim propisima.

ZAŠTITA PODATAKA O IZVRŠAVANJU KAZNE ZATVORA

Članak 80.

- (1) Podatke o postupcima izvršavanja kazne zatvora koje saznaju druge osobe na radu u kaznionici, zatvoru, odnosno centru po drugim osnovama, predstavljaju službenu i profesionalnu tajnu.
- (2) Iznimno od stavka 1. ovoga članka, Središnji ured može dopustiti uvid u podatke o postupku izvršavanja kazne zatvora drugim osobama za potrebe njihovog znanstvenog istraživanja i stručne izobrazbe, a koje podatke su druge osobe dužne čuvati kao tajnu i koristiti ih isključivo za dobrenu svrhu.

Glava XI. SMJEŠTAJ, OPREMA I PREHRANA ZATVORENIKA

SMJEŠTAJ ZATVORENIKA

Članak 81.

(1) Smještaj zatvorenika treba odgovarati odgovarajućim zdravstvenim, higijenskim i prostornim zahtjevima, te klimatskim prilikama. Prostorije u kojima borave zatvorenici moraju biti čiste, suhe i dovoljno prostrane.

(2) Zatvorenika se u pravilu smješta u prostoriju namijenjenu za smještaj više zatvorenika. Zajednički se mogu smjestiti zatvorenici za koje se pretpostavlja da neće međusobno negativno utjecati. Svakom se zatvoreniku osigurava zasebna postelja. Slobodno vrijeme zatvorenici mogu provoditi zajedno, u pravilu u prostorijama za dnevni boravak.

(3) Svaka prostorija u kojoj zatvorenici žive ili rade mora imati dnevno i umjetno svjetlo koje omogućuje čitanje i rad bez smetnji za vid.

(4) Kaznionice, odnosno zatvori moraju imati sanitarne uređaje koji omogućuju obavljanje fizioloških potreba u čistim i primjerenim uvjetima kad god to zatvorenici žele.

(5) Pitka voda mora uvijek biti dostupna svakom zatvoreniku.

SMJEŠTAJ ZATVORENIKA OSOBE S INVALIDITETOM

Članak 82.

Zatvoreniku osobi s invaliditetom osigurava se smještaj primjeren vrsti i stupnju njegove invalidnosti.

ODRŽAVANJE OSOBNE HIGIJENE I ČISTOĆE PROSTORIJA I PROSTORA

Članak 83.

(1) Sve prostorije i prostori kaznionice, odnosno zatvora moraju se propisno održavati i redovito čistiti.

(2) Poslove iz stavka 1. ovoga članka obavljaju zatvorenici u trajanju do dva sata na dan bez novčane naknade.

(3) Zatvorenicima se omogućuje svakodnevno pranje tijela, a najmanje jednom tjedno tuširanje. Od zatvorenika se zahtijeva održavanje osobne higijene. Kaznionica, odnosno zatvor osigurava vodu i toaletni pribor za održavanje osobne higijene i čistoće rublja, odjeće, obuće i posteljine. Nošenje brade, brkova i duge kose može se iznimno ograničiti iz sigurnosnih ili zdravstvenih razloga.

(4) Nadzor nad održavanjem osobne higijene i čistoće obavlja liječnik ili druga osoba medicinske struke.

RUBLJE, ODJEĆA, OBUĆA I POSTELJINA

Članak 84.

(1) Kaznionica, odnosno zatvor zatvoreniku osigurava rublje, odjeću, obuću i posteljinu prikladno klimatskim uvjetima.

- (2) Zatvorenik može nositi vlastito rublje, odjeću i obuću te koristiti vlastitu posteljinu.
- (3) Za vrijeme bolničkog liječenja u Zatvorskoj bolnici u Zagrebu zatvoreniku se osigurava bolesničko osobno i posteljno rublje sukladno Kućnom redu Zatvorske bolnice u Zagrebu.
- (4) Upravitelj može uskratiti nošenje vlastitog rublja, odjeće i obuće te korištenje vlastite posteljine iz zdravstveno-higijenskih razloga ili sigurnosnih razloga.
- (5) Za vrijeme rada zatvorenik nosi propisanu radnu odjeću i obuću, te koristi zaštitna sredstva.
- (6) Rublje, odjeća, obuća i posteljina moraju biti čisti i uredni, a radna odjeća i obuća mora biti čista i uredna sukladno uvjetima rada.
- (7) Prilikom izlaska iz kaznionice, odnosno zatvora zatvorenik nosi vlastito rublje, odjeću i obuću. Ako nema vlastitu, osigurava se primjerena.
- (8) Kod prijama zatvorenika treba osigurati uvjete da se njegova vlastita odjeća i obuća čuva u primjerenim uvjetima.
- (9) Odredbe o rublju, odjeći, obući i posteljini zatvorenika pobliže se uređuju pravilnikom kojeg donosi ministar nadležan za poslove pravosuđa.

PREHRANA

Članak 85.

- (1) Zatvoreniku se u pravilnim razmacima osiguravaju odgovarajuće pripremljeni i posluženi obroci koji kakvoćom i količinom zadovoljavaju prehrambene i higijenske standarde, a koji su primjereni dobi, zdravlju, naravi posla koji obavlja, vjerskim zahtjevima, a prema mogućnostima kaznionice, odnosno zatvora.
- (2) Trudnoj zatvorenici, dojilji i bolesnom zatvoreniku priprema se hrana po vrsti i količini koju odredi liječnik.
- (3) Zatvoreniku se osiguravaju najmanje tri obroka dnevno. Zatvoreniku se osigurava prehrana primjerena njegovoj dobi, zdravlju, fizičkom stanju, vjeroispovijesti i prirodi posla koji obavlja, a minimalan unos energije te udjela proteina i ostalih prehrambenih tvari propisuje se posebnim propisom iz stavka 5. ovoga članka. Liječnik ili druga osoba medicinske struke može odrediti izmjenu prehrane zatvoreniku kada je to potrebno iz zdravstvenih razloga. Sastav i hranidbenu vrijednost hrane nadzire liječnik ili druga osoba medicinske struke.
- (4) Ako nije moguće udovoljiti zahtjevu zatvorenika za izuzećem nekih vrsta hrane, na vlastiti trošak se zatvoreniku omogućuje opskrba prehrambenim proizvodima u prodavaonici za zatvorenike kaznionice, odnosno zatvora.
- (5) Ministar nadležan za poslove pravosuđa, uz prethodnu suglasnost ministra nadležnog za zdravstvo, donosi pravilnik kojim se pobliže propisuju standardi smještaja i prehrane zatvorenika.

NABAVLJANJE POTREPŠTINA

Članak 86.

- (1) U prodavaonici za zatvorenike u kaznionici, odnosno zatvoru zatvorenik može na vlastiti trošak nabavljati prehrambene i druge stvari za osobnu uporabu.

(2) Prilikom opskrbljivanja prodavaonice za zatvorenike uvažavaju se opravdane potrebe zatvorenika.

(3) Upravitelj može uskratiti zatvoreniku nabavljanje potrepština iz sigurnosnih razloga, a na temelju mišljenja liječnika i iz zdravstveno-higijenskih razloga.

(4) Ako u kaznionici, odnosno zatvoru nema prodavaonice za zatvorenike, upravitelj je dužan osigurati nabavljanje potrepština na drugi odgovarajući način.

Glava XII. RAD ZATVORENIKA

ORGANIZACIJA RADA ZATVORENIKA

Članak 87.

(1) Zatvoreniku se omogućuje rad u skladu s njegovim zdravstvenim sposobnostima, stečenim znanjima i mogućnostima kaznionice, odnosno zatvora.

(2) Zatvorenika se potiče na rad radi održavanja i stjecanja stručnog znanja i iskustva, njegova osposobljavanja te njegovih tjelesnih i duševnih potreba. Na temelju liječničkog mišljenja i programa izvršavanja zatvorenika koji je pristao na rad raspoređuje se na rad kroz uobičajeno radno vrijeme.

(3) Organizacija rada i način rada moraju biti što sličniji organizaciji i načinu rada na slobodi, te zatvorenik ima pravo na provedbu zaštite na radu u skladu s propisima zaštite na radu.

(4) Nije dopušteno zapošljavanje zatvorenika na radna mjesta državnih službenika utvrđena pravilnikom o unutarnjem redu kaznionice, odnosno zatvora.

(5) Zatvorenika se osigurava od ozljeda na radu i profesionalnih bolesti.

(6) Postizanje financijske dobiti od zatvorenikova rada ne smije biti na štetu svrhe izvršavanja kazne zatvora.

RAD ZATVORENIKA U KAZNIONICI, ODNOSNO ZATVORU

Članak 88.

(1) Zatvorenik može raditi na poslovima u kaznionici, odnosno zatvoru.

(2) Zatvorenika se raspoređuje na rad u kaznionici, odnosno zatvoru prema pravilniku kojim se pobliže uređuje rad i raspolaganje novcem zatvorenika, kojeg donosi ministar nadležan za poslove pravosuđa.

RAD ZATVORENIKA ZA DRUGOG POSLODAVCA

Članak 89.

(1) Zatvorenik može, uz osobni pristanak, raditi za drugog poslodavca na poslovima koji se obavljaju u ili izvan kaznionice, odnosno zatvora na temelju ugovora koji s poslodavcem sklapa kaznionica, odnosno zatvor, a odobrava ga Središnji ured. Ugovorom se utvrđuju međusobna prava i obveze.

(2) Zatvorenika pisanom odlukom upravitelj raspoređuje na rad za drugog poslodavca sukladno sklopljenom ugovoru i pravilniku iz članka 88. stavka 2. ovoga Zakona.

NASTAVAK RADA KOD DRUGOG POSLODAVCA I OBAVLJANJE VLASTITE DJELATNOSTI

Članak 90.

- (1) Zatvoreniku se može uz pisani pristanak drugog poslodavca odobriti nastavak rada kod tog poslodavca, ako mu je izrečena kazna zatvora u trajanju do jedne godine, te ako uz istu nije izrečena sigurnosna mjera zabrane obavljanja određene dužnosti ili djelatnosti.
- (2) Zatvoreniku koji samostalno obavlja gospodarsku i drugu djelatnost, a izrečena mu je kazna zatvora u trajanju do jedne godine, može se odobriti nastavak obavljanja te djelatnosti u ili izvan kaznionice, odnosno zatvora. Dok zatvorenik samostalno obavlja gospodarsku ili drugu djelatnost snosi troškove smještaja u kaznionici, donosno zatvoru.
- (3) O molbi zatvorenika iz stavka 1. i 2. ovoga članka odlučuje Središnji ured po prethodnom mišljenju upravitelja.
- (4) Nastavak rada zatvorenika kod drugog poslodavca i obavljanje vlastite djelatnosti propisuje se pravilnikom iz članka 88. stavka 2. ovoga Zakona.

RADNO VRIJEME I ODMORI

Članak 91.

- (1) Radno vrijeme zatvorenika određuje se prema općim propisima o radu.
- (2) U kaznionici, odnosno zatvoru u kojem se ne može osigurati rad svim radno sposobnim zatvorenicima koji žele raditi, iznimno je dopušten prekovremeni rad sukladno općim propisima o radu.
- (3) Odmor u tijeku rada, dnevni i tjedni odmor određuju se prema općim propisima o radu.
- (4) Godišnji odmor može trajati od najmanje četiri tjedna do 30 radnih dana, ovisno o duljini rada za vrijeme izdržavanja kazne, uvjetima rada i složenosti poslova radnog mjesta, što se pobliže utvrđuje pravilnikom iz članka 88. stavka 2. ovoga Zakona.

NAKNADA ZA RAD I NAGRADA

Članak 92.

- (1) Naknada za rad zatvorenika u kaznionici, odnosno zatvoru umnožak je osnovice za izračun naknade za rad i koeficijenta njegova rada. Osnovica za izračun naknade za rad iznosi 20% od bruto osnovice za obračun plaća državnih službenika i namještenika. Koeficijenti rada zatvorenika utvrđuju se pravilnikom iz članka 88. stavka 2. ovoga Zakona.
- (2) Na naknadu za rad zatvorenika ne plaćaju se porezi i doprinosi.
- (3) Zatvorenika koji se ističe osobitim učincima rada može se izvanredno nagraditi sukladno pravilniku iz članka 88. stavka 2. ovoga Zakona.
- (4) Naknada za rad zatvorenika kod drugog poslodavca utvrđuje se prema općim aktima poslodavca. Tako utvrđena vrijednost rada uplaćuje se na račun kaznionice, odnosno zatvora od koje se zatvoreniku isplaćuje naknada za rad u visini od 25%, a ne može biti manja od naknade za rad propisane u stavku 1. ovoga članka.

RASPOLAGANJE NAKNADOM ZA RAD I OBVEZNA ŠTEDNJA ZATVORENIKA

Članak 93.

(1) Od naknade za rad zatvorenika 30% se odvaja kao obvezna štednja zatvorenika i pohranjuje na polog novca. Ostalim dijelom naknade za rad zatvorenik slobodno raspolaže sukladno odredbama kućnog reda kaznionice, odnosno zatvora.

(2) Temeljem molbe zatvorenika, u iznimnim situacijama kao što su: teška bolest, smrt člana obitelji ili pomoć članovima obitelji, elementarne nepogode i sličnim opravdanim situacijama, upravitelj pisanom odlukom može odobriti da se iznos iz stavka 1. ovoga članka upotrijebi sukladno odredbama ovoga Zakona.

NOVČANA POMOĆ

Članak 94.

(1) Temeljem molbe zatvorenika bez prihoda ili novčanih sredstava na pologu koji je stariji od 65 godina ili ima utvrđenu trajnu radnu nesposobnost prema općim propisima iz područja mirovinskog osiguranja, na teret državnog proračuna isplaćuje mu se novčana pomoć jednom u tri mjeseca tijekom kalendarske godine u visini od 20% umnoška osnovice za izračun naknade za rad i koeficijenta 1.

(2) Zatvoreniku koji na pologu novca u prethodna tri mjeseca u ukupnom zbroju ima sredstva u iznosu većem od novčane pomoći utvrđene prema stavku 1. ovoga članka, neće se osigurati novčana pomoć.

POVREDA OBVEZA IZ RADA

Članak 95.

(1) Povrede obveza iz rada jesu: kašnjenje na posao, neopravdano izbjivanje s posla, napuštanje posla, namjerno dovođenje u stanje umanjene radne sposobnosti, namjerno oštećivanje sredstava za rad, te nepoštivanje organizacije i načina rada.

(2) U slučaju iz stavka 1. ovoga članka zatvoreniku se može za svaki započeti sat kašnjenja na posao ili neopravdanog izostanka s posla od naknade za rad odbiti razmjerni dio, može ga se premjestiti na druge poslove, te prekinuti rad.

(3) Poslodavac kod kojeg je zatvoreniku odobren nastavak rada obavještava kaznionicu, odnosno zatvor o povredi obveza iz rada, izmjeni ugovora o radu i otkazu ugovora o radu.

IZUM I TEHNIČKO UNAPRJEĐENJE

Članak 96.

Za izume i tehnička unaprjeđenja ostvarena na radu tijekom izdržavanja kazne zatvora u kaznionici, odnosno zatvoru zatvoreniku pripadaju prava prema općim propisima o radu.

NAKNADA ZA VRIJEME OBRAZOVANJA

Članak 97.

Obrazovanje zatvorenika u pravilu se organizira uz rad. Ako obrazovanje zatvorenika koji radi nije moguće organizirati uz rad, zatvoreniku koji uredno izvršava obveze obrazovanja utvrđene programom izvršavanja isplaćuje se naknada u visini od 25% osnovice iz članka 92. stavka 1. ovoga Zakona pomnožene s koeficijentom 1.

POTVRDA O RADU

Članak 98.

Na molbu zatvorenika kaznionica, odnosno zatvor izdaje potvrdu o radu tijekom izdržavanja kazne zatvora.

Glava XIII. OBRAZOVANJE ZATVORENIKA

ORGANIZIRANJE OBRAZOVANJA

Članak 99.

- (1) Kaznionica, odnosno zatvor sukladno mogućnostima organizira osnovno obrazovanje odraslih odnosno zatvorenika koji nemaju završeno osnovno obrazovanje.
- (2) Kaznionica, odnosno zatvor sukladno mogućnostima organizira srednjoškolsko obrazovanje odraslih, prekvalifikacije, osposobljavanja i usavršavanja zatvorenika.
- (3) Obrazovanje se organizira u kaznionici, odnosno zatvoru i izvan kaznionice, odnosno zatvora u skladu s općim propisima iz područja obrazovanja.

VRSTA OBRAZOVANJA

Članak 100.

- (1) Vrsta i razina obrazovanja kojoj može pristupiti zatvorenik određuje se programom izvršavanja, a ovisi o njegovim sposobnostima i sklonostima, trajanju kazne i drugim okolnostima značajnim za ostvarivanje svrhe izvršavanja kazne zatvora, kao i mogućnostima kaznionice, odnosno zatvora.
- (2) Nakon završenog obrazovanja, odnosno dijela obrazovanja, zatvoreniku se izdaje razredna svjedodžba i svjedodžba o završnom radu, svjedodžba o prekvalifikaciji i uvjerenje o osposobljenosti/usavršavanju, svjedodžba o završenim razredima odnosno obrazovnim razdobljima u osnovnoškolskom obrazovanju, iz koje ne smije biti vidljivo da je obrazovanje stečeno u kaznionici, odnosno zatvoru.
- (3) Zatvoreniku se može omogućiti stjecanje kvalifikacije u visokom obrazovanju na vlastiti trošak, ako se studijski program može uskladiti sa sigurnosnim razlozima.

Glava XIV. VJEROISPOVIJEST I DUŠOBRIŽNIŠTVO ZATVORENIKA

VJEROISPOVIJEST

Članak 101.

- (1) Zatvorenik ima pravo na vjeroispovijest koristeći vlastitu vjersku literaturu i stvari za religijsku uporabu. U slučaju zlouporabe, stvari za religijsku uporabu mogu se oduzeti.
- (2) Zatvorenik ima pravo kontaktirati s ovlaštenim vjerskim predstavnikom vjerske zajednice upisane u Evidenciji vjerskih zajednica u Republici Hrvatskoj.

DUŠOBRIŽNIŠTVO ZATVORENIKA

Članak 102.

- (1) U kaznionici, odnosno zatvoru u kojem se nalazi veći broj zatvorenika iste vjere, vjerskom predstavniku se za potrebe vjerskih obreda najmanje jednom tjedno osigurava prikladan prostor i vrijeme.
- (2) Upravitelj može privremeno isključiti zatvorenika iz sudjelovanja u vjerskom obredu, ako je to nužno radi održavanja reda i sigurnosti kaznionice, odnosno zatvora, o čemu će upoznati vjerskog predstavnika.

Glava XV. ORGANIZIRANJE SLOBODNOG VREMENA ZATVORENIKA

KORIŠTENJE SLOBODNOG VREMENA

Članak 103.

- (1) Kaznionica, odnosno zatvor osigurava prostor i opremu za svrhovito korištenje slobodnog vremena.
- (2) Kaznionica, odnosno zatvor organizira različite vrste aktivnosti za zadovoljavanje tjelesnih, duhovnih i kulturnih potreba zatvorenika.
- (3) Slobodno vrijeme zatvorenika organizira se u: likovnim, tehničkim, glazbenim, literarnim, dramskim, novinarskim, informatičkim i sličnim radionicama, raspravnim klubovima, vježbaonicama i sl.
- (4) Sadržaj organiziranoga slobodnog vremena određuje se programom izvršavanja.
- (5) Zatvoreniku se prema mogućnostima kaznionice, odnosno zatvora omogućuje provođenje aktivnosti slobodnog vremena na vlastiti trošak ukoliko isto ne narušava red i sigurnost te ne ometa druge zatvorenike.
- (6) Radi organiziranog sudjelovanja u predlaganju načina korištenja slobodnog vremena kroz različite aktivnosti za zadovoljavanje tjelesnih, duhovnih i kulturnih potreba zatvorenika, mogu se osnovati povjerenstva zatvorenika.
- (7) Broj, sastav, izbor i rad povjerenstava zatvorenika utvrđuje se kućnim redom kaznionice, odnosno zatvora.

KNJIŽNICA

Članak 104.

- (1) Kaznionica, odnosno zatvor oprema knjižnicu dovoljnim brojem knjiga iz različitih područja.
- (2) Kaznionica, odnosno zatvor koji nema knjižnicu organizira posuđivanje knjiga iz mjesne knjižnice.

NABAVLJANJE KNJIGA, NOVINA I ČASOPISA

Članak 105.

- (1) Zatvorenik može nabavljati knjige, novine i časopise na vlastiti trošak.
- (2) Knjige, novine i časopisi u zatvorenim kaznionicama, odnosno zatvorima nabavljaju se posredovanjem kaznionice, odnosno zatvora.

TJELOVJEŽBA

Članak 106.

Kaznionica, odnosno zatvor osigurava zatvoreniku uvjete za tjelovježbu, sport i rekreaciju u skladu sa svojim mogućnostima, zdravstvenim stanjem i programom izvršavanja zatvorenika, te sigurnosnim razlozima, a koji uvjeti se pobliže propisuju kućnim redom kaznionice, odnosno zatvora.

PRIREDBE

Članak 107.

Kaznionica, odnosno zatvor, sukladno svojim mogućnostima, za zatvorenike organizira prigodna raznovrsna sportsko-rekreacijska natjecanja, predavanja, umjetničke priredbe i sl.

RADIO I TELEVIZIJA

Članak 108.

- (1) Kaznionica, odnosno zatvor organizira zatvorenicima zajedničko praćenje radijskog i televizijskog programa u skladu s kućnim redom kaznionice, odnosno zatvora.
- (2) Organizirano praćenje televizijskog programa upravitelj može uskratiti zatvoreniku ako je to nužno radi održavanja reda i sigurnosti kaznionice, odnosno zatvora.

STVAR I DJELO NASTALO U SLOBODNO VRIJEME

Članak 109.

- (1) Stvar ili drugo djelo zatvorenika nastalo u slobodno vrijeme, po naknadi troškova izrade, zatvorenikovo je vlasništvo. Tako nastala djela mogu postati vlasništvo kaznionice, odnosno

zatvora samo uz suglasnost zatvorenika autora i nakon isplate naknade njegovih troškova nabave materijala.

(2) Kaznionica, odnosno zatvor, sukladno mogućnostima, organizira izložbu i prodaju stvari nastalih radom zatvorenika u slobodno vrijeme, uz pristanak zatvorenika autora.

(3) Poblježe odredbe o troškovima izrade, procjeni, izlaganju, pohranjivanju i prodaji stvari nastalih radom zatvorenika u slobodno vrijeme utvrđuju se pravilnikom iz članka 27. stavka 9. ovoga Zakona.

Glava XVI. LIJEČENJE I POSTUPAK S BOLESNIM ZATVORENICIMA

ZDRAVSTVENA ZAŠTITA

Članak 110.

(1) Zatvoreniku se osigurava liječenje te mjere i aktivnosti zdravstvene zaštite kvalitetom i opsegom određenim u sustavu javnog zdravstva za osigurane osobe iz obveznog zdravstvenog osiguranja.

(2) Zatvoreniku koji nema zdravstveno osiguranje omogućava se zdravstveno osiguranje na teret ministarstva nadležnog za poslove pravosuđa, za vrijeme izdržavanja kazne zatvora. Zatvoreniku koji iz bilo kojeg razloga ne može biti zdravstveno osiguran na području Republike Hrvatske liječenje se osigurava na trošak kaznionice, odnosno zatvora.

(3) Ministarstvo nadležno za poslove pravosuđa posebnim će sporazumom s tijelom nadležnim za zdravstveno osiguranje dogovoriti način financiranja troškova liječenja osoba iz stavka 2. ovoga članka.

(4) Zatvorenik ima pravo na zdravstvenu zaštitu liječnika obiteljske (opće) medicine i dentalne medicine u kaznionici, odnosno zatvoru ili najbližoj ustanovi javnog zdravstva prema sjedištu kaznionice, odnosno zatvora.

(5) Odluku o izboru liječnika obiteljske (opće) medicine i dentalne medicine za zatvorenika tijekom izdržavanja kazne zatvora donosi upravitelj ili osoba koju on ovlasti sukladno organizacijskim mogućnostima kaznionice, odnosno zatvora. Iznimno upravitelj ili osoba koju on ovlasti donosi odluku o izboru liječnika obiteljske (opće) medicine i dentalne medicine u ustanovi javnog zdravstva uzimajući u obzir najbližu ustanovu javnog zdravstva prema sjedištu kaznionice, odnosno zatvora.

(6) Zatvorenik je dužan držati se uputa liječnika i poduzimati mjere u svrhu liječenja, sprječavanja zaraznih bolesti i zaštite zdravlja te je osobno odgovoran zbog nepridržavanja tih uputa. Radi održavanja higijene zatvorenik je dužan držati se uputa ovlaštene službene osobe medicinske struke ili druge osobe koja pruža zdravstvenu zaštitu zatvoreniku.

OBVEZAN LIJEČNIČKI PREGLED

Članak 111.

(1) Prilikom prijama zatvorenika na izdržavanje kazne zatvora, kao i prilikom otpusta obvezan je liječnički pregled. Podatke o zdravstvenom stanju zatvorenika liječnik unosi u zdravstveni karton i druge propisane evidencije u osobniku.

(2) Zatvorenika koji je bolestan ili ozlijeđen, odnosno kod kojeg se na temelju njegova izgleda ili ponašanja može pretpostaviti da je tjelesno ili duševno bolestan, liječnik je obvezan pregledati i poduzeti sve potrebne mjere sukladno pravilima medicinske struke.

(3) U slučaju iz stavka 2. ovoga članka, na prijedlog i preporuku liječnika, program izvršavanja usklađuje se sa zdravstvenim stanjem zatvorenika.

(4) Ukoliko liječnik prilikom pregleda utvrdi da zdravstveno stanje zatvorenika upućuje na izuzetno teško oboljenje o tome će odmah obavijestiti upravitelja, odnosno ovlaštenu službenu osobu koja je zatvorenika sprovela na pregled u ustanovu javnog zdravstva i koja će odmah po povratku u kaznionicu, odnosno zatvor o tome izvijestiti upravitelja.

ORTOPEDSKA I DRUGA POMAGALA

Članak 112.

Potreba nabavljanja ortopedskog pomagala, naočala, slušnog aparata ili drugog pomagala na prijedlog liječnika kaznionice, odnosno zatvora, Zatvorske bolnice u Zagrebu ili liječnika specijalista iz ustanove javnog zdravstva utvrđuje se sukladno općim propisima iz područja zdravstva i zdravstvenog osiguranja. Pri odlučivanju o troškovima uzima se u obzir zatvorenikovo zdravstveno osiguranje, zatvorenikove imovinske mogućnosti i duljina izrečene kazne.

SMJEŠTAJ RADI LIJEČENJA

Članak 113.

(1) O smještaju zatvorenika u bolesničku sobu kaznionice, odnosno zatvora radi liječenja odlučuje liječnik.

(2) U slučaju težih ili dugotrajnih bolesti za čije uspješno liječenje ne postoje uvjeti u kaznionici, odnosno zatvoru zatvorenika se na prijedlog liječnika premješta u kaznionicu, odnosno zatvor u kojem postoje uvjeti za takvo liječenje, odnosno u Zatvorsku bolnicu u Zagrebu. Za vrijeme liječenja u Zatvorskoj bolnici u Zagrebu prema zatvoreniku se provodi program izvršavanja utvrđen u kaznionici, odnosno zatvoru iz kojeg je upućen na liječenje.

(3) Kada postoji opasnost ugrožavanja života zatvorenika zbog dužeg prijevoza u kaznionicu, odnosno zatvor u slučaju iz stavka 2. ovoga članka, kao i kad ne postoji mogućnost potrebnog specijalističkog višednevnog pregleda i/ili liječenja u Zatvorskoj bolnici u Zagrebu, upravitelj će na prijedlog liječnika uputiti zatvorenika u najbližu ustanovu javnog zdravstva o čemu će bez odgode izvijestiti Središnji ured.

(4) Vrijeme provedeno u ustanovi javnog zdravstva radi liječenja uračunava se u kaznu zatvora.

SPECIJALISTIČKI PREGLED

Članak 114.

(1) Zatvorenik ima pravo tražiti pregled liječnika specijalista ako takav pregled nije odredio liječnik kaznionice, odnosno zatvora ili Zatvorske bolnice u Zagrebu.

(2) Ako se nalazom liječnika specijalista utvrdi da zatvorenik nije bolestan, odnosno da nema novih spoznaja o bolesti, troškove snosi zatvorenik.

(3) Odobrenje za specijalistički pregled daje upravitelj, koji ovisno o sigurnosnim razlozima određuje mjesto pregleda.

DENTALNA ZDRAVSTVENA ZAŠTITA

Članak 115.

(1) Zatvorenik ima pravo na dentalnu zdravstvenu zaštitu.

(2) Stomatološka protetika se u skladu s propisima iz sustava javnog zdravstva omogućuje u pravilu na trošak zatvorenika. Ako zatvorenik nema sredstava, a stomatološka se protetika prema mišljenju liječnika kaznionice, odnosno zatvora ili drugog liječnika dentalne medicine izabranog sukladno ovom Zakonu, ne može odgoditi bez opasnosti po zdravlje, troškovi se mogu naknaditi iz državnog proračuna.

BIOMEDICINSKO ISTRAŽIVANJE I LIJEČENJE

Članak 116.

(1) Zatvorenik može, u skladu s propisima iz sustava javnog zdravstva i uz suglasnost nadležnog etičkog povjerenstva, uz slobodan i informiran pisani pristanak sudjelovati u biomedicinskim istraživanjima, ako se može opravdano očekivati da će rezultati istraživanja biti izravno i značajno korisni za njegovo zdravlje, sukladno organizacijskim mogućnostima kaznionice, odnosno zatvora i sigurnosnoj procjeni.

(2) Liječenje se neće primjenjivati bez pristanka zatvorenika niti kad za to postoje medicinske indikacije, osim u slučajevima predviđenima propisima iz sustava javnog zdravstva.

DARIVANJE STANICA, TKIVA ILI ORGANA

Članak 117.

Zatvorenik može darivati svoje stanice, tkiva ili organe članovima svoje obitelji, sukladno općim propisima iz područja primjene ljudskih tkiva i stanica te presađivanja ljudskih organa u svrhu liječenja, organizacijskim mogućnostima kaznionice, odnosno zatvora i sigurnosnoj procjeni.

POSTUPAK PRILIKOM ODBIJANJA HRANE

Članak 118.

(1) Zatvorenik koji ustrajno odbija hranu pod kontinuiranim je liječničkim nadzorom. Zatvorenika se upozorava da svojim postupkom ugrožava svoje zdravlje i život.

(2) Prisilno hranjenje zatvorenika koji štrajka glađu nije dopušteno, a medicinska intervencija primjenjuje se prema medicinskoj indikaciji.

ZAŠTITA MAJČINSTVA

Članak 119.

- (1) Trudnici i majci s djetetom koje je rodila za vrijeme izdržavanja kazne zatvora osigurava se cjelovita zdravstvena zaštita u vezi s trudnoćom, porodom i majčinstvom.
- (2) Trudnicu se šest tjedana prije poroda smješta u odjel za smještaj roditelja, a na prijedlog liječnika i prije navedenog roka. Nakon poroda majka s djetetom se smješta u odjel za smještaj majke s djetetom, gdje u pravilu ostaje do navršene treće godine života djeteta.
- (3) Ako trudnica kaznu zatvora izdržava u kaznionici, odnosno zatvoru u kojem nema odjela za smještaj roditelja, upućuje se u kaznionicu, odnosno zatvor u kojem takav odjel postoji ili na prijedlog liječnika u najbližu specijaliziranu ustanovu javnog zdravstva.
- (4) Porod trudne zatvorenice obavlja se u specijaliziranoj ustanovi javnog zdravstva.
- (5) Dijete uz majku zatvorenice ostaje na zahtjev majke zatvorenice, ukoliko je to prema procjeni nadležnog centra za socijalnu skrb u najboljem interesu djeteta, do navršene treće godine života djeteta, a iznimno do isteka kazne zatvora ako preostali dio kazne nije dulji od šest mjeseci, a nakon toga centar za socijalnu skrb poduzima potrebne mjere iz svoje nadležnosti.
- (6) Opremu za dijete iz stavka 5. ovoga članka, ukoliko ista nije osigurana od drugog nadležnog tijela, te odgovarajuću skrb i zdravstvenu zaštitu djeteta osigurava kaznionica, odnosno zatvor.
- (7) Nadležni centar za socijalnu skrb dužan je surađivati s kaznionicom, odnosno zatvorom u vezi skrbi o djetetu iz stavka 5. ovoga članka, a u slučaju povrede osobnih prava djeteta od strane majke, kaznionica odnosno zatvor će o tome obavijestiti centar za socijalnu skrb, koji će prema procjeni poduzeti mjere za zaštitu prava djeteta sukladno propisima kojima se uređuju obiteljski odnosi.
- (8) Trudna zatvorenica, te majka i dijete imaju pravo na tjedne posjete članova obitelji.
- (9) Liječnik predlaže poslove na kojima u kaznionici, odnosno zatvoru može raditi trudnica, roditelja i majka uz koju je dijete.
- (10) Tijekom boravka djeteta uz majku zatvorenicu, kaznionica, odnosno zatvor osigurava boravak djeteta u predškolskoj ustanovi izvan kaznionice, odnosno zatvora.
- (11) Iznimno od stavka 3. ovoga članka, radi zaštite majčinstva i prava djeteta, u slučaju potrebe, odredbe ovoga članka se na odgovarajući način primjenjuju prema istražnoj zatvorenici i maloljetnici. Za istražnu zatvorenicu pribavlja se suglasnost nadležnog suda.

POSTUPAK S DUŠEVNO OBOLJELIMA

Članak 120.

- (1) Ako zatvorenik za vrijeme izdržavanja kazne zatvora duševno oboli ili pokaže teške duševne poremećaje, sudac izvršenja pokreće postupak sukladno odredbama zakona kojim se propisuje zaštita osoba s duševnim smetnjama.
- (2) Ako je liječenje dovršeno prije isteka kazne, sudac izvršenja poduzima radnje radi izvršavanja kazne zatvora. Vrijeme provedeno na liječenju uračunava se u kaznu zatvora.

OBAVIJEST O BOLESTI

Članak 121.

Po prijamu u kaznionicu, odnosno zatvor osoba lišena slobode daje pisanu izjavu želi li da u slučaju oboljenja od teže bolesti, kaznionica odnosno zatvor o tome obavijesti članove njene obitelji ili osobu koju ona odredi, ukoliko sama to ne može učiniti.

PRAVO NA MEDICINSKU DOKUMENTACIJU

Članak 122.

(1) Tijekom izdržavanja kazne i nakon otpusta zatvorenik ima pravo dobiti medicinsku dokumentaciju o svojoj dijagnostičkoj obradi i liječenju na uvid, a presliku na vlastiti trošak.

(2) U slučaju smrti zatvorenika pravo na dokumentaciju iz stavka 1. ovoga članka imaju članovi obitelji zatvorenika, ako to zatvorenik za života nije pisanom izjavom zabranio.

POSTUPAK U SLUČAJU SMRTI ZATVORENIKA

Članak 123.

(1) O smrti zatvorenika kaznionica, odnosno zatvor bez odgode obavještava njegovu obitelj, sud upućivanja, sud koji je donio presudu u prvom stupnju, suca izvršenja i matičara na čijem se području nalazi kaznionica, odnosno zatvor. O smrti zatvorenika kaznionica, odnosno zatvor izvještava Središnji ured.

(2) Posmrtni ostaci umrlog predaju se obitelji radi pokopa. Troškove pokopa snosi obitelj ili obveznik uzdržavanja.

(3) Ako obitelj ili obveznik uzdržavanja odbije preuzeti posmrtne ostatke ili umrli nema obitelj ili obveznika uzdržavanja, umrli zatvorenik se pokapa na mjesnom groblju na trošak jedinice lokalne samouprave prema mjestu prebivališta zatvorenika, a ako zatvorenik nema prebivalište u Republici Hrvatskoj trošak snosi jedinica lokalne samouprave prema sjedištu kaznionice, odnosno zatvora. Jedinica lokalne samouprave troškove pokopa može naknaditi iz ostavine umrlog zatvorenika ili obveznika uzdržavanja.

Glava XVII. DODIR S VANJSKIM SVIJETOM

POSJETI ZATVORENIKU

Članak 124.

(1) Zatvorenik ima pravo na posjete članova obitelji dva puta mjesečno i blagdanom u trajanju najmanje jedan sat.

(2) Dijete do 18 godina može posjećivati roditelja zatvorenika jednom svaki tjedan i blagdanom. Dijete do 16 godina posjećuje zatvorenika u pratnji odrasle osobe člana obitelji ili druge odrasle osobe koja je ovlaštena skrbiti o djetetu.

(3) Posjet iz ovoga članka može se, uz suglasnost zatvorenika, osigurati putem audio-video konferencije, u kojem slučaju se može realizirati u većem broju i dužem trajanju od posjeta iz

stavka 1. i 2. ovoga članka, sukladno mogućnostima kaznionice, odnosno zatvora a prema kućnom redu kaznionice, odnosno zatvora.

(4) Kaznionica, odnosno zatvor će u skladu s mogućnostima posebno opremiti prostore za posjet djece iz stavka 2. ovoga članka.

(5) Zatvorenika po odobrenju upravitelja mogu posjećivati i druge osobe.

(6) Broj posjetitelja može se ograničiti do broja kojim se jamči red i sigurnost kaznionice, odnosno zatvora te sigurnost posjetitelja.

(7) Posjet se može prekinuti kad posjetitelj ili zatvorenik unatoč opomeni krši odredbe ovoga Zakona ili drugih propisa donesenih na temelju ovoga Zakona.

(8) Posjetitelj odvjetnik, državni odvjetnik ili javni bilježnik može zatvoreniku predati spise ili dokumente u njegovoj pravnoj stvari.

(9) Prilikom posjeta zatvorenik ima pravo nakon pregleda preuzeti dopuštene stvari u količini i vrsti propisane kućnim redom kaznionice, odnosno zatvora. Preuzete stvari se ne smatraju paketom u smislu članka 134. ovoga Zakona.

(10) Posjetitelj mora dokazati svoju istovjetnost, a radi dokazivanja istovjetnosti mogu se

(11) Kaznionica, odnosno zatvor vodi evidenciju posjetitelja, koja sadrži osobne podatke posjetitelja i datum posjeta.

USKRATA POSJETA

Članak 125.

(1) Upravitelj može uskratiti posjet iz razloga sigurnosti.

(2) Ako se protiv zatvorenika vodi drugi kazneni postupak u kojem postoje uvjeti za određivanje istražnog zatvora zbog opasnosti utjecaja na svjedoke, sudac istrage može po prijedlogu državnog odvjetnika uskratiti pravo na posjet određenih osoba.

(3) Upravitelj može u slučaju zlouporabe uskratiti posjet odvjetnika koji zatvorenika zastupa u pravnim stvarima, o čemu obavještava zatvorenika.

(4) Obrazloženu odluku o uskrati posjeta osoba iz stavka 3. ovoga članka, upravitelj uručuje zatvoreniku. Zatvorenik ima pravo žalbe sucu izvršenja u roku od 24 sata od uručjenja odluke. Žalba ne zadržava izvršenje.

NADZOR POSJETA

Članak 126.

(1) Posjet se može nadzirati iz sigurnosnih razloga, s čime se posjetitelja na odgovarajući način upoznaje.

(2) Posjet odvjetnika može se nadzirati samo vizualno.

PRETRAGA I PREGLED POSJETITELJA I STVARI

Članak 127.

- (1) U kaznionicama, odnosno zatvorima može se obaviti pretraga i pregled posjetitelja i stvari, a u slučaju potrebe za pretragom djeteta do 18 godina pretraga će se obaviti na pažljiv i obziran način.
- (2) U slučaju sumnje na unos nedopuštenih stvari i stvari, obavlja se pretraga posjetitelja.
- (3) Pretragu i pregled posjetitelja obavlja ovlaštena službena osoba istoga spola, a pregled tehničkim i drugim pomagalicama može obaviti i osoba različitog spola.

POSJET KAZNIONICI, ODNOSNO ZATVORU

Članak 128.

- (1) Kaznionica, odnosno zatvor omogućit će posjet predstavnicima ili ovlaštenim osobama državnog ili drugog tijela koji obavljaju nadzor nad radom kaznionica, odnosno zatvora, u skladu s odredbama ovoga Zakona te drugih propisa i međunarodnih pravnih akata kojima se uređuje zaštita ljudskih prava i temeljnih sloboda.
- (2) Upravitelj će omogućiti ovlaštenim osobama nadležnih državnih tijela obavljanje izvida i prikupljanje podataka potrebnih za vođenje kaznenog postupka, sprječavanje počinjenja kaznenog djela i otkrivanje počinitelja kaznenog djela te obavljanje probacijskih poslova. Na zahtjev suda ili drugog tijela državne vlasti za potrebe vođenja postupka, Središnji ured dostavit će podatke o zatvoreniku koji su potrebni za vođenje tog postupka. Pravnim ili fizičkim osobama dostavit će se podatak o kaznionici, odnosno zatvoru u kojem se zatvorenik nalazi ako dokažu pravni interes za tim podacima.
- (3) Središnji ured može odobriti posjet predstavnika sredstava javnog priopćavanja te fotografiranje i snimanje objekata u kaznionici, odnosno zatvoru. Snimanje ili fotografiranje zatvorenika može se dopustiti na način koji onemogućava identifikaciju zatvorenika.
- (4) Središnji ured može zatvoreniku tijekom izdržavanja kazne zatvora odobriti istupanje u sredstvima javnog priopćavanja, na temelju obrazložene molbe i uz prethodno mišljenje upravitelja. Istupanje zatvorenika u sredstvima javnog priopćavanja može se odgoditi ili uskratiti iz sigurnosnih i organizacijskih razloga, radi zaštite prava žrtve, te ukoliko bi isto bilo protivno svrsi kažnjavanja.
- (5) Središnji ured može odobriti posjet predstavnicima:
  - 1) državnih tijela
  - 2) institucija, udruga i osobama koje provode znanstvena istraživanja i specijalističku edukaciju u području penologije, kriminologije i drugih kaznenih znanosti
  - 3) institucija i udruga koje se bave zaštitom ljudskih prava
  - 4) vjerske zajednice upisane u Evidenciji vjerskih zajednica u Republici Hrvatskoj.
- (6) Upravitelj može odobriti posjet predstavnicima:
  - 1) tijela jedinice područne (regionalne) samouprave
  - 2) tijela jedinice lokalne samouprave
  - 3) institucija, udruga i osobama radi uključivanja u provođenje programa izvršavanja zatvorenika uz prethodnu suglasnost Središnjeg ureda.

(7) Svrhu posjeta posjetitelj iz stavka 2., 3., 4., 5. i 6. ovoga članka mora obrazložiti pisanim putem.

(8) U kaznionici, odnosno zatvoru može se obaviti pretraga posjetitelja iz ovoga članka.

(9) Posjeti osoba iz stavka 3., 5. i 6. ovoga članka mogu se odgoditi ili uskratiti iz sigurnosnih ili organizacijskih razloga.

ZAŠTITA OSOBNOSTI

Članak 129.

(1) Državne službenike i namještenike, kao i zatvorenike upoznaje se s posjetiteljem iz članka 128. stavka 3. ovoga Zakona i razlogom posjeta.

(2) Zatvorenik ima pravo odbiti susret i razgovor s posjetiteljem, fotografiranje i snimanje.

POSJET KONZULARNIH I DIPLOMATSKIH PREDSTAVNIKA

Članak 130.

Konzularni i diplomatski predstavnici strane države mogu posjećivati zatvorenika državljanina svoje države pod uvjetom uzajamnosti.

DOPISIVANJE

Članak 131.

(1) Zatvorenik ima pravo na neograničeno dopisivanje na vlastiti trošak.

(2) U zatvoru, kaznionici zatvorenog tipa i zatvorenom odjelu kaznionice za smještaj osoba lišenih slobode sadržaj dopisivanja se nadzire.

(3) Upravitelj zatvora, odnosno kaznionice zatvorenog tipa može uskratiti dopisivanje iz sigurnosnih razloga, o čemu će obavijestiti zatvorenika, a sadržaj dopisivanja uložiti u osobnik. Protiv odluke upravitelja zatvorenik može podnijeti žalbu sucu izvršenja.

(4) Zatvorenik ima pravo, bez ograničenja i nadzora sadržaja dopisivanja, dopisivati se s odvjetnikom, tijelima državne vlasti i međunarodnim organizacijama za zaštitu ljudskih prava kojih je Republika Hrvatska članica.

(5) U slučaju sumnje na slanje i primanje nedopuštenih stvari ili stvari putem pisma, pismo upućeno zatvoreniku otvara se u njegovoj nazočnosti, a pismo koje šalje zatvorenik može se pregledati u njegovoj nazočnosti. U slučaju pronalaženja nedopuštenih stvari ili stvari postupa se u skladu s člankom 66. stavkom 4. ovoga Zakona.

(6) Zatvorenik može primiti i slati brzojave u skladu s odredbama ovoga članka.

TELEFONSKI RAZGOVOR

Članak 132.

(1) Zatvoreniku se omogućuje telefonski razgovor u skladu s odredbama kućnog reda kaznionice, odnosno zatvora. Popis telefonskih brojeva osoba s kojima se zatvoreniku omogućuje telefoniranje ulaže se u osobnik.

- (2) U zatvoru, kaznionici zatvorenog tipa i odjelu za smještaj osoba lišenih slobode zatvorenog tipa telefonski razgovor se nadzire.
- (3) U kaznionici poluotvorenog i otvorenog tipa te poluotvorenom i otvorenom odjelu za smještaj osoba lišenih slobode telefonski razgovor može se nadzirati. Nadzor telefonskog razgovora određuje upravitelj ili ovlaštena službena osoba koju on ovlasti.
- (4) Telefonski razgovor se prekida ako se zatvorenik tijekom razgovora ponaša na način koji predstavlja stegovni prijestup propisan ovim Zakonom.
- (5) Nadzorom telefonskog razgovora se smatra i slušni zapis telefonskih razgovora zatvorenika koji se provodi radi osiguravanja kontinuiranog nadzora, o čemu se zatvorenika obavještava. Tehnički zapis telefonskog razgovora može se pohraniti i čuvati do šest mjeseci sukladno tehničkim mogućnostima.
- (6) Zatvorenik ima pravo na telefonski razgovor bez nadzora s odvjetnikom, institucijama i udrugama koje se bave zaštitom ljudskih prava.
- (7) Troškove telefoniranja u pravilu snosi zatvorenik, ako nije drugačije propisano ovim Zakonom.
- (8) U kaznionici, odnosno zatvoru zatvoreniku nije dopušteno korištenje prijenosnih uređaja za komuniciranje, osim ako je to odlukom ravnatelja nadležnog za zatvorski sustav dopušteno za potrebe izvršavanja kazne zatvora.

KORIŠTENJE INFORMACIJSKIH TEHNOLOGIJA

Članak 133.

Zatvoreniku se može omogućiti korištenje informacijskih tehnologija pod nadzorom u svrhu provođenja psihosocijalnih, socijalnopedagoških, obrazovnih, radnih i okupacijskih postupaka te ostvarivanja prava zatvorenika, sukladno mogućnostima kaznionice, odnosno zatvora.

PAKETI

Članak 134.

- (1) Zatvorenik ima pravo jednom mjesečno i prigodom blagdana primiti paket s dopuštenim stvarima.
- (2) Pošiljatelj paketa obvezan je uz paket priložiti popis njegova sadržaja.
- (3) Paket otvara i pregledava ovlaštena službena osoba u nazočnosti zatvorenika.
- (4) S nedopuštenim, pokvarenim ili opasnim sadržajem paketa postupa se u skladu s člankom 66. stavkom 2. i 4. ovoga Zakona.
- (5) Primitak paketa upravitelj može privremeno uskratiti iz zdravstvenih i/ili sigurnosnih razloga, o čemu pisanim putem obavještava zatvorenika. Protiv odluke upravitelja zatvorenik ima pravo žalbe sucu izvršenja. Žalba ne zadržava izvršenje.

NOVAC I VRIJEDNOSNICE

Članak 135.

- (1) Zatvorenik ima pravo primati i slati novac posredovanjem kaznionice, odnosno zatvora. Mjesečni iznos novca kojeg zatvorenik može primati i slati utvrđuje se pravilnikom iz članka 88. stavka 2. ovoga Zakona.
- (2) O prometu novca s pologa vodi se evidencija. Zatvorenika se najmanje jednom mjesečno upoznaje sa stanjem novca na pologu. Na zatvorenikov zahtjev dio njegova novca s pologa se pohranjuje kao obvezna štednja.
- (3) Upravitelj može zatvoreniku iz opravdanih razloga odobriti raspolaganje novcem iz obvezne štednje.
- (4) Inozemna sredstva plaćanja pohranjuju se na polog novca ili uručuju osobi koju zatvorenik odredi, o čemu se zatvoreniku uručuje potvrda.
- (5) Vrijednosni papiri pohranjuju se na polog dragocjenosti ili uručuju osobi koju zatvorenik odredi, o čemu se zatvoreniku uručuje potvrda.
- (6) Odredbe o raspolaganju novcem zatvorenika propisuju se pravilnikom iz članka 88. stavka 2. ovoga Zakona.

IZVANREDNI IZLASCI

Članak 136.

- (1) Upravitelj može zatvoreniku odobriti izvanredni izlazak radi:
  - 1) nazočnosti pokopu člana obitelji
  - 2) posjeta teško bolesnom članu obitelji
  - 3) rođenja i vjenčanja člana obitelji
  - 4) odlaska na sud ili tijelo uprave zbog sudskog ili upravnog postupka radi ostvarivanja svojih pravnih interesa
  - 5) obavljanja neodgodivog i važnog posla kojeg nitko drugi osim zatvorenika ne može obaviti
  - 6) ispunjavanje obveza utvrđenih programom izvršavanja.
- (2) Izvanredni izlasci iz stavka 1. ovoga članka odobravaju se u pravilu na vlastiti trošak zatvorenika, pod nadzorom službenika pravosudne policije ili bez nadzora u trajanju do 120 sati u kalendarскоj godini. Način odobravanja izvanrednih izlazaka određuje se kućnim redom kaznionice, odnosno zatvora.
- (3) Molbi za izvanredni izlazak zatvorenik prilaže dokumentaciju u svezi razloga radi kojeg traži izlazak.
- (4) Izvanredni izlazak ne može se koristiti izvan područja Republike Hrvatske.

Glava XVIII. POGODNOSTI ZATVORENIKA

POJAM I SADRŽAJ POGODNOSTI

Članak 137.

(1) Pogodnosti su skup poticajnih mjera usmjerenih na smanjivanje negativnih učinaka zatvaranja i poticanje u ostvarivanju programa izvršavanja radi ostvarivanja svrhe izvršavanja kazne zatvora.

(2) Pogodnosti se sastoje od:

- 1) ublažavanja uvjeta unutar kaznionice, odnosno zatvora
- 2) češćih dodira s vanjskim svijetom.

VRSTE POGODNOSTI

Članak 138.

(1) Pogodnosti ublažavanja uvjeta unutar kaznionice, odnosno zatvora jesu:

- 1) korištenje vlastitog televizijskog prijamnika
- 2) samostalna priprema hrane i napitaka
- 3) uređenje životnog prostora osobnim stvarima
- 4) češće primanje paketa i primanje paketa u većoj težini
- 5) slobodno raspolaganje određenim novčanim iznosom s pologa unutar kaznionice, odnosno zatvora
- 6) nagrađivanje novčano ili u stvarima
- 7) nezaključavanje prostorija za smještaj i boravak zatvorenika
- 8) produljeni boravak u zajedničkim prostorijama
- 9) produljeni boravak na svježem zraku
- 10) korištenje godišnjeg odmora ili dijela godišnjeg odmora u odjelu za smještaj zatvorenika poluotvorenog ili otvorenog tipa kaznionice, odnosno zatvora
- 11) raspored u odjel za smještaj zatvorenika s blažim uvjetima izdržavanja kazne iste kaznionice, odnosno zatvora.

(2) Pogodnosti češćih dodira s vanjskim svijetom jesu:

- 1) češći i dulji posjeti obitelji i drugih osoba s nadzorom ili bez nadzora u kaznionici, odnosno zatvoru
- 2) telefoniranje bez nadzora
- 3) boravak s bračnim ili izvanbračnim drugom, odnosno životnim ili neformalnim životnim partnerom u posebnoj prostoriji bez nadzora
- 4) izlazak radi izvršavanja posebnog programa koji se provodi u zajednici
- 5) izlazak s posjetiteljem u mjesto u kojem se nalazi kaznionica, odnosno zatvor ili drugo mjesto sukladno kućnom redu kaznionice, odnosno zatvora u trajanju od dva do osam sati

- 6) izlazak bez posjetitelja u mjesto u kojem se nalazi kaznionica, odnosno zatvor ili drugo mjesto sukladno kućnom redu kaznionice, odnosno zatvora u trajanju od dva do četiri sata
- 7) izlazak u mjesto prebivališta, odnosno boravišta ili drugo mjesto ili izlazak radi posjeta članovima obitelji ili drugoj osobi u ukupnom trajanju do 120 sati mjesečno, a u mjesecima u kojima su blagdani do 144 sata mjesečno
- 8) korištenje godišnjeg odmora ili dijela godišnjeg odmora u mjestu prebivališta, odnosno boravišta ili drugom mjestu.

(3) Odluka o odobravanju i uskrati pogodnosti priopćava se zatvoreniku i bilježi u osobnik.

(4) Na zahtjev kaznionice, odnosno zatvora prije odobravanja pogodnosti iz stavka 2. točke 7. i 8. ovoga članka, nadležni probacijski ured dostavlja izvješće sukladno zakonu kojim se uređuju poslovi probacije, a izvješće sa stavom žrtve, odnosno obitelji žrtve dostavlja ustrojstvena jedinica za podršku žrtvama i svjedocima ministarstva nadležnog za poslove pravosuđa.

UVJETI ZA ODOBRAVANJE POGODNOSTI IZLASKA

Članak 139.

(1) Pogodnost izlaska iz kaznionice zatvorenog tipa, odnosno zatvora može se odobriti zatvoreniku koji izdržava:

- 1) kaznu zatvora do jedne godine sukladno stručnoj procjeni službenika kaznionice, odnosno zatvora i uspješnosti u provedbi programa izvršavanja, neovisno o izdržanom dijelu pravomoćno izrečene kazne zatvora
- 2) kaznu zatvora u trajanju duljem od jedne godine do deset godina, nakon izdržane jedne trećine pravomoćno izrečene kazne zatvora
- 3) kaznu zatvora u trajanju duljem od deset godina do 20 godina, nakon izdržane jedne polovine pravomoćno izrečene kazne zatvora
- 4) kaznu dugotrajnog zatvora, nakon izdržane dvije trećine pravomoćno izrečene kazne zatvora.

(2) Pogodnost izlaska iz kaznionice poluotvorenog i otvorenog tipa i poluotvorenog i otvorenog odjela kaznionice i/ili zatvora za smještaj zatvorenika može se odobriti neovisno o izdržanom dijelu pravomoćno izrečene kazne sukladno stručnoj procjeni službenika kaznionice i uspješnosti u provedbi programa izvršavanja.

(3) Prilikom odlučivanja o odobravanju pogodnosti izlaska može se zatražiti izvješće od probacijskog ureda, izvješće sa stavom žrtve, odnosno obitelji žrtve od ustrojstvene jedinice za podršku žrtvama i svjedocima ministarstva nadležnog za poslove pravosuđa i dostupni podaci od centra za socijalnu skrb, drugih tijela i institucija te policijske uprave, čiji podaci mogu biti od utjecaja kod odlučivanja o odobravanju pogodnosti izlaska.

(4) Prilikom odlučivanja o odobravanju pogodnosti izlaska zatvoreniku koji izdržava kaznu zatvora zbog kaznenog djela iz nadležnosti tijela za suzbijanje korupcije i organiziranog kriminaliteta ili je ranije osuđivan radi tih djela ili je protiv njega u tijeku kazneni postupak zbog kaznenog djela iz nadležnosti tijela za suzbijanje korupcije i organiziranog kriminaliteta, zatražit će se mišljenje i sigurnosna procjena od nadležnog policijskog ureda za suzbijanje korupcije i organiziranog kriminaliteta.

- (5) Ako zatvorenik koji koristi pogodnosti tijekom izdržavanja kazne zatvora bude upućen na izdržavanje kazne zatvora po novoj presudi u trajanju duljem od jedne godine, a nije proveden postupak objedinjavanja kazni ukida mu se pogodnost izlaska po izrečenoj prethodnoj kazni zatvora.
- (6) Pogodnosti izlaska nije dopušteno odobriti zatvoreniku kojemu je u drugom kaznenom postupku određen istražni zatvor.
- (7) Pogodnosti izlaska ne mogu se koristiti izvan područja Republike Hrvatske.

ODLUČIVANJE O POGODNOSTI

Članak 140.

- (1) O pogodnosti zatvorenika upravitelj odlučuje na temelju procjene rizičnosti zatvorenika i uspješnosti provođenja programa izvršavanja.
- (2) Prilikom odlučivanja o pogodnosti upravitelj se vodi načelom individualizacije izvršavanja kazne zatvora.
- (3) Upravitelj odlučuje o potrebi prijavljivanja zatvorenika policijskoj upravi, odnosno postaji u mjestu korištenja pogodnosti kao i o ispunjavanju obveza utvrđenih programom izvršavanja.
- (4) Upravitelj odlučuje o potrebi nadzora probacijskog ureda kod pogodnosti izlaska duljeg od 72 sata ili godišnjeg odmora izvan kaznionice, odnosno zatvora, te odluku o potrebi nadzora dostavlja nadležnom probacijskom uredu.
- (5) Prijavljivanje policijskoj upravi, odnosno postaji u mjestu korištenja pogodnosti zatvorenika iz članka 139. stavka 4. ovoga Zakona je obvezno, kao i za najteže oblike kaznenih djela.
- (6) Odredbe o pogodnostima zatvorenika, postupku odlučivanja o pogodnostima i obvezi javljanja nadležnim tijelima tijekom korištenja pogodnosti propisuju se pravilnikom iz članka 27. stavka 9. ovoga Zakona.

Glava XIX. RED I SIGURNOST

PONAŠANJE ZATVORENIKA

Članak 141.

- (1) Tijekom izdržavanja kazne zatvora zatvorenik se mora ponašati u skladu s ovim Zakonom i propisima donesenim na temelju ovoga Zakona, te izvršavati naredbe osoba ovlaštenih za sudjelovanje u postupku izvršavanja kazne zatvora osim kad bi izvršavanje naredbe bilo kažnjiva radnja ili bi tom radnjom zatvorenik prekršio odredbe ovoga Zakona i propisa donesenih na temelju ovoga Zakona.
- (2) Organizacija života i rada u kaznionici, odnosno zatvoru uređuje se kućnim redom i dnevnim rasporedom kaznionice, odnosno zatvora kojeg donosi upravitelj uz prethodnu suglasnost ravnatelja nadležnog za zatvorski sustav.

PRETRAGA I PREGLED TIJELA

Članak 142.

- (1) Zatvorenika i njegove stvari može se pretražiti u svako doba.
- (2) Zatvorenika smije pretražiti samo ovlaštena službena osoba istoga spola.
- (3) Pregled tijela koji uključuje razodijevanje obavljaju najmanje dvije ovlaštene službene osobe u zatvorenoj prostoriji bez nazočnosti drugih osoba.
- (4) Pregled usne šupljine može obaviti ovlaštena službena osoba kaznionice, odnosno zatvora, a pregled tjelesnih otvora može obaviti samo liječnik.

POSEBNE MJERE ODRŽAVANJA REDA I SIGURNOSTI

Članak 143.

- (1) Prema zatvoreniku koji ugrožava red i sigurnost ili prijeti ugrožavanju reda i sigurnosti provode se posebne mjere održavanja reda i sigurnosti.
- (2) Posebne mjere održavanja reda i sigurnosti jesu:
  - 1) pojačani nadzor
  - 2) oduzimanje i privremeno zadržavanje stvari koje su zatvoreniku dopuštene
  - 3) vezanje ruku, a po potrebi i nogu
  - 4) odvajanje od ostalih zatvorenika
  - 5) smještaj u posebno osiguranu prostoriju bez opasnih stvari
  - 6) smještaj na odjel pojačanog nadzora
  - 7) osamljenje.
- (3) Prema zatvoreniku može se narediti više mjera istodobno.
- (4) Mjere iz stavka 2. točke 4., 5. i 6. ovoga članka izvršavaju se pod nadzorom liječnika ili medicinske sestre, odnosno tehničara.
- (5) Mjera iz stavka 2. točke 7. ovoga članka izvršava se pod nadzorom liječnika.
- (6) Posebne mjere održavanja reda i sigurnosti iz stavka 2. točke od 1. do 5. mogu se provoditi i prema zatvoreniku kojemu je određen istražni zatvor pod uvjetima iz stavka 1. ovoga članka. O provođenju mjere upravitelj izvješćuje sud koji je odredio istražni zatvor.
- (7) Posebne mjere održavanja reda i sigurnosti, osim mjere iz stavka 2. točke 7. ovoga članka, određuje upravitelj odnosno osoba koju on ovlasti. Posebnu mjeru iz stavka 2. točke 6. ovoga članka može odrediti samo upravitelj rješenjem.
- (8) Protiv rješenja o provođenju posebnih mjera održavanja reda i sigurnosti iz stavka 2. točke 4. i 6. ovoga članka zatvorenik može podnijeti žalbu sucu izvršenja u roku od tri dana od dana primitka rješenja. Žalba ne zadržava izvršenje rješenja.
- (9) O osamljenju na prijedlog upravitelja, uz prethodno mišljenje liječnika, odlučuje sudac izvršenja u roku od 15 dana od dana primitka prijedloga. Protiv donesene odluke pravo žalbe ima zatvorenik i upravitelj u roku od tri dana od dana primitka odluke. O žalbi odlučuje sudsko vijeće na način propisan člankom 53. stavkom 2. ovoga Zakona.

IZVRŠAVANJE POSEBNIH MJERA ODRŽAVANJA REDA I SIGURNOSTI

Članak 144.

- (1) Izvršavanje posebne mjere održavanja reda i sigurnosti se obustavlja kada prestanu razlozi zbog kojih je mjera određena.
- (2) Pojačani nadzor je češće motrenje zatvorenika tijekom obavljanja dnevnih aktivnosti i noću.
- (3) Oduzimanje i privremeno zadržavanje stvari, čije je držanje inače dopušteno, izvršava se privremeno dokle postoje razlozi iz članka 143. stavka 1. ovoga Zakona.
- (4) Odvajanje od ostalih zatvorenika izvršava se smještajem zatvorenika u jednokrevetnu sobu najdulje do 30 dana. Tijekom izvršavanja ove mjere zatvorenik sudjeluje u svim aktivnostima utvrđenima programom izvršavanja koje se mogu provoditi u prostoriji u kojoj je zatvorenik smješten.
- (5) Smještaj u posebno osiguranu prostoriju bez opasnih stvari može trajati najdulje 48 sati jednokratno. Upravitelj pribavlja mišljenje liječnika ili medicinske sestre, odnosno tehničara za izvršavanje ove mjere u roku od šest sati od početka njezina izvršavanja. Uz ovu mjeru obvezno se izvršava i posebna mjera održavanja reda i sigurnosti pojačanog nadzora. Nadzor liječnika ili medicinske sestre, odnosno tehničara obavezan je najmanje jednom u 24 sata.

VEZANJE

Članak 145.

- (1) Vezanje ruku, a po potrebi i nogu ne smije se primijeniti kao mjera kažnjavanja već isključivo radi ograničenja kretanja, sprečavanja samoozljeđivanja, ozljeđivanja druge osobe i namjernog uništavanja imovine.
- (2) Vezanje može trajati jednokratno najdulje 12 sati u 24 sata.
- (3) U slučaju ugrožavanja reda i sigurnosti u većem opsegu, te nedostatka ili nedostupnosti redovnih sredstava vezivanja, mogu se privremeno primijeniti i druga priručna sredstva za vezanje.
- (4) Vezanje ruku, a po potrebi nogu prilikom obavljanja poslova sprovođenja ne smatra se posebnom mjerom održavanja reda i sigurnosti u smislu članka 143. stavka 2. točke 3. ovoga Zakona.
- (5) Sredstva vezivanja propisat će se pravilnikom iz članka 41. stavka 11. ovoga Zakona.

SMJEŠTAJ NA ODJEL POJAČANOG NADZORA

Članak 146.

- (1) Smještaj na odjel pojačanog nadzora može se narediti samo u kaznionicama zatvorenog tipa, odnosno zatvorima.
- (2) Protiv rješenja o mjeri iz stavka 1. ovoga članka zatvorenik može podnijeti žalbu sucu izvršenja u roku od tri dana od primitka rješenja. Žalba ne zadržava izvršenje rješenja.
- (3) Tijekom izvršavanja ove mjere zatvorenik sudjeluje u svim aktivnostima utvrđenima programom izvršavanja koje se organiziraju na odjelu pojačanog nadzora.

(4) Mjera se obvezno preispituje svaka tri mjeseca, a u slučaju ponovljene odluke zatvorenik može izjaviti žalbu sucu izvršenja u skladu sa stavkom 2. ovoga članka.

OSAMLJENJE

Članak 147.

(1) Zatvoreniku koji svojim postupcima ozbiljno ugrožava sigurnost može se izreći osamljenje u neprekidnom trajanju najdulje do tri mjeseca. Tijekom kalendarske godine mjera se može primijeniti najviše dva puta.

(2) Osamljenjem se zatvoreniku onemogućuje kontakt s drugim zatvorenicima izdvajanjem iz skupnog načina izdržavanja kazne zatvora i zajedničkih aktivnosti.

(3) Osamljenje se izvršava pod nadzorom liječnika, koji je zatvorenika obvezan pregledati najmanje dva puta tjedno.

(4) Tijekom izvršavanja osamljenja zatvoreniku se može omogućiti rad u prostorijama u kojima se mjera izvršava.

(5) Zatvorenik za vrijeme izvršavanja mjere osamljenja može koristiti dopuštene osobne stvari, čitati dnevni tisak i knjige i dopisivati se.

(6) Prostorija u kojoj se izvršava osamljenje mora biti opremljena i odgovarati uvjetima prostorije iz članka 155. stavka 4. ovoga Zakona.

(7) Na temelju mišljenja liječnika upravitelj predlaže sucu izvršenja obustavu izvršavanja mjere osamljenja.

TESTIRANJE NA PSIHOAKTIVNE TVARI I ZARAZNE BOLESTI

Članak 148.

(1) Zatvorenika se može u svako doba testirati na drogu, alkohol i druge psihoaktivne tvari.

(2) Zatvorenika se može testirati na zarazne bolesti prema pravilima medicinske struke.

POSTUPANJE PRILIKOM BIJEGA

Članak 149.

(1) Ovlaštena službena osoba bez odgode poduzima radnje da zatvorenika onemogući u bijegu.

(2) O svakom bijegu ovlaštena službena osoba odmah izvješćuje upravitelja, a upravitelj Središnji ured i suca izvršenja. O pokušaju bijega upravitelj izvješćuje Središnji ured.

(3) Upravitelj o bijegu zatvorenika odmah obavještava policijsku upravu prema sjedištu kaznionice, odnosno zatvora radi poduzimanja mjera traganja, izdavanja tjeralice, utvrđivanja činjenica u svezi bijega, kao i radi obavještavanja žrtve.

(4) Bijegom se smatra svako udaljenje iz kaznionice, odnosno zatvora bez odobrenja.

(5) Za vrijeme bijega izvršavanje kazne zatvora ne teče.

(6) Odredbe ovoga članka na odgovarajući način se primjenjuju i na svaki nepovratak zatvorenika s korištenja pogodnosti izvan kaznionice, odnosno zatvora, te izvanrednog izlaska u trajanju duljem od 24 sata.

Glava XX. PRISILA

PRIMJENA SREDSTAVA PRISILE

Članak 150.

(1) Sredstva prisile mogu se primijeniti samo kad je to nužno da se spriječi bijeg osobe lišene slobode, tjelesni napad na službene ili druge osobe, nanošenje ozljeda drugim osobama, samoozljeđivanje, namjerno prouzrokovanje materijalne štete, odnosno radi svladavanja pasivnog ili aktivnog otpora osobe lišene slobode.

(2) Prisila se može primijeniti i protiv osobe koja oslobađa ili napada osobe lišene slobode, protupravno ulazi u objekt ili prostore kaznionice, odnosno zatvora, odnosno ako se neovlašteno nalazi unutar objekta ili prostora kaznionice, odnosno zatvora. Takva osoba zadržava se do dolaska ovlaštenih osoba ministarstva nadležnog za unutarnje poslove.

(3) Pasivni otpor postoji kada zatvorenik ne postupa po zakonitoj naredbi ovlaštene službene osobe, a da pri tome ne ugrožava sebe, druge osobe ili imovinu.

(4) Aktivni otpor postoji kada zatvorenik ne postupa po zakonitoj naredbi ovlaštene službene osobe, a da pri tome ugrožava sebe, druge osobe ili imovinu.

(5) Sredstva prisile mogu se primijeniti i prema istražnom zatvoreniku pod uvjetima iz ovoga članka. O primjeni sredstava prisile prema istražnom zatvoreniku upravitelj izvješćuje sud koji je odredio istražni zatvor.

SREDSTVA PRISILE

Članak 151.

(1) Sredstva prisile jesu:

- 1) zahvati za privođenje
- 2) tehnike obrane
- 3) raspršivač s dopuštenim neškodljivim tvarima
- 4) palica
- 5) električni paralizator
- 6) mlazovi s vodom
- 7) podražavajuća kemijska sredstva
- 8) vatreno oružje.

(2) Između sredstava prisile odabire se sredstvo koje najmanje ugrožava zdravlje i život pojedinca, kojim se uspješno svladava otpor, a razmjerno je pogibelji koja prijeti.

(3) O namjeri primjene sredstava prisile upozorit će se osoba prema kojoj se sredstvo prisile namjerava primijeniti, osim ako se radi o istodobnom ili izravno predstojećem protupravnom napadu.

(4) Za svladavanje pasivnog otpora ovlaštena službena osoba može primijeniti samo zahvate za privođenje.

- (5) Sredstva prisile iz stavka 1. ovoga članka mogu se primijeniti u slučajevima iz članka 150. stavka 1., 2. i 4. ovoga Zakona.
- (6) Primjenu sredstva prisile iz stavka 1. točke 6. i 7. ovoga članka može narediti samo upravitelj.
- (7) Sredstva prisile iz stavka 1. točke 8. ovoga članka može iznimno po vlastitoj procjeni primijeniti ovlaštena službena osoba pod uvjetima iz članka 152. stavka 1. ovoga Zakona.
- (8) Nakon primjene sredstva prisile obvezan je liječnički pregled zatvorenika, koji se ponavlja nakon 12 sati.
- (9) O primjeni sredstva prisile iz stavka 1. ovoga članka upravitelj najkasnije u roku od 48 sati pisanim putem izvješćuje Središnji ured i suca izvršenja.
- (10) Poblje odredbe o načinu primjene sredstava prisile propisuju se pravilnikom iz članka 41. stavka 11. ovoga Zakona.

VATRENO ORUŽJE

Članak 152.

- (1) Vatreno oružje može se primijeniti samo:
- 1) ako se drugim sredstvima prisile ne može odbiti istodoban ili izravno predstojeći protupravni napad kojim se ugrožava život zatvorenika, službenih ili drugih osoba zatečenih u kaznionici, odnosno zatvoru ili tijekom sprovođenja
  - 2) radi onemogućavanja bijega zatvorenika iz kaznionice zatvorenog tipa, odnosno zatvora pri svladavanju vanjskog zida, a drugim se sredstvom ne može onemogućiti bijeg
  - 3) radi onemogućavanja bijega zatvorenika prilikom sprovođenja, ako se drugim sredstvima ne može onemogućiti bijeg i ako se radi o zatvoreniku koji izdržava kaznu zatvora od pet godina ili težu kaznu ili se radi o zatvoreniku kojemu je određen istražni zatvor u kaznenom postupku koji se protiv njega vodi zbog kaznenog djela za koje je propisana kazna od najmanje deset godina zatvora ili kazna dugotrajnog zatvora.
- (2) Službenik pravosudne policije neće primijeniti vatreno oružje ako bi se time ugrozio život druge osobe.
- (3) Način primjene vatrenog oružja propisuje se pravilnikom iz članka 41. stavka 11. ovoga Zakona.

Glava XXI. STEGOVNI PRIJESTUPI, POSTUPAK I MJERE

STEGOVNI PRIJESTUPI

Članak 153.

- (1) Stegovni prijestupi jesu lakše ili teže povrede reda i sigurnosti propisane ovim Zakonom i propisima donesenim na temelju ovoga Zakona.
- (2) Lakši stegovni prijestupi jesu:
- 1) posjedovanje ili korištenje nedopuštene stvari, uključujući i novac
  - 2) davanje drugom na korištenje stvari za koju samo on ima dopuštenje

- 3) korištenje tuđe stvari bez odobrenja
  - 4) boravak u prostoru u kojem se prema dnevnom rasporedu ne bi trebao nalaziti
  - 5) narušavanje mira, kao što je: vikanje, preglasno slušanje radijskog i televizijskog prijamnika, lupanje, bacanje stvari i sl.
  - 6) vrijeđanje ili nepristojno ponašanje prema drugim zatvorenicima
  - 7) pokušaj kontaktiranja ili kontaktiranje s drugom osobom bez odobrenja ili davanje lažne obavijesti radi kontaktiranja s drugom osobom bez odobrenja
  - 8) poticanje drugog zatvorenika na ponašanje koje predstavlja lakši stegovni prijestup
  - 9) namjerno onečišćenje prostora kaznionice, odnosno zatvora
  - 10) simuliranje bolesti, ozljede ili napadaja.
- (3) Teži stegovni prijestupi jesu:
- 1) prijetnja
  - 2) vrijeđanje ili nepristojno ponašanje prema državnom službeniku ili namješteniku
  - 3) otuđenje tuđe stvari
  - 4) sudjelovanje u pobuni
  - 5) bijeg ili pokušaj bijega iz kaznionice, odnosno zatvora ili tijekom sprovođenja
  - 6) neovlašteno napuštanje kaznionice, odnosno zatvora
  - 7) nasilničko ponašanje
  - 8) zadržavanje bilo koje osobe protiv njezine volje
  - 9) posjedovanje ili korištenje opasne stvari ili prijenosnog uređaja za snimanje i komuniciranje bez prethodnog odobrenja ili u svrhu u koju isto nije odobreno
  - 10) sprječavanje pristupa u bilo koji dio kaznionice, odnosno zatvora službenoj ili drugoj osobi koja se po odobrenju nalazi u kaznionici, odnosno zatvoru
  - 11) tjelesni napad na bilo koju osobu
  - 12) namjerno ili grubom nepažnjom ugrožavanje tuđeg zdravlja
  - 13) sprječavanje ovlaštene službene osobe ili bilo koje druge osobe koja je uključena u provedbu programa izvršavanja u obavljanju zadaća
  - 14) posjedovanje ili uzimanje alkohola ili bilo kojega opojnog ili psihoaktivnog sredstva uključujući lijekove bez posebnoga odobrenja
  - 15) odbijanje testiranja na alkohol, opojna ili psihoaktivna sredstva i zarazne bolesti
  - 16) namjerno paljenje stvari ili izazivanje požara
  - 17) namjerno oštećivanje ili uništavanje opreme i sredstava namijenjenih za rad zatvorenika
  - 18) uporno zanemarivanje osobne higijene ili čistoće prostora i prostorija
  - 19) bavljenje hazardnim igrama
  - 20) namjerno ugrožavanje svojeg zdravlja radi onesposobljavanja za izvršavanje obveza
  - 21) namjerno ili grubom nepažnjom uništenje ili oštećenje tuđe imovine
  - 22) otpor mjerama sprječavanja opasnosti od zaraze
  - 23) poticanje drugog zatvorenika na ponašanje koje predstavlja teži stegovni prijestup

- 24) odbijanje izvršavanja zakonite naredbe ovlaštene službene osobe
- 25) neopravdano kašnjenje s pogodnosti izlaska
- 26) nepoštivanje obveze zaštite na radu koje je izazvalo ili moglo izazvati težu štetnu posljedicu
- 27) davanje lažne obavijesti zbog koje je nastala ili mogla nastati šteta većih razmjera
- 28) podučavanje o načinu izvršavanja kaznenog djela prenošenjem osobnog iskustva ili na drugi način
- 29) počinjenje tri lakša stegovna prijestupa u razdoblju od mjesec dana
- 30) neprimjereno ponašanje prilikom korištenja pogodnosti izlaska
- 31) nepoštivanje uvjeta ili neizvršavanje obveza tijekom izlaska.

(4) Teži stegovni prijestup je i svako ponašanje koje predstavlja kazneno djelo za koje je zakonom propisana kazna zatvora do jedne godine ili blaža kazna.

STEGOVNE MJERE

Članak 154.

- (1) Za počinjene stegovne prijestupe izriču se stegovne mjere.
- (2) Stegovne mjere jesu:
  - 1) ukor
  - 2) ograničenje ili privremena uskrata raspolaganja novcem u kaznionici, odnosno zatvoru do tri mjeseca
  - 3) uskrata pojedinih ili svih pogodnosti iz članka 138. ovoga Zakona do tri mjeseca, protekom kojeg roka se pogodnosti mogu odobravati postupno ovisno o uspješnosti u provođenju programa izvršavanja
  - 4) upućivanje u samicu do 14 dana u slobodno vrijeme ili tijekom cijeloga dana i noći.
- (3) Ako je u odnosu na zatvorenika stegovna mjera iz stavka 2. točke 4. ovoga članka izrečena u dva ili više stegovnih postupaka, svaka od pravomoćno izrečenih mjera izvršava se posebno, a vremenski razmak između izvršavanja dvije uzastopne mjere ne smije biti kraći od osam dana. Uz pisani pristanak zatvorenika izrečene stegovne mjere mogu se izvršavati bez prekida.
- (4) Imovinska korist i stvar koju zatvorenik stekne suprotno odredbama ovoga Zakona i kućnog reda kaznionice, odnosno zatvora oduzima se. Rješenje o oduzimanju imovinske koristi donosi upravitelj na koje zatvorenik ima pravo žalbe sucu izvršenja u roku od osam dana od dana primitka rješenja. Žalba ne zadržava izvršenje rješenja.

STEGOVNA MJERA UPUĆIVANJA U SAMICU

Članak 155.

- (1) Stegovna mjera upućivanja u samicu podrazumijeva isključenje zatvorenika iz zajedničkih aktivnosti s drugim zatvorenicima u slobodno vrijeme ili tijekom cijelog dana i noći.
- (2) Stegovna mjera upućivanja u samicu može se izreći samo za teže stegovne prijestupe.

(3) Prije izvršavanja stegovne mjere upućivanja u samicu obavezan je liječnički pregled zatvorenika.

(4) Prostorija u kojoj se izvršava stegovna mjera upućivanja u samicu mora odgovarati zdravstvenim, higijenskim i prostornim zahtjevima, biti prozračna, odgovarajuće osvijetljena danjim i umjetnim svjetlom, zagrijana u skladu s klimatskim uvjetima, opremljena posteljom i posteljinom, stolom i stolcem. Zatvoreniku se mora osigurati neograničen pristup vodi za piće i sanitarnim uređajima.

(5) U prostoriji u kojoj se izvršava stegovna mjera upućivanja u samicu zatvorenik smije čitati i pisati, a mora mu se osigurati boravak na zraku u trajanju najmanje jedan sat dnevno bez dodira s drugim zatvorenicima.

(6) Tijekom izvršavanja stegovne mjere upućivanja u samicu obavezan je nadzor liječnika najmanje dva puta tjedno. Nalaz i zapažanja liječnika, te drugih ovlaštenih službenih osoba unose se u knjigu izvršavanja stegovne mjere upućivanja u samicu.

POSTUPAK ZA IZRICANJE I IZVRŠAVANJE STEGOVNE MJERE

Članak 156.

(1) Prijedlog za pokretanje stegovnog postupka podnosi voditelj ustrojstvene jedinice kaznionice, odnosno zatvora u čijem je djelokrugu prijestup počinjen u roku od osam dana od dana počinjenja stegovnog prijestupa. Prijedlog za pokretanje stegovnog postupka uručuje se zatvoreniku koji ima pravo dati odgovor u roku od tri dana od dana primitka prijedloga.

(2) Odluku o prijedlogu za pokretanje stegovnog postupka donosi upravitelj roku od osam dana od dana uručivanja prijedloga za pokretanje stegovnog postupka zatvoreniku. Odluka o pokretanju stegovnog postupka uručuje se zatvoreniku s čime započinje stegovni postupak.

(3) Stegovni postupak je žuran, vodi se sukladno odredbama zakona kojim se uređuje kazneni postupak u odnosu na postupak za kaznena djela za koja je propisana kazna zatvora do pet godina ili novčana kazna, ako odredbama ovoga Zakona nije drugačije određeno.

(4) Vođenje postupka zbog lakšeg stegovnog prijestupa zastarijeva u roku od četiri mjeseca od dana počinjenja prijestupa. Vođenje postupka zbog težega stegovnog prijestupa zastarijeva u roku od šest mjeseci od dana počinjenja prijestupa.

(5) Ako stegovni postupak prijedlogom ne pokrene voditelj ustrojstvene jedinice, postupak može pokrenuti upravitelj. Stegovni postupak vodi i o stegovnoj odgovornosti odlučuje upravitelj ili ovlaštena službena osoba koju on za to ovlasti. Pisano rješenje o izrečenoj stegovnoj mjeri donosi upravitelj.

(6) Tijekom stegovnog postupka vodi se usmena rasprava na kojoj prisustvuje zatvorenik od kojeg se uzima izjava, ispituju se svjedoci, dok se prema potrebi pribavlja mišljenje državnih službenika i namještenika uključenih u provedbu programa izvršavanja, te obavlja očevid.

(7) Tijekom stegovnog postupka vodi se zapisnik u koji se bilježi usmena rasprava, očevid i drugi provedeni dokazi, unosi se bitan sadržaj danih iskaza i izjava stranaka i drugih osoba koje sudjeluju u postupku u obliku pripovijedanja, te odluka o stegovnoj odgovornosti. Po provedenom postupku zapisnik se ulaže u osobnik.

(8) Zatvoreniku se uručuje primjerak rješenja o izrečenoj stegovnoj mjeri, na koje ima pravo žalbe sucu izvršenja u roku tri dana od dana primitka rješenja. Žalba ne zadržava izvršenje rješenja, osim za izrečenu mjeru iz članka 154. stavka 2. točke 4. ovoga Zakona. Sudac

izvršenja će odlučiti o žalbi u roku od 48 sati. Ako sudac izvršenja preinači odluku upravitelja, upravitelj može u roku od 48 sati zahtijevati da o tome konačnu odluku donese sudsko vijeće. Zahtjev upravitelja zadržava izvršenje odluke suca izvršenja. Ukoliko se zatvorenik odrekne prava na žalbu protiv rješenja kojim mu je izrečena stegovna mjera, pisano rješenje neće sadržavati obrazloženje. Po pravomoćnosti rješenja stegovna mjera se upisuje u posebni obrazac osobnika i knjigu stegovnih mjera.

(9) Tijekom stegovnog postupka zbog težeg stegovnog prijestupa zatvorenik ima pravo na pomoć branitelja na vlastiti trošak, na što će se zatvorenika upozoriti prilikom uručenja prijedloga za pokretanje stegovnog postupka. Ukoliko se zatvorenik u roku od 48 sati od uručenja odluke o pokretanju stegovnog ne izjasni o nazočnosti branitelja u stegovnom postupku, postupak će se voditi bez nazočnosti branitelja.

(10) Tijekom stegovnog postupka zatvorenika se iz sigurnosnih razloga može odvojiti od ostalih zatvorenika u skladu s odredbama članka 143. i 144. ovoga Zakona.

(11) Od pokrenutog stegovnog postupka može se odustati ako je zatvorenika dovoljno samo opomenuti. Kod lakših stegovnih prijestupa zatvorenika će se oglasiti krivim, ali se može osloboditi izricanja stegovne mjere.

(12) Izvršavanje izrečene mjere iz članka 154. stavka 2. točke 2., 3. i 4. ovoga Zakona može se odgoditi za vrijeme do tri mjeseca. Mjera se neće izvršiti ako zatvorenik u tom razdoblju ne počini drugi stegovni prijestup.

(13) Upravitelj može, ako nastupe nove okolnosti ili to ocijeni svrhovitim, izrečenu mjeru ublažiti ili odustati od njezina izvršavanja.

(14) U slučaju stegovnog prijestupa počinjenog protiv upravitelja, stegovni postupak pokreće, vodi i odluku donosi sudac izvršenja.

(15) Ako se zatvorenika tijekom izdržavanja kazne premjesti u drugu kaznionicu, odnosno zatvor, ovlast za izricanje stegovne mjere prelazi na upravitelja kaznionice, odnosno zatvora u koji je premješten.

(16) Izvršavanje izrečene stegovne mjere nastavlja se i nakon premještaja zatvorenika u drugu kaznionicu, odnosno zatvor.

(17) Izvršavanje izrečene stegovne mjere zastarijeva u roku od 30 dana od pravomoćnosti rješenja kojim je izrečena stegovna mjera, osim mjere upućivanja u samicu, izvršavanje koje zastarijeva u roku od tri mjeseca.

(18) Način izvršavanja izrečenih stegovnih mjera pobliže se uređuje kućnim redom kaznionice, odnosno zatvora.

POČINJENJE NOVOG KAZNENOG DJELA TIJEKOM IZDRŽAVANJA KAZNE

Članak 157.

(1) Ako zatvorenik na izdržavanju kazne zatvora počini kazneno djelo koje se progoni po službenoj dužnosti, a za koje je propisana kazna zatvora do jedne godine ili blaža kazna, kaznit će se stegovno.

(2) Ako zatvorenik počini koje drugo kazneno djelo koje se progoni po službenoj dužnosti, upravitelj odmah o tome obavještava nadležnog državnog odvjetnika. Upravitelj može

narediti privremeno odvajanje zatvorenika od ostalih zatvorenika u skladu s odredbama članaka 143. i 144. ovoga Zakona, do odluke suda.

(3) O počinjenom kaznenom djelu za vrijeme boravka zatvorenika izvan kaznionice, odnosno zatvora, za koje se progoni po službenoj dužnosti, policijska uprava i državno odvjetništvo obvezni su obavijestiti kaznionicu, odnosno zatvor.

NAKNADA ŠTETE

Članak 158.

(1) Zatvorenik je obvezan nadoknaditi materijalnu štetu koju je počinio stegovnim prijestupom za vrijeme izdržavanja kazne, odnosno naknaditi troškove sprovođenja iz članka 58. stavka 2. ovoga Zakona.

(2) Visina štete utvrđuje se u stegovnom postupku na prijedlog ovlaštene osobe kaznionice, odnosno zatvora, kao i u posebnom postupku naknade troškova sprovođenja iz članka 58. stavka 2. ovoga Zakona.

(3) Protiv rješenja o naknadi štete zatvorenik ima pravo žalbe u roku od osam dana od primitka rješenja sucu izvršenja. Žalba zadržava izvršenje rješenja. Pravomoćno rješenje o naknadi štete ovršna je isprava.

Glava XXII. PREMJEŠTAJ

PREMJEŠTAJ

Članak 159.

(1) Tijekom izvršavanja kazne zatvora zatvorenika se može premjestiti u drugu kaznionicu, odnosno zatvor.

(2) O premještaju zatvorenika odlučuje Središnji ured na temelju prijedloga upravitelja.

PRIJEDLOG ZA PREMJEŠTAJ

Članak 160.

(1) Upravitelj može predložiti premještaj zatvorenika radi:

- 1) ostvarivanja programa izvršavanja
- 2) organizacije izvršavanja kazne
- 3) sigurnosnih razloga.

(2) Upravitelj može predložiti premještaj zatvorenika iz kaznionice otvorenog ili poluotvorenog tipa ili otvorenog ili poluotvorenog odjela zatvora u kaznionicu zatvorenog tipa, odnosno zatvor ako je protiv zatvorenika u tijeku novi kazneni postupak, ili zatvorenik treba izdržati novu kaznu zatvora u trajanju duljem od šest mjeseci, ili je protiv zatvorenika pokrenut postupak zbog teškog stegovnog prijestupa ili zatvorenik učestalo krši odredbe kućnog reda kaznionice, odnosno zatvora.

(3) Troškove premještaja u slučaju bijega ili zlouporabe pogodnosti snosi zatvorenik.

(4) Ako je to nužno radi organizacije izvršavanja kazne zatvora ili sigurnosnih razloga, odluku o premještanju zatvorenika u drugu kaznionicu, odnosno zatvor Središnji ured može donijeti i bez prijedloga upravitelja.

PREMJETAJ U BLAŽE UVJETE IZDRŽAVANJA KAZNE

Članak 161.

(1) Zatvorenika se premješta u blaže uvjete izdržavanja kazne zatvora sukladno Okvirnim mjerilima za upućivanje i razvrstavanje zatvorenika na izvršavanje kazne zatvora iz članka 56. stavka 3. ovoga Zakona.

(2) Upravitelj obvezno razmatra mogućnost premještanja zatvorenika u blaže uvjete nakon izdržane polovine izrečene kazne, a nakon toga svakih šest mjeseci za zatvorenike koji izvršavaju kaznu zatvora u trajanju duljem od jedne godine do deset godina, svakih godinu dana za zatvorenike koji izvršavaju kaznu zatvora u trajanju duljem od deset godina do 20 godina, svake dvije godine za zatvorenike koji izvršavaju kaznu dugotrajnog zatvora.

ODLUKA O PREMJEŠTAJU

Članak 162.

(1) O premještanju zatvorenika pisanu odluku donosi ravnatelj nadležan za zatvorski sustav, uz prethodno mišljenje Povjerenstva za premještaje Središnjeg ureda.

(2) Protiv odluke iz stavka 1. ovoga članka žalba nije dopuštena.

Glava XXIII. PREKID IZDRŽAVANJA KAZNE ZATVORA

RAZLOZI ZA PREKID IZDRŽAVANJA KAZNE ZATVORA

Članak 163.

(1) Prekid izdržavanja kazne zatvora (u daljnjem tekstu: prekid) je privremeno otpuštanje zatvorenika iz kaznionice, odnosno zatvora za koje vrijeme kazna zatvora ne teče.

(2) Prekid se može odobriti iz sljedećih razloga:

- 1) ako zatvorenik oboli od teške akutne bolesti ili mu se znatno pogorša postojeća kronična bolest, za čije liječenje nema uvjeta u zatvorskom sustavu
- 2) zbog smrtnog slučaja, teške bolesti ili obveze izbjavanja člana obitelji zatvorenika, čime on postaje jedini obveznik uzdržavanja člana obitelji sukladno propisu kojim se uređuju obiteljski odnosi, a koji nema vlastitih sredstava za život i nije radno sposoban, te mu je potrebno osigurati trajniju skrb
- 3) radi obavljanja ili dovršetka neodgodivih sezonskih radova ili radova izazvanih elementarnom nepogodom ili kakvim drugim nepredvidivim događajem, a u obitelji zatvorenika nema druge radno sposobne osobe
- 4) u slučaju ratnog stanja ili neposredne ugroženosti neovisnosti i jedinstvenosti Republike Hrvatske
- 5) u slučaju izvanrednih okolnosti, katastrofa i epidemija većih razmjera

- 6) u slučaju postojanja pravomoćnog rješenja o određivanju istražnog zatvora
  - 7) u slučaju zaprimanja nove pravomoćne i izvršne presude kojom je uz kaznu zatvora izrečena i sigurnosna mjera obveznog psihijatrijskog liječenja
  - 8) u slučaju zaprimanja nove pravomoćne i izvršne presude kojom je izrečena kazna maloljetničkog zatvora.
- (3) Neovisno o razlozima za prekid izdržavanja kazne iz stavka 2. točke od 2., do 5. ovoga članka, zatvoreniku se neće odobriti prekid u slučaju postojanja rizika zlorabice boravka na slobodi.

POSTUPAK ODOBRAVANJA PREKIDA

Članak 164.

(1) Prekid iz razloga navedenih u članku 163. stavku 2. točki od 1. do 5. može se odobriti na temelju molbe zatvorenika ili člana njegove obitelji s kojom se zatvorenik suglasi ili na temelju prijedloga upravitelja, odnosno ravnatelja nadležnog za zatvorski sustav. Prekid iz razloga navedenih u članku 163. stavku 2. točki 6. ovoga Zakona može se odobriti na prijedlog upravitelja, državnog odvjetnika, odnosno suda pred kojim se postupak vodi. Prekid iz razloga navedenih u članku 163. stavku 2. točki 7. i 8. može odobriti sudac izvršenja po službenoj dužnosti ili na prijedlog upravitelja. Upravitelj je dužan podnijeti prijedlog za prekid iz razloga navedenih u članku 163. stavku 2. točki 1. ovoga Zakona.

(2) Prekid iz razloga navedenih u članku 163. stavku 2. točki 1. ovoga Zakona može trajati najdulje 12 mjeseci tijekom jedne kalendarske godine. Prekid iz razloga navedenih u članku 163. stavku 2. točki od 2. do 5. ovoga Zakona može trajati od 30 dana do 90 dana tijekom jedne kalendarske godine. Prekid iz razloga navedenih u članku 163. stavku 2. točki od 6. do 8. ovoga Zakona može trajati dok traje istražni zatvor, kazna zatvora uz koju je izrečena sigurnosna mjera obveznog psihijatrijskog liječenja, odnosno kazna maloljetničkog zatvora.

(3) Prije donošenja rješenja o prekidu, sudac izvršenja prikuplja izvješće o tijeku izvršavanja kazne zatvora od kaznionice, odnosno zatvora, a može zatražiti i izvješće probacijskog ureda u skladu sa zakonom kojim se uređuju probacijski poslovi i ustrojstvene jedinice za podršku žrtvama i svjedocima ministarstva nadležnog za poslove pravosuđa. Protiv rješenja suca izvršenja zatvorenik i državno odvjetništvo prema mjestu izdržavanja kazne zatvorenika, imaju pravo žalbe u roku od tri dana od dana primitka rješenja. Žalba zadržava izvršenje rješenja, a o žalbi odlučuje vijeće istog suda u roku od tri dana od dana primitka žalbe.

(4) Rješenje o prekidu dostavlja se zatvoreniku, kaznionici, odnosno zatvoru i policijskoj upravi prema mjestu zatvorenikova prebivališta odnosno boravišta, sudu upućivanja, Središnjem uredu i državnom odvjetništvu prema mjestu izdržavanja kazne zatvora. Rješenje o prekidu dostavlja se i ustrojstvenoj jedinici za podršku žrtvama i svjedocima ministarstva nadležnog za poslove pravosuđa, ako su u postupku izvršavanja kazne zatvora poznati podaci o žrtvi. Rješenje o prekidu dostavlja se centru za socijalnu skrb prema mjestu zatvorenikova prebivališta odnosno boravišta u slučaju kaznenih djela na štetu djeteta. Ako je prekid odobren radi bolničkog liječenja rješenje se dostavlja i ustanovi javnog zdravstva u kojoj se zatvorenik liječi. Ako je rješenjem određen nadzor probacijskog ureda, rješenje o prekidu dostavlja se i probacijskom uredu nadležnom prema odobrenom mjestu prekida.

(5) Za vrijeme trajanja prekida, osuđenik se mora osobno javljati svakih sedam dana nadležnoj policijskoj postaji, a jednom tjedno probacijskom uredu prema odobrenom mjestu prekida ako je određen nadzor. Policijska postaja i probacijski ured obvezni su obavijestiti suca izvršenja u slučaju nejavljanja osuđenika.

(6) Osuđenik je obvezan javiti se u kaznionicu, odnosno zatvor najkasnije na dan isteka odobrenog prekida. U slučaju nejavljanja upravitelj o tome izvješćuje suca izvršenja radi raspisivanja tjeralice.

(7) Sudac izvršenja rješenjem će opozvati prekid ako su prestali razlozi zbog kojih je prekid odobren ili ako osuđenik čini kažnjive radnje.

(8) Centar za socijalnu skrb, državno odvjetništvo i policijska postaja, te probacijski ured obavještava suca izvršenja o razlozima za opoziv rješenja o prekidu.

(9) Troškove prekida snosi osuđenik.

Glava XXIV. UVJETNI OTPUST

NADLEŽNOST ZA ODLUČIVANJE O UVJETNOM OTPUSTU

Članak 165.

(1) Za odlučivanje o uvjetnom otpustu nadležan je županijski sud na čijem se području nalazi kaznionica, odnosno zatvor. Sud o uvjetnom otpustu odlučuje rješenjem nakon održane sjednice vijeća sastavljenog od tri suca toga suda. Predsjednik vijeća je sudac izvršenja tog suda te rukovodi sjednicom vijeća.

(2) Sudac izvršenja županijskog suda mjesno nadležnog prema stavku 1. ovoga članka može zatvorenika uvjetno otpustiti, na njegov prijedlog, ako je preostali dio neizdržane kazne do tri mjeseca.

POKRETANJE POSTUPKA UVJETNOG OTPUSTA

Članak 166.

(1) Postupak uvjetnog otpusta pokreće se prijedlogom za uvjetni otpust. Prijedlog mogu podnijeti zatvorenik, njegov opunomoćenik, članovi obitelji zatvorenika uz njegov pristanak i državni odvjetnik.

(2) Prijedlog za uvjetni otpust podnosi se sucu izvršenja županijskog suda nadležnog u smislu članka 165. stavka 1. ovoga Zakona. Ako sudac izvršenja ne odbaci prijedlog kao nedopušten u smislu članka 167. ovoga Zakona, zakazat će sjednicu vijeća za uvjetni otpust najkasnije u roku od 30 dana od dana zaprimanja prijedloga.

(3) Ako je prijedlog iz stavka 1. ovoga članka odbijen, novi prijedlog može biti podnesen protekom jedne godine od pravomoćnosti odluke vijeća, neovisno o neizdržanom dijelu kazne, osim ako su se pojavile nove okolnosti koje opravdavaju podnošenje novog prijedloga.

RAZLOZI ZA ODBACIVANJE PRIJEDLOGA

Članak 167.

Sudac izvršenja odbacit će prijedlog za uvjetni otpust ako:

- 1) je prijedlog podnijela neovlaštena osoba
- 2) je prijedlog podnesen prije roka propisanog odredbama zakona kojim se uređuju kaznena djela i kaznenopravne sankcije
- 3) je prijedlog podnesen prije roka iz članka 166. stavka 3. ovoga Zakona

- 4) je predlagatelj odustao od podnesenog prijedloga
- 5) je zatvorenik povukao pristanak
- 6) zatvorenik ima više kazni koje nisu objedinjene.

ODLUČIVANJE O UVJETNOM OTPUSTU

Članak 168.

(1) Nakon što zaprimi prijedlog za uvjetni otpust, sudac izvršenja će, prije održavanja sjednice vijeća za uvjetne otpuste, pribaviti izvješće s mišljenjem kaznionice, odnosno zatvora u kojem zatvorenik izdržava kaznu, a po potrebi izvješće probacijskog ureda i dostupne podatke centra za socijalnu skrb.

(2) O sjednici vijeća za uvjetne otpuste obavještava se državni odvjetnik koji je podnio prijedlog, a ako je prijedlog podnio zatvorenik, državni odvjetnik mjesno nadležan postupati pred sudom koji odlučuje o uvjetnom otpustu te opunomoćenik zatvorenika ako ga je izabrao. Uz obavijest državnom odvjetniku dostavlja se i prijedlog zatvorenika. Na sjednicu se poziva zatvorenik. Prisutnost zatvorenika na sjednici vijeća može biti osigurana i putem zatvorenog tehničkog uređaja za vezu na daljinu (audio-video konferencija). Kada vijeće ocijeni da je to potrebno, na sjednicu poziva nadležnog službenika kaznionice, odnosno zatvora u kojoj zatvorenik izdržava kaznu, nadležnog službenika probacijskog ureda, a po potrebi i druge osobe.

(3) Na sjednici vijeća za uvjetne otpuste predsjednik vijeća izvješćuje vijeće o sadržaju pribavljene dokumentacije, saslušava zatvorenika, nakon čega vijeće odlučuje o prijedlogu za uvjetni otpust i donosi rješenje.

(4) Kada sudac izvršenja odlučuje o uvjetnom otpustu, u slučaju iz članka 165. stavka 2. ovoga Zakona, postupuje u smislu stavka 1. ovoga članka.

UVJETNI OTPUST UZ ELEKTRONIČKI NADZOR

Članak 169.

(1) Sud može, uz pisani pristanak zatvorenika, rješenjem o uvjetnom otpustu odrediti provođenje elektroničkog nadzora za vrijeme trajanja uvjetnog otpusta.

(2) Način provođenja elektroničkog nadzora iz stavka 1. ovoga članka propisat će se pravilnikom o uvjetnom otpustu pod elektroničkim nadzorom kojeg donosi ministar nadležan za poslove pravosuđa.

RAZLOZI ZA ODBIJANJE PRIJEDLOGA

Članak 170.

Sud će rješenjem odbiti prijedlog za uvjetni otpust ako:

- 1) zatvorenik ne pristane na uvjetni otpust
- 2) s obzirom na pribavljena mišljenja sud ocijeni da bi za postizanje svrhe kažnjavanja bilo nužno nastaviti s izdržavanjem kazne
- 3) je zatvorenik stegovno kažnjavan za teži stegovni prijestup u posljednjih šest mjeseci

- 4) je protiv zatvorenika u tijeku kazneni postupak za kazneno djelo sa zapriječenom kaznom zatvora višom od pet godina
- 5) izrečena sigurnosna mjera nije postigla svrhu zbog koje je izrečena
- 6) postoje drugi razlozi koje sud ocijeni opravdanim u smislu odredbi o uvjetnom otpustu propisanih zakonom kojim se uređuju kaznena djela i kaznenopravne sankcije.

ŽALBA

Članak 171.

- (1) Protiv rješenja vijeća, kojim je odlučeno da zatvorenik bude uvjetno otpušten, žalbu može podnijeti državni odvjetnik koji je mjesno nadležan postupati pred sudom koji je donio odluku.
- (2) Protiv rješenja kojim je prijedlog za uvjetni otpust odbijen, žalbu mogu podnijeti zatvorenik i državni odvjetnik koji je podnio prijedlog za uvjetni otpust.
- (3) Žalba se podnosi sudu koji je donio rješenje u roku od tri dana od dana dostave rješenja, ako je rješenje donio sudac izvršenja o njoj odlučuje izvanraspravno vijeće istoga suda, a ako je rješenje donijelo vijeće neposredno viši sud.

DOSTAVA PRAVOMOĆNOG RJEŠENJA O UVJETNOM OTPUSTU

Članak 172.

- (1) Pravomoćno rješenje o uvjetnom otpustu dostavlja se zatvoreniku, kaznionici, odnosno zatvoru, sudu upućivanja, sudu koji je donio presudu prvog stupnja, policijskoj upravi nadležnoj prema mjestu u koje se otpušta, državnom odvjetniku koji je podnio prijedlog, državnom odvjetniku koji je bio obaviješten o sjednici vijeća kada je prijedlog podnio zatvorenik, sucu izvršenja, tijelu nadležnom za vođenje kaznene evidencije i tijelu koje provodi elektronički nadzor ako je takav nadzor određen rješenjem o uvjetnom otpustu.
- (2) Pravomoćno rješenje o uvjetnom otpustu dostavlja se centru za socijalnu skrb nadležnom prema mjestu u koje se zatvorenik otpušta, u slučaju kaznenog djela počinjenog na štetu djeteta.
- (3) Ako je rješenjem o uvjetnom otpustu određena posebna obveza i/ili zaštitni nadzor rješenje se dostavlja i probacijskom uredu nadležnom prema mjestu u koje se zatvorenik otpušta, uz izvješće s mišljenjem kaznionice odnosno zatvora.
- (4) Pravomoćno rješenje o uvjetnom otpustu zatvorenika stranog državljanina koji nema prebivalište ili boravište u Republici Hrvatskoj dostavlja se osobama iz stavka 1. ovoga članka te policijskoj upravi prema sjedištu kaznionice, odnosno zatvora i diplomatskom, odnosno konzularnom predstavništvu države čiji je zatvorenik državljanin.
- (5) Pravomoćno rješenje kojim je uvjetni otpust odbijen dostavlja se zatvoreniku, osobama koje su podnijele prijedlog, kaznionici odnosno zatvoru i državnom odvjetniku koji je bio obaviješten o sjednici vijeća kada je prijedlog podnio zatvorenik.

PROVEDBA UVJETNOG OTPUSTA

Članak 173.

- (1) Sudac izvršenja će nalogom odrediti datum otpuštanja zatvorenika na uvjetni otpust u roku od tri dana od pravomoćnosti rješenja protiv kojeg nije podnesena žalba odnosno od zaprimanja drugostupanjskog rješenja.
- (2) Ako zatvorenik kojemu je odobren uvjetni otpust, prije uvjetnog otpuštanja počini teži stegovni prijestup, sudac izvršenja može opozvati odluku o uvjetnom otpustu. Žalba protiv rješenja ne odgađa njegovo izvršenje.

PROVJERAVANJE UVJETNO OTPUŠTENOG OSUĐENIKA

Članak 174.

- (1) Sudac izvršenja nadležan prema mjestu u koje je osuđenik uvjetno otpušten pribavlja obavijesti od probacijskog ureda i centra za socijalnu skrb te samog osuđenika o izvršavanju posebnih obveza odnosno zaštitnog nadzora određenih rješenjem o uvjetnom otpustu i osuđenikovoju integraciji u zajednicu.
- (2) Uvjetno otpušteni osuđenik može promijeniti mjesto prebivališta, odnosno boravišta određeno u rješenju o uvjetnom otpustu samo uz suglasnost suca izvršenja.
- (3) Sudac izvršenja odlučuje i o odsutnosti s mjesta adrese prebivališta odnosno boravišta duljem od tri dana kao i o svakom odlasku u inozemstvo osuđenika na uvjetnom otpustu.
- (4) Tijekom uvjetnog otpusta osuđenik može istupati u sredstvima javnog priopćavanja samo uz odobrenje suca izvršenja.

OPOZIV UVJETNOG OTPUSTA

Članak 175.

- (1) Uvjetni otpust rješenjem može opozvati sudac izvršenja nadležan prema mjestu prebivališta, odnosno boravišta osuđenika ako osuđenik bude pravomoćno proglašen krivim za počinjeni prekršaj za koji mu je izrečena kazna zatvora, te iz razloga za opoziv uvjetnog otpusta iz nadležnosti suca izvršenja propisanih zakonom kojim se uređuju kaznena djela i kaznenopravne sankcije.
- (2) Rješenje o opozivu uvjetnog otpusta iz razloga navedenih u stavku 1. ovoga članka, sudac izvršenja dostavlja zatvoreniku i tijelima iz članka 172. stavka od 1. do 4. ovoga Zakona radi njegova izvršavanja.
- (3) O žalbi na rješenje o opozivu uvjetnog otpusta odlučuje izvanraspravno vijeće suda nadležnog prema mjestu prebivališta, odnosno boravišta osuđenika. Žalba ne odgađa izvršenje rješenja. Pravomoćno rješenje o opozivu dostavlja se zatvoreniku i tijelima iz članka 172. stavka od 1. do 4. ovoga Zakona.
- (4) Osuđenik kojem je uvjetni otpust opozvan upućuje se na izdržavanje cijelog uvjetovanog dijela kazne u zatvor prema mjestu njegova prebivališta, odnosno boravišta.

PRIPREMA ZA UVJETNI OTPUST

Članak 176.

Izvršavanje i nadzor posebnih obveza i zaštitnog nadzora određenih rješenjem o uvjetnom otpustu, pripremu za prihvat poslije uvjetnog otpusta, te nadzor uvjetno otpuštenog osuđenika provodi se u skladu s posebnim zakonima.

Glava XXV. PRIPREMA ZA OTPUST ZATVORENIKA I OTPUŠTANJE

PRIPREMA ZA OTPUST

Članak 177.

(1) Pripremanje zatvorenika za otpust započinje nakon dolaska u kaznionicu, odnosno zatvor. Zatvorenika se potiče na odgovorno sudjelovanje u pripremi za otpust u kaznionici, odnosno zatvoru i izvan kaznionice, odnosno zatvora, a posebice na održavanje odnosa s obitelji, kontaktiranje s državnim tijelima, ustanovama i udrugama te osobama koje se organizirano bave uključivanjem zatvorenika u život na slobodi. Program pripreme za otpust zatvorenika dio je programa izvršavanja.

(2) Kaznionica, odnosno zatvor će najkasnije tri mjeseca prije otpusta uključiti zatvorenika u pojedinačni ili skupni savjetodavni rad u vezi s njegovom pripremom za otpust.

(3) Priprema za otpust po potrebi uključuje i poduzimanje mjera radi organiziranja smještaja i prehrane, organiziranja liječenja, reguliranja prebivališta, odnosno boravišta, unaprjeđivanja obiteljskih odnosa, pronalaženja zaposlenja, završavanja obrazovanja, osiguravanja novčane potpore za podmirenje najnužnijih potreba, te druge oblike podrške. Radi pomoći zatvoreniku nakon otpusta, kaznionica, odnosno zatvor može od tijela državne vlasti, institucija i udruga zatražiti poduzimanje mjera iz njihove nadležnosti.

(4) Kaznionica, odnosno zatvor će prije otpusta zatvorenika s izdržavanja kazne zatvora postupiti sukladno pravilniku iz članka 8. stavka 7. ovoga Zakona.

VRIJEME OTPUŠTANJA

Članak 178.

(1) Zatvorenika se otpušta iz kaznionice, odnosno zatvora nakon izdržane kazne ili po odluci o uvjetnom otpustu, pomilovanju ili oprost.

(2) Ako je dan otpuštanja nedjelja ili neradni dan, zatvorenika se otpušta dan prije.

(3) O otpuštanju zatvorenika kaznionica, odnosno zatvor u roku od 24 sata obavještava suca izvršenja i tijelo nadležno za vođenje kaznene evidencije.

POSTUPAK OTPUŠTANJA

Članak 179.

(1) Prilikom otpuštanja otpuštenoj osobi daje se potvrda o otpuštanju, sve osobne stvari i stvari s pologa, novac i dragocjenosti. Ukoliko nema novčanih sredstava na pologu, osobi koja se otpušta daju se novčana sredstva dostatna za troškove putne karte do mjesta prebivališta, a stranom državljaninu do državne granice Republike Hrvatske.

(2) Otpuštenoj osobi koja nema vlastitu odjeću, obuću ili financijska sredstva daje se odgovarajuća odjeća, obuća ili pomoć u visini jedne dnevnice utvrđene za državne službenike i namještenike.

(3) Otpuštenoj osobi koja zbog bolesti nije sposobna za putovanje kaznionica, odnosno zatvor organizira prijevoz do mjesta prebivališta, a ako je potreban nastavak liječenja, do najbliže odgovarajuće ustanove javnog zdravstva u mjestu u koje se otpušta.

(4) Ako se osoba koja se otpušta nalazi na liječenju u Zatvorskoj bolnici u Zagrebu ili ustanovi javnog zdravstva, otpušta se iz navedenih tijela. Otpuštena osoba daje pisanu izjavu o preuzimanju osobnih stvari iz kaznionice, odnosno zatvora u kojem je izdržavala kaznu zatvora. Osobne stvari otpuštena osoba može preuzeti osobno ili osoba koju je odredila u pisanoj izjavi, u roku od 30 dana od dana otpuštanja.

(5) Osoba je otpuštena u trenutku kad napusti prostor kaznionice, odnosno zatvora.

OBAVIJEST PROBACIJI

Članak 180.

(1) Kada se otpušta zatvorenik kojemu je izrečena sigurnosna mjera zaštitnog nadzora po punom izvršenju kazne zatvora, kaznionica, odnosno zatvor najkasnije u roku od 30 dana prije otpusta zatvorenika dostavlja nadležnom probacijskom uredu presudu i izvješće o tijeku izvršavanja kazne zatvora. Ako se zatvorenik kojemu je izrečena sigurnosna mjera zaštitnog nadzora uvjetno otpusti, kaznionica, odnosno zatvor će o tome u roku od tri radna dana obavijestiti nadležan probacijski ured.

(2) Kada se otpušta zatvorenik s neuvjetovanog djela djelomično uvjetne osude, kaznionica, odnosno zatvor obavještava nadležni probacijski ured o otpustu zatvorenika i dostavlja izvješće o tijeku izvršavanja kazne zatvora.

Glava XXVI. IZVRŠAVANJE KAZNE ZATVORA IZREČENE U PREKRŠAJNOM POSTUPKU I KAZNE ZATVORA KOJOM JE ZAMIJENJENA NOVČANA KAZNA U PREKRŠAJNOM POSTUPKU

IZVRŠAVANJE KAZNE ZATVORA IZREČENE U PREKRŠAJNOM POSTUPKU I KAZNE ZATVORA KOJOM JE ZAMIJENJENA NOVČANA KAZNA U PREKRŠAJNOM POSTUPKU

Članak 181.

(1) Kazna zatvora izrečena u prekršajnom postupku i kazna zatvora kojom je zamijenjena novčana kazna izrečena u prekršajnom postupku, izvršava se u zatvoru prema mjestu prebivališta, odnosno boravišta osobe kojoj je kazna izrečena, sukladno odredbama ovoga Zakona, ako u ovoj glavi Zakona nije drukčije propisano.

(2) Kažnjenik može, na prijedlog upravitelja biti premješten u kaznionicu, odnosno drugi zatvor, ako se premještajem ostvaruju blaži uvjeti izdržavanja kazne zatvora.

(3) Prijedlog za premještaj iz stavka 2. ovoga članka može se podnijeti bez obzira na izdržani dio izrečene kazne zatvora.

(4) Na premještaj kažnjenika iz stavka 2. ovoga članka primjenjuju se odredbe članaka 159. i 162. ovoga Zakona.

(5) Na prijedlog upravitelja, kažnjenik može biti premješten u zatvor u skladu sa stavkom 1. ovoga članka.

UPUĆIVANJE NA IZDRŽAVANJE KAZNE ZATVORA

Članak 182.

(1) Kažnjenika poziva i upućuje na izdržavanje kazne prekršajni, odnosno općinski sud prema mjestu prebivališta, odnosno boravišta.

(2) Ako prekršajni, odnosno općinski sud koji je izrekao kaznu zatvora ili je novčanu kaznu zamijenio kaznom zatvora nije nadležan za upućivanje na izdržavanje kazne, dostavit će u roku od tri dana pravomoćno rješenje prekršajnom, odnosno općinskom sudu nadležnom za upućivanje.

(3) Ako se kažnjenik ne odazove pozivu, prekršajni, odnosno općinski sud će nadležnoj policijskoj upravi izdati dovedbeni nalog.

ODGODA IZVRŠAVANJA KAZNE ZATVORA

Članak 183.

(1) Rješenje o odgodi izvršavanja kazne zatvora donosi predsjednik prekršajnog, odnosno općinskog suda nadležnog za upućivanje u roku od tri dana od dana primitka molbe. Izvršavanje kazne se odgađa do donošenja rješenja.

(2) Protiv rješenja kojim je odbijena molba za odgodu izvršavanja kazne zatvora može se podnijeti žalba Visokom prekršajnom sudu Republike Hrvatske u roku od tri dana od dana primitka rješenja.

(3) Visoki prekršajni sud Republike Hrvatske u daljnjem roku od tri dana donosi rješenje o žalbi. Rješenje Visokog prekršajnog suda Republike Hrvatske je pravomoćno i izvršno.

SUDSKA ZAŠTITA PROTIV POSTUPKA I ODLUKE ZATVORA, ODNOSNO KAZNIONICE

Članak 184.

Kažnjenik može podnijeti zahtjev za sudsku zaštitu iz članka 19. ovoga Zakona, o kojemu odlučuje predsjednik prekršajnog, odnosno općinskog suda nadležnog za upućivanje kažnjenika na izvršavanje kazne zatvora.

PREKID IZDRŽAVANJA KAZNE ZATVORA

Članak 185.

(1) Izdržavanje kazne zatvora može se prekinuti iz razloga predviđenih u članku 163. ovoga Zakona, a najdulje do 15 dana.

(2) Rješenje o prekidu iz stavka 1. ovoga članka donosi predsjednik prekršajnog, odnosno općinskog suda nadležnog za upućivanje kažnjenika.

(3) Vrijeme prekida ne uračunava se u izvršavanje kazne zatvora.

NAČIN IZDRŽAVANJA KAZNE ZATVORA

Članak 186.

(1) Kažnjenika se smješta odvojeno od istražnih zatvorenika i kažnjenika na prekršajnom zadržavanju. Kažnjenika se u pravilu smješta odvojeno od zatvorenika, osim u slučaju iz članka 181. stavka 2. ovoga Zakona.

(2) Kažnjenik za vrijeme izdržavanja kazne može koristiti svoje rublje, odjeću, obuću i posteljinu, te o svom trošku nabavljati potrepštine u prodavaonici za zatvorenike, sukladno odredbama kućnog reda kaznionice, odnosno zatvora.

(3) Prijam kažnjenika provodi se sukladno odredbama glave X. ovoga Zakona kojima se uređuje postupak prijama zatvorenika i način izvršavanja kazne zatvora.

(4) Kažnjenika se upisuje u maticu prekršajno kažnjenih osoba i osobni list kažnjenika sukladno odredbama članka 76., 77. i 78. ovoga Zakona.

(5) Na kažnjenike se ne primjenjuju odredbe ovoga Zakona o pogodnostima i uvjetom otpustu zatvorenika.

(6) Odredbe kojima se uređuje matica i osobni list kažnjenika propisuju se pravilnikom iz članka 78. stavka 7. ovoga Zakona.

OTPUŠTANJE

Članak 187.

(1) Kažnjenik koji izdržava kaznu zatvora u trajanju do 15 dana otpušta se s izdržavanja kazne zatvora posljednjeg dana i sata isteka kazne na koju je kažnjen.

(2) Kažnjenik koji izdržava kaznu zatvora u trajanju od 15 dana ili dulje otpušta se na dan koji prethodi nedjelji ili neradnom danu, ako je to posljednji dan izdržavanja kazne.

KOMUNIKACIJA KAZNIONICE, ODNOSNO ZATVORA

Članak 188.

(1) Kaznionica, odnosno zatvor sukladno svojim mogućnostima, s tijelima državne uprave, pravosudnim tijelima i tijelima koja imaju javne ovlasti, te tijelima lokalne i područne (regionalne) samouprave komunicirat će elektroničkim putem.

(2) Kaznionica, odnosno zatvor sukladno svojim mogućnostima u komunikaciji s tijelima iz stavka 1. ovoga članka koristit će audio - video konferenciju.

(3) Kaznionica, odnosno zatvor sukladno svojim mogućnostima, omogućit će zatvoreniku komunikaciju s tijelima iz stavka 1. ovoga članka putem audio - video konferencije, radi potreba postupka koji se vodi pred tim tijelom.

Dio četvrti PRIJELAZNE I ZAVRŠNE ODREDBE**Glava XXVII. PRIJELAZNE ODREDBE**

DONOŠENJE UREDBE

Članak 189.

Uredbu iz članka 41. stavka 10. ovoga Zakona, Vlada Republike Hrvatske donijeti će u roku od šest mjeseci od dana stupanja na snagu ovoga Zakona.

PROVEDBENI PROPISI

Članak 190.

Ministar nadležan za poslove pravosuđa će u roku od šest mjeseci od dana stupanja na snagu ovoga Zakona donijeti pravilnike iz članka 8. stavka 7., članka 27. stavka 9., članka 30. stavka 4., članka 34. stavka 3., članka 36. stavka 14., članka 38. stavka 4., članka 41. stavka 11., članka 42. stavka 6., članka 45. stavka 6., članka 78. stavka 7., članka 84. stavka 9., članka 85. stavka 5., članka 88. stavka 2., članka 169. stavka 2. ovoga Zakona.

ZAPOČETI POSTUPCI

Članak 191.

Postupci započeti prije stupanja na snagu ovoga Zakona dovršit će se prema odredbama Zakona o izvršavanju kazne zatvora (Narodne novine, br.128/99, 55/00, 59/00-ispravak, 129/00, 59/01, 67/01-ispravak, 11/02-ispravak, 190/03-pročišćeni tekst, 76/07, 27/08, 83/09, 18/11, 48/11-Odluka Ustavnog suda Republike Hrvatske, 125/11-Kazneni zakon, 56/13, 150/13 i 98/19).

BIOMETRIJSKI PODACI

Članak 192.

Do osiguravanja uvjeta u kaznionici, odnosno zatvoru za uzimanje biometrijskih podataka od zatvorenika nakon prijama u kaznionicu, odnosno zatvor iz članka 65. stavka 2. ovoga Zakona, od zatvorenika se uzimaju otisci papilarnih crta.

Glava XXVIII. ZAVRŠNE ODREDBE

PRESTANAK VAŽENJA PROPISA

Članak 193.

(1) Do stupanja na snagu uredbe iz članka 189. ovoga Zakona, ostaje na snazi Uredba o zvanjima, znakovlju i uvjetima stjecanja zvanja državnih službenika odjela osiguranja u kaznionicama i zatvorima (Narodne novine, br. 79/02 i 127/13).

(2) Do stupanja na snagu pravilnika iz članka 23. stavka 4. ovoga Zakona, ostaje na snazi Pravilnik o minimalnim uvjetima u pogledu prostora, radnika i medicinsko-tehničke opreme zdravstvene ustanove koja pruža zdravstvenu zaštitu osobama lišenim slobode (Narodne novine, broj 151/14).

(3) Do stupanja na snagu pravilnika iz članka 190. ovoga Zakona, ostaju na snazi:

- Pravilnik o posebnoj zdravstvenoj sposobnosti državnih službenika na poslovima osiguranja u kaznionicama i zatvorima Uprave za zatvorski sustav (Narodne novine, broj 20/04)
- Pravilnik o mjerilima i načinu korištenja vlastitih prihoda kaznenih tijela (Narodne novine, broj 114/15)
- Pravilnik o standardima smještaja i prehrane zatvorenika (Narodne novine, broj 92/02)
- Pravilnik o pogodnostima zatvorenika (Narodne novine, br. 66/10 i 126/13)
- Pravilnik o troškovima izrade, procjeni, izlaganju, pohranjivanju i prodaji stvari nastalih radom zatvorenika u slobodno vrijeme (Narodne novine, broj 81/02)
- Pravilnik o načinu provedbe inspeksijskog nadzora nad radom kaznionica, zatvora i Centra za izobrazbu (Narodne novine, broj 43/02)
- Pravilnik o službenoj iskaznici i znački ovlaštene službene osobe Uprave za zatvorski sustav Ministarstva pravosuđa, uprave i lokalne samouprave (Narodne novine, br. 61/02 i 141/09)
- Pravilnik o izobrazbi zaposlenika u kaznionicama i zatvorima Uprave za zatvorski sustav Ministarstva pravosuđa, uprave i lokalne samouprave (Narodne novine, br. 81/02, 116/02 – Obrazac i 55/05)
- Pravilnik o načinu obavljanja poslova odjela osiguranja u kaznionicama i zatvorima (Narodne novine, br. 43/02, 102/04 i 48/09)
- Uredba o odorama državnih službenika odjela osiguranja u kaznionicama, zatvorima i odgojnim zavodima te službenim vozilima (Narodne novine, broj 88/11)
- Pravilnik o načinu primjene sredstava prisile (Narodne novine, br. 48/09 i 66/10)
- Pravilnik o matici, osobniku i drugim evidencijama koje se vode u kaznionicama i zatvorima (Narodne novine, broj 96/06)
- Pravilnik o rublju, odjeći, obući i posteljini za zatvorenike (Narodne novine, broj 61/02)
- Pravilnik o osnovnoj i strukovnoj izobrazbi zatvorenika (Narodne novine, broj 113/02)
- Pravilnik o radu i strukovnoj izobrazbi, popisu i opisu radnih mjesta zatvorenika, te naknadi za rad i nagradi (Narodne novine, broj 12/16)
- Pravilnik o raspolaganju novcem (Narodne novine, br. 81/02, 102/04 i 111/07)
- Pravilnik o načinu izvršavanja kazne zatvora uz nastavak rada zatvorenika kod poslodavca ili kod obavljanja vlastite djelatnosti (Narodne novine, broj 81/02).

PRESTANAK VAŽENJA ZAKONA

Članak 194.

Stupanjem na snagu ovoga Zakona prestaje važiti Zakon o izvršavanju kazne zatvora (Narodne novine, br. 128/99, 55/00, 59/00-ispravak, 129/00, 59/01, 67/01-ispravak, 11/02-ispravak, 190/03-pročišćeni tekst, 76/07, 27/08, 83/09, 18/11, 48/11-Odluka Ustavnog suda Republike Hrvatske, 125/11-Kazneni zakon, 56/13, 150/13 i 98/19).

STUPANJE NA SNAGU

Članak 195.

Ovaj Zakon stupa na snagu osmoga dana od dana objave u Narodnim novinama.

O B R A Z L O Ž E N J E

I. RAZLOZI ZBOG KOJIH SE ZAKON DONOSI

Zakon o izvršavanju kazne zatvora donesen je 1999. godine (Narodne novine, broj 128/99), u sklopu tadašnje sveobuhvatne reforme kaznenog zakonodavstva, a u primjeni je od 1. srpnja 2001. godine. Nakon donošenja do danas, mijenjan je i dopunjavan 13 puta (Narodne novine br. 55/00, 59/00 - ispravak, 129/00, 59/01, 67/01 - ispravak, 11/02 - ispravak, 190/03 - pročišćeni tekst, 76/07, 27/08, 83/09, 18/11, 48/11 - Odluka USRH, 125/11 - Kazneni zakon, 56/13, 150/13 i 98/19, u daljnjem tekstu: dosadašnji Zakon), iz kojeg razloga je potrebno pristupiti izradi novog Zakona o izvršavanju kazne zatvora. Veće izmjene i dopune Zakona o izvršavanju kazne zatvora izvršene su u 2001. godini, kada je njegovo donošenje predstavljalo zakonodavnu reformu zatvorskog sustava i područja izvršavanja kazne zatvora, budući je Zakon usklađen s međunarodnim konvencijama koje je Republika Hrvatska prihvatila, te tada važećim Europskim zatvorskim pravilima. Od donošenja Zakona o izvršavanju kazne zatvora do danas određeni zakoni koji su vezani uz izvršavanje kazne zatvora su više puta mijenjani kao što su Kazneni zakon, Zakon o kaznenom postupku, Prekršajni zakon, Zakon o državnim službenicima, Zakon o sustavu državne uprave, u 2009. godini donesen je novi Zakon o probaciji, što je zahtijevalo određene intervencije u Zakon o izvršavanju kazne zatvora koje su rezultirale njegovim izmjenama i dopunama. Posljednje izmjene Zakona o izvršavanju kazne zatvora provedene su u paketu izmjena većeg broja zakona u 2019. godini kao posljedica stupanja na snagu novog Zakona o sustavu državne uprave, a radi uspostave koherentnog normativnog okvira i jedinstvenosti pravnog sustava Republike Hrvatske, budući je Zakon o sustavu državne uprave donesen s ciljem provedbe Nacionalnog programa reformi 2019. godine, u okviru reformskog prioriteta „Unaprjeđenje javne uprave“ koji uključuje mjeru „Decentralizacija i racionalizacija“.

Poslovi izvršavanja kazne zatvora su poslovi od posebnog interesa za Republiku Hrvatsku, izvršavaju se u posebnim uvjetima u kaznionicama i zatvorima, odnosno kaznenim tijelima, koji su posebne ustrojstvene jedinice Uprave za zatvorski sustav i probaciju Ministarstva pravosuđa i uprave. Ovim Konačnim prijedlogom zakona o izvršavanju kazne zatvora (u daljnjem tekstu: Konačni prijedlog zakona) se, osim poslova izdržavanja kazne zatvora i formalnog okvira u kojem se isti izvršavaju, reguliraju određeni radnopravni odnosi koje je zbog specifičnosti poslova izvršavanja kazne zatvora i sigurnosno organizacijskih aspekata zatvorskog sustava nužno regulirati posebnim zakonom, na način da se regulira prijam u državnu službu, odnosno rad državnih službenika, odnosno namještenika u kaznionice, odnosno zatvora, ovlaštene službene osobe njihova prava i obveze, provođenje stručnog nadzora zatvorskog sustava i dr. Naime, Središnji ured Uprave za zatvorski sustav i probaciju Ministarstva pravosuđa i uprave upravlja, osigurava sredstva za rad i nadzire rad ukupno 21 kaznenog tijela u Republici Hrvatskoj (sedam kaznionica i 14 zatvora) te dva odgojna zavoda, Centra za dijagnostiku u Zagrebu i Centra za izobrazbu. U kaznionicama, zatvorima, odnosno Centru za dijagnostiku u Zagrebu dnevno se nalazi oko 3500 osoba lišenih slobode (različitih kategorija zatvorenika: 1200 istražnih zatvorenika, 2200 zatvorenika i 100 prekršajnih zatvorenika), a o njima 24-sata dnevno skrbi oko 2600 državnih službenika i namještenika, od kojih je oko 1600 službenika pravosudne policije, koji imaju status ovlaštene službene osobe s posebnim ovlastima u pogledu primjene sredstva prisile i vatrenog oružja.

Konačnim prijedlogom zakona predlaže se novi Zakon koji je, osim iz razloga dosadašnjih brojnih izmjena i dopuna te ispravaka Zakona, potreban i radi usklađivanja cjelokupnog

postupka izvršavanja kazne zatvora s odredbama niza zakona, kao što su Kazneni zakon, Zakon o kaznenom postupku, Zakon o probaciji, Prekršajni zakon, Zakon o državnim službenicima, Zakon o zdravstvenoj zaštiti, Zakon o sustavu državne uprave, Zakon o socijalnoj skrbi, Zakon o odgoju i obrazovanju u osnovnoj i srednjoj školi, Zakon o obrazovanju odraslih i drugim propisima, te prilagođavanju postupka izvršavanja kazne zatvora najnovijoj praksi međunarodne razine u sustavu izvršavanja kazne zatvora nastale kroz primjenu: Konvencije o zaštiti ljudskih prava i temeljnih sloboda, revidiranih Standardnih minimalnih pravila UN-a o postupanju sa zatvorenicima (tzv. Mandelina pravila), revidiranih Europskih zatvorskih pravila, odluka Europskog suda za ljudska prava (ESLJP), preporuka i upozorenja Europskog odbora za sprečavanje mučenja i neljudskog ili ponižavajućeg postupanja ili kažnjavanja (CPT), ali i preporukama i upozorenjima domaćih institucija i organizacija kao što su Nacionalni preventivni mehanizam (NPM) i Pučki pravobranitelj.

Predmet Konačnog prijedloga zakona je i poboljšavanje uvjeta izvršavanja kazne zatvora i istražnog zatvora kao i ostvarivanja prava zatvorenika kroz poboljšavanje ostvarivanja zdravstvene zaštite zatvorenika u zatvorskom sustavu, stvaranja zakonskih mogućnosti za smanjivanje prekapacitiranosti zatvora i zatvorenih uvjeta izdržavanja kazne zatvora kao i za izdržavanje kazne u blažim uvjetima, uvođenje novih tehnologija u zatvorski sustav osobito u dijelu izobrazbe zatvorenika i dodira s vanjskim svijetom, te poboljšavanje materijalnih prava ovlaštenih službenih osoba kroz povećanje iznosa otpremnina koja je povezana s duljinom efektivnog radnog staža provedenog u zatvorskom sustavu. Također, Konačnim prijedlogom zakona otklanjaju se brojni nedostaci i dvojbe koje proizlaze iz dosadašnjeg Zakona, a koje su tijekom godina uočene u praksi, kao i situacije koje su naknadno proizašle iz drugih zakona, a utječu na provođenje postupka izvršavanja kazne zatvora.

II. PITANJA KOJA SE UREĐUJU OVIM ZAKONOM

Konačni prijedlog zakona osigurava jednakopravni položaj svih zatvorenika tijekom izdržavanja kazne zatvora, a u određenim pravima i njihovo izjednačavanje s ostalim građanima Republike Hrvatske, podiže se razina sigurnosti kaznionica i zatvora Uprave za zatvorski sustav i probaciju Ministarstva pravosuđa i uprave te dugoročno, smanjenje troškova izvršavanja kazne zatvora.

Konačnim prijedlogom zakona poboljšavaju se uvjeti izvršavanja kazne zatvora i istražnog zatvora kao i ostvarivanje prava zatvorenika, posebice prava na odgovarajuću zdravstvenu zaštitu u smislu čega se zakonski uređuju odnosi i suradnja zatvorskog sustava i sustava javnog zdravstva, zatim se člankom 23. utvrđuje djelovanje Zatvorske bolnice u Zagrebu kao kaznionice sa statusom zdravstvene ustanove, u smislu propisa iz javnog zdravstva, koja u zatvorskom sustavu obavlja zdravstvenu djelatnost pružanja zdravstvene zaštite osobama lišenih slobode, utvrđuje se djelovanje odjela zdravstvene zaštite u kaznionicama i zatvorima koji pružaju zdravstvenu zaštitu osobama lišenih slobode, čime će se omogućiti lakše i brže osiguravanje odgovarajuće zdravstvene zaštite osobama lišenih slobode. Uređenjem navedene materije ostvarili su se i zakonski preduvjeti za povezivanje zatvorskog sustava s Centralnim zdravstvenim informacijskim sustavom Republike Hrvatske (CEZIH) iz sustava javnog zdravstva koje povezivanje će znatno olakšati rad liječnika i drugih osoba medicinske struke zatvorskog sustava, te će doprinijeti u efikasnosti i ekonomičnosti njihova rada.

Radi poboljšavanja uvjeta izvršavanja kazne zatvora i istražnog zatvora, Konačni prijedlog zakona nudi zakonske mogućnosti u smanjivanju prekapacitiranosti zatvora i zatvorenih uvjeta izdržavanja kazne zatvora, te članak 22. stavak 7. propisuje da istražni zatvorenici iznimno mogu izvršavati istražni zatvor u kaznionici u za to posebno ustrojenom odjelu za smještaj istražnih zatvorenika, te u članku 181. stavku 2. propisuje da se kažnjenu koji se smješta u zatvor prema mjestu svog prebivališta, odnosno boravišta može premjestiti u drugi zatvor ili kaznionicu ukoliko će kažnjenu takvim premještanjem izdržavati kaznu u blažim uvjetima.

Konačni prijedlog zakona pruža mogućnost korištenja novih tehnologija u zatvorskom sustavu, uvođenje novih tehnologija, osobito u dijelu izobrazbe zatvorenika i dodira zatvorenika s vanjskim svijetom kako bi se smanjili negativni učinci zatvaranja i kako bi se zatvoreniku tijekom izdržavanja kazne zatvora omogućile bolje pripreme za život na slobodi. U članku 124. stavku 3. omogućuje da se posjeta zatvorenika realizira i putem audio-video konferencije, ukoliko zatvorenik to želi, što omogućuje da zatvorenik ostvaruje posjete i kada mu je obitelj daleko te ga ne može posjećivati, primjerice strani državljani. Navedenom odlukom je, također omogućeno da zatvorenik putem audio-video konferencije ostvaruje dodatni posjet, odnosno posjet u većem broju i duljini trajanja. U slučaju audio-video posjete zatvorenik može istodobno ostvarivati posjetu s cijelom obitelji odjednom, što u neposrednim posjetama nije moguće organizirati. Člankom 133. konačnog prijedloga Zakona propisana je mogućnost da se zatvoreniku omogući korištenje informacijskih tehnologija pod nadzorom u svrhu provođenja programa izvršavanja i ostvarivanja prava, koja mogućnost će se moći koristiti kada se u kaznionicama i zatvorima stvore za to uvjeti. Ministarstvo pravosuđa i uprave u suradnji s UNICEF-om provodi pilot projekt video posjeta djece zatvorenika s osnove prava djeteta radi jačanja i unaprjeđenja obiteljskih odnosa. Nadalje, u suradnji s udrugama, vanjskim učilištima i u okviru projekta Vlade Republike Hrvatske usmjerenog resocijalizaciji ovisnika provode se osposobljavanja zatvorenika za računalna zanimanja, što je jedan od primjera za buduće korištenje informacijskih tehnologija u zatvorskom sustavu.

Konačnim prijedlogom zakona ubrzava se postupak upućivanja osuđenika na izdržavanje kazne zatvora pa je članak 57. detaljnije propisao postupak upućivanja osuđenika na način da su skraćeni rokovi postupka, te je propisana i dostava rješenja o upućivanju osuđenika na oglasnu ploču suda ukoliko se osuđenik ne javi sudu na njegov poziv, odnosno u slučaju neuspjele dostave na adresu koju je osuđenik dao sudu, čime se onemogućuje zatvorenika da izbjegavanjem zaprimanja rješenja o upućivanju odužuje postupak upućivanja.

Radi snažnijeg djelovanja na zaštitu zatvorenikove osobnosti i tajnosti osobnih podataka, prilikom izrade Konačnog prijedloga zakona posebno se vodilo računa o usklađenosti s odredbama Zakona o provedbi Opće uredbe o zaštiti podataka i Zakona o zaštiti fizičkih osoba u vezi s obradom i razmjenom osobnih podataka u svrhe sprečavanja, istraživanja, otkrivanja progona kaznenih djela ili izvršavanja kaznenih sankcija. U tome smislu, Konačni prijedlog zakona je, za razliku od dosadašnjeg Zakona u članku 78. stavku 3. propisao da se zdravstveni karton vodi odvojeno od ostale dokumentacije zatvorenika.

Konačni prijedlog zakona pobrinuo se da se bolje zaštite zatvorenice majke s djetetom, odnosno prava djeteta, time što je u članku 119. stavku 5., za razliku od dosadašnjeg Zakona, produžio vrijeme boravka djeteta uz majku u kaznionici na duže od navršene treće godine života djeteta, ukoliko je majci do isteka kazne zatvora preostalo za izdržati do šest mjeseci kazne.

Konačnim prijedlogom zakona se u članku 30. propisuje provođenje stručnog nadzora kaznionica, zatvora, odnosno centara te nadzor nad njihovim radom provode ovlaštene službene osobe Središnjeg ureda, nadzor nad pružanjem zdravstvene zaštite osobama lišenih slobode Ministarstvo zdravstva, a nadzor nad provedbom programa obrazovanja osoba lišenih slobode Ministarstvo znanosti i obrazovanja.

Konačni prijedlog zakona je u članku 156. detaljno propisao postupak provođenja stegovnog postupka protiv zatvorenika, koji postupak je prema odredbama dosadašnjeg Zakona stvarao poteškoće u primjeni jer se isti djelomice provodi u skladu s odredbama Zakona o kaznenom postupku, s obzirom da sve kaznionice, odnosno zatvori nemaju službenike pravne struke ili ih nemaju dovoljno, također, podignuta je razina zaštite prava zatvorenika na pomoć branitelja u stegovnom postupku za teže stegovne prijestupe na način da je zatvoreniku dano više vremena za osiguravanje nazočnosti branitelja u postupku.

Neke odredbe Konačnog prijedloga zakona nastale su kao rezultat potreba na koje je ukazivala praksa tijekom godina, potrebe za uklanjanjem nejasnoća u postupanjima tijekom izvršavanja kazne zatvora te ujednačavanja prakse, primjerice članak 56. koji za razliku od članka 49. dosadašnjeg Zakona puno detaljnije propisuje mjerila za upućivanje na izvršavanje kazne zatvora, odnosno postupanje u situacijama kada je osuđeniku određen ili produljen istražni zatvor u drugom kaznenom postupku, kada osuđenik ima za izvršiti više pravomoćnih presuda, a u nekoj od njih je uz kaznu zatvora izrečena i sigurnosna mjera obveznog psihijatrijskog liječenja, kada ima za izvršiti više pravomoćnih presuda, a jedna od njih je kazna maloljetničkog zatvora, kada je zatvoreniku tijekom izdržavanja kazne zatvora drugom pravomoćnom i izvršnom presudom izrečena kazna zatvora uz koju je izrečena i sigurnosna mjera obveznog psihijatrijskog liječenja i sl. Također, Konačni prijedlog zakona je člankom 89. omogućio da se zatvorenici mogu zapošljavati za drugog poslodavca i poslove obavljati unutar kaznionice, odnosno zatvora što omogućuje zapošljavanje većeg broja zatvorenika, a čime se doprinosi provođenju njihova pojedinačnog programa izvršavanja kazne zatvora.

Konačnim prijedlogom zakona zbog specifičnosti poslova izvršavanja kazne zatvora i posebnim uvjetima rada u kojima se isti obavljaju, reguliraju se i određeni radnopravni odnosi isključivo u dijelu koje je potrebno drukčije regulirati od načina na koji su regulirani općim propisima o radnopravnim odnosima. Regulira se institut plana prijma u državnu službu, odnosno na rad u kaznionice, zatvore, odnosno centre, nadležnost odlučivanja o prijmu u državnu službu, odnosno na rad, o premještanju državnih službenika, prestanku državne službe odnosno rada, institut ovlaštenih službenih osoba zatvorskog sustava te njihova prava i obveze, nadležnost te ovlasti i obveze službenika pravosudne policije budući su ovlašteni primjenjivati sredstva prisile i vatreno oružje u kojem smislu se definiraju i posebni uvjeti potrebni za prijam u državnu službu na poslove pravosudne policije. U odnosu na dosadašnji Zakon, Konačni prijedlog zakona podiže krajnju dobnu granicu s 30 na 35 godina života za prijam u državnu službu na poslove pravosudne policije sa srednjom stručnom spremom, te uvjet da bude dostojna za obavljanje službe, odnosno osoba ne smije biti pravomoćno osuđena za kazneno djelo počinjeno iz koristoljublja ili nečasnih pobuda ili kažnjena za prekršajno djelo protiv javnog reda i mira s obilježjima nasilja. U pogledu prava iz mirovinskog osiguranja ovlaštenih službenih osoba posebno se vodilo računa o odredbama Zakona o pravima iz mirovinskog osiguranja djelatnih vojnih osoba, policijskih službenika i ovlaštenih službenih osoba. U smislu poboljšavanja materijalnih prava ovlaštenih službenih osoba u smislu posebnih otpremnina i pružanju mogućnosti da se ovlaštenim službenim osobama dodijeli priznanje/nagrada, radi dugogodišnjeg rada u posebnim uvjetima rada zatvorskog sustava, iznimnih radnih rezultata, značajnog doprinosa u razvoju i učinkovitosti

zatvorskog sustava, Konačni prijedlog zakona za razliku od dosadašnjeg Zakona u članku 36. povećava iznose otpremnina ovlaštenih službenih osoba, te ih se razvrstava u tri kategorije u odnosu na visinu iznosa otpremnine koje se vežu uz duljinu efektivnog radnog staža ovlaštene službene osobe u zatvorskom sustavu, i to u iznosu od dvije prosječne mjesečne plaće ostvarenih u posljednja tri mjeseca rada za manje od deset godina efektivnog radnog staža u zatvorskom sustavu, u iznosu od tri prosječne mjesečne ostvarenih u posljednja tri mjeseca za efektivni radni staž u trajanju od deset do dvadeset godina efektivnog radnog staža u zatvorskom sustavu, te u iznosu od pet prosječnih mjesečnih plaća ostvarenih u posljednja tri mjeseca rada za efektivni radni staž za više od 20 godina u zatvorskom sustavu. Također, predviđa se donošenje pravilnika o uvjetima i načinu dodjele nagrade i priznanja u zatvorskom sustavu za državne službenike i namještenike zatvorskog sustava. U smislu smanjivanja negativnih utjecaja rada u posebnim, otežanim uvjetima, Konačni prijedlog zakona, za razliku od dosadašnjeg Zakona, u članku 40. propisuje pružanje psihološke pomoći državnim službenicima i namještenicima zatvorskog sustava koji su sudjelovali u traumatskom događaju ili drugoj visokostresnoj i kriznoj situaciji.

Konačnim prijedlogom zakona predviđena je zakonska mogućnost da se trenutno ustrojene kaznionice, zatvori, odnosno centri mogu uredbom o unutarnjem ustrojstvu pripojiti i povezati u jedinstvenu organizacijsku i upravnu cjelinu, odnosno smanjiti njihov ukupan broj s ciljem postizanja veće djelotvornosti, ekonomičnosti i svrhovitosti rada u obavljanju poslova iz njihove nadležnosti.

Konačni prijedlog zakona zadržao je koncept dosadašnjeg Zakona, te sadrži odredbe o temeljnim načelima, pravima zatvorenika i njihovoj zaštiti, postupku upućivanja i odgode upućivanja na izvršavanje kazne zatvora, nadležnosti u izvršavanju kazne zatvora, stručnom nadzoru u zatvorskom sustavu, državnim službenicima i namještenicima zatvorskog sustava, sredstvima za rad kaznionica, zatvora, odnosno centara, institutu suca izvršenja, tijeku izvršavanja kazne zatvora, smještaju, opremi i prehrani zatvorenika, radu i strukovnoj izobrazbi zatvorenika, obrazovanju zatvorenika, organizaciji slobodnog vremena zatvorenika, vjeroispovijesti i dušobrižništvu zatvorenika, pružanju odgovarajuće zdravstvene skrbi zatvorenicima, dodiru zatvorenika s vanjskim svijetom, pogodnosti zatvorenika, održavanju reda i sigurnosti u kaznionicama i zatvorima, stegovnim prijestupima zatvorenika i stegovnom postupku, premještaju zatvorenika, prekidu izdržavanja kazne zatvora, uvjetnom otpustu zatvorenika, pripremi za otpuštanje zatvorenika, izvršavanju kazne zatvora i kazne zatvora kojom je zamijenjena novčana kazna izrečenih u prekršajnom postupku.

III. OBRAZLOŽENJE ODREDBI PREDLOŽENOG ZAKONA

Uz članak 1.

Ovim člankom propisuju se osnovne odredbe Zakona kojima se definira područje reguliranja Zakona – izvršavanje kazne zatvora. Poslovi izvršavanja kazne zatvora od posebnog su interesa za Republiku Hrvatsku, budući je svrha izvršavanja kazne zatvora zaštita društvene zajednice od počinitelja kaznenih djela i resocijalizacija osoba koje se nalaze na izvršavanju kazne zatvora, odnosno njihovo osposobljavanje za koristan i društveno prihvatljiv život na slobodi. Ovim člankom propisano je da se kazna zatvora izvršava u kaznionicama i zatvorima, te da se kazna dugotrajnog zatvora izvršava na istovjetan način izvršavanju kazne zatvora, osim ako Zakonom nije drukčije propisano.

Uz članak 2.

Ovim člankom definirani su izrazi koji se pojavljuju u Zakonu radi jednoznačnog tumačenja i poznavanja razlika u statusima osoba, te su definirani izrazi: osobe lišene slobode, istražni zatvorenik, osuđenik, zatvorenik, kažnjenik na prekršajnom zadržavanju i kažnjenik, članovi obitelji osoba lišenih slobode. Utvrđena je izjednačenost muškog i ženskog roda u primjeni odredaba ovoga Zakona.

Uz članak 3.

Ovim člankom definirana je svrha izvršavanja kazne zatvora kojom se ostvaruje specijalna i generalna prevencija, osposobljavanje zatvorenika za koristan i društveno prihvatljiv život na slobodi, u skladu sa zakonom i društvenim pravilima na način da se uz čovječno postupanje poštuje dostojanstvo osobe. Osposobljavanje zatvorenika u zatvorskom sustavu provodi se utvrđivanjem pojedinačnog programa izvršavanja kazne zatvora za svakog zatvorenika, provođenjem općih i posebnih programa, raznih aktivnosti, omogućavanja rada i izobrazbe zatvorenika, organiziranja slobodnog vremena, te drugim događajima koje kaznionice, odnosno zatvori organiziraju sukladno svojim mogućnostima.

Uz članak 4.

Ovim člankom utvrđuju se temeljna prava zatvorenika i njihova ograničenja. Temeljna prava zatvorenika su u biti izjednačena s pravima ostalih pripadnika društvene zajednice, s obzirom da im je oduzeto samo jedno temeljno pravo, sloboda. Ograničenja prava zatvorenika moguća su samo iznimno, u granicama nužnim za ostvarenje svrhe izvršavanja kazne zatvora, iz razloga zaštite sigurnosti kaznionice, odnosno zatvora i sigurnosti samih zatvorenika, koja ograničenja moraju biti razmjerna razlozima radi kojih se ograničuju, i to u postupku utvrđenom Zakonom. Ovako propisana iznimnost jamči zaštitu ljudskih prava i dostojanstva osobnosti zatvorenika.

Uz članak 5.

Ovim člankom propisuje se zaštita osobnosti i tajnost osobnih podataka zatvorenika. Zatvoreniku pripadaju sva prava na zaštitu osobnih podataka jednako kao i osobama na slobodi, bilo da je riječ o zaštiti podataka vezanih uz njegovo zdravstveno stanje, osobnih ili drugih podataka. Time se izbjegava stigmatizacija zatvorenika i članova njihovih obitelji, a istodobno ih se uvažava kao osobe s dostojanstvom i pravom na rehabilitaciju. Iz tih razloga ovim člankom se predviđa obveza državnih službenika i namještenika na čuvanje svih podataka o zatvorenicima koje su saznali tijekom njihova izvršavanja kazne zatvora kao službenu i profesionalnu tajnu.

Uz članak 6.

Ovim člankom propisano je vrijeme početka izvršavanja kazne zatvora, koje se odnosi na vrijeme kada presuda kojom je izrečena kazna zatvora postane pravomoćna i izvršna. Kao iznimka predviđena je mogućnost započinjanja izvršavanja kazne zatvora i prije pravomoćnosti presude ukoliko isto zatraži osoba koja se nalazi na izvršavanju istražnog zatvora, a presuda kojom je osuđena na kaznu zatvora nije postala pravomoćna. Sukladno presumpciji nevinosti prema kojoj se svaka osoba smatra nedužnom dok joj se pravomoćnom sudskom presudom na utvrdi krivnja, izvršavanje izrečene kazne zatvora započinje nakon pravomoćnosti i izvršnosti presude.

Uz članak 7.

Ovim člankom propisuje se obveza suda koji je donio osuđujuću presudu da u roku od tri dana presudu dostavlja tijelu nadležnom na izvršavanje kazne - kaznionici, odnosno zatvoru u

koji sud uputi osuđenika na izvršavanje kazne zatvora. Također, propisana je obveza i drugih tijela koja poduzimanju mjere i radnje značajne za izvršavanje kazne zatvora da ih što prije provedu kako bi se izvršavanje kazne zatvora provelo bez odgode u svrhu postizanja što veće učinkovitosti i svrsishodnosti u provođenju postupka izvršavanja kazne zatvora.

Uz članak 8.

Ovim člankom, sukladno međunarodnoj tendenciji, želi se zaštititi žrtva kaznenog djela ili prekršaja na način da joj se daje mogućnost da, ukoliko želi, bude prethodno obaviještena o samostalnom izlasku zatvorenika (osuđenog počinitelja kaznenog djela ili prekršaja) ili njegovom bijegu iz kaznionice, odnosno zatvora, te se ovim člankom propisuje obveza kaznionice, zatvora, odnosno Centra za dijagnostiku u Zagrebu da će ukoliko raspolaže s podacima o žrtvi, o zaprimanju zatvorenika na izdržavanje kazne zatvora o tome izvijestiti nadležnu ustrojstvenu jedinicu za podršku žrtvama i svjedocima ministarstva nadležnog za poslove pravosuđa, kako bi se oni obratili žrtvi s upitom želi li biti obaviještena o samostalnom izlasku zatvorenika (počinitelja) ili njegovom bijegu. Ustrojstvena jedinica za podršku žrtvama i svjedocima ministarstva nadležnog za poslove pravosuđa će o zaprimljenom odgovoru (zahtjevu) žrtve kaznenog djela i prekršaja o tome izvijestiti kaznionicu, zatvor, odnosno Centar za dijagnostiku u Zagrebu koji će, ovisno o iskazanom zahtjevu žrtve kaznenog djela i prekršaja, obavijestiti ustrojstvenu jedinicu za podršku žrtvama i svjedocima ministarstva nadležnog za poslove pravosuđa o samostalnom izlasku ili bijegu zatvorenika da o tome obavijesti žrtvu kaznenog djela i prekršaja. Propisan je izuzetak od prava žrtve kaznenog djela i prekršaja na obavijest o samostalnom izlasku ili bijegu zatvorenika u slučajevima postojanja ugroze za sigurnost zatvorenika. Također, propisano je da se u slučaju bijega zatvorenika na naredni dan o tome obavještava ustrojstvena jedinica za podršku žrtvama ministarstva nadležnog za poslove pravosuđa prvi sljedeći radni dan. O postupanju i podršci žrtvama iz ovoga članka ministar nadležan za poslove pravosuđa, donosi pravilnik.

Uz članak 9.

Ovim člankom propisuje se stvarna nadležnost tijela državne uprave u obavljanju poslova izvršavanja kazne zatvora, koja pripada sucu izvršenja i ministarstvu nadležnom za poslove pravosuđa, koje poslove obavlja putem unutarne ustrojstvene jedinice nadležne za zatvorski sustav u čijem su sastavu Središnji ured i kaznionice, odnosno zatvori. U svrhu poboljšanja uvjeta izvršavanja kazne zatvora i uspješnijeg organiziranja pomoći zatvoreniku nakon otpusta na slobodu, ovim se člankom propisuje međuresorna suradnja, suradnja s drugim tijelima, institucijama i osobama. Također, propisana je obveza donošenja godišnjeg izvješća o radu zatvorskog sustava.

Uz članak 10.

Ovim člankom propisano je da je izdržavanje kazne zatvora za zatvorenike u pravilu besplatno, budući su poslovi izvršavanja kazne zatvora od posebnog državnog interesa.

Uz članak 11.

Ovim člankom propisana je generalna zabrana nezakonitog postupanja u postupku izvršavanja kazne zatvora, kao jedno od temeljnih načela izvršavanja kazne zatvora i generalno načelo da se izvršavanje kazne zatvora provodi uz poštovanje ljudskog dostojanstva zatvorenika. Propisano je koji se postupci smatraju zabranjenim postupcima, te pravo zatvorenika na naknadu štete, ukoliko je bio žrtva zabranjenih postupaka.

Uz članak 12.

Ovim člankom propisuje se načelna zabrana diskriminacije u svakom smislu u pogledu svih zatvorenika tijekom izvršavanja kazne zatvora u kaznionicama, odnosno zatvorima zatvorskog sustava Republike Hrvatske, a kojim se osigurava zaštita i promicanje jednakosti kao jedna od najviših vrednota hrvatskog ustavnog poretka.

Uz članak 13.

Ovim člankom propisuju se pravila i način razvrstavanja zatvorenika tijekom izvršavanja kazne zatvora u kaznionice, odnosno zatvore prema kriminološkim i drugim obilježjima te posebnim potrebama programa izvršavanja kazne zatvora, radi provedbe pojedinačnog programa izvršavanja kazne zatvora i sprječavanja međusobnoga lošeg utjecaja zatvorenika. Zatvorenici kaznu zatvora izdržavaju skupno, što se vodi ljudskom potrebom za komunikacijom i socijalnom interakcijom. Definirano je razvrstavanje zatvorenika s obzirom na njihov status, ovisno radi li se o muškim i ženskim osobama, o osobama koje izdržavaju kaznu zatvora ili istražni zatvor, o maloljetnim ili punoljetnim osobama, o prvi put osuđenim osobama ili osobama koje su ranije izdržavale kaznu zatvora, ili o zaštićenim svjedocima. Propisane su dvije iznimke u razvrstavanju zatvorenika koje se odnose na zajedničko sudjelovanje zatvorenika različitih kategorija u određenim dnevnim aktivnostima (održavanje edukacija, koncerata, kazališnih predstava, kino projekcija, gostovanja javnih ličnosti - književnika, sportaša, glazbenika, održavanje vjerskih obreda) i na smještaj i sudjelovanje u zajedničkim aktivnostima u slučaju zatvorenika koji su oboljeli od određenih bolesti ili se nalaze na liječenju.

Uz članak 14.

Ovim člankom propisuju se načelne odredbe kojima se kaznionica, odnosno zatvor vodi prilikom izvršavanja kazne zatvora i oblikovanja pojedinačnog programa izvršavanja kazne zatvora, što se prvenstveno odnosi na potrebe svakog individualnog zatvorenika, koje se usklađuju s mogućnostima kojima kaznionica, odnosno zatvor raspolaže. Kaznionica, odnosno zatvor teži da život zatvorenika, tijekom izvršavanja kazne zatvora bude u što većoj mjeri koju je moguće postići, s obzirom na ograničenja koja nosi sa sobom lišenje slobode, sličniji životu na slobodi.

Uz članak 15.

Ovim člankom propisuje se obveza kaznionice, odnosno zatvora da zatvorenika odmah nakon zaprimanja počinje pripremati za njegov otpust, sukladno čemu će planirati i donijeti pojedinačni program izvršavanja kazne zatvora. Ovim člankom potiče se suradnja kaznionica, odnosno zatvora s nadležnim državnim tijelima, ustanovama, institucijama i drugim pravnim osobama s ciljem što uspješnije reintegracije zatvorenika u društvenu zajednicu.

Uz članak 16.

Ovim člankom propisana su prava koja zatvorenik ima tijekom izvršavanja kazne zatvora u kaznionici, odnosno zatvoru. Prava zatvorenika je nužno taksativno nabrojati kako bi zatvorenik znao koja prava mu pripadaju, o kojima se obavještava tijekom prijama u kaznionicu, odnosno zatvor i načinu njihove zaštite, a tijekom izdržavanja kazne zatvora zatvoreniku je dostupan dio ovoga Zakona koji se odnosi na izvršavanje kazne, kao i kućni red kaznionice, odnosno zatvora. Zatvoreniku se tijekom izdržavanja kazne zatvora omogućava smještaj primjeren ljudskom dostojanstvu i zdravstvenim standardima, zaštita osobnosti i osiguravanje tajnosti osobnih podataka, redoviti obroci hrane i pitke vode u skladu sa zdravstvenim standardima, rad, obrazovanje, zdravstvena zaštita i posebno zaštita majčinstva, boravak na otvorenom prostoru kaznionice, odnosno zatvora u trajanju od

najmanje dva sata dnevno radi očuvanja njihova fizičkog i psihičkog zdravlja, dodir s vanjskim svijetom, kontakt s odvjetnikom koji se odvija na drugačiji način od ostalih kontakata zatvorenika, prakticiranje vjeroispovijesti koristeći vlastitu vjersku literaturu i stvari za religijsku uporabu te razgovor s ovlaštenim vjerskim predstavnikom, vjenčanje u kaznionici, odnosno zatvoru kako ga njegova izolacija ne bi sprječavala u osnivanju obitelji, glasovanje na općim izborima i referendumu i ostala prava iz ovoga Zakona.

Uz članak 17.

Ovim člankom propisan je institut pritužbe zatvorenika koji je jedan od sredstava zaštite zatvorenikovih prava tijekom izdržavanja kazne zatvora u kaznionicama, odnosno zatvorima. Pritužbu može podnijeti u pisanom ili usmenom obliku upravitelju kaznionice, odnosno zatvora, Središnjem uredu i sucu izvršenja, koji su dužni po istoj postupiti u zakonom predviđenom roku. Također, propisana je mogućnost podnošenja pritužbe elektroničkim putem kada se u budućnosti za to osiguraju uvjeti u kaznionici, odnosno zatvoru.

Uz članak 18.

Ovim člankom propisuje se obveza kaznionice, odnosno zatvora da zatvorenika upozna s prijedlogom za pokretanje stegovnog postupka ukoliko je isti protiv njega podnesen, te da se o njegovoj krivnji pravično odluči, što podrazumijeva vođenje postupka u kojem će mu biti omogućeno izjašnjavanje o krivnji i pravo na obranu. Predviđeno je da u stegovnim postupcima zbog težeg stegovnog prijestupa zatvorenici mogu po svojem izboru angažirati branitelja iz reda odvjetnika, na vlastiti trošak. Isto je ograničeno na teške stegovne prijestupe iz razloga efikasnosti i ekonomičnosti, budući su stegovni postupci žurni, a jedina stegovna mjera koja je teže naravi je stegovna mjera upućivanja u samicu te se može izreći jedino za teže stegovne prijestupe.

Uz članak 19.

Ovim člankom propisana je sudska zaštita protiv postupaka i odluka kaznionice, odnosno zatvora kojima se zatvorenika nezakonito prikraćuje ili ograničava u nekom pravu iz ovoga Zakona. Institut sudske zaštite smatra se jednom vrstom sudskog nadzora nad postupanjem kaznionice, odnosno zatvora u postupcima izvršavanja kazne zatvora te dodatna zaštita prava zatvorenika.

Uz članak 20.

Ovim člankom propisana je načelna odredba da pučki pravobranitelj i posebni pravobranitelji kao i međunarodna tijela temeljem međunarodnih ugovora u skladu sa svojim ovlastima imaju pravo vršiti nadzor nad poštovanjem ljudskih prava i temeljnih sloboda zatvorenika, što im je omogućeno posebnim propisima.

Uz članak 21.

Ovim člankom propisuje se okvirni unutarnji ustroj upravne organizacije u kojoj se izvršava kazna zatvora - upravne organizacije za zatvorski sustav koja je važećom Uredbom o unutarnjem ustrojstvu Ministarstva pravosuđa i uprave ustrojena kao Uprava za zatvorski sustav i probaciju u sastavu Ministarstva pravosuđa i uprave, te koju čine unutarnje jedinice: Središnji ured, kaznionice i zatvori, Centar za dijagnostiku u Zagrebu, Centar za izobrazbu, te odgojni zavodi. Odgojni zavodi, u kojima se izvršava odgojna mjera upućivanja u odgojni zavod, proizlaze iz posebnoga propisa kojim se uređuje izvršavanje sankcija izrečenih maloljetnicima, te je za njih u ovom članku propisano da se na odgojne zavode na odgovarajući način primjenjuju odredbe ovoga Zakona u odnosu na ustrojstvo kaznionica, odnosno zatvora. Ovim člankom određeno je da je ravnatelj nadležan za zatvorski sustav na

čelu upravne organizacije za zatvorski sustav ujedno i čelnik Središnjeg ureda. Ravnatelj nadležan za zatvorski sustav sukladno općim propisima za svoj rad odgovara ministru i Vladi Republike Hrvatske. U ovaj članak je ugrađena nova odredba za kojom se pojavila potreba uslijed novonastalih okolnosti pojave epidemije COVID-19 i istodobnog potresa koji je pogodio Grad Zagreb, a sve kako bi se dala zakonska mogućnost ministru nadležnom za poslove pravosuđa da u slučajevima izvanrednih okolnosti, katastrofa i epidemija većih razmjera može prilagoditi organizaciju rada kaznionica, odnosno zatvora, načina izdržavanja kazne zatvora i sl. dok te okolnosti traju, u cilju zaštite zdravlja i života zatvorenika i državnih službenika i namještenika te osiguravanja kontinuiranog rada kaznionica i zatvora i izvršavanja kazne zatvora. Sličnu odredbu može se pronaći u drugim resorima, primjerice u zdravstvu – članak 197. Zakona o zdravstvenoj zaštiti. Ovim člankom, također su propisani i temeljni poslovi Centra za dijagnostiku u Zagrebu, u kojem se izvršava kazna zatvora i Centra za izobrazbu, u kojem se organizira i provodi stalna stručna izobrazba državnih službenika i namještenika upravne organizacije za zatvorski sustav.

Uz članak 22.

Ovim člankom propisuje se ustrojavanje kaznionica za izvršavanje kazne zatvora koje osniva i ukida Vlada Republike Hrvatske, utvrđuju se kategorije osoba koje se smještaju u kaznionice, utvrđuje se mogućnost osnivanja odjela kaznionica za izvršavanje kazne zatvora bez statusa ustrojstvene jedinice koje osniva i ukida odlukom ravnatelj nadležan za zatvorski sustav. Propisuje se i iznimna mogućnost osnivanja posebnog odjela za izvršavanje istražnog zatvora, ali samo u kaznionici u kojoj je s obzirom na organizacijske i sigurnosne razloge moguće organizirati odvajanje osoba koje izvršavaju istražni zatvor i osoba koje izvršavaju kaznu zatvora, a shodno navedenom propisana je i iznimna mogućnost da se osoba koja izvršava istražni zatvor privremeno premjestiti u poseban odjel za izvršavanje istražnog zatvora u kaznionicu.

Uz članak 23.

Ovim člankom propisan je ustroj Zatvorske bolnice u Zagrebu kao kaznionice sa statusom zdravstvene ustanove te su definirane zdravstvene djelatnosti koje može obavljati u svrhu liječenja osoba lišenih slobode, te izvršavanja sigurnosne mjere obveznog psihijatrijskog liječenja izrečene uz kaznu zatvora. Propisana je obveza Zatvorske bolnice u Zagrebu i odjela zdravstvene zaštite kaznionice, odnosno zatvora da se kao pružatelji zdravstvene zaštite upisuju u Nacionalni registar pružatelja zdravstvene zaštite. Ministar pravosuđa će, uz prethodnu suglasnost ministra zdravstva donijeti poseban pravilnik o normativima i standardima u pogledu prostora, medicinsko-tehničke opreme i službenika zdravstvenih struka u Zatvorskoj bolnici u Zagrebu, sukladno zakonu kojim se uređuje zdravstvena zaštita.

Uz članak 24.

Ovim člankom propisuje se osnivanje zatvora za područje jednog ili više županijskih sudova, kazne koje se izvršavaju u zatvoru, kao i kategorije osoba koje se smještaju u zatvor. Vlada Republike Hrvatske osniva i ukida zatvore. Propisana je mogućnost da se u sjedištu ili izvan sjedišta zatvora osnivaju odjeli za izvršavanje kazne zatvora koji nemaju status ustrojstvenih jedinica, te mogućnost da se u odjelu zatvora može izvršavati kazna zatvora u trajanju duljem od šest mjeseci.

Uz članak 25.

Ovim člankom popisano je da se u kaznionicama, odnosno zatvorima izvršavaju sigurnosne mjere koje su izrečene uz kaznu zatvora, a koje se izvršavaju prema odredbama posebnih propisa.

Uz članak 26.

Ovim člankom propisane su vrste kaznionice i zatvora koji se razlikuju prema stupnju sigurnosti kaznionice, odnosno zatvora i ograničenju slobode kretanja zatvorenika. Tako kaznionice mogu biti zatvorenog, poluotvorenog i otvorenog tipa, a zatvori zatvorenog tipa.

Uz članak 27.

Ovim člankom propisuje se unutarnji ustroj kaznionica, odnosno zatvora, prema kojem se sukladno potrebama i mogućnostima mogu ustrojiti unutarnje ustrojstvene jedinice koje obavljaju pojedine poslove izvršavanja kazne zatvora koji zahtijevaju radnike različitih znanja i stručnosti. Unutarnje ustrojstvene jedinice kaznionice, odnosno zatvora imaju jednaki značaj u organiziranju izvršavanja pojedinačnih programa za zatvorenike. Također, definirani su poslovi izvršavanja kazne zatvora i njihov djelokrug. Poslovi izvršavanja kazne zatvora jesu: osiguranja, tretmana, opći i pravni, zdravstvene zaštite, rada i strukovnog obrazovanja, te financijsko-knjigovodstveni poslovi, dok se njihova potreba i opseg u pojedinoj kaznionici, odnosno zatvoru utvrđuju sukladno njihovoj veličini i potrebi.

Uz članak 28.

Ovim člankom propisuju se stručni uvjeti za radno mjesto upravitelja kaznionice, zatvora, odnosno centra koji upravlja radom državnog tijela, shodno čemu je određeno da upravitelj ima ovlasti čelnika tijela državne uprave, ako ovaj Zakon drukčije ne određuje. Propisana je mogućnost da upravitelj kaznionice, odnosno zatvora može imati jednog ili dva pomoćnika, ovisno o veličini kaznionice, odnosno zatvora te djelatnostima koje ima u svojoj nadležnosti, te su propisani stručni uvjeti za pomoćnika upravitelja.

Uz članak 29.

Ovim člankom propisano je formiranje savjetodavnog tijela upravitelja koje razmatra i donosi plan provedbe poslova u kaznionici, odnosno zatvoru, brine o zakonitom i učinkovitom obavljanju poslova iz nadležnosti kaznionice, odnosno zatvora. Unutarnje ustrojstvene jedinice kaznionice, odnosno zatvora imaju jednak značaj u organiziranju izvršavanja pojedinačnih programa za zatvorenike.

Uz članak 30.

Ovim člankom propisana je provedba stručnog nadzora zatvorskog sustava u kojem nadzor nad zakonitosti rada i postupanja u kaznionicama, zatvorima, centrima, odnosno odgojnim zavodima obavlja Središnji ured Uprave za zatvorski sustav i probaciju Ministarstva pravosuđa i uprave. Način provedbe stručnog nadzora zatvorskog sustava pobliže će se urediti pravilnikom kojeg donosi ministar nadležan za poslove pravosuđa. U odnosu na pružanje zdravstvene zaštite osobama lišenih slobode, nadzor obavlja ministarstvo nadležno za zdravstvo, a u odnosu na obrazovanje zatvorenika ministarstvo nadležno za obrazovanje.

Uz članak 31.

Ovim člankom propisuje se da plan prijma u državnu službu u kaznionice, zatvore, odnosno centre donosi ministar pravosuđa na prijedlog ravnatelja nadležnog za zatvorski sustav, s obzirom da su poslovi izvršavanja kazne zatvora od posebnog interesa za Republiku Hrvatsku, a kaznionice, zatvori, odnosno centri nalaze se unutar ustrojstvene jedinice za zatvorski sustav ministarstva nadležnog za poslove pravosuđa. Ovaj članak definira postupak za prijam u državnu službu.

Uz članak 32.

Ovim člankom propisana je nadležnost u postupcima prijama u državnu službu, odnosno na rad u kaznionice, zatvore, odnosno centre, nadležnost u postupcima rasporeda na radno mjesto, premještaja i prestanka državne službe, odnosno rada te odlučivanje o ostalim pravima i obvezama iz državne službe, odnosno rada državnih službenika i namještenika kaznionica, zatvora, odnosno centara. Nadležnost u odlučivanju razlikuje se u odnosu na radno mjesto o kojem se radi, radno mjesto upravitelja, pomoćnika upravitelja, ostalih rukovodećih ili drugih službenika, službenika pravosudne policije te namještenika. Za prijam u državnu službu službenika pravosudne policije propisana je nadležnost ministra nadležnog za poslove pravosuđa na prijedlog ravnatelja nadležnog za zatvorski sustav iz razloga što imaju posebne ovlasti, u okviru kojih mogu upotrijebiti sredstva prisile nad zatvorenicima, pa i vatreno oružje iz kojeg razloga je potrebna najviša instanca odlučivanja.

Uz članak 33.

Ovim člankom propisano je da poslove izvršavanja kazne zatvora obavljaju državni službenici sukladno poslovima i zadaćama svog radnog mjesta, te je dana mogućnost ugovornog angažiranja stručnih osoba izvan zatvorskog sustava, ukoliko u kaznionici, odnosno zatvoru nema odgovarajućih stručnih osoba, što se prvenstveno odnosi na osobe zdravstvenih struka. Navedenim se omogućava i provođenje različitih vrsta programa u kaznionicama, odnosno zatvorima za zatvorenike za koje državni službenici kaznionice, odnosno zatvora nisu osposobljeni.

Uz članak 34.

Ovim člankom definiraju se ovlaštene službene osobe, koje tijekom obavljanja službe svoje ovlasti i obveze dokazuju službenom iskaznicom ili značkom koje se поближе definiraju posebnim pravilnikom kojeg donosi ministar nadležan za poslove pravosuđa.

Uz članak 35.

Ovim člankom propisuju se ovlasti i obveze ovlaštene službene osobe, kao i ovlast ovlaštene službene osobe službenika pravosudne policije da primjenjuje sredstva prisile i vatreno oružje u skladu s odredbama ovoga Zakona i podzakonskih propisa donesenih temeljem istog. Ovim člankom, također propisana je mogućnost da se ovlaštena službena osoba u slučaju sumnje može podvrgnuti sigurnosnoj procjeni, budući su ovlaštene službene osobe u kaznionicama, odnosno zatvorima svakodnevno u neposrednom kontaktu sa zatvorenicima, od kojih je određeni broj počinitelja teških kaznenih djela, te se ovom odredbom preveniraju moguće protuzakonite radnje ovlaštenih službenih osoba tijekom prijama u državnu službu, ali i naknadno tijekom obavljanja službe. Ovim je člankom propisana i dužnost ovlaštene službene osobe, da se i izvan službe mora ponašati na način koji ne šteti ugledu državne službe.

Uz članak 36.

Ovim člankom utvrđena su posebna prava ovlaštenih službenih osoba koja im pripadaju zbog težine i naravi posla te rada u posebnim uvjetima. Tijekom rada u zatvorskom sustavu većina je službenika koji su ovlaštene službene osobe u stalnom kontaktu sa zatvorenicima počiniteljima teških kaznenih djela, ovisnicima, zatvorenicima koji boluju od raznih bolesti i zaraza. Rad u turnusima i smjenama, obveza pripravnosti s obzirom da im se može privremeno uskratiti ili prekinuti godišnji odmor, može ih se obvezati na rad dulji od punog radnog vremena, te ih se može privremeno premjestiti na rad u drugu kaznionicu, odnosno zatvor. Navedeni uvjeti mogu ostaviti trajne štetne posljedice pa ovlaštene službene osobe zatvorskog sustava ostvaruju uvećani staž mirovinskog osiguranja, te dodatak na plaću zbog otežanih uvjeta rada sukladno uredbi Vlade Republike Hrvatske. Iz navedenih razloga bitna je

i zdravstvena sposobnost ovlaštene službene osobe, te je ovim člankom propisan postupak u svezi prava službenika ovlaštene službene osobe u slučaju da bude proglašen nesposobnim za obavljanje poslova ovlaštene službene osobe od strane nadležnog zdravstvenog povjerenstva. Prava ovlaštene službene osobe iz mirovinskog osiguranja propisana su posebnim zakonom kojim se uređuju prava iz mirovinskog osiguranja djelatnih vojnih osoba, policijskih službenika i ovlaštenih službenih osoba. Ovim člankom propisano je pravo ovlaštene službene osobe na otpremninu, ukoliko ostvari pravo na mirovinu, visina koje ovisi o duljini efektivnog radnog staža u zatvorskom sustavu. Propisana je i visina novčane pomoći obitelji ovlaštene službene osobe koja izgubi život u obavljanju službe ili povodom obavljanja službe. Propisana je mogućnost da se državnim službenicima i namještenicima iz posebno značajnih razloga može dodijeliti nagrada i/ili priznanje, o čemu se donosi poseban pravilnik kojeg donosi ministar nadležan za poslove pravosuđa.

Uz članak 37.

Ovim člankom propisuju se obveze državnih službenika i namještenika u državnoj službi u kaznionicama, odnosno zatvorima, propisana je mogućnost njihova privremenog premještaja na rad u drugu kaznionicu, zatvor, odnosno centar, te potrebna sposobnost za obavljanje poslova ovlaštene službene osobe koju utvrđuje nadležno zdravstveno povjerenstvo osnovano odlukom ministra pravosuđa. Propisana je i neophodna međusobna suradnja službenika raznih unutarnjih ustrojstvenih jedinica kaznionice, odnosno zatvora, ali i kaznionica, odnosno zatvora međusobno radi ispunjavanja svrhe izvršavanja kazne zatvora, s obzirom da sudjeluju u provođenju različitih programa, mjera i postupaka koji su sastavni dijelovi pojedinačnih programa izvršavanja kazne zatvora. Državni službenici i namještenici kaznionica, odnosno zatvora dužni su podatke o zatvorenicima čuvati kao službenu i profesionalnu tajnu i za vrijeme službe i nakon prestanka službe. Odavanje službene tajne tijekom službe predstavlja tešku povredu službene dužnosti. Propisano je da se državnog službenika i namještenika može pretražiti prilikom ulaska, izlaska i za vrijeme obavljanja službe, što je iz razloga sigurnosti neophodno za zatvorski sustav.

Uz članak 38.

Ovim člankom propisuje se stalno stručno usavršavanje državnih službenika i namještenika u Centru za izobrazbu. Stručno usavršavanje državnih službenika i namještenika može se provoditi i u obrazovnim ustanovama i institucijama izvan zatvorskog sustava. Za službenike pravosudne policije održava se obvezni temeljni tečaj, a inicijalni tečaj za ostale službenike i namještenike po zaposlenju u zatvorskom sustavu, te drugo dopunsko usavršavanje tijekom službe. O stalnom stručnom usavršavanju poseban pravilnik donosi ministar nadležan za poslove pravosuđa.

Uz članak 39.

Ovim člankom omogućuje se državnim službenicima i namještenicima zatvorskog sustava, vjernicima, sudjelovanje u tradicionalnim vjerskim hodočašćima. Običaj je da državni službenici zatvorskog sustava u suradnji s Vojnim ordinarijatom sudjeluju u hodočašćenjima vjerskih svetišta (Marija Bistrica, Lourdes, i sl.).

Uz članak 40.

Ovim člankom propisuje se mogućnost pružanja psihološke pomoći državnim službenicima i namještenicima zatvorskog sustava. Pružanje psihološke pomoći ima posebnu važnost u zatvorskom sustavu zbog rada u posebnim uvjetima, te raznih nepredvidivih situacija do kojih može doći službenik i namještenik u svakodnevnom neposrednom kontaktu sa zatvorenicima, a koji mogu ostaviti trajne štetne posljedice. Za brigu o psihološkoj pomoći službenika i

namještenika zatvorskog sustava zadužen je Odjel za psihosocijalnu pomoć zaposlenicima zatvorskog sustava, koji djeluje u Središnjem uredu i pruža psihološku pomoć sukladno Odluci o psihosocijalnoj skrbi zaposlenika kaznenih tijela Uprave za zatvorski sustav i probaciju Ministarstva pravosuđa i uprave. Odlukom je propisan način provođenja i nositelji aktivnosti psihosocijalne skrbi službenika i namještenika zatvorskog sustava.

Uz članak 41.

Ovim člankom propisuju se poslovi službenika pravosudne policije na način da osiguravaju kaznionicu, odnosno zatvor, nadziru zatvorenike, sudjeluju u provođenju pojedinačnih programa izvršavanja kazne zatvora, sprovode zatvorenike, po potrebi službe sudjeluju u podjeli prethodno pripremljene medicinske terapije zatvorenicima, te obavljaju druge poslove. Propisuje se postavljenje službenika pravosudne policije u posebna zvanja, obveza nošenja službene odore, naoružanje sukladno radnom mjestu. Propisana je mogućnost nadziranja sustavom video nadzora i drugim tehničkim sredstvima, te obveza donošenja podzakonskih akata kojima će se pobliže razrađivati odredbe o načinu obavljanja poslova osiguranja, zvanjima, znakovlju i uvjetima stjecanja zvanja službenika pravosudne policije, o službenim odorama, opremi i vozilima.

Uz članak 42.

Ovim člankom propisuju se posebni uvjeti za prijam službenika pravosudne policije u državnu službu u kaznionicu, odnosno zatvor koji se prima u svojstvu vježbenika pravosudne policije, obveze koje mora ispuniti za vrijeme vježbeničkog staža i premještaj službenika na poslove pravosudne policije. Propisane su obveze službenika koji se premješta na poslove službenika pravosudne policije, te je propisana mogućnost napredovanja službenika pravosudne policije koji je primljen u državnu službu na poslove srednje stručne spreme, a ima završen viši ili visoki stupanj obrazovanja prije primanja u državnu službu, da nakon četiri godine provedene u zatvorskome sustavu bude postavljen u najniže zvanje više ili visoke spreme i raspoređen na radno mjesto više složenosti. Kao poseban uvjet propisana je posebna psihička i tjelesna zdravstvena sposobnost, koja se utvrđuje na način propisan posebnim Pravilnikom o posebnoj psihičkoj i tjelesnoj zdravstvenoj sposobnosti službenika pravosudne policije kojeg donosi ministar nadležan za poslove pravosuđa.

Uz članak 43.

Ovim člankom propisuje se odgovornost službenika, odnosno namještenika zbog povrede službene, odnosno radne dužnosti, te isti odgovaraju sukladno općim propisima - Zakonu o državnim službenicima, također je propisana nadležnost za pokretanje postupka zbog teške povrede službene dužnosti i vođenje postupka zbog teške povrede službene dužnosti. U prvom stupnju postupak zbog teške povrede službene dužnosti vodi i odluku donosi poseban službenički sud za državne službenike sustava izvršavanja kazne zatvora. Propisana je obveza upravitelja da u slučaju sumnje na zlouporabu instituta privremene nesposobnosti, odnosno spriječenosti za rad o tome izvijesti tijelo nadležno za kontrolu navedenih instituta. Sukladno odredbi članka 46. stavka 6. Zakona o obveznom zdravstvenom osiguranju nadzor nad istim obavlja Hrvatski zavod za zdravstveno osiguranje.

Uz članak 44.

Ovim člankom se, uz teške povrede službene i radne dužnosti određene općim propisima, propisuju posebne teške povrede službene i radne dužnosti specifične radu u zatvorskome sustavu. U odnosu na ovlaštene službene osobe teškom povredom službene dužnosti smatra se dolazak na posao i obavljanje poslova pod utjecajem alkohola (ako u organizmu ima alkohola iznad 0,00 g/kg, odnosno odgovarajući iznos miligrama u litri izdahnutog zraka) ili dovođenje

pod utjecaj alkohola na radnom mjestu ovlaštenih službenih osoba, kao i dolazak na posao i obavljanje poslova pod utjecajem droga ili dovođenje pod utjecaj droga na radnom mjestu ovlaštenih službenih osoba, što se opravdava posebnim ovlastima i obvezama koje proizlaze iz statusa ovlaštene službene osobe.

Uz članak 45.

Ovim člankom propisuju se načini financiranja kaznonice, zatvora, odnosno centra, koji se najvećim dijelom osiguravaju u državnom proračunu, dok se sredstva ostvarena radom zatvorenika koriste kao dopunska sredstva, prvenstveno za potrebe programa izvršavanja kazne zatvora i druge potrebe sukladno posebnim pravilnicima predviđenim ovim člankom.

Uz članak 46.

Ovim člankom propisuju se vrste tekućih i kapitalnih izdataka.

Uz članak 47.

Ovim člankom propisuju se sredstva za posebne namjene, odnosno za pokriće posebnih izdataka, a odnose se na izdatke za zatvorenike (odjeća, obuća, smještaj i sl.) i izdatke za službenike i namještenike (službena odora, oprema, naoružanje, zdravstveni pregledi, stručno usavršavanje i dr.).

Uz članak 48.

Ovim člankom ustanovljuje se institut suca izvršenja, čiji poslovi propisani ovim Zakonom pripadaju u nadležnost županijskog suda i za područje tog županijskog suda. Ovisno o veličini i potrebama kaznonice, odnosno zatvora koji pripadaju u područje nadležnosti jednog županijskog suda može se ustanoviti i centar za izvršavanje kazne zatvora kojeg, prema potrebi, čine dva ili više suca izvršenja te potrebno stručno i pomoćno osoblje. Radi ujednačavanja prakse i postupanja sukladno odredbama ovoga Zakona, Vrhovni sud Republike Hrvatske najmanje jednom godišnje saziva sastanak sudaca izvršenja.

Uz članak 49.

Ovim člankom propisana je stvarna nadležnost suca izvršenja, odnosno djelokrug poslova koje sudac izvršenja obavlja u postupcima izvršavanja kazne zatvora. Sukladno odredbama ovoga članka zatvorenik može zaštitu svojih prava ostvarivati i putem sudbene vlasti, čime se podiže razina zaštita prava zatvorenika, te doprinosi izjednačavanju zaštite ljudskih prava zatvorenika s onima u društvenoj zajednici, s obzirom da zaštita temeljnih ljudskih prava pripada u sudsku nadležnost.

Uz članak 50.

Ovim člankom propisana je mjesna nadležnost suca izvršenja. U pravilu na izdržavanje kazne zatvora osuđenika upućuje sudac izvršenja na čijem području osuđenik ima prebivalište, odnosno boravište, a u slučaju promjene mjesta izdržavanja kazne zatvora sudac izvršenja ustupa spis drugom nadležnom sucu izvršenja.

Uz članak 51.

Ovim člankom propisuju se načelna pravila prema kojima sudac izvršenja postupa u postupcima koje vodi u prvom i drugom stupnju, te propisuje ovlaštene predlagatelje za iniciranje postupanja suda. Propisano je da zatvorenik u postupku pred sudom ima pravo na stručnu pravnu pomoć opunomoćenika po svojem izboru iz reda odvjetnika kojeg može zamijeniti odvjetnički vježbenik.

Uz članak 52.

Ovim člankom propisan je rok u kojem zatvorenik može podnijeti žalbu sucu izvršenja na odluku upravitelja u slučajevima propisanim Zakonom, kao i rok u kojem sudac mora odlučiti o žalbi zatvorenika, te mogućnost da se zatvorenik odrekne prava na žalbu. Mogućnost podnošenja žalbe predstavlja oblik sudske kontrole postupanja tijela izvršne vlasti kao i sudske zaštite prava zatvorenika.

Uz članak 53.

Ovim člankom propisana je mogućnost podnošenja žalbe na rješenje suca izvršenja, popis ovlaštenika za podnošenje žalbe, kao i rok u kojem se žalba može podnijeti. O žalbi na rješenje suca izvršenja odlučuje sudsko vijeće županijskog suda u roku od osam dana od dana primitka žalbe. Ovom odredbom jamči se pravo na žalbu protiv pravnih akata donesenih u postupku prvog stupnja pred sudom, kao jedno od temeljnih ustavnih načela.

Uz članak 54.

Ovim člankom propisuje se obveza sudaca izvršenja da najmanje jednom u godini izvrše obilazak zatvorenika u kaznionici, odnosno zatvoru koji se nalaze na području mjesne nadležnosti županijskog suda, kako bi ih uputili u njihova prava kao zatvorenike, te kako bi ujedno izvršili neposredan uvid u uvjete smještaja zatvorenika i zakonitost postupanja službenika prema zatvorenicima.

Uz članak 55.

Ovim člankom propisuje se obveza postupanja prvostupanjskog suda koji je donio presudu kojom je pravomoćno izrečena bezuvjetna kazna zatvora, zatim obveza postupanja suca izvršenja nadležnog za upućivanja osuđenika na izdržavanje kazne zatvora.

Uz članak 56.

Ovim člankom propisuju se mjerila temeljem kojih se zatvorenici upućuju na izvršavanje kazne zatvora u Centar za dijagnostiku u Zagrebu, odnosno zatvor, o čemu odlučuje sudac izvršenja, kao i mjerila temeljem kojih se zatvorenici iz Centra za dijagnostiku u Zagrebu upućuju na daljnje izdržavanje kazne zatvora u drugu kaznionicu, odnosno zatvor, o čemu odlučuje ravnatelj nadležan za zatvorski sustav po prijedlogu Centra za dijagnostiku u Zagrebu i mišljenja Povjerenstva Središnjeg ureda.

Uz članak 57.

Ovim člankom propisuje se postupak po kojem sudac izvršenja poduzima potrebne radnje za upućivanje osuđenika na izvršavanje kazne zatvora, sadržaj rješenja o upućivanju osuđenika na izvršavanje kazne zatvora, način dostave rješenja, te određivanje dana javljanja osuđenika na izdržavanje kazne zatvora.

Uz članak 58.

Ovim člankom propisuju se obveze suca izvršenja u postupku upućivanja osuđenika na izvršavanje kazne zatvora u dijelu koji se odnosi na dostavu relevantne dokumentacije potrebne za izvršavanje kazne zatvora u zatvor, odnosno Centar za dijagnostiku u Zagrebu, način postupanja za slučaj da se osuđenik ne javi na izdržavanje kazne zatvora, te postupanje u slučaju upućivanja osuđenika koji uzdržava dijete do 18 godina ili osobe nesposobne da se brinu za sebe ili nisu materijalno zbrinute.

Uz članak 59.

Ovim člankom propisuje se način postupanja suca izvršenja u slučajevima kada se osuđenik krije i na taj način izbjegava izvršavanje kazne zatvora, u takvim slučajevima sudac izdaje nadležnoj policijskoj upravi nalog za raspisivanje tjeralice.

Uz članak 60.

Ovim člankom propisuje se iznimka, prema kojoj osoba i prije pravomoćnosti i izvršnosti presude kojom je osuđena na kaznu zatvora može zatražiti da je se uputi na izdržavanje kazne zatvora, o čemu odluku donosi sudac pojedinac ili predsjednik vijeća koji je donio presudu u prvom stupnju. Ukoliko se zatvorenika koji je na izvršavanju istražnog zatvora uputi na izdržavanje kazne zatvora prije pravomoćnosti presude, on će po upućivanju u kaznionicu, odnosno zatvor u pravima i obvezama biti izjednačen sa zatvorenicima koji izdržavaju kaznu zatvora. Ovom odredbom omogućuje se da zatvorenik koji je na izvršavanju istražnog zatvora prije započne izdržavati kaznu zatvora i to u kaznionicama koje imaju obuhvatniji sadržaj izdržavanja kazne zatvora i u kojima su veće mogućnosti za rad zatvorenika.

Uz članak 61.

Ovim člankom taksativno su propisani razlozi koji se smatraju opravdanim da se osuđeniku odgodi početak izvršavanja kazne zatvora, kao što su teška akutna bolest ili znatno pogoršanje postojeće kronične bolesti, smrt člana obitelji osuđenika, potreba obavljanja ili dovršenja neodgodivih sezonskih radova te radova izazvanih elementarnom nepogodom ili drugom nesrećom, a u obitelji osuđenika nema druge radno sposobne osobe i dr., propisani su krajnji rokovi do kada se izvršavanje kazne može odgoditi, nadležnost o odlučivanju o odgodi te ovlaštene podnositelji molbe za odgodu.

Uz članak 62.

Ovim člankom propisuju se iznimne objektivne situacije u kojima se može vojnom obvezniku odgoditi početak izvršavanja kazne zatvora, a to su ratno stanje, odnosno stanje neposredne ugroženosti neovisnosti i jedinstvenosti Republike Hrvatske.

Uz članak 63.

Ovim člankom propisuje se obveza suca izvršenja da opozove rješenje kojim je osuđeniku odgodio izvršavanje kazne zatvora u određenim situacijama, kao što je zlouporaba tog instituta od strane osuđenika na način da odgodu ne koristi iz razloga radi kojih je ista odobrena, ukoliko su prestali razlozi radi kojih je određena, ili ukoliko čini kažnjive radnje. Također je propisana obveza nadležnih tijela da obavijeste suca izvršenja ukoliko imaju saznanja o radnjama osuđenika radi kojih bi se opozvala odgoda izvršavanja kazne zatvora.

Uz članak 64.

Ovim člankom propisana je osnova temeljem koje se osobu zaprima na izdržavanje kazne zatvora u kaznionicu, odnosno zatvor, postupak utvrđivanja istovjetnosti zatvorenika kako bi se s potpunom sigurnošću na izdržavanje kazne zatvora zaprimio osuđenik, a ne neka druga osoba, s obzirom da bi prijam druge osobe predstavljalo nezakonito uhićenje. Također je propisano postupanje za slučaj kada postoji sumnja u istovjetnost osobe.

Uz članak 65.

Ovim člankom propisuju se postupanja sa zatvorenikom nakon prijama u kaznionicu, odnosno zatvor koja se sastoje od temeljite pretrage zatvorenika i pregleda njegova tijela. Uzimaju se i bilježe fizički podaci o zatvoreniku, njegovom osobnom opisu sa svrhom identifikacije zatvorenika i praćenja promjena na zatvoreniku tijekom izvršavanja kazne zatvora. Bitno je da

se uočene promjene na zatvoreniku tijekom izvršavanja kazne zatvora bilježe u osobnik radi potreba identifikacije. Iz navedenih razloga zatvorenika se fotografira svakih pet godina.

Uz članak 66.

Ovim člankom propisana je obveza pregleda svih stvari zatvorenika prilikom njegova prijama u kaznionicu, odnosno zatvor iz razloga sigurnosti, kako bi se onemogućio mogući unos opasnih stvari ili stvari koje mogu ugroziti sigurnost kaznionice, odnosno zatvora ili ugroziti zdravlje zatvorenika i službenika. Propisan je postupak prema kojem kaznionica, odnosno zatvor postupa s osobnim stvarima zatvorenika koje on ne može zadržati kod sebe u spavaonici u koju je smješten, što osigurava jednakost u postupanju kaznionica, odnosno zatvora i omogućava informiranost zatvorenika o načinu postupanja s njihovim stvarima. Zatvorenicima je propisana mogućnost da samostalno odluče kome žele poslati svoje stvari ukoliko ne žele da se iste pohrane na polog stvari. Ukoliko kaznionica, odnosno zatvor nema mogućnosti tehnički pregledati stvari koje zahtijevaju takav način pregleda, pregled takvih stvari mogu obaviti kod vanjskih pružatelja usluga, troškove takvog pregleda stvari podmiruje zatvorenik. Zatvorenika se prethodno upozna s obvezom tehničkog pregleda stvari koje on želi zadržati i da će troškove pregleda on sam snositi. Propisano je da se o svim postupcima s osobnim stvarima zatvorenika sastavlja zapisnik, primjerak kojeg se uručuje zatvoreniku.

Uz članak 67.

Ovim člankom je propisano koje stvari zatvorenik može zadržati kod sebe prilikom smještaja u spavaonicu, a po molbi zatvorenika upravitelj može odobriti zatvoreniku i druge stvari ukoliko isto nije protivno kućnom redu kaznionice, odnosno zatvora, sigurnosti i provođenja programa izvršavanja zatvorenika. U slučaju zlouporabe, dopuštene stvari se zatvoreniku oduzimaju. Poblize odredbe o vrsti i količini propisanih stvari koje zatvorenik može zadržati kod sebe propisuju se kućnim redom kaznionice, odnosno zatvora. Svrha ovoga članka je omogućiti zatvorenicima zadržavanje određenih stvari koje on kao osoba gotovo svakodnevno koristi, radi se o osobnim stvarima koje same po sebi ne ugrožavaju sigurnost i red, a njihovim zadržavanjem se zatvoreniku omogućuje neka razina privatnosti čime se umanjuje osjećaj deprivacije kao posljedice oduzimanja slobode.

Uz članak 68.

Ovim člankom propisuje se način postupanja sa stvarima veće vrijednosti, novcem i ispravama koje zatvorenik ima kod sebe prilikom postupka prijama u kaznionicu, odnosno zatvor, s obzirom da iste zatvorenik ne može zadržati kod sebe. Navedene stvari se u nazočnosti zatvorenika popisuju, o čemu se zatvoreniku izdaje potvrda, te se pohranjuju na odgovarajući način u kaznionici, odnosno zatvoru. Oduzete i pohranjene stvari zatvoreniku se vraćaju prilikom njegova otpuštanja iz kaznionice, odnosno zatvora a neke od njih se vraćaju zatvoreniku prilikom njegova (privremenog) otpuštanja na pogodnost izlaska iz kaznionice, odnosno zatvora (primjerice osobna iskaznica, vozačka dozvola, zdravstvena iskaznica) koje se nakon povratka u kaznionicu, odnosno zatvor ponovno oduzimaju i pohranjuju.

Uz članak 69.

Ovim člankom propisana je obveza kaznionice, odnosno zatvora da ih zatvorenik koji se služi ortopedskim ili drugim nužnim medicinskim pomagalicama, nakon prijama u kaznionicu, odnosno zatvor zadržava kod sebe, a lijekove s kojima je zatvorenik zaprimljen u kaznionicu, odnosno zatvor pregledava liječnik koje zatvorenik zadržava samo po odobrenju liječnika.

Uz članak 70.

Ovim člankom propisuje se obveza kaznionice, odnosno zatvora da vodi evidencije o prijamu zatvorenika pod nazivom Prijamni zapisnik koji se sastavlja prilikom prijama zatvorenika, te se propisuje nužni sadržaj evidencije i obveza njegove pohrane u maticu zatvorenika. Također, predviđena je mogućnost da se u budućnosti kad se za to osiguraju uvjeti u kaznionici, zatvoru da se isti može potvrditi na odgovarajući način u elektroničkom obliku.

Uz članak 71.

Ovim člankom propisana je obveza kaznionice, odnosno zatvora da zatvorenika u postupku prijama pregleda liječnik kako bi se utvrdilo njegovo zdravstveno stanje, što je obvezna učiniti u što kraćem roku od zaprimanja zatvorenika, a najkasnije dvadeset četiri sata od upisa zatvorenika u maticu zatvorenika.

Uz članak 72.

Ovim člankom propisuje se obveza kaznionice, odnosno zatvora da zatvorenika u postupku prijama upozna s njegovim pravima i obvezama tijekom izdržavanja kazne zatvora. U tu svrhu zatvoreniku je tijekom izdržavanja kazne zatvora dostupan dio Zakona o izvršavanju kazne zatvora koji se odnosi na izdržavanje kazne zatvora i kućni red kaznionice, odnosno zatvora u kojem boravi.

Uz članak 73.

Ovim člankom propisan je rok u kojem kaznionica, odnosno zatvor mora izvijestiti suca izvršenja nadležnog za upućivanje zatvorenika, suca izvršenja nadležnog za kaznionicu, odnosno zatvor te sud koji je presudu donio u prvom stupnju o prijamu zatvorenika na izdržavanje kazne, odnosno propisano je da se zatvoreniku mora odmah omogućiti da izvijesti svoju obitelj.

Uz članak 74.

Ovim člankom propisan je poseban smještaj zatvorenika po njegovom zaprimanju na izdržavanje kazne zatvora u kaznionicu, odnosno zatvor kako bi se u kratkom vremenu utvrdilo njegovo zdravstveno stanje i prikupili drugi podaci nužni za planiranje izvršavanja kazne. Na temelju dobivenih podataka odlučuje se o smještaju zatvorenika sukladno njegovim osobinama, potrebama i mogućnostima kaznionice, odnosno zatvora.

Uz članak 75.

Ovim člankom propisuje se pojedinačni program izvršavanja kazne zatvora koji se sastoji od raznovrsnih postupaka, kojima se osmišljava i planira izvršavanje kazne zatvora primjerenih osobinama i potrebama zatvorenika te vrsti i mogućnostima kaznionice, odnosno zatvora, a donosi se za svakog pojedinog zatvorenika. Svrha pojedinačnog programa izvršavanja kazne zatvora, odnosno svrha svih postupaka koje obuhvaća program izvršavanja jesu osposobljavanje zatvorenika za reintegraciju u društvo i život na slobodi sukladno zakonu i društvenim pravilima, te je posebno bitno da se u postupku procjene procjenjuje i evaluira svaka osoba posebno kako bi program izvršavanja bio što primjereniji potrebama i osobinama pojedinog zatvorenika. Program izvršavanja predlaže stručni tim kaznionice, odnosno zatvora kojeg donosi upravitelj, koji periodično i kontinuirano preispituje stručni tim kaznionice, odnosno zatvora u kojem zatvorenik izdržava kaznu zatvora, te se isti mijenja sukladno ponašanju zatvorenika, postignutim učincima Programa, te novim okolnostima koje nastupe tijekom izvršavanja kazne zatvora. Zatvorenika se obvezno upoznaje sa sadržajem programa izvršavanja, s obzirom da se potiče da aktivno sudjeluje u njegovom donošenju i provođenju. Raznovrsni programi aktivnosti koji se osmišljavaju i organiziraju u okviru kaznionica,

odnosno zatvora za zatvorenike veoma su potrebni i radi ublažavanja štetnih posljedica zatvaranja i izolacije zatvorenika, te prostorne i sadržajne ograničenosti života u kaznionicama, odnosno zatvorima što može vrlo negativno utjecati na zatvorenike, posebice one koje izdržavaju kaznu zatvora u duljem trajanju. Cilj je da se izvršavanje kazne zatvora organizira na način da se zatvoreniku omogući sudjelovanje na što većem broju aktivnosti različitih sadržaja. Propisuje se, također da će se posebnim pravilnikom kojim se uređuje tretman zatvorenika pobliže urediti sadržaj programa izvršavanja, postupak njegovoga donošenja, postupak procjene rizičnosti, provođenje i postupak procjenjivanja uspješnosti provođenja programa izvršavanja, kao i postupak odlučivanja o pogodnostima zatvorenika.

Uz članak 76.

Ovim člankom propisuje se obveza kaznionice, odnosno zatvora da vode evidenciju o zatvorenicima – maticu zatvorenika, propisuje se sadržaj matice zatvorenika (podaci o zatvoreniku koji se obvezno unose u maticu zatvorenika), te njeno vođenje u pisanom obliku kao knjiga i elektroničkom obliku. Svi podaci iz matice zatvorenika jesu službena i profesionalna tajna.

Uz članak 77.

Ovim člankom propisuje se obveza vođenja središnje matice zatvorenika koju vodi Središnji ured. Središnja matica sadrži iste podatke koje sadrže matice zatvorenika svih kaznionica, odnosno zatvora zatvorskog sustava, te se vodi u elektroničkom obliku.

Uz članak 78.

Ovim člankom propisuje se obveza kaznionice, odnosno zatvora da za svakog zatvorenika vodi zbirku podataka i dokumentacije pod nazivom osobnik zatvorenika u koji se unose podaci o zatvoreniku te se ulaže dokumentacija u svezi zatvorenika koja je potrebna za praćenje zakonitog izvršavanja kazne zatvora i provedbu programa izvršavanja. Detaljno je propisan sadržaj osobnika, te način njegova vođenja – u pisanom i elektroničkom obliku. Elektronički oblik osobnika omogućuje uvođenje informacijskog sustava ZPIS. U svrhu zaštite prava pacijenata, ovim člankom je propisano da se zdravstveni karton zatvorenika koji je dio osobnika vodi odvojeno od ostale dokumentacije osobnika. Posebnim pravilnikom detaljnije se razrađuju odredbe o osobniku, matici zatvorenika, središnjoj matici.

Uz članak 79.

Ovim člankom propisana je obveza za državne službenike i namještenike zatvorskog sustava da podatke iz osobnika zatvorenika i druge podatke koje saznaju tijekom obavljanja poslova izvršavanja kazne zatvora čuvaju kao službenu i profesionalnu tajnu, a u odnosu na te podatke ne može se ostvariti pravo na pristup informaciji prema zakonu kojim se određuje to pravo. Obveza čuvanja službene i profesionalne tajne vrijedi i za vrijeme trajanja službe, odnosno rada i nakon prestanka službe, odnosno prestanka rada. Sukladno odredbama Zakona o državnim službenicima, koji se kao opći propis primjenjuje na službenike zatvorskog sustava, odavanje službene ili druge tajne u svezi s obavljanjem državne službe predstavlja tešku povredu službene dužnosti, a odredbama Kaznenog zakona je propisano da je odavanje službene tajne kazneno djelo za koje je predviđena kazna zatvora do tri godine. Obveza čuvanja podataka iz osobnika zatvorenika i drugih podataka o izvršavanju kazne zatvora nekog zatvorenika odnosi se i na zaposlenike drugih tijela koja u okviru svoje nadležnosti imaju pristup tim podacima. Propisano je da zatvorenik ima pravo djelomičnog uvida u svoj osobnik, odnosno da nema pravo uvida jedino u stručna zapažanja i mišljenja ovlaštenih službenih osoba.

Uz članak 80.

Ovim člankom propisana je obveza i za druge osobe koje se nalaze na radu u kaznionicama, zatvorima, odnosno centrima po drugim osnovama, da podatke koje saznaju o postupcima izvršavanja kazne zatvora zatvorenika čuvaju kao službenu i profesionalnu tajnu. Također, propisana je mogućnost da se u svrhu znanstvenih istraživanja i stručne izobrazbe dopusti uvid u podatke o postupku izvršavanja kazne zatvora i drugim osobama izvan zatvorskog sustava, a koje osobe su, također dužne čuvati podatke koje saznaju u istraživanju kao tajnu i koristiti ih isključivo za odobrenu svrhu.

Uz članak 81.

Ovim člankom propisani su smještajni uvjeti za zatvorenike, koji su propisani skladno Europskim zatvorskim pravilima i praksom Europskog suda za ljudska prava, propisan je smještaj zatvorenika primjeren ljudskom dostojanstvu te zdravstvenim i higijenskim standardima koji smještaj je i temeljno pravo zatvorenika. Propisano je da se zatvorenik u pravilu smješta u prostoriju namijenjenu smještaju više zatvorenika, prilikom čega se procjenjuje rizičnost o međusobnom negativnom utjecaju, koja mora biti čista, suha, dovoljno prostrana s odgovarajućim dnevnim i umjetnim svjetlom koje omogućava obavljanje aktivnosti bez posljedica na zdravlje, da se zatvoreniku u prostoriji u kojoj je smješten (spavaonici) ili izvan nje osigurava mogućnost stalnog korištenja sanitarnog čvora i umivaonika, te stalna dostupnost pitkoj vodi, da slobodno vrijeme zatvorenici mogu provoditi zajedno u pravilu u prostorijama za dnevni boravak u kojima se organizira praćenje televizijskog i radijskog programa te igranje društvenih igara.

Uz članak 82.

Ovim člankom propisana je obveza kaznionice, odnosno zatvora da zatvoreniku osobi s invaliditetom osigura smještaj primjeren vrsti i stupnju njihove invalidnosti, budući je takvim osobama s posebnim potrebama otežano izdržavanje kazne zatvora pa je potrebno posvetiti im posebnu pozornost.

Uz članak 83.

Ovim člankom propisana je obveza održavanja osobne higijene zatvorenika te obveza održavanja čistoće prostorija i prostora kaznionice, odnosno zatvora, da poslove čišćenja obavljaju zatvorenici u trajanju do dva sata na dan bez novčane naknade. Za navedene obveze kaznionica, odnosno zatvor im omogućava dostatnu količinu osnovnog toaletnog pribora, te sredstva i opremu za čišćenje odjeće, obuće te prostorija i prostora. Nadzor nad održavanjem osobne higijene i čistoće zatvorenika obavlja liječnik ili osoba medicinske struke.

Uz članak 84.

Ovim člankom propisana je obveza kaznionice, odnosno zatvora da svakom zatvoreniku osigura rublje, odjeću, obuću i posteljinu prikladno klimatskim uvjetima, a zatvoreniku koji je radno angažiran i radnu odjeću i obuću, te zaštitna sredstva sukladno općim propisima o zaštiti na radu, a za vrijeme bolničkog liječenja u Zatvorskoj bolnici u Zagrebu bolesničko osobno i posteljno rublje. Poblje odredbe o rublju, odjeći, obući i posteljini za zatvorenike uređuju se posebnim propisom kojeg donosi ministar nadležan za poslove pravosuđa. Propisano je također da zatvorenik može tijekom izdržavanja kazne zatvora koristiti vlastitu odjeću i obuću i posteljinu, ali i da mu se isto može uskratiti iz zdravstveno-higijenskih razloga ili sigurnosnih razloga.

Uz članak 85.

Ovim člankom propisuju se standardi prehrane koju kaznionica, odnosno zatvor moraju omogućiti zatvorenicima, kao što su tri obroka dnevno, a zatvoreniku koji je radno angažiran i dodatni obrok, koji obroci svojom kakvoćom i količinom zadovoljavaju prehrambene i higijenske standarde, a primjereni su dobi, zdravlju i naravi posla koje zatvorenik obavlja, vjerskim zahtjevima, sukladno mogućnostima kaznionice, odnosno zatvora, a da sastav i hranidbenu vrijednost hrane nadzire liječnik ili druga osoba medicinske struke. Također je ovim člankom propisana mogućnost da liječnik ili druga osoba medicinske struke može odrediti izmjenu prehrane zatvoreniku ako je iz zdravstvenih razloga to potrebno, te mogućnost da zatvorenik na vlastiti trošak nabavlja prehrambene proizvode u prodavaonici za zatvorenike, ako nije moguće udovoljiti njegovom zahtjevu za izuzećem nekih vrsta hrane.

Uz članak 86.

Ovim člankom propisana je mogućnost da zatvorenici samostalno, putem prodavaonice za zatvorenike ili službenika kaznionice, odnosno zatvora nabavljaju prehrambene i druge stvari za osobnu uporabu, kako bi se umanjile posljedice lišenja slobode osobe. Također, propisana je iznimka – kada se zatvoreniku može uskratiti nabavljanje potrepština – iz zdravstvenih razloga ili kada je zatvorenik na bolničkom liječenju, te mu nije dopušteno koristiti prehrambene proizvode koji ne pripadaju dijetetskoj prehrani.

Uz članak 87.

Ovim se člankom radi ostvarivanja prava zatvorenika na rad propisuje obveza kaznionice, odnosno zatvora da sukladno svojim mogućnostima i potrebama omogući rad zatvorenicima. Rad zatvorenika u kaznionici, odnosno zatvoru ovisi o njegovom zdravstvenom stanju, sposobnostima, stečenim znanjima i vještinama. Rad je dobrovoljan, zatvorenika se ne može prisiliti na rad.

Uz članak 88.

Ovim člankom propisuje se mogućnost zapošljavanja zatvorenika u kaznionici, odnosno zatvoru. Zatvorenike se uglavnom zapošljava na poslovima proizvodnje raznih stvari i predmeta od raznih materijala, obrtničkim poslovima, poljoprivrednim i stočarskim poslovima, pomoćno-tehničkim poslovima i sl.

Uz članak 89.

Ovim se člankom propisuje mogućnost kaznionice, odnosno zatvora za sklapanje ugovora s drugim poslodavcem temeljem kojeg zatvorenici mogu obavljati poslove za drugog poslodavca u ili izvan kaznionice, odnosno zatvora. Sklopljenim ugovorom se utvrđuju međusobna prava, obveze te ostali bitni sastojci odnosa (opis poslova, mjesto rada, prijevoz zatvorenika, zaštita na radu, cijena rada, način plaćanja i dr.). Upravitelj pisanom odlukom zatvorenika raspoređuje na rad, sukladno uvjetima iz ugovora i posebnog pravilnika kojim se uređuje rad i raspolaganje novcem zatvorenika.

Uz članak 90.

Ovim člankom propisuje se mogućnost nastavka rada zatvorenika kod drugog poslodavca kod kojeg je radio prije dolaska na izdržavanje kazne zatvora, odnosno nastavka bavljenja vlastitom djelatnošću i tijekom izdržavanja kazne zatvora. Također, ovim člankom se propisuje način odobravanja zatvoreniku nastavka rada kod drugog poslodavca, odnosno nastavka bavljenja vlastitom djelatnošću, pa tako kaznionica, odnosno zatvor razmatra molbu zatvorenika prilikom čega uzima u obzir duljinu izrečene kazne zatvora, vrstu kaznenog djela, radno mjesto, pristanak poslodavca, trajanje radnog odnosa, dokaze o plaći i dr., zatim

izrađuje svoje mišljenje te ga s prijedlogom o nastavku rada kod poslodavca ili obavljanju vlastite djelatnosti dostavlja Središnjem uredu na konačnu odluku.

Uz članak 91.

Ovim člankom propisuje se radno vrijeme i odmori za zatvorenike koji su radno angažirani. Tako je propisano da se radno vrijeme zatvorenika, dnevni i tjedni odmor određuju prema općim propisima, da se godišnji odmor određuje u trajanju od osamnaest do trideset radnih dana, te da se način utvrđivanja godišnjeg odmora utvrđuje posebnim pravilnikom kojim se pobliže uređuje rad i raspolaganje novcem zatvorenika.

Uz članak 92.

Ovim se člankom propisuje da zatvorenik ima pravo na naknadu za rad tijekom izdržavanja kazne zatvora u kaznionici, odnosno zatvoru, te da se iznos naknade za rad polaže na polog novca zatvorenika. Rad zatvorenika nije radni odnos već jedna od aktivnosti utvrđena programom izvršavanja, kojim se zatvoreniku stvara radna navika te ga se priprema za život na slobodi, iz kojeg razloga zatvorenik za svoj rad ne prima plaću već naknadu, koja se pobliže uređuje posebnim pravilnikom o radu i raspolaganju novcem zatvorenika.

Uz članak 93.

Ovim člankom se propisuje način raspolaganja naknadom za rad zatvorenika te utvrđuje obvezna štednja zatvorenika. Propisana je obveza kaznionice, odnosno zatvora da 30% od naknade za rad zatvorenika odvaja na polog novca zatvorenika kao obveznu štednju koja se zatvoreniku isplaćuje prilikom otpusta iz kaznionice, odnosno zatvora, kako bi bio u mogućnosti podmiriti osnovne životne potrebe nakon otpuštanja s izdržavanja kazne zatvora. Obvezna štednja ujedno ima svrhu poticanja zatvorenika na odgovorno ponašanje i planiranje trošenja novca tijekom izdržavanja kazne zatvora.

Uz članak 94.

Ovim člankom propisan je socijalni aspekt u postupanju prema zatvorenicima bez prihoda, na način da kaznionica, odnosno zatvor zatvorenicima koji su bez prihoda, starijima od šezdeset i pet godina te onima koji imaju utvrđenu trajnu nesposobnost prema općim propisima, temeljem njihove molbe osigurava isplatu novčane pomoći jednom u tri mjeseca, a najviše četiri puta tijekom kalendarske godine.

Uz članak 95.

Ovim člankom propisuju se povrede obveza iz rada zatvorenika tijekom izdržavanja kazne zatvora u kaznionici, odnosno zatvoru, te sankcije za počinjene povrede kojima je svrha poticanje zatvorenika u stjecanju radnih navika i poštivanju radne discipline.

Uz članak 96.

Ovim člankom propisana je zaštita prava zatvorenika u odnosu na izume i tehnička unaprjeđenja ostvarena na radu tijekom izdržavanja kazne zatvora u kaznionici, odnosno zatvoru koja se ostvaruju prema općim propisima o radu, čime se između ostaloga potiče kreativnost i razvijanje sposobnosti i vještina zatvorenika.

Uz članak 97.

Ovim člankom propisano je da se radno angažiranom zatvoreniku tijekom pohađanja obrazovanja, ukoliko uredno izvršava obveze obrazovanja, isplaćuje određena naknada za rad. Svrha ove odredbe je da se radno angažiranog zatvorenika potiče na obrazovanje, odnosno da izostanak s rada radi pohađanja obrazovanja ne predstavlja razlog za uskratu naknade za rad

za vrijeme obrazovanja. Dakle, radno angažirani zatvorenik tijekom pohađanja obrazovanja prima određenu naknadu za rad.

Uz članak 98.

Ovim člankom omogućava se zatvoreniku koji je tijekom izdržavanja kazne zatvora bio radno angažiran da mu kaznionica, odnosno zatvor na njegovu molbu izda potvrdu o radu koja mu može pomoći u pronalasku zaposlenja na slobodi (primjerice ista ili slična zaposlenja), budući ista sadrži poslove koje je zatvorenik radio tijekom izdržavanja kazne te vrijeme koje je proveo na tim poslovima.

Uz članak 99.

Ovim člankom propisano je da se zatvorenica omogućava stjecanje osnovnoškolskog obrazovanja čime se doprinosi povećanju udjela pismenih osoba u Republici Hrvatskoj. Također se zatvorenica, sukladno mogućnostima kaznionice, odnosno zatvora, organizira stjecanje strukovnog obrazovanja i dodatnih radnih vještina koje zatvorenica olakšavaju pronalaznje i obavljanje poslova na slobodi.

Uz članak 100.

Ovim člankom propisuje se obveza kaznionice, odnosno zatvora da zatvorenica omogućí izbor različitih programa obrazovanja radi stjecanja znanja i vještina koje će im koristiti za život na slobodi, te da se vrsta obrazovanja u koju se uključuje pojedini zatvorenik utvrđuje programom izvršavanja. Osim strukovne izobrazbe koja zatvorenica omogućuje zapošljavanje tijekom izdržavanja kazne zatvora, kaznionica, odnosno zatvor, u skladu sa svojim mogućnostima, na vlastiti trošak organizira i druge vrste obrazovanja. U provođenju programa obrazovanja zatvorenika uz službenike zatvorskog sustava sudjeluju i učitelji nastavnici vanjskih škola i učilišta. Ovim člankom propisana je obveza da se zatvoreniku po završenom obrazovanju u kaznionici, odnosno zatvoru izdaje potvrda iz koje nije vidljivo da je obrazovanje stečeno u kaznionici, odnosno zatvoru. Također je dana mogućnost da se zatvoreniku, na vlastiti trošak, odobri stjecanje višeg ili visokog stupnja obrazovanja, ukoliko je moguće pohađanje obrazovanja uskladiti sa sigurnosnim razlozima u kaznionici, odnosno zatvoru.

Uz članak 101.

Ovim člankom propisano je da vjeroispovijest (vjeroispovijed), kao pravo zatvorenika, omogućuje slobodno iskazivanje zatvorenika o pripadnosti određenoj crkvi ili vjerskoj zajednici, te da zatvorenik može imati i koristiti vlastitu vjersku literaturu i stvari za religijsku uporabu, sukladno prostornim mogućnostima spavaonice u koju je smješten, a u slučaju zloupotrebe, vjerska literatura i stvari za religijsku uporabu mogu mu se oduzeti. Također, ovim člankom je dana mogućnost zatvoreniku da kontaktira predstavnika vjerske zajednice za koju je iskazao svoju pripadnost, a koja je upisana u Evidenciji vjerskih zajednica u Republici Hrvatskoj.

Uz članak 102.

Ovim člankom propisano je da kaznionica, odnosno zatvor u suradnji sa vjerskim zajednicama koje su upisane u Evidenciji vjerskih zajednica u Republici Hrvatskoj organizira održavanje vjerskih obreda (bogosluzja) u kaznionici, odnosno zatvoru za veći broj zatvorenika iste vjeroispovijesti, za što osigurava odgovarajući prostor i vrijeme. Također je propisano da zatvorenici mogu biti isključeni iz sudjelovanja u vjerskom obredu ako je to nužno za održavanje reda i sigurnosti kaznionice, odnosno zatvora, o čemu se upoznaje vjerski predstavnik.

Uz članak 103.

Ovim člankom propisane su mogućnosti organiziranja i korištenja slobodnog vremena zatvorenika. Slobodno vrijeme zatvorenika je područje kojem se u zatvorskom sustavu posvećuje posebna pozornost u smislu osmišljavanja i organiziranja raznovrsnih aktivnosti u kojima sudjeluju zatvorenici s ciljem ublažavanja štetnih posljedica ograničavanja njihove slobode, izolacije, kako bi se izbjegla monotonija svakidašnjeg zatvorskog okruženja. Jedan od ciljeva osmišljavanja i organiziranja slobodnog vremena je i pružiti priliku zatvorenicima da se zainteresiraju za druge aktivnosti, da razviju svoje kreativne sposobnosti i vještine, da podignu svoju opću kulturnu razinu i sl. Propisana je obveza za kaznionicu, odnosno zatvor da sukladno svojim mogućnostima, osigura odgovarajući prostor i potrebnu opremu za organiziranje i održavanje slobodnih aktivnosti za zatvorenike. Radi se o aktivnostima koje su najčešće kulturne, umjetničke i duhovne naravi koje se organiziraju u tzv. radionicama (primjerice likovna, dramska, tehnička, literarna, novinarska, informatička i dr.). Sadržaj aktivnosti u kojima sudjeluje pojedini zatvorenik utvrđuje se programom izvršavanja.

Uz članak 104.

Ovim člankom propisuje se obveza za kaznionice, odnosno zatvore da knjižnice za zatvorenike opremaju dovoljnim brojem knjiga iz različitih područja, kako bi iste bile dostupne zatvorenicima radi njihova obrazovanja, stjecanja navike čitanja, podizanja njihove pismenosti i razine opće kulture, kao i svrhovitog korištenja slobodnog vremena, a za kaznionice, odnosno zatvore koji nemaju mogućnosti osigurati vlastitu knjižnicu za zatvorenike, propisuje se obveza da u suradnji s obližnjim gradskim i javnim knjižnicama omogućuju zatvorenicima posuđivanje knjiga.

Uz članak 105.

Ovim člankom omogućeno je zatvorenicima da na vlastiti trošak nabavljaju knjige, novine i časopise, a ukoliko se nalaze u zatvorenim uvjetima izdržavanja kazne zatvora iste mogu nabavljati putem kaznionice, odnosno zatvora.

Uz članak 106.

Ovim člankom propisana je obveza kaznionice, odnosno zatvora da sukladno svojim mogućnostima te zdravstvenim stanjem, sigurnosnim razlozima i programom izvršavanja zatvorenicima osigura uvjete za provođenje tjelovježbe, sporta i rekreacije, a uvjeti za provođenje tjelovježbe, sport i rekreaciju u pojedinim kaznionicama, odnosno zatvorima propisuju se kućnim redom kaznionice, odnosno zatvora.

Uz članak 107.

Ovim člankom propisuje se obveza kaznionice, odnosno zatvora da organizira provođenje raznovrsnih priredbi i natjecanja sukladno svojim mogućnostima, radi zadovoljavanja duhovnih i kulturnih potreba zatvorenika, te podizanja razine opće kulture.

Uz članak 108.

Ovim člankom propisuje se obveza kaznionice, odnosno zatvora da zatvorenicima organiziraju praćenje radijskog i televizijskog programa kako bi se smanjili negativni učinci lišenja slobode i njihove izolacije od društva, te kako bi bili informirani o životnim događanjima u društvu iz kojeg su privremeno izdvojeni. Kaznionica, odnosno zatvor isto omogućavaju u posebnim prostorijama i prostorima za slobodno vrijeme zatvorenika, a također se, kao pogodnost zbog uspješnog provođenja programa izvršavanja zatvorenicima omogućava korištenje vlastitog radijskog i televizijskog prijmnika u spavaonicama.

Uz članak 109.

Ovim člankom zaštićuje se autorsko djelo, na način da je stvar ili drugo djelo zatvorenika nastalo u slobodno vrijeme, po naknadi troškova izrade, njegovo vlasništvo. Također, propisano je da kaznionica, odnosno zatvor organizira izložbu i prodaju stvari zatvorenika koje su nastale u slobodno vrijeme sukladno svojim mogućnostima i realnim potrebama zatvorenika. Poblize odredbe o troškovima izrade, procjeni, izlaganju, pohranjivanju i prodaji stvari nastalih u slobodno vrijeme zatvorenika uređuju se posebnim pravilnikom o tretmanu zatvorenika.

Uz članak 110.

Ovim člankom propisuje se obveza kaznionice, odnosno zatvora da vodi brigu o zaštiti zdravlja zatvorenika, na način da po zaprimanju u kaznionicu, odnosno zatvor zatvorenik zadržava zdravstveno osiguranje koje je imao na slobodi, dok se zatvorenici koji ga nemaju zdravstveno osiguravaju za vrijeme izdržavanja kazne zatvora osigurava na teret ministarstva nadležnog za poslove pravosuđa. Zatvoreniku koji ne može biti zdravstveno osiguran u Republici Hrvatskoj liječenje se osigurava na trošak kaznionice, odnosno zatvora. Propisano je da se zatvorenicima osigurava zdravstvena zaštita obiteljske (opće) medicine i dentalne medicine u najbližoj ustanovi javnog zdravstva prema sjedištu kaznionice, odnosno zatvora gdje se zatvorenik nalazi na izdržavanju kazne zatvora, a da odluku o izboru liječnika obiteljske (opće) medicine i dentalne medicine donosi upravitelj. U ovom članku propisana je i obveza zatvorenika da se pridržava uputa liječnika i poduzima mjere u svrhu liječenja, sprječavanja zaraznih bolesti i zaštite zdravlja, te da je osobno odgovoran zbog nepridržavanja tih uputa.

Uz članak 111.

Ovim člankom propisuje se obveza za kaznionicu, odnosno zatvor da liječnički pregled zatvorenika obvezno obavlja prilikom prijama zatvorenika u kaznionicu, odnosno zatvor i njegova otpusta iz kaznionice, odnosno zatvora, te da je obavezan pregled liječnika ukoliko je zatvorenik bolestan ili ozlijeđen, ili se temeljem njegova izgleda ili ponašanja može pretpostaviti da je tjelesno ili duševno bolestan. Propisana je obveza liječnika, koji prilikom pregleda zatvorenika utvrdi da se radi o izuzetno teškom oboljenju, da o tome odmah obavijesti upravitelja, te liječnika ustanove javnog zdravstva da izvijesti ovlaštenu službenu osobu koja je sprovela zatvorenika radi daljnje obavijesti upravitelja.

Uz članak 112.

Ovim člankom propisuju se osobe i tijela koje mogu predložiti da se zatvoreniku nabavi neko ortopedsko pomagalo, naočale, slušni aparat ili neko drugo pomagalo prema potrebi njegova zdravstvenog stanja. Pri odlučivanju o troškovima pomagala uzima se u obzir zatvorenikovo zdravstveno osiguranje, zatvorenikove imovinske mogućnosti i duljina izrečene kazne.

Uz članak 113.

Ovim člankom propisan je postupak i način smještaja zatvorenika koji je bolestan, a o kojemu odlučuje liječnik sukladno mogućnostima kaznionice, odnosno zatvora. Ukoliko za uspješno liječenje zatvorenika ne postoje uvjeti u kaznionici, odnosno zatvoru zatvorenika se po prijedlogu liječnika premješta u drugu kaznionicu, odnosno zatvor u kojem postoje uvjeti za takvo liječenje ili u Zatvorsku bolnicu u Zagrebu. U iznimnim situacijama, kada je opravdano da se zatvorenika ne može sprovesti na dalek put jer postoji opasnost od ugrožavanja njegova zdravlja, zatvorenika se sprovodi u najbližu ustanovu javnog zdravstva. Ukoliko se zatvorenik

liječi u ustanovi javnog zdravstva, vrijeme koje je proboravio na tom liječenju uračunava se u kaznu zatvora.

Uz članak 114.

Ovim člankom propisana je mogućnost zatvorenika da sam zatraži pregled liječnika specijalista ako to nije zatražio liječnik kaznionice, odnosno zatvora ili Zatvorske bolnice u Zagrebu. Radi sprječavanja zlouporabe ove mogućnosti zatvorenika, ovim člankom je propisano da, ukoliko liječnik specijalist ne utvrdi neku bolest ili novu spoznaju o bolesti, zatvorenik će snositi troškove sprovođenja na takav pregled.

Uz članak 115.

Ovim člankom općenito je propisano pravo zatvorenika na dentalnu zdravstvenu zaštitu, koju ostvaruje prema općim propisima iz sustava javnog zdravstva, i to u pravilu na svoj trošak. U iznimnim situacijama stomatološka se protetika zatvoreniku omogućuje na trošak kaznionice, odnosno zatvora koji troškovi se mogu naknaditi iz državnog proračuna.

Uz članak 116.

Ovim člankom propisana je mogućnost zatvorenika da sudjeluje u biomedicinskim istraživanjima, sukladno općim propisima iz sustava javnog zdravstva i uz suglasnost etičkog povjerenstva, ako se može opravdano očekivati da će isto biti izravno i značajno korisno za njegovo zdravlje, te ako je isto u skladu s organizacijskim mogućnostima kaznionice, odnosno zatvora i sigurnosnoj procjeni.

Uz članak 117.

Ovim člankom propisana je mogućnost da zatvorenik tijekom izdržavanja kazne zatvora članovima svoje obitelji daruje stanice, tkiva ili organe, ukoliko je isto sukladno organizacijskim mogućnostima kaznionice, odnosno zatvora i sigurnosnoj procjeni.

Uz članak 118.

Ovim člankom propisan je slučaj odbijanja uzimanja hrane zatvorenika koja se poslužuje u kaznionici, odnosno zatvoru, prilikom čega je zatvorenik pod kontinuiranim liječničkim nadzorom, te ga se upozorava da tim postupkom ugrožava svoje zdravlje i život. Također je propisano da prisilno hranjenje kod štrajka glađu nije dopušteno, a da se medicinska intervencija primjenjuje prema medicinskoj indikaciji.

Uz članak 119.

Ovim člankom propisana je posebna skrb i zaštita koja se u zatvorskom sustavu osigurava trudnoj zatvorenici i zatvorenici koja je rodila tijekom izdržavanja kazne zatvora na istoj razini zdravstvene zaštite kao i u društvenoj zajednici. U zatvorskom sustavu Republike Hrvatske ustrojena je posebna kaznionica za žene u kojoj postoji odjel za roditelje i odjel za majke s djetetom. Propisana je mogućnost da dijete uz majku zatvorenicu može ostati najduže do treće godine života djeteta i obvezna suradnja kaznionice, odnosno zatvora s nadležnim centrom za socijalnu skrb u odnosu na program izvršavanja zatvorenice koja je rodila tijekom izdržavanja kazne zatvora, osobito u dijelu mogućnosti korištenja pogodnosti izlaska majke s djetetom, a sve u svrhu zaštite prava majke i djeteta. Sredstva za kupnju opreme za dijete majci zatvorenici u pravilu osigurava nadležni centar za socijalnu skrb, pa ukoliko istu ipak ne osigura nadležni centar za socijalnu skrb, osigurava ih kaznionica, odnosno zatvor. Kaznionica, odnosno zatvor osigurava odgovarajuću skrb za dijete, dok se stručna skrb odgojitelja osigurava kroz boravak djeteta u predškolskoj ustanovi izvan kaznionice, odnosno zatvora.

Uz članak 120.

Ovim člankom propisuje se obveza tijela nadležnih za izvršavanje kazne zatvora da prate zatvorenikovo zdravstveno stanje tijekom izvršavanja kazne zatvora, te ukoliko zatvorenik oboli duševno ili pokazuje teške duševne poremećaje sudac izvršenja pokreće postupak sukladno posebnom zakonu. Također se propisuje da se vrijeme koje zatvorenik provede na liječenju u odgovarajućoj specijaliziranoj ustanovi javnog zdravstva uračunava u kaznu zatvora.

Uz članak 121.

Ovim člankom propisano je da osoba lišena slobode po prijemu na izvršavanje kazne zatvora u kaznionicu, odnosno zatvor izjavi u pisanom obliku želi li da u slučaju teže bolesti kaznionica, odnosno zatvor o tome obavijesti članove njegove obitelji ili osobu koju on odredi ukoliko neće biti u mogućnosti sam to učiniti.

Uz članak 122.

Ovim člankom propisuje se pravo zatvorenika na medicinsku dokumentaciju u odnosu na dijagnostičke obrade i liječenje tijekom izdržavanja kazne zatvora. Navedenu dokumentaciju nakon zatvorenikove smrti mogu dobiti članovi njegove obitelji, osim ako to zatvorenik za života nije pisanom izjavom zabranio. Svrha ove odredbe je informiranje zatvorenika o njegovoj medicinskoj dijagnostičkoj obradi i tijeku liječenja, te daljnjeg kontinuiranog liječenja nakon njegova otpusta iz kaznionice, odnosno zatvora.

Uz članak 123.

Ovim člankom propisuju se: način postupanja kaznionice, odnosno zatvora u slučaju smrti zatvorenika, tijela koja se obavještavaju o smrti zatvorenika uz njegovu obitelj, također se određuje mjesto pokopa umrlog zatvorenika koji nema obitelji ili osobe koja ga je dužna uzdržavati kao i podmirenje troškova pokopa.

Uz članak 124.

Ovim člankom propisuje se pravo zatvorenika na posjete određenih osoba, što je jedan od načina ostvarivanja prava zatvorenika na dodir s vanjskim svijetom. Zatvorenik ima prvenstveno pravo na posjete članova obitelji kako bi se, što je više moguće, održao obiteljski život zatvorenika, te je propisano da zatvorenika mogu dva puta mjesečno i blagdanom posjećivati članovi obitelji, a dijete do 18 godina može posjećivati zatvorenika jednom svaki tjedan i blagdanom. Također, sukladno razvoju i većoj dostupnosti tehnologije predviđena je mogućnost posjete putem audio-video konferencije, uz suglasnost zatvorenika. Zatvorenika mogu posjećivati i druge osobe, o čemu odlučuje upravitelj nakon provedene sigurnosne provjere. Propisano je da zatvorenik prilikom posjete može od posjetitelja, po prethodnom pregledu, preuzeti dopuštene stvari u količini i vrsti propisane kućnim redom kaznionice, odnosno zatvora, a koje stvari se ne smatraju paketom. Također je propisana obveza za kaznionice, odnosno zatvore da vode propisanu evidenciju posjetitelja, koja sadrži osobne podatke posjetitelja i datum posjeta.

Uz članak 125.

Ovim člankom propisuje se mogućnost uskrate neke posjete zatvoreniku, koja se može uskratiti samo iz sigurnosnih razloga, te ometanja vođenja kaznenog postupka u drugom predmetu u kojem postoje uvjeti za određivanje istražnog zatvora zbog opasnosti utjecaja na svjedoke. Propisan je slučaj zloupotrebe posjete od strane zatvorenika ili posjetitelja na način da posjetitelj pokuša unijeti nedozvoljene stvari ili stvari ili ako zatvorenik ili posjetitelj remeti

red i sigurnost, u kojem slučaju se uskraćuje ili prekida posjet, o čemu se zatvorenik obavještava, a upravitelj donosi pisanu odluku na koju zatvorenik ima pravo žalbe sucu izvršenja.

Uz članak 126.

Ovim člankom propisuje se nadziranje posjeta, što se obavlja iz sigurnosnih razloga i o čemu se posjetitelji prethodno obavještavaju. S obzirom da zatvorenik ima pravo na povjerljivi razgovor sa svojim odvjetnikom, posjet odvjetnika se može nadzirati samo vizualno.

Uz članak 127.

Ovim člankom propisuje se mogućnost pretrage i pregleda posjetitelja i njihovih stvari, u svrhu osiguravanja sigurnosti kaznionice, zatvora, zatvorenika i posjetitelja. Pretraga posjetitelja obavlja se iz razloga sprječavanja unosa nedopuštenih stvari, stvari i zaštite posjetitelja od moguće ucjene od strane zatvorenika da donese nedopuštene stvari ili stvari koje mogu ugroziti sigurnost. Prilikom pretrage osobe i njezinih stvari koriste se tehnička pomagala (detektori, rentgenski uređaji, sustav ogledala i sl.).

Uz članak 128.

Ovim člankom propisuje se nadležnost Središnjeg ureda, odnosno upravitelja u odobravanju određenih posjeta kaznionici, odnosno zatvoru, osobe koje mogu posjetiti kaznionicu, odnosno zatvor, postupak odobravanja posjete, te način mogućeg pristupa i dostave podataka o zatvorenicima. Također, propisano je da se snimanje ili fotografiranje zatvorenika prilikom posjete kaznionici, odnosno zatvoru može dopustiti na način koji onemogućava njihovu identifikaciju. Ovim člankom propisana je mogućnost da se zatvoreniku tijekom izdržavanja kazne zatvora odobri istupanje u sredstvima javnog priopćavanja, o čemu odlučuje ravnatelj nadležan za zatvorski sustav na temelju obrazložene molbe, uz prethodno mišljenje upravitelja. Isto se može odgoditi ili uskratiti iz sigurnosnih, organizacijskih razloga, radi zaštite prava žrtve, te ukoliko bi isto bilo u suprotnosti sa svrhom kažnjavanja.

Uz članak 129.

Ovim člankom propisana je obveza upravitelja da, ukoliko kaznionicu, odnosno zatvor posjećuju predstavnici sredstva javnog priopćavanja, o tome izvijesti službenike, namještenike i zatvorenike koji će doći ili bi mogli doći u doticaj s posjetiteljima i objasni im razlog posjete. Također, propisano je da zatvorenik može odbiti razgovor s posjetiteljem, te fotografiranje i snimanje.

Uz članak 130.

Ovim člankom propisana je mogućnost da strane državljanke zatvorenike posjećuju konzularni i diplomatski predstavnici strane države, uz uvjet da u tim stranim državama i hrvatski državljani imaju omogućeno isto pravo.

Uz članak 131.

Ovim člankom propisuje se pravo zatvorenika na dopisivanje, što je jedan od načina ostvarivanja prava zatvorenika na dodir s vanjskim svijetom, prema kojem zatvorenici imaju pravo na neograničeno dopisivanje u smislu broja pisama na vlastiti trošak. Iz sigurnosnih razloga propisano je da se u zatvorenim uvjetima sadržaj zatvorenikova dopisivanja nadzire, dok se u poluotvorenim uvjetima može nadzirati, da se u kaznionicama poluotvorenog i otvorenog tipa te poluotvorenim i otvorenim odjelima sadržaj dopisivanja u pravilu ne nadzire, s obzirom da zatvorenici smješteni u tim uvjetima ostvaruju intenzivnu komunikaciju s vanjskim svijetom korištenjem pogodnosti izlaska, neograničenim telefoniranjem tijekom

dana i posjetima, no ipak se nadzire sadržaj koverta. Navedenome je razlog što je izdržavanje kazne zatvora u poluotvorenim i otvorenim uvjetima organizirano s minimumom ograničenja i nadzora jer se u takve uvjete upućuju zatvorenici koji prema svojim obilježjima ne predstavljaju rizičnu populaciju. Bez obzira na uvjete u kojima izdržava kaznu zatvora, zatvorenik ima pravo na neograničeno i bez nadzora dopisivanje sa svojim odvjetnikom, tijelima državne vlasti i međunarodnim organizacijama za zaštitu ljudskih prava kojih je Republika Hrvatska članica. Ovim člankom propisan je i način postupanja u slučajevima zlouporabe ovoga instituta koji se odnose na slučajeve kada državni službenici pronađu nedopuštene stvari ili stvari, odnosno na slučajeve kada postoji sumnja da zatvorenik šalje i/ili prima nedopuštene stvari ili stvari putem pisma.

Uz članak 132.

Ovim člankom propisuje se pravo zatvorenika na telefoniranje što je jedan od načina ostvarivanja prava zatvorenika na dodir s vanjskim svijetom, a pobliže se uređuje kućnim redom kaznionice, odnosno zatvora. Iz sigurnosnih razloga propisano je da se u zatvorenim uvjetima zatvorenikovo telefoniranje nadzire, dok se u poluotvorenim i otvorenim uvjetima može nadzirati, te da se telefonski razgovor može i snimati, o čemu se zatvorenik i druga strana prethodno obavještavaju, čiji se slušni zapis može pohraniti i čuvati do šest mjeseci ovisno o tehničkim mogućnostima. Bez nadzora zatvorenik ima pravo telefonirati s odvjetnikom, institucijama i udrugama koje se bave zaštitom ljudskih prava. Nadzorom nad telefonskim komunikacijama zatvorenika štiti se veće dobro tj. sigurnost pojedinca i društva u cjelini, te je u funkciji generalne prevencije na uštrb prava pojedinca. To je demokratski standard, pa se podrazumijeva da se pod zakonski propisanim uvjetima može na takav način zadirati u prava osoba koja se nalaze u kaznionicama, odnosno zatvorima pod uvjetima da su te osobe o tome prethodno obaviještene. Nadzorom telefonskog razgovora smatra se i slušni zapis telefonskih razgovora koji se provodi radi osiguravanja kontinuiranog nadzora, a s obzirom na limitirane fizičke mogućnosti ljudskog faktora da se vrši paralelni nadzor više paralelnih telefonskih razgovora koji su u tijeku. Ovim člankom propisana je i mogućnost da ravnatelj nadležan za zatvorski sustav radi potrebe izvršavanja kazne zatvora, zatvorenicima odobri korištenje prijenosnih uređaja za komuniciranje.

Uz članak 133.

Ovim člankom propisuje se mogućnost uvođenja informacijskih tehnologija u zatvorski sustav Republike Hrvatske, kojima bi se poboljšali uvjeti izdržavanja kazne zatvora za zatvorenike. Ministarstvo pravosuđa i uprave u suradnji s UNICEF-om provodi pilot projekt video posjeta djece zatvorenika s osnove prava djeteta radi jačanja i unaprjeđenja obiteljskih odnosa. Nadalje, u suradnji s udrugama, vanjskim učilištima i u okviru projekta Vlade Republike Hrvatske usmjerenog resocijalizaciji ovisnika provode se osposobljavanja zatvorenika za računalna zanimanja, što je jedan od primjera za buduće korištenje informacijskih tehnologija u zatvorskom sustavu, a u svrhu kvalitetnijeg dodira s vanjskim svijetom i pripreme za život na slobodi.

Uz članak 134.

Ovim člankom propisuje se pravo zatvorenika da prima i šalje pakete, što je jedan od načina ostvarivanja prava zatvorenika na dodir s vanjskim svijetom, koji se pobliže uređuje kućnim redom kaznionice, odnosno zatvora. Propisano je da je popis sadržaja paketa uz paket obavezan, da se paket otvara u nazočnosti zatvorenika kako bi se onemogućila zlouporaba paketa, te je propisana iznimka prema kojoj se zatvoreniku iz zdravstvenih i sigurnosnih razloga može uskratiti primitak paketa, o čemu se zatvorenik obavještava, a na odluku upravitelja o uskrati paketa ima pravo žalbe sucu izvršenja.

Uz članak 135.

Ovim člankom propisuje se mogućnost zatvorenikova raspolaganja sa svojim novcem na način da novac može primiti i slati putem kaznionice, odnosno zatvora. Tijekom izdržavanja kazne zatvora zatvorenik u svom posjedu ne može imati novac, već se isti pohranjuje na pologu novca, te se na njegov zahtjev novac s pologa može slati obitelji i drugoj osobi, primiti novac, primiti mirovinu ili druge prihode. Također, ukoliko zatvorenik ima vrijednosne papire, dragocjenosti i sl. isti se pohranjuju na polog dragocjenosti zatvorenika ili se uručuju osobi koju zatvorenik odredi. O prometu novca zatvorenika vodi se evidencija, a svaku isplatu s pologa novca zatvorenik ovjerava svojim potpisom. Poblje odredbe o raspolaganju novcem zatvorenika uređuju se posebnim pravilnikom o radu i raspolaganju novcem zatvorenika.

Uz članak 136.

Ovim člankom propisan je institut izvanrednog izlaska zatvorenika iz kaznionice, odnosno zatvora, koji se može odobriti na molbu zatvorenika radi opravdanih taksativno navedenih razloga u ovome članku. Ovisno o razlogu izvanrednog izlaska, sigurnosnim uvjetima, karakteristikama zatvorenika i stupnju njegove rizičnosti za društvenu zajednicu, zatvoreniku se odobrava izvanredan izlazak samostalno ili u pratnji službenika pravosudne policije. Izvanredan izlazak zatvorenik može koristiti isključivo na području Republike Hrvatske.

Uz članak 137.

Ovim člankom propisuje se institut pogodnosti koji se sastoji od dva skupa poticajnih mjera usmjerenih na smanjivanje negativnih učinaka zatvaranja i poticanja zatvorenika u ostvarivanju programa izvršavanja. Pogodnosti, odnosno skup poticajnih mjera nisu prava zatvorenika, već mogućnosti koje zatvorenik može ostvarivati tijekom izdržavanja kazne zatvora, a koja umanjuju posljedice odvojenosti iz društvene zajednice, omogućuju češće održavanje kontakata s obitelji i prijateljima, omogućavaju stvaranje uvjeta života što sličnijim onima na slobodi radi bolje pripreme za otpust, a i potiču zatvorenika da aktivno sudjeluje u pojedinačnom programu, s obzirom da se pogodnosti odobravaju nakon provedenog propisanog postupka, te u velikoj mjeri ovise o razini uspješnosti izvršavanja pojedinačnog programa. Poblje odredbe o načinu odobravanja pogodnosti zatvorenima i načinu njihova korištenja uređuje se posebnim pravilnikom o tretmanu zatvorenika.

Uz članak 138.

Ovim člankom taksativno su navedene pojedine pogodnosti ublažavanja uvjeta unutar kaznionice, odnosno zatvora i češćih dodira s vanjskim svijetom. Odredbe o načinu odobravanja pogodnosti zatvorenima i načinu njihova korištenja uređuje se posebnim pravilnikom o tretmanu zatvorenika.

Uz članak 139.

Ovim člankom propisani su formalni uvjeti za odobravanje pogodnosti izlaska zatvorenika iz kaznionice, odnosno zatvora koji su vezani za duljinu izrečene kazne zatvora i duljinu izdržanog dijela kazne zatvora, odnosno stručne procjene službenika i uspješnosti u provedbi programa izvršavanja. Osim navedenih uvjeta, prilikom odlučivanja o pogodnosti izlaska u mjesto zatvorenikova prebivališta ili boravišta uzima se u obzir i aktualno stanje u njegovoj obitelji, reakcija žrtve ili obitelji žrtve kaznenog djela, reakcija šire društvene zajednice na eventualni dolazak zatvorenika, u koju svrhu se prethodno može zatražiti i izvješće probacijskog ureda i izvješće sa stavom žrtve od ustrojstvene jedinice za podršku žrtvama i svjedocima ministarstva nadležnog za poslove pravosuđa, kao i dostupni podaci centra za

socijalnu skrb, drugih tijela i institucija te policijske uprave, koji podaci mogu biti od utjecaja u odlučivanju o odobravanju pogodnosti izlaska. Vrijeme koje zatvorenik provede na pogodnosti izlaska uračunava se u izvršavanje kazne zatvora. Ukoliko se zatvorenik neopravdano ne vrati u kaznionicu, odnosno zatvor u trajanju duljem od dvadeset i četiri sata smatra se da je u bijegu. Ovim člankom je propisano da se pogodnosti izlaska ne mogu odobriti zatvorenici kojima je u drugom kaznenom postupku određen istražni zatvor, te da pogodnosti izlaska zatvorenici ne mogu koristiti izvan područja Republike Hrvatske.

Uz članak 140.

Ovim člankom propisuju se načelne odredbe za odlučivanje o pogodnostima, o kojima odlučuje upravitelj kaznionice, odnosno zatvora, propisuju se osnovni kriteriji na temelju kojih se odlučuje o pogodnostima kao što su procjena rizičnosti zatvorenika i uspješnosti provođenja programa izvršavanja, pri čemu se vodi načelom individualizacije izvršavanja kazne. Također je propisano da prilikom odobravanja pojedinih pogodnosti upravitelj odlučuje o potrebi prijavljivanja zatvorenika policijskoj postaji, odnosno o potrebi nadzora nadležnog probacijskog ureda. Poblize odredbe o načinu odobravanja pogodnosti zatvorenici i načinu njihova korištenja uređuje se posebnim pravilnikom o tretmanu zatvorenika, kojeg donosi ministar pravosuđa.

Uz članak 141.

Ovim člankom propisana je jedna od temeljenih zadaća kaznionica, odnosno zatvora - održavanje reda i sigurnosti. Svaka kaznionica, odnosno zatvor je radi svojih arhitektonskih, prostornih, tehničkih i drugih mogućnosti specifičan, te svaki od njih ima svoj poseban kućni red i dnevni raspored za zatvorenike, kojima se uređuje organizacija života i rada, a donose se na temelju Zakona i podzakonskih akata. Ovim člankom propisana je obveza zatvorenika da je tijekom izdržavanja kazne zatvora dužan ponašati se sukladno odredbama Zakona o izvršavanju kazne zatvora i propisa donesenih temeljem njega, da je dužan izvršavati zakonite naredbe osoba ovlaštenih za sudjelovanje u postupku izvršavanja kazne zatvora, te se pridržavati odredbi ovoga Zakona i kućnog reda kaznionice, odnosno zatvora. Zatvoreniku je tijekom izdržavanja kazne zatvora dostupan dio Zakona koji se odnosi na izdržavanje kazne zatvora i kućni red kaznionice, odnosno zatvora kako radi ostvarivanja prava tijekom izdržavanja kazne zatvora, tako i radi obveza koje proizlaze iz Zakona za zatvorenike.

Uz članak 142.

Ovim člankom propisana je mogućnost da se zatvorenika i njegove stvari u kaznionici, odnosno zatvoru u svako doba pretraži, te da ga pretražuje ovlaštena službena osoba istog spola. Pretraga može biti djelomična ili temeljita, uvijek se obavlja u zatvorima i zatvorenim kaznionicama, a u poluotvorenim kaznionicama kada se to ocijeni potrebnim. Djelomičnu pretragu zatvorenika obavlja službenik pravosudne policije na način da jednoličnim pokretom prelazi po odjeći te pregledava obuću. Temeljitu pretragu obavlja službenik pravosudne policije detaljnim pregledom odjeće, obuće i stvari zatvorenika koji se pretražuje. Temeljitu pretragu obavljaju najmanje dva službenika pravosudne policije u zasebnoj prostoriji, bez nazočnosti drugih osoba, čime se štiti dostojanstvo zatvorenika. Temeljita pretraga može uključiti i pregled tjelesnih otvora, pregled kojih može obaviti samo liječnik radi zaštite povrede tjelesnog integriteta, ponižavajućeg postupanja ili zlostavljanja zatvorenika. Pretraga prostorija i prostora kaznionice, odnosno zatvora obuhvaća pregled prostorije i prostora, uključujući opremu, uređaje i druge stvari koje se u njima nalaze. Prilikom pretrage prostorija i prostora pretražuju se i zatvorenici koji se u njima nalaze. Pretraga se može obavljati pomoću tehničkih pomagala i službenih pasa. Navedeno je propisano s ciljem pronalaženja i oduzimanja stvari koje mogu koristiti za bijeg, ozljeđivanje drugih i samoozljeđivanje, kao i

stvari ili tvari koje nisu dopuštene (npr. opojna sredstva), odnosno s ciljem održavanja i osiguravanja reda i sigurnosti u kaznionici, odnosno zatvoru.

Uz članak 143.

Ovim člankom propisane su posebne mjere održavanja reda i sigurnosti koje se pod određenim uvjetima mogu odrediti zatvoreniku koji ugrožava red i sigurnost ili prijeti ugrožavanju reda i sigurnosti. Posebne mjere održavanja reda i sigurnosti poredane su prema težini, nisu stegovne mjere jer zatvorenik svojim ponašanjem ne čini stegovni prijestup, ne predstavljaju dodatno kažnjavanje zatvorenika, imaju ograničeno trajanje i prestaju s prestankom razloga zbog kojeg su poduzete. Propisano je da u pravilu, posebne mjere održavanja reda i sigurnosti određuje upravitelj, odnosno osoba koju on ovlasti i to samo u slučajevima u kojima je ocijenjeno da se mora neodgodivo reagirati. Osoba koja je mjeru odredila mora u najkraćem roku o tome obavijestiti upravitelja, koji mjeru može potvrditi ili ukinuti. Propisano je da mjeru smještaja na odjel pojačanog nadzora može narediti smo upravitelj, a mjeru osamljenja samo sudac izvršenja. Posebne mjere odvajanja od ostalih zatvorenika, smještaj u posebno osiguranu prostoriju bez opasnih stvari, smještaj na odjel pojačanog nadzora provode se pod nadzorom liječnika ili medicinske sestre, odnosno tehničara, a mjera osamljenja pod nadzorom liječnika, budući je riječ o mjerama kojima se zatvorenika na neki način izolira od drugih zatvorenika ili je neko vrijeme pod drukčijim režimom, a što može utjecati na zdravlje zatvorenika.

Uz članak 144.

Ovim člankom propisan je način i trajanje izvršavanja posebnih mjera održavanja reda i sigurnosti, te da se izvršavanje svake posebne mjere obustavlja po prestanku razloga zbog kojih je ista i određena. Za mjeru pojačanog nadzora propisano je da je provode službenici pravosudne policije tako da tijekom dana i noći češće obilaze zatvorenika na način koji ne uznemirava zatvorenika i ne remeti njegove aktivnosti, pri čemu bilježe svoja zapažanja. Za mjeru odvajanja od ostalih zatvorenika propisano je da ista podrazumijeva smještaj zatvorenika u zasebnu prostoriju, tijekom kojeg smještaja se zatvoreniku mora omogućiti nastavak aktivnosti utvrđenih programom izvršavanja a koje je moguće provoditi u takvoj prostoriji, te da navedena mjera može trajati najdulje trideset dana, tijekom koje se zatvorenika ujedno češće motri. Za mjeru smještaja u posebno osiguranu prostoriju bez opasnih stvari propisano je da može jednokratno trajati najdulje do četrdeset osam sati (radi se o praznoj prostoriji koja je obložena materijalom koji sprječava samoozljeđivanje), da se mišljenje liječnika ili medicinske sestre, odnosno tehničara o smještaju zatvorenika u navedenu prostoriju pribavlja u roku šest sati od početka izvršavanja mjere, da je nadzor liječnika ili medicinske sestre, odnosno tehničara obvezan najmanje jednom u dvadeset četiri sata, te da se za vrijeme trajanja smještaja u posebno osiguranu prostoriju bez opasnih stvari obvezno izvršava i mjera pojačanog nadzora.

Uz članak 145.

Ovim člankom propisuje se posebna mjera održavanja reda i sigurnosti vezanje ruku, a po potrebi i nogu koja se primjenjuje isključivo radi ograničenja kretanja zatvorenika, sprečavanja namjernog uništavanja imovine, samoozljeđivanja ili ozljeđivanja druge osobe. Propisano je najdulje trajanje vezivanja i to jednokratno, najdulje dvanaest sati u dvadeset četiri sata. Također, propisana je mogućnost privremene primjene i drugih priručnih sredstva za vezanje (plastične vezice ili slična sredstva za vezanje zatvorenika) u slučajevima ugrožavanja reda i sigurnosti u većem opsegu, te nedostatka ili nedostupnosti redovnih sredstava vezivanja. Posebnim pravilnikom o poslovima osiguranja propisuju se sredstva vezivanja.

Uz članak 146.

Ovim člankom propisuje se posebna mjera održavanja reda i sigurnosti smještaj na odjel pojačanog nadzora koja se može izreći samo u zatvorenim uvjetima izdržavanja kazne zatvora, koja se određuje onim zatvorenicima koji svojim ponašanjem mogu ugroziti zdravlje ili život sebi, drugim zatvorenicima i državnim službenicima i namještenicima ili narušiti sigurnost kaznionice ili zatvora. Propisano je da tijekom izvršavanja mjere smještaja na odjel pojačanog nadzora zatvorenik sudjeluje u svim aktivnostima utvrđenim programom izvršavanja, a koje se organiziraju na odjelu pojačanog nadzora, te da se opravdanost mjere preispituje svaka tri mjeseca. Ovim člankom omogućeno je zatvoreniku pravo žalbe sucu izvršenja na rješenje o posebnoj mjeri održavanja reda i sigurnosti smještaja na odjel pojačanog nadzora. Za vrijeme smještaja na odjel pojačanog nadzora prema zatvoreniku treba provoditi pojačani stručni rad kako bi mu se omogućio uvid u vlastito ponašanje i potaknulo ga na promjenu.

Uz članak 147.

Ovim člankom propisuje se način izvršavanja posebne mjere održavanja reda i sigurnosti osamljenja koju zatvoreniku koji svojim postupcima ozbiljno ugrožava sigurnost kaznionice, odnosno zatvora izriče sudac izvršenja, budući se ista smatra najtežom posebnom mjerom održavanja reda i sigurnosti. Pod osamljenjem podrazumijeva se izdvajanje zatvorenika u zasebnu prostoriju čime se izdvaja iz skupnog načina izdržavanja kazne zatvora i zajedničkih aktivnosti, odnosno onemogućuje mu se kontakt s drugim zatvorenicima. Propisan je obavezan nadzor liječnika iz razloga što je zatvorenik lišen mogućnosti komunikacije s drugim zatvorenicima i isključen je iz zajedničkih aktivnosti, a cijelo vrijeme provodi sam, pa bi takve okolnosti mogle utjecati na zdravstveno stanje zatvorenika. Ako liječnik utvrdi da bi započinjanje ili izvršavanje mjere osamljenja moglo štetiti zdravstvenom stanju zatvorenika, odustaje se od izvršavanja mjere o čemu se odmah obavješćuje suca izvršenja, koji odlučuje o obustavi mjere. Tijekom izvršavanja ove mjere zatvoreniku se može omogućiti rad u prostoriji u kojoj se osamljenje provodi, čitanje, dopisivanje te može koristiti osobne dopuštene stvari. Radi zaštite prava na obiteljski život zatvorenik ima pravo na posjete obitelji, radi zaštite pravnih interesa može ga posjećivati odvjetnik, a radi zadovoljavanja vjerskih potreba ovlaštenu vjersku službenicu.

Uz članak 148.

Ovim člankom daje se ovlast kaznionici, odnosno zatvoru da zatvorenika u svako doba testira na drogu, alkohol i druge psihoaktivne tvari, te zarazne bolesti sukladno pravilima medicinske struke korištenjem odgovarajućih testova. S obzirom da testovi za testiranje navedenog nisu jeftini i vodeći računa o dostojanstvu zatvorenika, kaznionica, odnosno zatvor zatvorenika testira u propisanim slučajevima i kad postoji opravdana sumnja ili razlog za isto.

Uz članak 149.

Ovim člankom propisuje se postupanje kaznionice, odnosno zatvora u slučaju bijega zatvorenika iz kaznionice, odnosno zatvora. U slučaju bijega zatvorenika iz kaznionice, odnosno zatvora ovlaštena službena osoba dužna je poduzeti sve mjere da ga spriječi u bijegu, najčešće će se raditi o situacijama u kojima službenik pravosudne policije zatvorenika sprječava u bijegu, s obzirom da je takav službenik posebno obučen za takve situacije te ima ovlast primijeniti sredstva prisile prema zatvoreniku. Propisana je obveza da ovlaštena službena osoba o svakom bijegu odmah izvješćuje upravitelja, da upravitelj izvješćuje Središnji ured, nadležnog suca izvršenja i nadležnu policijsku upravu radi poduzimanja mjera iz njihove nadležnosti, s obzirom da službenici pravosudne policije kaznionice, odnosno

zatvora izvan kaznionice, odnosno zatvora nemaju ovlasti postupati u svojstvu službenika pravosudne policije, dok o pokušaju bijega upravitelj ima obvezu izvijestiti Središnji ured. Ovim člankom definiran je i pojam bijega zatvorenika iz kaznionice, odnosno zatvora na način da se bijegom smatra svako udaljenje zatvorenika iz kaznionice, odnosno zatvora bez odobrenja i svaki zatvorenikov nepovratak u kaznionicu, odnosno zatvor s korištenja pogodnosti izvan kaznionice, odnosno zatvora, izvanrednog izlaska u trajanju duljem od dvadeset četiri sata, te da za vrijeme kada se zatvorenik nalazi u bijegu, kazna zatvora ne teče.

Uz članak 150.

Ovim člankom propisuju se slučajevi i okolnosti u kojima je ovlaštena službena osoba – službenik pravosudne policije ovlašten upotrijebiti sredstva prisile prema zatvoreniku, odnosno drugoj osobi koja oslobađa zatvorenike, protupravno ulazi u prostor ili objekt kaznionice, odnosno zatvora ili se neovlašteno nalazi unutar prostora ili objekta kaznionice, odnosno zatvora. Sredstva prisile se primjenjuju prema zatvoreniku kao krajnja mogućnost ako drugim metodama nije moguće spriječiti nastup okolnosti koje opravdavaju primjenu sredstva prisile. Ovim člankom propisano je što se smatra pasivnim otporom, a što aktivnim otporom zatvorenika, o čemu službenici pravosudne policije moraju voditi računa prilikom svakog događaja kako bi mogli procijeniti koja sredstva prisile se mogu prema zatvoreniku primijeniti, te da se sredstva prisile mogu primjenjivati i prema zatvoreniku kojem je određen istražni zatvor, o čemu se obavještava sud koji je odredio istražni zatvor.

Uz članak 151.

Ovim člankom propisuju se vrste sredstva prisile koja mogu u određenim slučajevima primijeniti ovlaštene službene osobe – službenici pravosudne policije prema zatvorenicima ili drugim osobama. Ovim člankom propisana su neka načela koja se primjenjuju prilikom primjene sredstava, pa se tako primjenjuje ono sredstvo koje najmanje ugrožava zdravlje i život pojedinca, kojim se uspješno svladava otpor, a razmjerno je pogibelji koja prijeti, odnosno koje je razmjerno jačini i vrsti otpora koju zatvorenik pruža. Prije primjene sredstava prisile službenik pravosudne policije dužan je jasno upozoriti osobe da namjerava primijeniti sredstvo prisile, osim ako se radi o istodobnom ili izravno predstojećem protupravnom napadu kada mora reagirati radi zaštite vlastitog života ili osoba koje su izložene napadu. Zatim je propisano da: za savladavanje pasivnog otpora službenik pravosudne policije može primijeniti samo zahvate za privođenje, za savladavanje aktivnog otpora službenik pravosudne policije može primijeniti i ostala sredstva prisile, propisuje se tko je ovlašten odrediti sredstva prisile mlazove s vodom i podražavajuća kemijska sredstva prema zatvoreniku, propisano je da je nakon primjene sredstva prisile zatvorenika obavezan pregled liječnika, koji se ponavlja nakon dvanaest sati, da o primjeni sredstva prisile upravitelj pisanim putem izvješćuje Središnji ured i suca izvršenja kao i rok u kojem je to dužan učiniti, te da se pobliže odredbe o načinu primjene sredstva prisile uređuju posebnim pravilnikom o poslovima osiguranja kojeg donosi ministar nadležan za poslove pravosuđa.

Uz članak 152.

Ovim člankom propisani su slučajevi u kojima službenik pravosudne policije može primijeniti vatreno oružje i način postupanja za primjenu vatrenog oružja, s obzirom da je vatreno oružje najteže sredstvo prisile i primjenjuje se samo u slučajevima propisanim ovim Zakonom. Službenik pravosudne policije neće primijeniti vatreno oružje iako su se ispunile okolnosti za primjenu vatrenog oružja ako bi službenik primjenom vatrenog oružja mogao ugroziti život druge osobe. Poblje odredbe o načinu primjene vatrenog oružja propisuju se u posebnom pravilniku o poslovima osiguranja u zatvorskom sustavu.

Uz članak 153.

Ovim člankom taksativno su propisana ponašanja zatvorenika koja predstavljaju lakše ili teže povrede reda i sigurnosti, odnosno predstavljaju lakše ili teže stegovne prijestupe, što je neophodno propisati kako bi sve kaznionice i zatvori mogli na jednak način postupati prema svim zatvorenicima, a također je veoma važno da zatvorenici znaju kako se moraju ponašati u kaznionici, odnosno zatvoru, odnosno koje ponašanje predstavlja stegovni prijestup kako se ne bi dogodilo da zatvorenik počini stegovni prijestup, a da pri tome ne zna da takvo ponašanje predstavlja stegovni prijestup, što također podržava potrebu da je zatvoreniku stalno dostupan Zakon o izvršavanju kazne zatvora u odnosu na dio o izvršavanju kazne zatvora. Teški stegovni prijestup zatvorenika je i svako ponašanje koje predstavlja kazneno djelo za koje je zakonom propisana kazna zatvora do jedne godine ili blaža kazna, kao što je to predviđeno odredbom članka 53. stavak 3. Kaznenog zakona („Narodne novine“, broj: 125/11, 144/12, 56/15, 61/15, 101/17, 118/18, 126/19), kojom je propisano da će se primijeniti stegovna mjera ako osuđenik za vrijeme izdržavanja kazne zatvora počini kazneno djelo za koje je zakonom propisana kazna do jedne godine zatvora ili blaža kazna.

Uz članak 154.

Ovim člankom taksativno su propisane sankcije za počinjene stegovne prijestupe pod nazivom stegovne mjere, koje su poredane po težini, od lakših prema težima. Najteža stegovna mjera – upućivanje u samicu može se izreći samo za teže stegovne prijestupe. Prilikom izricanja stegovnih mjera potrebno je voditi računa da bude razmjerna težini počinjenog stegovnog prijestupa. S obzirom da prilikom počinjenja stegovnog prijestupa zatvorenik može steći neku imovinsku korist, dakle na nezakonit način stječe neku imovinsku korist (pr. preprodaja stvari, krađa, nedopuštena trgovina i sl.), propisano je da se imovinska korist i stvar koju zatvorenik stekne suprotno odredbama Zakona i podzakonskih akata oduzme što je sukladno načelu kaznenog prava o oduzimanju imovinske koristi. Odluku o oduzimanju imovinske koristi donosi upravitelj na koju zatvorenik ima pravo podnijeti žalbu suda izvršenja.

Uz članak 155.

Ovim člankom propisuje se najteža stegovna mjera koja se može izreći samo za teže stegovne prijestupe u trajanju najduže do četrnaest dana u slobodno vrijeme ili tijekom cijeloga dana i noći, čime se zatvorenika isključuje iz svih zajedničkih aktivnosti s ostalim zatvorenicima. Propisano je da tijekom izvršavanja stegovne mjere upućivanja u samicu, zatvorenik koji je radno angažiran, nastavlja svoj rad kao i školovanje, u kojim slučajevima će boraviti u prostoriji u kojoj se izvršava mjera. Također je propisano da prostorija za izvršavanje stegovne mjere mora ispunjavati standarde propisane smještaju zatvorenika. Navedena mjera je zatvoreniku sankcija za počinjenje nekog od najtežih stegovnih prijestupa iz kojeg razloga se zatvoreniku omogućava boravak na svježem zraku u trajanju od najmanje jedan sat dnevno bez dodira s drugim zatvorenicima. Liječnički pregled zatvorenika je obavezan prije izvršavanja stegovne mjere, a tijekom njena izvršavanja najmanje dva puta tjedno.

Uz članak 156.

Ovim člankom propisan je postupak provođenja stegovnog postupka protiv zatvorenika, na način da ukoliko odredbama ovoga Zakona nije drukčije propisano, na stegovni se postupak primjenjuju odredbe Zakona o kaznenom postupku u odnosu na postupak za kaznena djela za koja je propisana kazna zatvora do pet godina ili novčana kazna. Stegovni postupak je žuran. Prijedlog za pokretanje stegovnog postupka može se podnijeti u roku od osam dana od dana počinjenja stegovnog prijestupa, a podnosi ga voditelj ustrojstvene jedinice u čijem je

djelokrugu rada prijestup počinjen. Prijedlog se uručuje i optuženom zatvoreniku koji može dati odgovor na prijedlog u roku od tri dana od dana primitka prijedloga. Odluku o pokretanju stegovnog postupka donosi upravitelj u roku od osam dana od dana uručjenja prijedloga za pokretanje stegovnog postupka zatvoreniku. Odluka se uručuje zatvoreniku čime započinje stegovni postupak. Propisani su rokovi zastare, tako da postupak zbog lakšeg stegovnog prijestupa zastarijeva u roku od četiri mjeseca od dana počinjenja prijestupa, a postupak zbog težeg stegovnog prijestupa u roku od šest mjeseci od dana počinjenja prijestupa. Izričito je propisana obveza vođenja usmene rasprave na kojoj optuženi zatvorenik ima pravo iznijeti svoju obranu, na kojoj se ispituju svjedoci i prema potrebi izvode drugi dokazi, te je propisan nužan sadržaj zapisnika o provođenju stegovnog postupka. Zatvorenik se ima pravo žaliti sucu izvršenja ukoliko mu je rješenjem izrečena stegovna mjera. Žalba ima odgodni učinak samo na izrečenu mjeru upućivanja u samicu. Optuženi zatvorenik ima pravo tijekom stegovnog postupka zbog težega stegovnog prijestupa angažirati branitelja na vlastiti trošak, o čemu se obavještava prilikom uručjenja prijedloga za pokretanje stegovnog postupka. Ukoliko se zatvorenik u roku od 48 sati od uručjenja odluke o pokretanju stegovnog postupka ne izjasni o nazočnosti branitelja u stegovnom postupku, postupak će se voditi bez nazočnosti branitelja.

Uz članak 157.

Ovim člankom propisano je postupanje kaznionice, odnosno zatvora u slučajevima u kojima zatvorenik tijekom izdržavanja kazne zatvora počini novo kazneno djelo koje se progona po službenoj dužnosti. Ako se radi o kaznenom djelu koje se progona po službenoj dužnosti, a za koje je propisana kazna zatvora do jedne godine ili blaža kazna, zatvorenik će se kazniti stegovno, a za sva druga kaznena djela koja se progone po službenoj dužnosti upravitelj kaznionice, odnosno zatvora o tome obavještava nadležnog državnog odvjetnika. Propisana je obveza policijske uprave i državnog odvjetništva da obavijeste kaznionicu, odnosno zatvor ukoliko zatvorenik/osuđenik počini kazneno djelo za vrijeme njegova boravka izvan kaznionice, odnosno zatvora, s obzirom da navedeno zahtijeva promjenu programa izvršavanja zatvorenika.

Uz članak 158.

Ovim člankom propisana je obveza zatvorenika kojem se u stegovnom postupku utvrdi krivnja da nadoknadi materijalnu štetu koju je počinio stegovnim prijestupom, te obveza osuđenika da nadoknadi troškove sprovođenja u kaznionicu, odnosno zatvor ukoliko se sam ne javi na izdržavanje kazne zatvora, iako je uredno upućen na izdržavanje kazne zatvora. Visina štete utvrđuje se u stegovnom postupku, odnosno posebnom postupku. Protiv rješenja o naknadi štete zatvorenik ima pravo podnijeti žalbu sucu izvršenja.

Uz članak 159.

Ovim člankom propisuje se institut premještaja koji omogućava premještaj zatvorenika u drugu kaznionicu, odnosno zatvor tijekom izvršavanja kazne zatvora. Odluku o premještaju zatvorenika na temelju prijedloga upravitelja donosi Središnji ured, s obzirom da sukladno svojim nadležnostima i djelokrugom rada može imati pregled stanja u kaznionicama, odnosno zatvorima čitavog zatvorskog sustava, temeljem kojeg može procijeniti u kojoj kaznionici, odnosno zatvoru se zatvoreniku može osigurati nastavak provođenja programa izvršavanja sukladno stanju sigurnosti, smještajnim mogućnostima i programima koji se u pojedinim kaznionicama, odnosno zatvorima provode.

Uz članak 160.

Ovim člankom taksativno su propisani razlozi radi kojih upravitelj može predložiti premještaj zatvorenika u drugu kaznionicu, odnosno zatvor i to radi ostvarivanja programa izvršavanja,

organizacije izvršavanja kazne zatvora i sigurnosnih razloga. Također, propisana je mogućnost da Središnji ured po službenoj dužnosti (bez prijedloga upravitelja) odluči o premještanju zatvorenika u drugu kaznionicu, odnosno zatvor ako je to nužno radi organizacije izvršavanja kazne zatvora ili sigurnosnih razloga.

Uz članak 161.

Ovim člankom propisana je mogućnost premještanja zatvorenika u blaže uvjete izdržavanja kazne, a koji se vrši sukladno Okvirnim mjerilima za upućivanje i razvrstavanje zatvorenika na daljnje izdržavanje kazne zatvora koje donosi ministar nadležan za poslove pravosuđa. Propisana je obveza upravitelja da obvezno razmatra mogućnost premještanja zatvorenika u blaže uvjete nakon što je izdržao pola izrečene kazne, a nakon toga svakih šest mjeseci kako bi se što više osiguralo jedinstveno postupanje prema svim zatvorenicima u zatvorskom sustavu Republike Hrvatske.

Uz članak 162.

Ovim člankom propisan je način na koji odluku o premještanju zatvorenika donosi ravnatelj nadležan za zatvorski sustav na temelju mišljenja Povjerenstva Središnjeg ureda kojeg čine državni službenici Središnjeg ureda i to po jedan predstavnik iz sektora tretmana, osiguranja te općih i pravnih poslova.

Uz članak 163.

Ovim člankom propisan je institut prekida izdržavanja kazne zatvora koji podrazumijeva privremeno otpuštanje zatvorenika iz kaznionice, odnosno zatvora tijekom kojeg vremena izvršavanje kazne zatvora ne teče. Ovim člankom propisani su i taksativni razlozi radi kojih je moguće odrediti prekid izdržavanja kazne zatvora. Razlozi za prekid većinom se odnose na iznimne životne situacije u kojima se zatvorenik i njegova obitelj mogu naći tijekom izvršavanja kazne zatvora zatvorenika, na izvanredne okolnosti u kojima se može naći Republika Hrvatska, te okolnosti koje se pojavljuju kroz druge postupke zatvorenika. Uz navedene razloge za odobrenje prekida ugrađen je novi razlog za kojim se ukazala potreba uslijed novonastalih okolnosti pojave epidemije COVID-19 i istodobnog potresa koji je pogodio grad Zagreb prema kojem je u slučaju izvanrednih okolnosti, katastrofa i epidemija većih razmjera moguće odrediti prekid kazne zatvoreniku.

Uz članak 164.

Ovim člankom propisuje se postupak odobravanja prekida izdržavanja kazne zatvora zatvoreniku, te se isti može pokrenuti na temelju molbe zatvorenika ili člana njegove obitelji s kojom se zatvorenik suglasi, na temelju prijedloga upravitelja, odnosno prijedloga ravnatelja nadležnog za zatvorski sustav te na temelju prijedloga državnog odvjetnika, odnosno suda pred kojim se kazneni postupak vodi u slučaju postojanja pravomoćnog rješenja o određivanju istražnog zatvora, po službenoj dužnosti suca izvršenja ili prijedloga upravitelja u slučaju zaprimanja nove pravomoćne i izvršne presude, kojom je uz kaznu zatvora izrečena i sigurnosna mjera obveznog psihijatrijskog liječenja ili zaprimanja nove pravomoćne i izvršne presude kojom je izrečena kazna maloljetničkog zatvora. Ovim člankom propisano je: vrijeme trajanja prekida izdržavanja kazne zatvora koje se razlikuje u odnosu na razlog radi kojeg je prekid odobren, dokumentacija - mišljenja i izvješća koje sudac izvršenja može tražiti u postupku donošenja odluke o prekidu, adresati kojima se dostavlja rješenje o prekidu, obveze osuđenika tijekom prekida, te postupanje kaznionica, odnosno zatvora u slučaju ne povratka osuđenika s prekida. Također, propisana je mogućnost podnošenja pravnog lijeka – žalbe na rješenje o prekidu i ovlaštenici tog prava i mogućnost opoziva prekida.

Uz članak 165.

Ovim člankom propisana je stvarna i mjesna nadležnost suda za odlučivanje o uvjetnom otpustu. O uvjetnom otpustu zatvorenika odluka se donosi na sjednici vijeća kojem predsjedava sudac izvršenja. Ovim člankom propisana je i mogućnost da sam zatvorenik podnese prijedlog za uvjetni otpust ukoliko mu je neizdržani dio kazne do tri mjeseca.

Uz članak 166.

Ovim člankom propisuje se način pokretanja postupka uvjetnog otpusta zatvorenika. Postupak za uvjetni otpust pokreće se isključivo prijedlogom. Ovim člankom propisani su ovlaštenici za podnošenje prijedloga za uvjetni otpust, nadležnost u odlučivanju, rok za zakazivanje sjednice vijeća koje odlučuje o uvjetnom otpustu, regulirane su situacije kada se podneseni prijedlog odbija u kojem slučaju se novi ne može podnijeti u roku od godine dana od dana pravomoćnosti odluke vijeća, osim u slučaju ako se radi o novim okolnostima koje opravdavaju podnošenje novoga prijedloga za uvjetni otpust prije proteka roka od godine dana.

Uz članak 167.

Ovim člankom propisani su taksativni razlozi radi kojih se prijedlog za uvjetni otpust odbacuje, o čemu odlučuje sudac izvršenja kao pojedinac.

Uz članak 168.

Ovim člankom propisan je postupak odlučivanja o uvjetnom otpustu, kada o istom odlučuje sudsko vijeće. Radi se o vijeću sastavljenom od tri suca županijskog suda nadležnog prema mjestu izvršavanja kazne zatvora. Nadalje, propisana je obveza suca izvršenja, kao predsjednika vijeća za uvjetni otpust, u smislu pribavljanja dokumentacije potrebne za donošenje odluke u vijeću. Sjednica vijeća ne može se održati bez nazočnosti zatvorenika, a njegova nazočnost može se osigurati i putem audio – video konferencije, kada i gdje su za to ispunjeni tehnički uvjeti. Ovim člankom propisano je koje osobe mogu prisustvovati sjednici, kao što su državni odvjetnik i opunomoćenik, koji se uvijek obavještavaju o održavanju sjednice, a vijeću je dana mogućnost da od slučaja do slučaja odluči o potrebi sudjelovanja i drugih osoba (pr. službenik zatvora ili kaznonice, probacijski službenik, predstavnik socijalne skrbi i dr.). Ukoliko vijeće odluči da je za donošenje odluke važna prisutnost navedenih osoba, njihovo odazivanje sjednici vijeća je obvezno.

Uz članak 169.

Ovim člankom propisuje se mogućnost da sud uz pristanak zatvorenika odredi uvjetni otpust uz elektronički nadzor. Uvjetnim otpustom uz elektronički nadzor želi se povećati broj odobrenih uvjetnih otpusta zatvorenika i olakšati nadzor uvjetnog otpusta, budući se svrha izvršavanja kazne zatvora postiže na ekonomičniji i efikasniji način. Način provođenja elektroničkog nadzora propisat će se Pravilnikom o uvjetnom otpustu pod elektroničkim nadzorom kojeg donosi ministar nadležan za poslove pravosuđa.

Uz članak 170.

Ovim člankom propisuju se razlozi za odbijanje prijedloga za uvjetni otpust. Odredba polazi od pretpostavke da će sud u pravilu odobravati uvjetni otpust, iz kojeg razloga je odredba negativno formulirana, odnosno navode se uvjeti pod kojima uvjetni otpust neće biti odobren.

Uz članak 171.

Ovim člankom propisani su titulari za podnošenje žalbe, državni odvjetnik je određen kao isključivi podnositelj žalbe ako je uvjetni otpust odobren. On je jedini koji može imati interes

da se pozitivna odluka o uvjetnom otpustu izmijeni. Propisana je situacija kada je prijedlog za uvjetni otpust odbijen, u kojem slučaju, uz državnog odvjetnika, interes za izmjenu negativne odluke ima i zatvorenik. Također je propisano kome se žalba podnosi, u kojem roku i tko o istoj odlučuje.

Uz članak 172.

Odredba članka propisuje obvezu dostave pravomoćnog rješenja o uvjetnom otpuštanju (pozitivno rješenje). Rješenje se dostavlja zatvoreniku i tijelima koja moraju biti upoznata s činjenicom da je zatvorenik uvjetno otpušten zbog obveze provođenja nadzora nad osuđenikom. Regulirana je i dostava pravomoćnog rješenja kojim je uvjetni otpust odbijen (negativno rješenje). Posebno je regulirana dostava pravomoćnog rješenja ukoliko je zatvorenik strani državljanin.

Uz članak 173.

Odredba članka propisuje obvezu suca izvršenja za izdavanjem naloga s točnim datumom uvjetnog otpusta zatvorenika, kao i mogućnost opoziva uvjetnog otpusta. Propisana je situacija kada zatvorenik u međuvremenu, nakon što mu je odobren uvjetni otpust, ali dok još nije otpušten s izdržavanja kazne, počini teži stegovni prijestup. S obzirom se radi o bitnoj promjeni u ponašanju zatvorenika, isto je razlog za opoziv rješenja o uvjetnom otpustu.

Uz članak 174.

Ovim člankom propisuje se provjeravanje uvjetno otpuštenog osuđenika koje je u nadležnosti suca izvršenja. Kako bi sudac izvršenja mogao provjeravati ispunjava li osuđenik svoje obveze, mora pribavljati izvješća od probacijskog ureda i centra za socijalnu skrb, ali i od samog osuđenika. Ukoliko sudac izvršenja kroz provjeravanje, utvrdi da osuđenik ne ispunjava svoje obveze ili ustrajno izbjegava provođenje zaštitnog nadzora, opozvat će uvjetni otpust. Ako utvrdi da počinitelj obveze nije izvršio iz opravdanih razloga ili da je iz opravdanih razloga izbjegavao zaštitni nadzor, sudac izvršenja može obveze zamijeniti drugima, izreći zaštitni nadzor ako ga do tada nije bilo, osuđenika osloboditi obveza, odnosno zaštitnog nadzora ili mu može produljiti rok za izvršenje izrečenih obveza ili zaštitnog nadzora. Sve navedeno proizlazi iz odredaba Kaznenog zakona. Također, kako bi mogao provjeravati uvjetno otpuštenog osuđenika pretpostavka je da sudac izvršenja zna prebivalište ili boravište osuđenika, stoga se ne dopušta promjena mjesta prebivališta, odnosno boravišta bez suglasnosti suca izvršenja. Ovim člankom, također se uređuje i mogućnost istupanja osuđenika u sredstvima javnog priopćavanja za vrijeme uvjetnog otpusta.

Uz članak 175.

Ovim člankom propisan je slučaj obligatornog opoziva uvjetnog otpusta ako osuđenik bude pravomoćno proglašen krivim za počinjeni prekršaj za koji mu je izrečena kazna zatvora te je precizirana i mjesna nadležnost suca izvršenja. Na rješenje o opozivu postoji pravo žalbe o kojoj odlučuje izvanraspravno vijeće suda mjesno nadležnog za donošenje rješenja o opozivu. Osuđenik se nakon opoziva uvjetnog otpusta upućuje na izdržavanje cijelog uvjetovanog dijela kazne. Naime, na ovaj način željela se izbjeći dvojba oko toga da li osuđenik, kojemu je opozvan uvjetni otpust ima za izdržati (nakon opoziva) cijeli uvjetovani dio kazne ili samo onaj dio koji mu je preostao nakon donošenja rješenja o opozivu. Propisano je da se rješenje o opozivu uvjetnog otpusta dostavlja svim osobama i tijelima kojima je dostavljeno rješenje o uvjetnom otpustu.

Uz članak 176.

Ovim člankom propisano je da se tijekom priprema za prihvata poslije uvjetnog otpusta te nadzora uvjetno otpuštenog osuđenika iste provode u skladu s posebnim zakonima koji su *lex specialis* za određeno područje (npr. Zakonom o probaciji, Zakonom o socijalnoj skrbi, Zakonom o zdravstvenoj zaštiti i dr.).

Uz članak 177.

Ovim člankom propisana je obveza kaznionice, odnosno zatvora da organizira pripremu zatvorenika za otpust iz kaznionice, odnosno zatvora kako bi se što uspješnije uključio u život na slobodi, a koje pripremanje započinje već po dolasku zatvorenika u kaznionicu, odnosno zatvor. Najkasnije tri mjeseca prije otpusta se zatvorenika uključuje u pojedinačni ili skupni savjetodavni rad u vezi s njegovom pripremom za otpust iz kaznionice, odnosno zatvora. U slučajevima potrebe, priprema za otpust zatvorenika obuhvaća i poduzimanje mjera u svrhu organiziranja smještaja i prehrane, liječenja, reguliranja prebivališta, odnosno boravišta, pronalaženja zaposlenja i sl. s kojom svrhom kaznionica, odnosno zatvor kontaktira i surađuje s drugim državnim tijelima, institucijama, udrugama i drugim osobama koje se organizirano bave uključivanjem zatvorenika u život na slobodi. Propisana je obaveza kaznionice, odnosno zatvora da prije otpusta zatvorenika postupa u skladu s pravilnikom o podršci žrtvama.

Uz članak 178.

Ovim člankom propisuje se vrijeme otpuštanja zatvorenika iz kaznionice, odnosno zatvora, te obveza obavještanja o otpustu zatvorenika.

Uz članak 179.

Ovim člankom propisuje se postupak otpuštanja zatvorenika iz kaznionice, odnosno zatvora na slobodu. Propisano je postupanje kaznionice, odnosno zatvora u situacijama u kojima otpuštena osoba nema sredstava na pologu novca ili nema vlastitu odjeću, obuću na način da joj se prilikom otpusta daju dostatna novčana sredstva za troškove putne karte do mjesta prebivališta/boravišta, odnosno državne granice Republike Hrvatske, odgovarajuća odjeća i obuća kao i novčana pomoć u visini jedne dnevnice prema općim propisima, u čemu se ogleda socijalni aspekt pomoći za osobe koje su bile lišene slobode, a bez financijskih su sredstava. Također su propisane situacije u kojima je osoba koja se otpušta bolesna, a nije sposobna sama putovati, tada kaznionica, odnosno zatvor organizira prijevoz osobe do mjesta njenog prebivališta/boravišta, a u slučaju potrebe liječenja u najbližu ustanovu javnog zdravlja. Propisan je i način preuzimanja osobnih stvari iz kaznionice, odnosno zatvora ukoliko je osoba otpuštena na slobodu iz drugog tijela gdje je bila na liječenju.

Uz članak 180.

Ovim člankom propisani su slučajevi u kojima kaznionica, odnosno zatvor dostavlja nadležnom probacijskom uredu obavijest o otpustu zatvorenika, odnosno presudu i kratko izvješće o tijeku izvršavanja kazne za zatvorenika. Informacije o tijeku izvršavanja kazne zatvora neophodne su probacijskom uredu radi procjene rizika i nastavka rada sa zatvorenikom po izlasku iz kaznionice, odnosno zatvora u zajednici u okviru sigurnosne mjere.

Uz članak 181.

Ovim člankom propisano je da se kazna zatvora izrečena u prekršajnom postupku i kazna zatvora kojom je zamijenjena novčana kazna izrečena u prekršajnom postupku izvršava sukladno odredbama ovoga Zakona, ukoliko u glavi Zakona koja se odnosi na izvršavanje kazne zatvora i kazne zatvora kojom je zamijenjena novčana kazna izrečene u prekršajnom

postupku nije drukčije propisano, što znači da kažnjenici imaju gotovo jednaka prava i mogućnosti kao i zatvorenici, naime na kažnjenike se ne primjenjuju odredbe o pogodnostima i uvjetom otpustu zatvorenika. S obzirom na kratkoću kazne koju kažnjenik izdržava u zatvorskom sustavu, nije moguće provoditi programe izvršavanja. Njihovo izdvajanje iz društvene zajednice predstavlja reakciju zajednice na počinjeni prijestup kažnjenika. Ovim člankom načelno je propisano da se navedene kazne izvršavaju u zatvorima prema mjestu prebivališta, odnosno boravišta kažnjenika, no također je predviđena mogućnost njihova premještaja i izvršavanja tih kazni u kaznionicama i drugim zatvorima jedino u slučaju ukoliko bi takvim premještajem kažnjenik izdržavao kaznu u blažim uvjetima. Takav postupak premještaja kažnjenika inicira upravitelj prijedlogom za premještaj o čemu odluku donosi Središnji ured. Svrha takvih premještaja kažnjenika u kaznionice ili druge zatvore jest ostvarivanje blažih uvjeta izdržavanja kaznu zatvora kažnjenika, ali i rasterećenje prekapacitiranosti u zatvorima u kojima se kazna izdržava u zatvorenim uvjetima.

Uz članak 182.

Ovim člankom propisuje se stvarna i mjesna nadležnost suda za upućivanje kažnjenika na izdržavanje kazne.

Uz članak 183.

Ovim člankom propisuje se mogućnost odgode izvršavanja kazne zatvora i cijeli postupak odgode izvršavanja kazne zatvora, nadležnost za odgodu izvršavanja kazne zatvora i osobe koje su ovlaštene za podnošenje molbe za odgodu, donošenje rješenja o odgodi na izdržavanje kazne zatvora te mogućnost podnošenja pravnog lijeka. Molbu za odgodu izvršavanja kazne zatvora u roku od tri dana od dana uručenja rješenja o upućivanju kažnjenika na izdržavanje kazne zatvora može podnijeti kažnjenik, njegov opunomoćenik i članovi obitelji zatvorenika uz njegovu suglasnost. Odluku o molbi za odgodu u obliku rješenja donosi predsjednik prekršajnog, odnosno općinskog suda koji je nadležan za upućivanje kažnjenika, na koju se može izjaviti žalba.

Uz članak 184.

Ovim člankom propisuje se sudska zaštita kažnjenika, čime se izričito naglašava da kažnjenici, također mogu zatražiti sudsku zaštitu putem instituta zahtjeva za sudskom zaštitom. O tom zahtjevu odlučuje predsjednik prekršajnog, odnosno općinskog suda koji je nadležan za upućivanje kažnjenika na izvršavanje kazne zatvora.

Uz članak 185.

Ovim člankom propisano je da se izdržavanje kazne zatvora kažnjenika može prekinuti iz istih razloga za prekid izdržavanja kazne zatvora koji se odnose na zatvorenike. Propisana je nadležnost za odlučivanje o prekidu izdržavanja kazne kažnjenika, vrijeme maksimalnog trajanja odobrenog prekida kažnjenika, kao i pravilo da se vrijeme tijekom kojeg se kažnjenik nalazi na prekidu kazne ne uračunava u izvršavanje kazne zatvora.

Uz članak 186.

Ovim člankom propisan je smještaj kažnjenika, odnosno njihovo razvrstavanje na način da se smještaju odvojeno od istražnih zatvorenika i kažnjenika koji se nalaze na prekršajnom zadržavanju, te da se u pravilu smještaju odvojeno od zatvorenika, osim ukoliko su premješteni u kaznionicu ili drugi zatvor u blaže uvjete gdje nije moguće organizirati smještaj odvojeno od zatvorenika na izdržavanju kazne zatvora. Uvjeti smještaja za kažnjenike jednako su propisani kao uvjeti smještaja za zatvorenike. Prijam kažnjenika, također se provodi na jednak način kao i prijam zatvorenika. Propisano je da se kažnjenika upisuje u

maticu kažnjenih osoba, te da se izrađuje osobni list kažnjenika, što se propisuje pravilnikom o matici, središnjoj matici, osobniku, osobnom listu i drugim evidencijama kojeg donosi ministar pravosuđa.

Uz članak 187.

Ovim člankom propisuje se vrijeme otpuštanja kažnjenika koje se u bitnome razlikuje od otpuštanja zatvorenika.

Uz članak 188.

Ovim člankom propisuje se mogućnost uvođenja digitalne komunikacije među kaznionicama, zatvorima i centrima, drugim državnim i javnim tijelima, te tijelima javne uprave elektroničke komunikacije, čime se smanjuju troškovi i poboljšava efikasnost.

Uz članak 189.

Ovim člankom se propisuje rok u kojem Vlada Republike Hrvatske donosi Uredbu o zvanjima, znakovlju i uvjetima sjecanja zvanja službenika pravosudne policije.

Uz članak 190.

Ovim člankom propisuje se rok u kojem ministar pravosuđa donosi nove pravilnike predviđene ovim Zakonom.

Uz članak 191.

Ovim člankom propisano je da se svi postupci koji su započeti prije stupanja na snagu ovoga Zakona, završavaju po odredbama dosadašnjeg Zakona o izvršavanju kazne zatvora (Narodne novine, br. 128/99, 55/00, 59/00-ispravak, 129/00, 59/01, 67/01-ispravak, 11/02-ispravak, 190/03-pročišćeni tekst, 76/07, 27/08, 83/09, 18/11, 48/11-Odluka Ustavnog suda Republike Hrvatske, 125/11-Kazneni zakon, 56/13, 150/13 i 98/19).

Uz članak 192.

Ovim člankom propisano je da će se biometrijski podaci od zatvorenika uzimati od kada se ispune uvjeti za takvo postupanje u kaznionicama, odnosno zatvorima, a do tada se od zatvorenika uzimaju otisci papilarnih crta.

Uz članak 193.

Ovim člankom propisano je niz provedbenih propisa koji ostaju na snazi, te se i dalje primjenjuju do donošenja novih propisa.

Uz članak 194.

Ovim člankom propisuje se prestanak važenja dosadašnjeg Zakona o izvršavanju kazne zatvora (Narodne novine, br. 128/99, 55/00, 59/00-ispravak, 129/00, 59/01, 67/01-ispravak, 11/02-ispravak, 190/03-pročišćeni tekst, 76/07, 27/08, 83/09, 18/11, 48/11-Odluka Ustavnog suda Republike Hrvatske, 125/11-Kazneni zakon, 56/13, 150/13 i 98/19).

Uz članak 195.

Ovim člankom propisuje se stupanje na snagu ovoga Zakona i njegovo objavljivanje u Narodnim novinama.

IV. OCJENA I IZVORI SREDSTAVA POTREBNIH ZA PROVEDBU ZAKONA

Za provedbu ovoga Zakona nije potrebno osigurati dodatna financijska sredstva, budući su ista osigurana u okviru razdjela 110 – Ministarstvo pravosuđa i uprave, na glavi 11010 Zatvori i kaznionice, aktivnost A630000.

Primjena Zakona očekuje se od 1. siječnja 2021. godine, te se prema članku 36. stavku 9., 10. i 11. mijenjaju rashodi na skupini 31 Rashodi za zaposlene, Ostali rashodi za zaposlene – kod prava na otpremninu. Prema navedenoj odredbi, ovlaštena službena osoba prilikom prestanka državne službe s pravom na starosnu mirovinu ima pravo na otpremninu u visini iznosa dvije, tri odnosno pet prosječnih mjesečnih plaća koje je ostvarila u posljednja tri mjeseca prije prestanka državne službe.

Prema dosadašnjem Zakonu ovlaštena službena osoba koja ostvari pravo na mirovinu ima pravo na otpremninu u visini tri proračunske osnovice prema općim propisima. Navedeno pravo je povoljnije uređeno sukladno važećem Kolektivnom ugovoru za državne službenike i namještenike (Narodne novine, br. 112/17, 12/18, 2/19, 119/19 i 66/20), prema kojem je ugovoreno da će svaki državni službenik i namještenik, koji ostvari pravo na mirovinu od prosinca 2019. godine imati pravo na otpremninu u visini dvije osnovice za izračun plaća državnih službenika i namještenika, koja trenutno iznosi 5.809,79 kuna.

Trošak isplate otpremnina u tekućoj godini sukladno dosadašnjem Zakonu za 49 ovlaštenih službenih osoba iznosi 650.000 kuna. Povećanje troška provedbe Zakona od 1. siječnja 2021. godine za jedanaest mjeseci u 2021. godini, isplata otpremnina za 49 ovlaštenih službenih osoba na skupini 31 Rashodi za zaposlene iznosi 2.250.000 kuna, odnosno ukupno 2.900.000 kuna za 2021. godinu. Povećanje troška provedbe za dvanaest mjeseci 2022. godine procjenjuje se u iznosu od 2.453.000 kune te će ukupno biti potrebno 3.103.000 kuna.

V. RAZLIKE IZMEĐU RJEŠENJA KOJA SE PREDLAŽU U ODNOSU NA RJEŠENJA IZ PRIJEDLOGA ZAKONA I RAZLOZI ZBOG KOJIH SU TE RAZLIKE NASTALE

U odnosu na tekst Prijedloga zakona o izvršavanju kazne zatvora koji je u prvom čitanju prihvaćen u Hrvatskom saboru, u Konačnom prijedlogu zakona nastale su određene razlike kao rezultat zajedničkog promišljanja, objektivnih okolnosti te uvažavanja prijedloga, primjedbi i mišljenja iznijetih između prvog i drugog čitanja.

U odnosu na Prijedlog zakona, predlagatelj je, na vlastitu inicijativu, u Konačni prijedlog zakona učinio sljedeće izmjene:

- članak 8. stavak 1. izmijenjen je na sljedeći način i glasi: „Kaznionica, zatvor, odnosno Centar za dijagnostiku u Zagrebu će o zaprimanju zatvorenika na izdržavanje kazne zatvora obavijestiti ustrojstvenu jedinicu za podršku žrtvama i svjedocima ministarstva nadležnog za poslove pravosuđa, radi obavještavanja žrtve kaznenog djela i prekršaja, odnosno njene obitelji, a po potrebi i druga državna tijela, ukoliko kaznionica, zatvor, odnosno Centar za dijagnostiku u Zagrebu raspolaže podatkom o žrtvi., te su

- u članku 8. dodani su novi stavci 2., 3. i 4., koji glase: „(2) Ustrojstvena jedinica za podršku žrtvama i svjedocima ministarstva nadležnog za poslove pravosuđa, po zaprimljenoj obavijesti iz stavka 1. ovoga članka, će kaznionici, zatvoru, odnosno Centru za dijagnostiku u Zagrebu dostaviti podatke o zahtjevu žrtve kaznenog djela i prekršaja, odnosno njene obitelji da bude obaviještena o svakom samostalnom izlasku ili bijegu zatvorenika. (3) Kaznionica, zatvor, odnosno Centar za dijagnostiku u Zagrebu će po zaprimljenoj obavijesti iz stavka 2. ovoga članka o zahtjevu žrtve kaznenog djela i prekršaja, odnosno njene obitelji, prije svakog samostalnog izlaska ili bijega zatvorenika, o tome obavijestiti ustrojstvenu jedinicu za podršku žrtvama i svjedocima ministarstva nadležnog za poslove pravosuđa, radi obavještavanja žrtve, odnosno njene obitelji, a po potrebi i druga državna tijela. (4) O bijegu zatvorenika na neradni dan, kaznionica, zatvor, odnosno Centar za dijagnostiku u Zagrebu će obavijestiti ustrojstvenu jedinicu za podršku žrtvama i svjedocima ministarstva nadležnog za poslove pravosuđa, prvi sljedeći dan.“ Navedene izmjene u članku 8. rezultat su zajedničkog dogovora s nadležnom ustrojstvenom jedinicom za podršku žrtvama i svjedocima ministarstva nadležnog za poslove pravosuđa, kako bi se jasno propisao postupak međusobne suradnje, odnosno razmjene podataka potrebnih za ostvarivanje prava žrtve kaznenog djela i prekršaja na obavijest.

- u članku 8. je zbog dodavanja novih stavaka promijenjen redoslijed stavaka pa su prijašnji stavci 2., 3., i 4. postali članci 5., 6. i 7., te se sukladno navedenim izmjenama u prijašnjem stavku 2., a sadašnjem stavku 5. riječi: „Svoje traženje o obavijesti žrtva može istaknuti“ zamjenjuje se riječima: „Žrtva može istaknuti svoje traženje iz stavka 2. ovoga članka“; u prijašnjem stavku 3., a sadašnjem stavku 6. riječi: „iz stavka 1.“ zamjenjuju se riječima: „iz stavka 2.“. Također, iz prijašnjeg stavka 4., a sadašnjeg stavka 7. brišu se riječi: „Kaznena djela i prekršaji te“ i riječi: „stavka 1.“, budući će se svaka žrtva kaznenog djela i prekršaja obavještavati po njenom traženju.

- u članku 17. dodan je novi stavak 4. koji glasi: „Zatvoreniku se može omogućiti da pritužbu podnese i elektroničkim putem, sukladno članku 133. ovoga Zakona.“, čime je otvorena mogućnost da zatvorenici u budućnosti pritužbu podnose i elektroničkim putem kada se u kaznionicama i zatvorima za to osiguraju uvjeti,

- u članku 21. dodan je novi stavak 5. kojim se ministru pravosuđa daje ovlast da u slučajevima izvanrednih okolnosti, katastrofa i epidemija većih razmjera poduzima mjere i aktivnosti koje nisu utvrđene Konačnim prijedlogom zakona, kao što su mjere organizacije, promjene mjesta i načina izvršavanja kazne zatvora, mjere mobilizacije, organizacije i rasporeda rada i radnog vremena, promjene mjesta i uvjeta rada u pojedinim kaznionicama, odnosno zatvorima dok te okolnosti traju. Potreba za ovom odredbom rezultat je okolnosti koje su nastale uslijed epidemije COVID-19 i jakog potresa koji je pogodio grad Zagreb, a ista omogućuje brzu reakciju ministra pravosuđa da se novonastalim situacijama što uspješnije prilagode procesi rada i postupanja kaznionica, odnosno zatvora u cilju zaštite sveukupnog zdravlja i života osoba u kaznionicama, odnosno zatvorima, te osiguranja kontinuiteta njihova rada i postupaka izvršavanja kazne zatvora,

- u članku 32. stavku 2. riječi: „Ravnatelj nadležan za zatvorski sustav“ zamjenjuju se riječima: „Ministar nadležan za poslove pravosuđa“, u stavku 3. riječi: „Ravnatelj nadležan za zatvorski sustav“ zamjenjuju se riječima: „Ministar nadležan za poslove pravosuđa na prijedlog ravnatelja nadležnog za zatvorski sustav“, u stavku 4. riječi: „Ravnatelj nadležan za zatvorski sustav“ zamjenjuju se riječima: „Ministar nadležan za poslove pravosuđa na prijedlog ravnatelja nadležnog za zatvorski sustav“, te se u istom stavku iza riječi: „centra“

dodaju riječi: „predlaže ministru nadležnom za poslove pravosuđa“ i u posljednjoj rečenici stavka 4. riječi: „ravnatelj nadležan za zatvorski sustav“ zamjenjuju se riječima: „minister nadležan za poslove pravosuđa“, u stavku 5. riječi: „ravnatelja nadležnog za zatvorski sustav“ zamjenjuju se riječima: „ministra nadležnog za poslove pravosuđa“, u stavku 6. riječi: „Ravnatelj za zatvorski sustav“ zamjenjuju se riječima: „Ministar nadležan za poslove pravosuđa na prijedlog ravnatelja nadležnog za zatvorski sustav“, dok se stavak 7. mijenja i glasi: „Ministar nadležan za poslove pravosuđa na prijedlog ravnatelja nadležnog za zatvorski sustav može upravitelja, pomoćnika upravitelja i druge rukovodeće državne službenike kaznionica, zatvora, odnosno centra premjestiti na drugo radno mjesto niže složenosti poslova.“ Navedeni članak je mijenjan iz razloga što je ustrojavanjem Ministarstva pravosuđa i uprave reorganizirano unutarnje ustrojstvo Ministarstva, te su poslovi koji se odnose na službeničke odnose objedinjeni u jednu upravnu organizaciju Ministarstva kao iz razloga usklađivanja s odredbama Zakona o državnim službenicima u odnosu na ovlasti čelnika tijela. Sukladno navedenom potrebno je izmijeniti nadležnost, odnosno ovlasti ministra nadležnog za poslove pravosuđa i ravnatelja nadležnog za zatvorski sustav u postupcima odlučivanja o pravima i obvezama državnih službenika kaznionica, zatvora i centara. Iz navedenih razloga mijenjane su i sljedeće odredbe:

- u članku 37. stavku 8. riječi: „ravnatelj nadležan za zatvorski sustav“ zamjenjuju se riječima: „minister nadležan za poslove pravosuđa na prijedlog ravnatelja nadležnog za zatvorski sustav“,

- u članku 43. stavku 1. iza riječi: „podnijeti“ dodaju se riječi: „minister nadležan za poslove pravosuđa ili“ i u stavku 4. iza riječi: „pokrenuti“ dodaju se riječi: „minister nadležan za poslove pravosuđa ili“,

- u članku 41. stavku 1. iza riječi: „sprovode zatvorenike“ dodaju se riječi: „po potrebi službe sudjeluju u podjeli prethodno pripremljene medicinske terapije zatvorenicima“. Ukazala se potreba propisivanja istog, budući službenici pravosudne policije u iznimnim situacijama zatvorenicima dijele već prethodno od strane službenika zdravstvene struke pripremljenu medicinsku terapiju. Isto je neophodno, budući se zatvorenicima mora omogućiti kontinuirana 24-satna zdravstvena zaštita. Posebno se napominje da službenici pravosudne policije ne sudjeluju u propisivanju, određivanju niti u pripremi medicinske terapije zatvorenicima,

- u članku 55. stavku 1. nakon riječi: „kaznene evidencije“ dodaju se riječi: „podatke o žrtvi“, s obzirom da je člankom 8. Konačnog prijedloga zakona propisana obveza kaznionice odnosno zatvora da ukoliko raspolaže s podacima o žrtvi kaznenog djela i prekršaja, o zaprimanju zatvorenika na izdržavanje kazne zatvora, o tome izvijesti nadležnu ustrojstvenu jedinicu za podršku žrtvama i svjedocima, a sve kako bi ta ustrojstvena jedinica dobila informacija od žrtve kaznenog djela i prekršaja želi li zaprimiti obavijest o samostalnom izlasku zatvorenika (počinitelja) iz kaznionice, odnosno zatvora odnosno u slučaju bijega zatvorenika, a kaznionica, odnosno zatvor može raspolagati podacima o žrtvi jedino ako ih zaprimi od suca izvršenja, a sudac izvršenja od suda koji je donio osuđujuću presudu, odnosno potrebno je da se podatak o žrtvi iz kaznenog postupka dostavi/proslijedi u postupak izvršavanja kazne zatvora, na način da prvostupanjski sud podatke o žrtvi, s ostalom dokumentacijom relevantnom za postupak izvršavanja kazne zatvora, dostavi sucu izvršenja,

- u članku 58. stavku 1. nakon riječi: „analize“ dodaju se riječi: „podatke o žrtvi“, nastavak obrazloženja prethodnog članka 55. stavka 1., te će sudac izvršenja po donošenju

rješenja o upućivanju, uz relevantnu dokumentaciju za postupak izvršavanja kazne zatvora, dostaviti i podatke o žrtvi kaznenog djela i prekršaja kaznionici, odnosno zatvoru u kojem će zatvorenik izdržavati kaznu zatvora, a sve kako bi kaznionica, odnosno zatvor bili u mogućnosti ispuniti obvezu propisanu člankom 8. Konačnog prijedloga zakona,

- u članku 70. stavku 3. nakon riječi: „zatvorenik“ dodaju se riječi: „ili se isti potvrđuje na odgovarajući način u elektroničkom obliku kada se za to ostvare uvjeti.“, čime je otvorena mogućnost da se u budućnosti kad se za to ostvare uvjeti u kaznionici i zatvoru prijамni zapisnik može potvrditi na odgovarajući način u elektroničkom obliku,

- u članku 79. stavku 1. dodana je nova rečenica, koja glasi: „U odnosu na te podatke ne može se ostvariti pravo na pristup informaciji prema zakonu kojim se određuje to pravo.“ Navedena odredba je neophodna radi zaštite prava zatvorenika na zaštitu dostojanstva i tajnosti podataka, s obzirom da se u osobnik zatvorenika ulaže cjelokupna dokumentacija koja se odnosi na zatvorenika, a sadrži, između ostalog, osobne podatke, podatke o članovima obitelji, podatke o osuđivanosti, kaznenim postupcima koji su u tijeku, tijeku izvršavanja kazne zatvora, stručna zapažanja službenika, sigurnosne mjere, podatke o zdravstvenom stanju i liječenju, psihološka testiranja, socijalne ankete i dr.,

- u članku 128. dodaje se novi stavak 4. koji glasi: „Središnji ured može zatvoreniku tijekom izdržavanja kazne zatvora odobriti istupanje u sredstvima javnog priopćavanja, na temelju obrazložene molbe i uz prethodno mišljenje upravitelja. Istupanje zatvorenika u sredstvima javnog priopćavanja može se odgoditi ili uskratiti iz sigurnosnih i organizacijskih razloga, radi zaštite prava žrtve, te ukoliko bi isto bilo protivno svrsi kažnjavanja.“ Ukazala se potreba za unošenjem navedene odredbe kako bi se promoviralo pozitivno ponašanje zatvorenika i uspješnost provođenja pojedinačnog programa izvršavanja kazne zatvora, te dao poticaj ostalim zatvorenicima za što uspješnije osposobljavanje za život na slobodi. Sukladno navedenom, potrebno je omogućiti zatvorenicima iznošenje „pozitivnih priča“ u sredstvima javnog priopćavanja,

- u članku 138. stavku 4. nakon riječi: „poslovi probacije“ dodaju se riječi: „a izvješće sa stavom žrtve, odnosno obitelji žrtve dostavlja ustrojstvena jedinica za podršku žrtvama i svjedocima ministarstva nadležnog za poslove pravosuđa“, te

- u članku 139. stavku 3. nakon riječi: „probacijskog ureda“, dodaju se riječi: „izvješće sa stavom žrtve, odnosno obitelji žrtve od ustrojstvene jedinice za podršku žrtvama i svjedocima ministarstva nadležnog za poslove pravosuđa“, budući je ustrojstvena jedinica za podršku žrtvama i svjedocima Ministarstva pravosuđa i uprave u dogovoru sa Sektorom za probaciju preuzela izrađivanje „izvješća o odnosu žrtve, odnosno obitelji žrtve prema počinjenom kaznenom djelu“ još u vrijeme važenja Zakona o probaciji (Narodne novine, broj 143/12) kada to zatraži kaznionica, odnosno zatvor u postupku odlučivanja o pogodnosti izlaska u mjesto prebivališta ili boravišta, što je nastavila raditi i nakon stupanja na snagu Zakona o probaciji (Narodne novine, broj 99/18), te navedena ustrojstvena jedinica smatra da bi isto trebalo propisati u Zakonu o izvršavanju kazne zatvora kao što je to učinjeno u članku 138. stavku 4. i članku 139. stavku 3. Konačnog prijedloga zakona,

- u članku 149. stavku 3. nakon riječi: „u svezi bijega“ dodaju se riječi: „kao i radi obavještavanja žrtve“, po prijedlogu ustrojstvene jedinice za podršku žrtvama i svjedocima Ministarstva pravosuđa i uprave, budući ista ne radi vikendom pa ukoliko zatvorenik počini bijeg iz kaznionice, odnosno zatvora tijekom vikenda da eventualna žrtva kaznenog djela ili

prekršaja bude pravovremeno obaviještena o bijegu zatvorenika (počinitelja kaznenog djela ili prekršaja) od strane policije,

- u članku 153. stavku 2. točki 7. dodane su nove okolnosti koje predstavljaju lakši stegovni prijestup zatvorenika, kao što su: „pokušaj kontaktiranja“ i „ili davanje lažne obavijesti radi kontaktiranja s drugom osobom bez odobrenja.“ Zbog održavanja unutarnjeg reda i stege, te osobito zbog zaštite žrtava kaznenih djela (npr. žrtva je dijete član zajedničkog kućanstva) bilo je potrebno dodatno urediti odredbe o stegovnoj odgovornosti zatvorenika kako bi se spriječili pokušaji ostvarivanja nedozvoljenih kontakata s osobama na slobodi,

- u članku 163. stavku 2. dodana je nova točka 5. kojom je propisano da je postojanje izvanrednih okolnosti, katastrofa i epidemija većih razmjera jedan od razloga radi kojih sudac izvršenja može odrediti zatvoreniku prekid izdržavanja kazne zatvora. Iz razloga kao što je navedeno u obrazloženju dodavanja novog stavka 5. u članku 21.,

- u članku 164. stavku 3. nakon riječi: „probacijski poslovi“ dodaju se riječi: „i ustrojstvene jedinice za podršku žrtvama i svjedocima ministarstva nadležnog za poslove pravosuđa“, po prijedlogu nadležne ustrojstvene jedinice za podršku žrtvama i svjedocima, ovime je propisana mogućnost sucu izvršenja da prilikom odlučivanja o odobravanju prekida izvršavanja kazne zatvora može zatražiti izvješće i od ustrojstvene jedinice za podršku žrtvama i svjedocima ministarstva nadležnog za poslove pravosuđa, budući smatra da ukoliko je žrtva tažila da bude obaviještena o izlasku počinitelja da bi sudac izvršenja trebao tražiti izvješće i od njih budući prekid izvršavanja kazne zatvora smatra samostalnim izlaskom počinitelja,

- u članku 164. stavku 4. nakon prve rečenice, dodaje se nova rečenica koja glasi: „Rješenje o prekidu dostavlja se i ustrojstvenoj jedinici za podršku žrtvama i svjedocima ministarstva nadležnog za poslove pravosuđa, ako su u postupku izvršavanja kazne zatvora poznati podaci o žrtvi.“, čime je navedena ustrojstvena jedinica postala jedan od adresata dostave rješenja o prekidu u slučajevima u kojima postoji žrtva,

- u članku 180. stavku 1. nakon prve rečenice, dodaje se nova rečenica koja glasi: „Ako se zatvorenik kojemu je izrečena sigurnosna mjera zaštitnog nadzora uvjetno otpusti, kaznionica odnosno zatvor će o tome u roku od tri radna dana obavijestiti nadležan probacijski ured. Navedena rečenica je unesena po prijedlogu Sektora za probaciju, s obzirom da nadležni probacijski ured zaprimi presudu suda kojom je osuđeniku određena sigurnosna mjera zaštitnog nadzora po punom izvršenju kazne zatvora, no u slučaju uvjetnog otpusta osobe, nadležni probacijski ured ne bi saznao da je osoba na uvjetnom otpustu, odnosno ne bi saznao da se ta sigurnosna mjera neće izvršiti, pa se unesenim dodatkom to želi izbjeći,

- dodan je novi članak 188. naslova: „Komunikacija kaznionice, odnosno zatvora“, koji glasi:“ (1) Kaznionica, odnosno zatvor sukladno svojim mogućnostima, s tijelima državne uprave, pravosudnim tijelima i tijelima koja imaju javne ovlasti, te tijelima lokalne i područne (regionalne) samouprave komunicirat će elektroničkim putem. (2) Kaznionica, odnosno zatvor sukladno svojim mogućnostima u komunikaciji s tijelima iz stavka 1. ovoga članka koristit će audio - video konferenciju. (3) Kaznionica, odnosno zatvor sukladno svojim mogućnostima, omogućit će zatvoreniku komunikaciju s tijelima iz stavka 1. ovoga članka putem audio - video konferencije, radi potreba postupka koji se vodi pred tim tijelom. Navedena odredba je potrebna zbog unaprjeđenja i ekonomičnosti komunikacije te uvođenja

novih tehnologija u zatvorski sustav čime se smanjuju troškovi te slijedi procese digitalne transformacije javne uprave,

- u članku 195. izmijenjen je rok stupanja na snagu Zakona, tako da stupa na snagu osmoga dana od dana objave u Narodnim novinama, budući je proceduralno nemoguće ispuniti rok koji je do sada bio predviđen ovom odredbom, a to je 1. siječnja 2020. godine.

Po prijedlozima drugih tijela, u Konačnom prijedlogu zakona učinjene su sljedeće izmjene odnosno dopune:

- u članku 2. u stavku 1. istaknuti su pojmovi koji se definiraju, u točki 2. brisana su riječi: „u zatvoru“, dok je u stavku 1. točki 7. brisana zagrada te je doraden izričaj „zatvorenika i osuđenika“, čime su prihvaćene primjedbe Odbora za zakonodavstvo Hrvatskoga sabora,

- u članku 3. brisano je suvišno skraćivanje pojma „zatvorenik“ budući je taj pojam definiran u članku 2., čime je prihvaćena primjedba Odbora za zakonodavstvo Hrvatskoga sabora,

- u članku 6. stavku 2., člancima 22., 33., 80. i 119. propisana je iznimka od čega se radi iznimka, odnosno od koje odredbe članka, čime je prihvaćena primjedba Odbora za zakonodavstvo Hrvatskoga sabora,

- u članku 8. stavku 1. riječi: „po potrebi“ su brisane, te je doraden izričaj iz stavka 2. „traženje o obavijesti“, čime je prihvaćena primjedba Odbora za zakonodavstvo Hrvatskoga sabora,

- u članku 13. stavku 6. doraden je izričaj na način da je pojam „povratnika“ određen kao: „zatvorenici koji su ranije izdržavali kaznu zatvora“, a što je usklađeno s člankom 22. stavkom 2., te je u članku 13. stavku 7. preispitan izričaj koji sada glasi: „zatvorenici koji su zaštićeni svjedoci“, čime je prihvaćena primjedba Odbora za zakonodavstvo Hrvatskoga sabora,

- u članku 16. stavku 1. definirano je da se radi: „o odredbama ovoga Zakona“, dok je u točki 14. korištena prava terminologija vezana za pojam „izbora“ i „referenduma“, čime je prihvaćena primjedba Odbora za zakonodavstvo Hrvatskoga sabora,

- u članku 18. stavku 1. naznačen je način na koji će zatvorenik biti upoznat s prijedlogom za pokretanje stegovnog postupka - uručenjem prijedloga zatvoreniku, te je u stavku 3. navedeno da zatvorenik može izabrati branitelja, čime je prihvaćena primjedba Odbora za zakonodavstvo Hrvatskoga sabora,

- u članku 19. stavku 1. riječ: „nekom“ je brisana te je riječ: „pravu“ zamijenjena s riječima: „u pravima“, te je u stavku 2. izričito navedeno da se radi o „zahtjevu iz stavka 1. ovoga članka“, dok su riječi: „u odnosu na koju se zahtjev odnosi“ brisane kao suvišne, čime je prihvaćena primjedba Odbora za zakonodavstvo Hrvatskoga sabora,

- u članku 21. dorađen je izričaj stavka 4. te sada glasi: „Kaznionice, odnosno zatvore Vlada Republike Hrvatske može uredbom kojom se uređuje unutarnje ustrojstvo, na prijedlog ministra nadležnog za poslove pravosuđa pripojiti, odnosno povezati u jedinstvenu organizacijsku i upravnu cjelinu radi postizanja veće djelotvornosti, ekonomičnosti i svrhovitosti rada u obavljanju poslova iz njihove nadležnosti.“. U stavku 6. istoga članka određeno je da se radi o pojmu: „državni službenici“ koji se dalje koristi kroz cijeli tekst Konačnog prijedloga zakona. Navedenim je prihvaćena primjedba Odbora za zakonodavstvo Hrvatskoga sabora,
- članak 25. općenito se poziva na određenu materiju koja se uređuje zakonom, odnosno u ovom slučaju na: „zakon kojim se uređuju kaznena djela i kaznenopravne sankcije“, kao i članci 167., 170. i 175. Konačnog prijedloga zakona, čime je prihvaćena primjedba Odbora za zakonodavstvo Hrvatskoga sabora,
- u članku 27. stavku 8. riječi: „planski poslovi“ su zamijenjeni riječima: „poslovi planiranja“, čime je prihvaćena primjedba Odbora za zakonodavstvo Hrvatskoga sabora,
- u članku 28. stavcima 2. i 3. riječi: „u visokoj stručnoj spremi“ zamijenjene su riječima: „s kvalifikacijom u visokom obrazovanju“. U navedenim stavcima precizirano je o kojim se općim propisima radi, te je isto učinjeno u člancima 43., 91., 94., 96., 99., 117., 128. i 179., čime je prihvaćena primjedba Odbora za zakonodavstvo Hrvatskoga sabora,
- u članku 29. stavku 1. preciznije je definirano da se radi o najvišim unutarnjim ustrojstvenim jedinicama kaznionica, odnosno zatvora koje su ustrojene uredbom o unutarnjem ustrojstvu, čime je prihvaćena primjedba Odbora za zakonodavstvo Hrvatskoga sabora,
- u članku 31. stavku 1. riječi: „na način da je s istim usklađen“ su brisane, te se u cijelom članku koristi pojam: „Plan prijma“- naziv usklađen s odredbama Zakona o državnim službenicima, čime je prihvaćena primjedba Odbora za zakonodavstvo Hrvatskoga sabora,
- u članku 33. stavku 1. riječi: „svojeg službeničkog mjesta“ zamijenjene su riječima: „radnog mjesta na koje su raspoređeni“, čime je prihvaćena primjedba Odbora za zakonodavstvo Hrvatskoga sabora,
- u članku 34. stavku 1. brisane su riječi: „detaljnije“, isto je učinjeno u člancima 78., 84., 90., 135., 140. i 186..
- članak 36. stavak 12. je izmijenjen, te glasi: „Ostvarivanje prava iz stavka 11. ovoga članka isključuje ostvarivanje prava obitelji službenika i namještenika na pomoć od tri proračunske osnovice, te podmirivanje troškova pogreba iz kolektivnog ugovora kojim se utvrđuju prava i obveze iz rada i po osnovi rada državnih službenika i namještenika zaposlenih u državnim tijelima u svezi prava na pomoć obitelji službenika i namještenika.“,
- u članku 36. stavku 12. broj „12“ je zamijenjen brojem „11“, te je precizirano da se radi o kolektivnom ugovoru kojim se utvrđuju prava i obveze iz rada i po osnovi rada državnih službenika i namještenika zaposlenih u državnim tijelima, čime je prihvaćena primjedba Odbora za zakonodavstvo Hrvatskoga sabora,

- članak 37. stavak 6. ispravljen je na način da se poziva na odredbu članka 7. stavka 3. ovoga Zakona, čime je prihvaćena primjedba Odbora za zakonodavstvo Hrvatskoga sabora,
- u članku 41. stavku 3. dorađen je izričaj iz „se štiti“ u „će se zaštititi“ zdravlje, sigurnost i dostojanstvo osobe, čime je prihvaćena primjedba Odbora za zakonodavstvo Hrvatskoga sabora,
- u članku 42. brisan je „probni rad“ te je dorađen izričaj stavka 5., čime je prihvaćena primjedba Odbora za zakonodavstvo Hrvatskoga sabora,
- u članku 43. stavku 1. riječ: „radna“ je brisana, isto je brisano u naslovu članka, te u članku 44. naslovu i stavku 1. Također, u članku 43. stavku 4. riječ: „istih“ je brisana kao suvišna, čime je prihvaćena primjedba Odbora za zakonodavstvo Hrvatskoga sabora,
- u članku 45. stavku 6. naznačeno je da se radi o „prethodnoj“ suglasnosti, isto je učinjeno u člancima 85., i 141., dok je članak 190. izmijenjen, čime je prihvaćena primjedba Odbora za zakonodavstvo Hrvatskoga sabora,
- u članku 53. stavku 1. brisane su riječi: „iz članka 2. stavka 1. točke 7. ovoga Zakona“ kojima se poziva na članak u kojem je pojam „član obitelji osuđenika odnosno zatvorenika“ definiran, isto je brisano u članku 61., čime je prihvaćena primjedba Odbora za zakonodavstvo Hrvatskoga sabora,
- u članku 55. stavicima 3. i 4. navedeno je kako se radi o „rješenju o upućivanju“, čime je prihvaćena primjedba Odbora za zakonodavstvo Hrvatskoga sabora,
- u članku 56. stavku 2. utvrđeno je da se radi o članku 21. stavku 6., dok je u stavku 3. naveden puni naziv povjerenstva, čime je prihvaćena primjedba Odbora za zakonodavstvo Hrvatskoga sabora,
- članak 57. stavak 4. razdvojen je u dva stavka, te su u stavku 6. odnosno sada stavku 7. riječi: „sukladno stavku 4. i 5. ovoga članka“ brisane kao suvišne, čime je prihvaćena primjedba Odbora za zakonodavstvo Hrvatskoga sabora,
- u članku 58. stavku 2. riječi: „odgovarajućom primjenom odredaba“ zamijenjene su riječima: „u skladu s odredbama“, čime je prihvaćena primjedba Odbora za zakonodavstvo Hrvatskoga sabora,
- u članku 61. sadržajno su zamijenjene odredbe stavka 2. i 3., čime je prihvaćena primjedba Odbora za zakonodavstvo Hrvatskoga sabora,
- u članku 68. stavku 2. brisane su riječi: „kojim se uređuje rad i raspolaganje novcem zatvorenika“ te se poziva samo na brojčanu oznaku članka u kojem je navedeni pravilnik određen, isto je učinjeno i u člancima 75., 90., 92., 109., 135., 140., 145., 151., 152. i 186., čime je prihvaćena primjedba Odbora za zakonodavstvo Hrvatskoga sabora,
- u članku 72. definiran je način na koji je „dostupan dio Zakona“, čime je prihvaćena primjedba Odbora za zakonodavstvo Hrvatskoga sabora,

- za članak 75. stavak 1. Odbor za zakonodavstvo Hrvatskoga sabora ističe da je skraćivanje pojma „program izvršavanja“ potrebno odrediti u članku 74., jer se tamo prvi put spominje. Navedena primjedba je prihvaćena na način da je u članku 13. stavku 1. skraćen pojam „program izvršavanja“ budući se pojam u tom članku prvi puta spominje,
- u članku 76. brisano je skraćivanje pojma „matica“, te je isto skraćivanje pojma učinjeno u članku 70. budući se tamo pojam prvi puta spominje, čime je prihvaćena primjedba Odbora za zakonodavstvo Hrvatskoga sabora. Također, brisana je riječ: „zatvorenika“ iz naslova članka 76.,
- u članku 81. stavku 1. riječ: „adekvatnim“ zamijenjena je riječju na hrvatskom jeziku: „odgovarajućim“, isto je učinjeno u članku 119. i 155., čime je prihvaćena primjedba Odbora za zakonodavstvo Hrvatskoga sabora,
- članak 87. stavak 3. dopunjen je s riječima: „te zatvorenik ima pravo na provedbu zaštite na radu u skladu s propisima zaštite na radu“, te je u stavku 5. riječ: „nezgoda“ zamijenjena s riječi: „ozljeda“ i riječ: „oboljenja“ je zamijenjena s riječi: „bolesti“,
- članak 91. u stavcima 1., 2. i 3. dopunjen je s riječima: „o radu“, čime se izražava jasna namjera upućivanja na Zakon o radu, a u stavku 4. istoga članka broj „18“ je zamijenjen s riječima: „četiri tjedna“, čime je usklađeno najmanje trajanje godišnjeg odmora u tjednima, sukladno odredbama Zakona o radu,
- u članku 94. stavku 1. određeno je da se novčana pomoć isplaćuje jednom u tri mjeseca (tijekom kalendarske godine), čime je prihvaćena primjedba Odbora za zakonodavstvo Hrvatskoga sabora,
- članak 96. i naslov članka jesu usklađeni s odredbama Zakona o radu koji uređuje prava radnika u slučaju izuma i tehničkog unaprjeđenje, te glasi: „Za izume i tehnička unaprjeđenja ostvarena na radu tijekom izdržavanja kazne zatvora u kaznionici, odnosno zatvoru zatvoreniku pripadaju prava prema općim propisima o radu.“,
- u članku 100. stavku 2. riječ: „ispitu“ zamijenjena je s riječi: „radu“, u stavku 3. riječi: „višeg i visokog stupnja obrazovanja“ zamijenjene su riječima: „kvalifikacije u visokom obrazovanju“, te riječi: „program obrazovanja“ zamijenjene su riječima: „studijski program“,
- u članku 101. stavku 2. izričaj „vjerski službenik vjerske zajednice“ usklađen je s izričajem iz članka 16. stavka 1. točke 12., čime je prihvaćena primjedba Odbora za zakonodavstvo Hrvatskoga sabora,
- u članku 119. stavku 4. i 8. preispitan je izraz „trudnice zatvorenice“, te je isti zamijenjen izrazom: „trudne zatvorenice“, čime je prihvaćena primjedba Odbora za zakonodavstvo Hrvatskoga sabora,
- u članku 124. stavku 2. umjesto pozivanja na stavak 1. navedeno je: „odrasle osobe člana obitelji“, čime je prihvaćena primjedba Odbora za zakonodavstvo Hrvatskoga sabora,

- za članak 133. Odbor za zakonodavstvo Hrvatskoga sabora ističe da je nejasno o kakvom se „izvršavanju“ radi, pa je navedeni članak preispitan i jasno je navedeno o kakvim se postupcima radi, čime je njihova primjedba prihvaćena,
- u članku 151. stavku 7. riječi: „točke 1., 2. i 3.“ su brisane budući su suvišne, čime je prihvaćena primjedba Odbora za zakonodavstvo Hrvatskoga sabora,
- u članku 168. stavku 1. određeno je da se radi o: „prijedlogu za uvjetni otpust“, čime je prihvaćena primjedba Odbora za zakonodavstvo Hrvatskoga sabora,
- u člancima 167., 181. te prijelaznim i završnim odredbama Konačnog prijedloga zakona dodani su naslovi, a u člancima 91. i 136. pisanje rokova je usklađeno, čime je prihvaćen prijedlog Odbora za zakonodavstvo Hrvatskoga sabora,
- u članku 172. riječ: „zatvora“ na kraju odredbe stavka 1. je brisana kao suvišna, čime je prihvaćen prijedlog Odbora za zakonodavstvo Hrvatskoga sabora,
- u članku 175. stavku 3. članak: „173.“ zamijenjen je člankom: „172.“, budući se radi o tijelima iz tog članka, čime je prihvaćen prijedlog Odbora za zakonodavstvo Hrvatskoga sabora,
- u članku 181. stavku 2. brisano je skraćivanje pojma „kažnjenik“, budući je navedeni pojam definiran u članku 2., čime je prihvaćen prijedlog Odbora za zakonodavstvo Hrvatskoga sabora,
- Odbor za zakonodavstvo Hrvatskoga sabora predlaže doraditi cijeli izričaj članka 188. na način: „Uredbu iz članka 41. stavka 10. ovoga Zakona Vlada Republike Hrvatske donijet će u roku šest mjeseci od dana stupanja na snagu ovoga Zakona.“, što je učinjeno u članku 189., a s obzirom da je u Konačnom prijedlogu zakona dodan novi članak 188., dosadašnji članak 188. postaje člankom 189.,
- Odbor za zakonodavstvo Hrvatskoga sabora predlaže pobrojati sve članke od 189. do 191. u kojima je određena obveza donošenja pravilnika u jedan članak, bez ponovnog određenja sadržaja tih pravilnika kao i potrebne eventualne prethodne suglasnosti, budući se radi o istom donosiocu i istom roku za donošenje pravilnika na način: „Ministar nadležan za poslove pravosuđa će u roku šest mjeseci od dana stupanja na snagu ovoga Zakona donijeti pravilnike iz članka 8. stavka 4., ...“ što je prihvaćeno te su svi pravilnici iz članaka od 189. do 191. pobrojani u članku 190. Konačnog prijedloga zakona,
- Odbor za zakonodavstvo Hrvatskoga sabora za članak 194. predlaže da je dovoljno navesti da do stupanja na snagu pravilnika iz članka... (u kojem su pobrojani pravilnici i rok za donošenje) ostaju na snazi: ... (pa pobrojati sve navedene pravilnike iz članka 194.). Navedeno je prihvaćeno, te je isto uređeno u članku 193. Konačnog prijedloga zakona (redosljed članaka je promijenjen zbog spajanja članaka), kako je predlagao Odbor za zakonodavstvo Hrvatskoga sabora u prethodnoj točki,
- prijedlog Odbora za pravosuđa Hrvatskoga sabora kojim se predlaže da predstavnici Ministarstva pravosuđa i uprave trebaju održati zajednički sastanak i razmotriti prijedloge sindikata je usvojen te su predstavnici Ministarstva pravosuđa i uprave 9. rujna 2020. u službenim prostorijama Ministarstva pravosuđa i uprave održali zajednički sastanak s

predstavnicima reprezentativnih sindikata Sindikata državnih i lokalnih službenika i namještenika Republike Hrvatske. Dana 1. rujna 2020. održan je zajednički sastanak s predstavnicima Sindikata policije Hrvatske i Sindikata pravosudne policije Hrvatske, iako isti nije reprezentativan sindikat, ali ima najveći broj članova u zatvorskom sustavu, na kojem su okvirno obaviješteni o sadržaju prijedloga zakona. Veći broj sastanaka nije održavan zbog organizacijskih razloga i epidemioloških mjera zbog sprječavanja epidemije COVID-19, no usprkos tome a radi što boljeg dijaloga sa socijalnim partnerima, 25. studenoga 2020. održan je sastanak s predstavnicima Sindikatima državnih i lokalnih državnih službenika i namještenika Republike Hrvatske i Sindikata policije Hrvatske, a 26. studenoga 2020. sa Sindikatom pravosudne policije Hrvatske,

- usvojen je prijedlog socijalnih partnera iznijet na sastancima dana 25. i 26. studenog 2020. godine za smanjenje roka na koji se može državnog službenika i namještenika kaznionica, zatvora, odnosno centra privremeno premjestiti na rad u drugu kaznionicu, zatvor, odnosno centar tijekom kalendarske godine, slijedom čega je u članku 37. stavku 8. rok od šest mjeseci smanjen na tri mjeseca.

Nakon dostavljenih mišljenja nadležnih tijela na Konačni prijedlog zakona, usvojene su sljedeće primjedbe/prijedlozi:

- u članku 4. stavku 3. iza riječi: „pravima“ dodane su riječi: „propisanim ovim Zakonom“;
- u članku 32. stavku 2. ispred riječi: „pravima i obvezama“ dodana je riječ: „ostalim“;
- u članku 72. riječi: „pisano objašnjenje“ zamijenjene su riječima: „pisana obavijest“;
- u članku 139. stavku 3. nakon riječi: „pravosuđa i“ dodana je riječ: „dostupni“;
- članak 195. preformuliran je, te glasi: „Ovaj Zakon stupa na snagu osmoga dana od dana objave u Narodnim novinama“.

VI. PRIJEDLOZI, PRIMJEDBE I MIŠLJENJA DANI NA PRIJEDLOG ZAKONA, A KOJE PREDLAGATELJ NIJE PRIHVATIO, S RAZLOZIMA NEPRIHVATANJA

Nije prihvaćena primjedba Odbora za zakonodavstvo Hrvatskoga sabora u odnosu na preispitivanje određenja pojma „kaznjenik na prekršajnom zadržavanju“ iz članka 2. stavka 1. točke 5., budući se isti koristi dalje u tekstu u članku 186. stavku 1. Konačnog prijedloga zakona.

Nije prihvaćena primjedba/prijedlog Odbora za zakonodavstvo Hrvatskoga sabora u odnosu na dodavanje pojma „temeljnih“ prava u članku 4. stavku 3., budući se ne radi o temeljnim pravima koja proizlaze iz Ustava Republike Hrvatske, već o pravima zatvorenika propisana Konačnim prijedlogom zakona.

Nisu prihvaćene primjedbe Sindikata državnih i lokalnih službenika i namještenika Republike Hrvatske, upućene putem Odbora za pravosuđe Hrvatskoga sabora, kako slijedi:

- da se u članku 1. doda stavak koji glasi: „Prava službenika i namještenika zaposlenih u zatvorskom sustavu uređuju se posebnim zakonom koji će se uz prethodno savjetovanje sa reprezentativnim sindikatima u državnoj službi, a koji djeluju u zatvorskom sustavu, donijeti u roku od 6 mjeseci od stupanja na snagu ovog Zakona.“, budući da su osnovna prava i obveze iz državne službe službenika i namještenika precizno uređena Zakonom o državnim službenicima, a ostala prava su dovoljno definirana u predmetnom Konačnom prijedlogu zakona, te se ne radi o količini pravne materije koju bi valjalo uređivati posebnim zakonom,
- da se unese odredba prema kojoj bi se neko pravo iz službe koje je zakonom za policijske službenike regulirano na povoljniji način, isto primjenjivalo i na službenike pravosudne policije, budući da su opisi poslova policijskih službenika Ministarstva unutarnjih poslova različiti od opisa poslova službenika pravosudne policije osiguranja kaznionica i zatvora, te se radi o poslovima koji imaju različite posebne uvjete rada. Isto tako naglašavam da je potrebno voditi računa i o financijskim ograničenjima osobito u doba krize uzrokovane pandemijom COVID-19,
- da se propiše odredba prema kojoj bi nadležni ministar na zahtjev službenika pravosudne policije koji ima navršenih 41 godinu beneficiranog radnog staža, bio dužan donijeti odluku o prestanku državne službe zbog potreba službe predviđene člankom 6. stavkom 1. Zakona o pravima iz mirovinskog osiguranja djelatnih vojnih osoba, policijskih službenika i ovlaštenih službenih osoba, budući je navedena materija propisana baš posebnim Zakonom o pravima iz mirovinskog osiguranja djelatnih vojnih osoba, policijskih službenika i ovlaštenih službenih osoba, te su u pravima izjednačeni sve navedene ovlaštene osobe,
- da se u članku 28. stavku 2. kao uvjet za raspored na radno mjesto upravitelja umjesto: „najmanje 4 godine radnog iskustva u zatvorskom sustavu ili najmanje jednom godinom radnog iskustva na rukovodećem radnom mjestu u zatvorskom sustavu“ zamijene uvjetom: „najmanje 4 godine radnog iskustva na rukovodećem radnom mjestu u zatvorskom sustavu.“, budući je ista usklađena sa zahtjevom Ministarstva znanosti i obrazovanja da se koristi formulacija: „s kvalifikacijom u visokom obrazovanju“, te predloženi stručni uvjeti u dostatnoj mjeri osiguravaju da se na radna mjesta upravitelja rasporede službenici s odgovarajućim kvalifikacijama i kompetencijama,
- da se u članku 32. stavku 7. riječi: „može premjestiti“ koje ostavljaju dozu pravne nesigurnosti i mogućnost za nejednako postupanje, odnosno proizvoljnost u odlučivanju o tome hoće li se koji od rukovodećih službenika premjestiti u slučaju ispunjenja uvjeta iz stavka 8. zamijene riječima: „će premjestiti“, budući da je navedene odredbe potrebno promatrati i kroz odredbe koje reguliraju premještaj državnih službenika koje su definirane Zakonom o državnim službenicima, a koje je potrebno poštivati budući su upravitelji i pomoćnici upravitelja, kao i ostali rukovodeći službenici, također državni službenici na koje se primjenjuju odredbe Zakona o državnim službenicima,
- da se u članku 32. stavku 8. alineja 1. briše ili da se predvidi da se radi o strožem obliku kažnjavanja, povredi počinjenoj s namjerom ili s nastupjelom štetnom posljedicom, budući da su poslovi zatvorskog sustava od posebne važnosti za Republiku Hrvatsku te su izrazito osjetljive naravi, osobito zbog zaštite prava zatvorenika, te zahtijevaju izuzetnu

stručnost i savjesnost osobito kada se radi o upraviteljima, pomoćnicima upravitelja kaznionica i zatvora,

- da se u članku 32. stavku 8. alineja 2. propiše da je: „službenik nezakonito odbio izvršenje zakonitog pisanog naloga nadređenog što je dovelo do štetnih posljedica“, budući da propisana mogućnost odbijanja naloga sukladno odredbama Zakona o državnim službenicima ne oslobađa službenika odgovornosti osobito ako se radi o zakonito izdanom nalogu. Još jednom napominjemo da su poslovi zatvorskog sustava od posebne važnosti za Republiku Hrvatsku, da su izrazito osjetljive naravi, osobito zbog zaštite prava zatvorenika, te zahtijevaju izuzetnu stručnost i savjesnost,

- da se u članku 32. stavku 8. alineja 5. brišu riječi: „teško narušenih međuljudskih odnosa“, budući su poslovi zatvorskog sustava od posebne važnosti za Republiku Hrvatsku, te su izrazito osjetljive naravi, osobito zbog zaštite prava zatvorenika, te zahtijevaju izuzetnu stručnost i savjesnost,

- da se u članku 36. izmijeni stavak 5. na način da glasi: „Ovlaštena službena osoba kojoj je nadležno zdravstveno povjerenstvo iz članka 37. stavka 10. ovog Zakona utvrdilo nesposobnost za obavljanje poslova ovlaštene službene osobe zbog oboljenja ili ozljede koja je nastupila u obavljanju službe ili povodom obavljanja službe, zadržava plaću i druga prava iz službeničkog odnosa do donošenja pravomoćnog rješenja o pravu na mirovinu, a najduže tri godine od dana donošenja odluke o nesposobnosti.“, budući je Konačnim prijedlogom zakona propisano povoljnije pravo na način da se može zadržati u službi premještajem na radno mjesto za koje ima preostalu radnu sposobnost,

- da se otpremnina u članku 36. propiše ne samo za radni staž u zatvorskome sustavu, nego za ukupni staž u svojstvu ovlaštene službene osobe, budući se otpremnine uređuju na povoljniji način od onih uređenih po Kolektivnom ugovoru za državne službenike i namještenike, te je potrebno voditi računa o financijskim mogućnostima,

- da se izmijeni članak 36. stavak 12. na način koji glasi: „Ovlaštenoj službenoj osobi kojoj državna služba prestaje zbog stjecanja prava na invalidsku mirovinu zbog ozljede na radu ili profesionalne bolesti, pripada pravo na neto iznos otpremnine u visini od najmanje 12 prosječnih mjesečnih neto plaća isplaćenih po zaposlenom u pravnim osobama u RH utvrđenoj od strane Državnog zavoda za statistiku, a za razdoblje siječanj-kolovoz prethodne godine.“, budući se otpremnine uređuju na povoljniji način od onih uređenih po Kolektivnom ugovoru za državne službenike i namještenike, te je potrebno voditi računa o financijskim mogućnostima,

- da se u članku 37. stavku 5. na kraju teksta stavi zarez i doda tekst koji glasi: „u kojem slučaju državno tijelo osigurava nabavu takve odjeće.“, budući navedeno nije materija za propisivanje u zakonu, već se isto može propisati podzakonskim aktom,

- da članak 37. stavak 8. glasi: „Radi potreba službe ravnatelj nadležan za zatvorski sustav može državnog službenika i namještenika kaznionica, zatvora, odnosno centra privremeno uputiti na rad u drugu kaznionicu, zatvor, odnosno centar, a najduže u trajanju od 3 mjeseca, a uz njegovu suglasnost do 6 mjeseci tijekom kalendarske godine. Privremeno upućivanje na rad u drugu kaznionicu, zatvor, odnosno centar ne smatra se privremenim premještajem na radno mjesto, nego upućivanjem na rad na terenu.“, budući se radi o institutu privremenog premještaja na rad koji je poseban institut zatvorskog sustava i kao takav ne

može se tretirati kao institut upućivanja na rad na terenu. Kako bi približili navedenu problematiku iznosimo sljedeće: u kaznionici, odnosno zatvoru postoji ustrojeno i popunjeno samo određeni broj službeničkih radnih mjesta, te u slučaju određene izvanredne situacije (npr. povećanje broja zatvorenika, incidentne situacije, i sl.) mora se omogućiti privremeni premještaj na rad dovoljnog broja službenika pravosudne policije u navedenu kaznionicu, odnosno zatvor bez obzira na ustrojenu i popunjenu broj radnih mjesta,

- da se u članku 42. stavku 2. promijeni termin „vježbenika“ u odnosu na opće službeničko zakonodavstvo, osobito ne u odnosu na službenike koji su već radili kao ovlaštene službene osobe u nekom drugom sustavu, budući da se radno iskustvo na poslovima pravosudne policije na poslovima osiguranja kaznionica i zatvora može steći samo na navedenim radnim mjestima, budući se radi o specifičnim poslovima,

- da se članak 42. stavak 3. promijeni i glasi: „Državni službenik koji se premješta na poslove službenika pravosudne policije dužan je u roku od 12 mjeseci od dana premještaja pohađati i završiti osposobljavanje i položiti stručni ispit za zvanje, u protivnom se službenik vraća na radno mjesto s kojeg je premješten ili se raspoređuje na drugo radno mjesto u državnoj službi.“, budući da u pojedinim slučajevima nije moguće premještanje službenika nazad na prethodna radna mjesta, budući ista zbog proteka roka mogu biti popunjena, ukinuta i sl. Isto tako odredbe Zakona o državnim službenicima detaljno propisuju postupanje prema službenicima koji ne ispunjavaju uvjete propisane za pojedina radna mjesta.

U okviru rasprave održane na sazivu: X. sjednica: 2. Hrvatskoga sabora, 4. rujna 2020. godine, iznesene su sljedeće primjedbe:

- nije prihvaćena primjedba saborskog zastupnika Željka Sačića kojom traži da radno-pravno i statusno i sve one privilegije, uvjetno rečeno beneficije koje imaju policajci, ovlaštene službene osobe u sustavu MUP-a naprosto moraju biti preslikane po automatizmu i za naše pravosudne policajce, budući da su opisi poslova policijskih službenika Ministarstva unutarnjih poslova različiti od opisa poslova službenika pravosudne policije osiguranja kaznionica i zatvora, te se radi o poslovima koji imaju različite posebne uvjete rada. Isto tako naglašavamo da je potrebno voditi računa i o financijskim ograničenjima osobito u doba krize uzrokovane pandemijom COVID-19. Također, nije prihvaćena njegova primjedba kojom traži da se napravi novi zakon za službenike pravosudne policije jer njemu nema mjesta u ovom zakonu, budući su osnovna prava i obveze iz državne službe službenika i namještenika precizno uređena Zakonom o državnim službenicima, a ostala prava su dovoljno definirana u predmetnom Konačnom prijedlogu zakona, te se ne radi o količini pravne materije koju bi valjalo uređivati posebnim zakonom. Nije prihvaćena primjedba kojom traži da se spusti dobna granica za zapošljavanje na radno mjesto pravosudnog policajca s 35 godina na 30 godina života, budući su godine života, kao uvjet za prijam u državnu službu u pravosudnu policiju usklađene s odredbama Zakona o pravima iz mirovinskog osiguranja djelatnih vojnih osoba, policijskih službenika i ovlaštenih osoba, te se posebno vodilo računa o pravima iz Zakona iz mirovinskog osiguranja i stanju na tržištu rada,

- nije prihvaćena primjedba saborskog zastupnika Mišela Jakšića da je sam naziv zakona možda nešto što nas navodi na krivi put jer se zakon zove Zakon o izvršavanju kazne zatvora, a mi smo u njega stavili i radna prava svih onih ljudi koji rade u zatvorskom sustavu i možda bi bila puno bolja izvedenica da je ili malo prošireno ime ili da se cijeli zakon zove Zakon o zatvorskom sustavu, budući naziv Zakona o izvršavanju kazne zatvora ima dvadesetogodišnju tradiciju te propisuje puno širu materiju od samog zatvorskog sustava, te

uz samo izvršavanje kazne zatvora u kaznionicama i zatvorima, službeničke odnose zaposlenika zatvorskog sustava, uređuje i postupanje sudbene vlasti osobito sudaca izvršenja. Isto tako, djelomično se propisuju i odredbe o postpenalnom prihvatu te sadrži odredbe o zaštiti žrtava,

- nije prihvaćena primjedba saborskog zastupnika Damira Bakića koja se odnosi na obrazovanje zatvorenika te traži da se u zakon ponovno propiše obveza opismenjavanja zatvorenika, budući se novim zakonskim rješenjem obuhvaća puno šiti pojam od „opismenjavanja“, te isti omogućava zatvorenima stjecanje osnovnoškolskog obrazovanja čime se doprinosi povećanju udjela pismenih osoba u Republici Hrvatskoj. Dobar primjer prakse ističemo Kaznionicu u Glini koja ima uspješnu suradnju s Pučkim otvorenim učilištem u svezi navedenog. Također, Konačnim prijedlogom zakona se zatvorenima, sukladno mogućnostima kaznionice, odnosno zatvora, organizira stjecanje strukovnog obrazovanja i dodatnih radnih vještina koje zatvorenima olakšavaju pronalaženje i obavljanje poslova na slobodi. Navedeno je razvidno i iz Izvješća o stanju i radu kaznionica, zatvora i odgojnih zavoda za 2019. godinu, te su tijekom 2019. u različite obrazovne programe bila uključena 224 zatvorenika i maloljetnika, od kojih je 157 završilo obrazovne programe, dok 49 zatvorenika i maloljetnika nastavlja započete obrazovne programe,

- nije prihvaćena primjedba saborskog zastupnika Davora Dretara da se drugačije urede odredbe u članku 90. koji govori o pravu na rad zatvorenika, odnosno da se uz pisani pristanak drugog poslodavca zatvoreniku može odobriti nastavak rada kod poslodavca, budući da navedena odredba postoji u dosadašnjem Zakonu o izvršavanju kazne zatvora već dugi niz godina, te ista sadrži efikasne mehanizme kojima bi se spriječila moguća zloupotreba i to su: izrečena kazna zatvora u trajanju do jedne godine te uvjet da uz kaznu zatvora nije izrečena sigurnosna mjera zabrane obavljanja određene dužnosti ili djelatnosti. Ističemo da je navedena materija detaljno propisana podzakonskim propisom o načinu izvršavanja kazne zatvora uz nastavak rada zatvorenika kod poslodavca ili kod obavljanja vlastite djelatnosti, te se prilikom donošenja odluke uzima u obzir niz drugih okolnosti, kao što su npr.: mogućnost nadzora nad zatvorenikom, vrsta djelatnosti, odnosno rada, itd. Također, detaljno su propisani razlozi za opoziv odluke. Kako bi približili materiju napominjemo da kroz zatvorski sustav godišnje prođe 12.000 osoba lišenih slobode, a da je tijekom 2017. godine odobreno samo pet nastavka rada kod drugog poslodavca, 2018. godine četiri, 2019. godine tri, a tijekom 2020. godine nije odobren ni jedan nastavak rada kod drugog poslodavca zbog novonastale situacije uzrokovane virusom COVID-19,

- nije prihvaćena primjedba saborske zastupnice Ružice Vukovac da zakonom nije propisano samo izvršavanje kazne zatvora već i ustroj zatvorskog sustava i radnopravni položaj službenika, te bi stoga trebalo biti naglašeno da zakon osim izvršavanja kazne zatvora uređuje i organizaciju zatvorskog sustava i radnopravni položaj službenika, budući da Zakon o izvršavanju kazne zatvora ima dvadesetogodišnju tradiciju, te propisuje puno širu materiju od samog zatvorskog sustava, te uz samo izvršavanje kazne zatvora u kaznionicama i zatvorima, službeničke odnose zaposlenika zatvorskog sustava, uređuje i postupanje sudbene vlasti osobito sudaca izvršenja. Isto tako djelomično se propisuju i odredbe o postpenalnom prihvatu te sadrži odredbe o zaštiti žrtava. Također, nije prihvaćen prijedlog u odnosu da je kaznena tijela, dakle kaznionice, zatvore, odgojne zavode i centre potrebno razvrstati u kategorije sukladno obimu poslova koji se u tim ustrojstvenim jedinicama i obavljaju, te bi se na taj način odredilo i koje kategorije ustanova se ustrojavaju, odnosno koje posebne unutarnje jedinice i do kojih ustrojstvenih razina, budući se navedena materija propisuje podzakonskim propisima kao npr. Uredbom o unutarnjem ustrojstvu Ministarstva pravosuđa i

uprave. Nije prihvaćena primjedba kojom bi visina otpremnine trebala biti prosjek plaće službenika u zadnja 3 mjeseca uvećana za određeni iznos, budući se otpremnine uređuju na povoljniji način od onih uređenih po Kolektivnom ugovoru za državne službenike i namještenike, te je potrebno voditi računa o financijskim mogućnostima. Nije prihvaćena primjedba prema kojoj radna mjesta namještenika u zatvorskom sustavu ne bi trebala biti sistematizirana, već da budu radna mjesta službenika, budući da Zakon o državnim službenicima propisuje radna mjesta službenika i namještenika. Izbacivanjem iz ustroja radnih mjesta namještenika i preustrojavanjem u radna mjesta službenika došlo bi do situacija da namještenici IV. vrste sa završenom osnovnom školom ne bi imali uvjete za raspored na radna mjesta službenika, te bi morali biti stavljeni na raspolaganje Vladi Republike Hrvatske,

- nije prihvaćena primjedba saborskog zastupnika Željka Pavića kojom traži da se izradi novi zakon za zaposlenike zatvorskog sustava ili nekakav podzakonski akt, budući su osnovna prava i obveze iz državne službe službenika i namještenika precizno uređena Zakonom o državnim službenicima, a ostala prava su dovoljno definirana u predmetnom Konačnom prijedlogu zakona, te se ne radi o količini pravne materije koju bi valjalo uređivati posebnim zakonom.